

شناسنامه گزارش:

عنوان: برنامه ارتقاء وضعیت زنان و خانواده استان خراسان جنوبی

تهیه و تنظیم: دکتر حمید آمالی

ناظر: محبوبه فلاح

این گزارش با نظارت و حمایت معاونت رئیس جمهور در امور زنان و خانواده در چارچوب موافقتنامه شماره ۱۲۹۴۸۳ مورخ ۹۶/۱۰/۱۶ با استانداری خراسان جنوبی تهیه گردیده است. کلیه حقوق مادی و معنوی این گزارش برای معاونت رییس جمهور در امور زنان و خانواده و استانداری خراسان جنوبی محفوظ می باشد.

تاریخ ارائه گزارش: اسفند ۱۳۹۷

تشکر و قدرانی

سپاس مخصوص خداوند مهربان که به انسان توانایی و دانایی بخشید.

سپاس ایزد منان که به من این فرصت را داد تا با انجام این پژوهش شاید گوشه‌ای از مشکلات زنان سرزمینم را درک نمایم و در جهت رفع آن‌ها از کمک و یاری دوستان عزیزم بهره‌مند شوم.

ضروری است که از دفتر امور بانوان و خانواده استانداری خراسان جنوبی به‌ویژه همکاری صادقانه **سرکار خانم مهندس نخعی** که نقشی مهم در به ثمر رسیدن این پروژه ایفا کرده‌اند سپاسگزاری نمایم و همچنین از ناظر محترم پروژه، **سرکار خانم فلاح** که راهنمایی‌های ایشان در انجام پروژه بسیار منشأ اثر بوده است، کمال تشکر و سپاس را دارم و از خداوند متعال سربلندی و موفقیت روزافزون ایشان را خواهانم.

به پایان رساندن این پژوهش بدون یاری و تلاش شبانه‌روزی دوستان عزیزم در تیم اجرایی میسر نبود، لذا لازم می‌دانم که از همراهانم **سرکار خانم فاطمه علی‌آبادی**، **سرکار خانم معظمه بهلگردی** و **سرکار خانم زهرا ماسنانی** صمیمانه سپاسگزاری نمایم که بدون زحمات این یاران وفادار پژوهش به ثمر نمی‌نشست.

مراتب تقدیر خود از این همراهان که اسامی آن‌ها در زیر عنوان گردیده است را اعلام می‌دارم و برایشان آرزوی توانمندی روزافزون دارم.

و در پایان از خداوند متعال توفیق خدمتی سرشار از شورونشاط و همراه و همسو با علم و دانش و پژوهش جهت رشد و شکوفایی ایران کهن را خواستارم.

حمید آمالی

اسفند ۱۳۹۷

تیم اجرایی

فاطمه علی آبادی	کارشناس ارشد مشاوره شغلی	دانشگاه بیرجند
معظمه بهلگردی	کارشناس ارشد	دفتر امور بانوان استانداری
زهرا ماسنانی	کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی	دانشگاه بیرجند
مرضیه حسینی	کارشناس مشاوره	فرمانداری بیرجند
خانم طاهری	کارشناس امور بانوان	فرمانداری قائن
ملیحه سادات پناهی	مشاور امور بانوان	فرمانداری فردوس
خانم عربی	کارشناس امور بانوان	فرمانداری سرایان
آقای کریملو	حراست فرمانداری نهبندان	فرمانداری نهبندان
عصمت شبان	کارشناس امور بانوان	فرمانداری درمیان
نرگس مقصودی	کارشناس امور بانوان	فرمانداری سربیشه
راضیه زجاجی	مشاور امور بانوان	فرمانداری طبس
زهرا حسینی حاجی آباد	کارشناس امور بانوان	فرمانداری زیرکوه
خانم ملوک نظرزاده	مشاور امور بانوان	فرمانداری بشرویه
خانم عشرت زرگری	مشاور امور بانوان	فرمانداری خوسف

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه
۳.....	فصل اول: کلیات
۴.....	۱-۱- خانواده
۸.....	۲-۱- اهمیت زنان در خانواده و جامعه
۱۱.....	۳-۱- نقش و اهمیت زنان به عنوان محور توسعه
۱۱.....	۳-۱- قانون اساسی
۱۴.....	۴-۱- زن و خانواده در سند چشم انداز
۱۷.....	۵-۱- برنامه ششم توسعه در خصوص زنان و خانواده
۱۹.....	۶-۱- اهداف سند تحکیم و تعالی جایگاه زن و بنیان خانواده در استان خراسان جنوبی
۲۰.....	فصل دوم: توصیف وضع موجود زنان و خانواده در استان خراسان جنوبی
۲۱.....	۱-۲- ویژگی های عمومی و جمعیتی استان خراسان جنوبی
۲۱.....	۲-۱-۱- خلاصه وضعیت ویژگی های عمومی و جمعیت استان خراسان جنوبی
۲۱.....	۲-۱-۲- مسائل حوزه جمعیتی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور
۲۲.....	۲-۲- ویژگی های اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی
۲۲.....	۲-۲-۱- خلاصه وضعیت ویژگی های اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی
۲۲.....	۲-۲-۲- مسائل حوزه اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور
۲۳.....	۲-۳- وضعیت ازدواج و طلاق زنان استان خراسان جنوبی
۲۳.....	۲-۳-۱- خلاصه وضعیت ازدواج و طلاق زنان استان خراسان جنوبی
۲۳.....	۲-۳-۲- مسائل حوزه ازدواج و طلاق زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور
۲۳.....	۲-۴- وضعیت سواد و تحصیلات زنان استان خراسان جنوبی
۲۳.....	۲-۴-۱- خلاصه وضعیت سواد و تحصیلات زنان استان خراسان جنوبی
۲۵.....	۲-۴-۲- مسائل حوزه سواد و تحصیلات زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور
۲۵.....	۲-۵- وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان خراسان جنوبی
۲۴.....	۲-۵-۱- خلاصه وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان خراسان جنوبی

۲.۶	۲-۵-۲- مسائل حوزه بهداشت و سلامت زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور
۲.۶	۲-۶-۲- وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی
۲.۶	۲-۶-۱- خلاصه وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی
۲.۶	۲-۶-۲- مسائل حوزه رفاه و تأمین اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور
۲.۶	۲-۷-۲- وضعیت آسیب‌های اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی
۲.۶	۲-۷-۱- خلاصه آسیب‌های اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی
۲.۶	۲-۷-۲- مسائل حوزه آسیب‌های اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور
۲.۷	۲-۸-۲- وضعیت مشارکت‌های سیاسی زنان استان خراسان جنوبی
۲.۷	۲-۸-۱- خلاصه وضعیت مشارکت‌های سیاسی زنان استان خراسان جنوبی
۲.۷	۲-۸-۲- مسائل حوزه مشارکت‌های سیاسی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور
۲.۷	۲-۹-۲- وضعیت مشارکت‌های مدنی زنان استان خراسان جنوبی
۲.۷	۲-۹-۱- خلاصه وضعیت مشارکت‌های مدنی زنان استان خراسان جنوبی
۲.۸	۲-۹-۲- مسائل حوزه مشارکت‌های مدنی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور
۲.۹	فصل سوم
۳۰	۳-۱- شهرستان بیرجند
۳۴	۳-۲- شهرستان خوسف
۳۵	۳-۳- شهرستان درمیان
۳۶	۳-۴- شهرستان سرایان
۳۷	۳-۵- شهرستان سربیشه
۳۸	۳-۶- شهرستان زیرکوه
۳۹	۳-۷- شهرستان نهبندان
۴۰	۳-۸- شهرستان فردوس
۴۲	۳-۹- شهرستان بشرویه
۴۳	۳-۱۰- شهرستان قائنات
۴۴	۳-۱۱- شهرستان طبس

۴۵.....	فصل چهارم
۴۶.....	۴-۱- مقایسه شاخص‌های نیازمند بهبود زنان در شهرستان‌های استان خراسان جنوبی
۴۶.....	۴-۲- روش اولویت‌بندی مشکلات زنان در هر یک از شهرستان‌های استان خراسان جنوبی
۴۶.....	۴-۳- درصد دانش‌آموختگان زن مقاطع کاردانی، کارشناسی ارشد، دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی و فوق دکتری.....۴۸
۴۹.....	۴-۴- میزان فرار از منزل
۵۰.....	۴-۵- میزان اقدام به خودکشی
۵۱.....	۴-۶- رشد طلاق از سال ۹۵
۵۲.....	۴-۷- نرخ باسوادی زنان بالای ۶ سال
۵۳.....	۴-۸- نرخ اشتغال زنان جوان ۱۵ تا ۲۹ ساله
۵۴.....	۴-۹- نرخ بیکاری زنان جوان ۱۵ تا ۲۹ ساله
۵۵.....	۴-۱۰- زنان بالای ۷۰ سال سرپرست خانوار
۵۶.....	فصل پنجم
۵۷.....	❖ آسیب‌های اجتماعی
۵۷.....	۵-۱- بالا بودن نرخ طلاق
۵۹.....	۵-۲- بالا بودن میزان فرار از خانه در زنان
۶۱.....	۵-۳- بالا بودن میزان خودکشی زنان
۶۳.....	❖ اقتصادی
۶۳.....	۵-۴- بالا بودن نرخ بیکاری در زنان با تحصیلات پایین
۶۵.....	❖ بهداشت و سلامت
۶۵.....	۵-۵- بالا بودن میزان ابتلا به بیماری‌های غیرواگیردار در زنان
۶۷.....	فصل ششم
۶۸.....	۶-۱- طلاق
۶۸.....	۶-۱-۱- راهکارهای عمومی
۶۸.....	۶-۱-۲- راهکارهای بخش اختصاصی

۶۹.....	۲-۶-خودکشی
۶۹.....	۱-۲-۶-راهکارهای عمومی
۶۹.....	۲-۲-۶-راهکارهای بخش اختصاصی
۷۰.....	۳-۶-فراز زنان از خانه
۷۰.....	۱-۳-۶-راهکارهای عمومی
۷۰.....	۲-۳-۶-راهکارهای بخش اختصاصی
۷۱.....	۴-۶-بیکاری در زنان با تحصیلات پایین
۷۱.....	۱-۴-۶-راهکارهای عمومی
۷۱.....	۲-۴-۶-راهکارهای بخش اختصاصی
۷۲.....	۵-۶-بالا بودن میزان ابتلا به بیماریهای غیرواگیردار در زنان
۷۲.....	۱-۵-۶-راهکارهای عمومی
۷۲.....	۲-۵-۶-راهکارهای بخش اختصاصی
۷۳.....	فصل هفتم
۷۴.....	۷-۱-۱-اثر: وضعیت و مشارکت اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی ارتقاء یافته است.
۸۱.....	۷-۲-۲-اثر: بنیان خانواده‌های استان خراسان جنوبی تحکیم و تعالی یافته است.
۸۷.....	۷-۳-۳-اثر: آسیب‌های اجتماعی در زنان استان خراسان جنوبی کاهش یافته است.
۹۴.....	۷-۴-۴-اثر: سطح بیماریهای غیرواگیر در زنان استان خراسان جنوبی کاهش یافته است.
۸۵.....	فصل هشتم
۱۱۶.....	منابع و مآخذ
۱۱۷.....	ضمیمه ۱

فهرست جداول

- جدول ۱-۲ خلاصه وضعیت ویژگی‌های عمومی و جمعیت استان خراسان جنوبی و کشور در سال ۱۳۹۵..... ۲۱
- جدول ۲-۲ خلاصه وضعیت شاخص‌های اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی و کشور ۲۲.....
- جدول ۳-۲ خلاصه وضعیت ازدواج و طلاق استان خراسان جنوبی و کشور در سال ۱۳۹۵..... ۲۳
- جدول ۴-۲ خلاصه وضعیت سواد و تحصیلات جمعیت ۶ ساله و بیشتر، در استان خراسان جنوبی و کشور..... ۲۳
- جدول ۵-۲ خلاصه وضعیت بهداشت و سلامت استان خراسان جنوبی و کشور..... ۲۴
- جدول ۶-۲ رفاه و تأمین اجتماعی در استان خراسان جنوبی و کشور..... ۲۵
- جدول ۷-۲ آسیب‌های اجتماعی در استان خراسان جنوبی و کشور..... ۲۶
- جدول ۸-۲ مشارکت‌های سیاسی زنان استان خراسان جنوبی و کشور..... ۲۷
- جدول ۹-۲ تعداد و توزیع درصد سمن‌های زنان استان خراسان جنوبی و کشور..... ۲۷

مقدمه

سند ارتقای وضعیت زنان استان خراسان جنوبی، باهدف، شناسایی وضع موجود زنان و خانواده در استان بر مبنای اطلاعات پایه مستند؛ ارزیابی وضع موجود بر اساس مقایسه داده‌ها با میانگین کشوری و تا سرحد امکان توجه به شکاف جنسی؛ فهرست بندی مشکلات و فرصت‌های مهم و اولویت‌بندی مسائل؛ تجزیه و تحلیل علل اصلی و خلأهای ظرفیتی؛ تدوین نتایج مورد انتظار از توسعه جهت حل مسائل با استفاده از زبان تغییر؛ برنامه‌ریزی عملیاتی مکان محور برای بهبود وضعیت زنان و خانواده؛ تدوین طرح پایش و ارزیابی تدوین شده است. مخاطبان اصلی سند؛ کلیه دستگاه‌های کارگروه اجتماعی استان؛ سازمان فنی و حرفه‌ای- جهاد کشاورزی- میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - بهزیستی- کمیته امداد امام خمینی (ره)- اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی- دفتر امور بانوان استانداری- دفتر امور اجتماعی استانداری- صنایع دستی، معدن و تجارت اقتصاد و دارایی- منطقه ویژه اقتصادی- جهاد کشاورزی- میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری- دانشگاه‌ها- کانون مساجد- بسیج- شهرداری- آموزش و پرورش - ورزش و جوانان- صدا و سیما می‌باشند.

رویکرد مدنظر مجریان در تدوین سند، نسبت به موضوع زن و خانواده، رویکرد اعتدال‌گرا بوده است. رویکردی که رهبران نظام، چه رهبر فقید حضرت امام خمینی (ره) و چه رهبر حاضر، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و نیز اندیشمندانی همچون شهید مطهری جملگی بر اساس این رویکرد به تبیین جایگاه زن و خانواده پرداخته‌اند. رویکرد اعتدال‌گرا معتقد است که زن هم نقش محوری در خانواده دارد و هم نقش اجتماعی در سرنوشت جامعه دارد و از این رو هم‌زمان هم حقوق اجتماعی و هم حقوق خانوادگی برای وی به رسمیت شناخته می‌شود و ضمن تأیید بر دو نقش خانوادگی و اجتماعی زن، نقطه عزیمت را نقش خانوادگی زن قرار می‌دهد.

برای تدوین سند توسعه، با توجه به رویکرد «برنامه‌ریزی و مدیریت نتیجه محور»؛

۱. ابتدا به منظور شناخت کامل اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، داده‌های مرتبط با کلیه متغیرهای قابل بررسی در حوزه‌های گوناگون ذکر شده جمع‌آوری شده و در کنار بررسی جایگاه زنان و خانواده در اسناد فرادستی از جمله قانون اساسی، سند چشم‌انداز کشور و قانون برنامه ششم توسعه در نظر گرفته شد.

۲. گزارش وضعیت زنان و خانواده استان بر اساس پژوهش‌های مختلفی که قبلاً انجام شده و آمارهای مرتبط جمع‌آوری شده از اسناد قابل استناد، مورد بررسی قرار گرفت و وضعیت هر یک از اقلام آماری با میانگین کشوری مورد مقایسه قرار گرفت. همچنین وضعیت هر یک از اقلام آماری در سطح استان به تفکیک جنس تا حد امکان تعیین گردید تا مشکلات و مسائل اصلی استان در زمینه زنان و خانواده مشخص شده و برای آن‌ها برنامه‌ریزی شود.
۳. بر اساس اهداف، روش‌سند نویسی و اسناد بالادستی پرسشنامه‌ای تدوین گردید و با ارسال پرسشنامه و انجام مصاحبه با کارشناسان درگیر با افراد گروه هدف و خود افراد گروه هدف به تشخیص گروه اجرای پروژه و با همکاری استانداری اطلاعات مورد نیاز از دستگاه‌های مختلف دریافت شد و مورد بررسی قرار می‌گیرد.
۴. با توجه به اطلاعات به دست آمده از منابع مختلف، مشکلات و فرصت‌های مهم استان فهرست بندی؛ علل اصلی مسائل و خلاءهای ظرفیتی و اولویت‌بندی مسائل مشخص گردید، بررسی‌های صورت گرفته، نشان داد که مشکلات میزان فرار از منزل، اقدام به خودکشی و طلاق دارای اولویت می‌باشند.
۵. با توجه به مشکلات مطرح شده، دلایل مختلف به وجود آورنده آن‌ها از جمله عوامل فردی و شخصیتی، عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی و عوامل خانوادگی و اثرات این مشکلات بر فرد و اجتماع بیان شد و برای هر کدام راهکارهای عمومی و اختصاصی ارائه گردید.
۶. در بخش ماتریس نتایج، با توجه به راهکارهای ارائه شده، ۳ اثر؛ وضعیت و مشارکت اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی ارتقاء یافته است، بنیان خانواده‌های استان خراسان جنوبی تحکیم و تعالی یافته است، آسیب‌های اجتماعی در زنان استان خراسان جنوبی کاهش یافته است، مشخص گردید و برای هر یک دستاورد و خروجی و فرض‌ها و مخاطرات پیش‌بینی و بیان شد.
۷. در بخش پایش و ارزیابی سند، نیز با توجه به اطلاعات به دست آمده از راهکارها، دستاوردها و خروجی‌ها، برنامه عملیاتی و اجرایی ارائه گردید.

فصل اول

کلیات

۱ - خانواده

خانواده از ابتدای تاریخ تاکنون در بین تمامی جوامع بشری، به عنوان اصلی ترین نهاد اجتماعی؛ زیربنای جوامع و منشأ فرهنگ‌ها، تمدن‌ها و تاریخ بشر بوده است. پرداختن به این بنای مقدس و بنیادین و حمایت و هدایت آن به جایگاه واقعی و متعالی‌اش، همواره سبب اصلاح خانواده بزرگ انسانی و غفلت از آن موجب دور شدن بشر از حیات حقیقی و سقوط به ورطه هلاکت و ضلالت بوده است.

اسلام به عنوان مکتبی انسان‌ساز بیشترین عنایت را به تکریم، تنزیه و تعالی خانواده دارد و این نهاد مقدس را کانون تربیت و مهد مودت و رحمت می‌شمرد و سعادت و شقاوت جامعه انسانی را منوط به صلاح و فساد این بنا می‌داند و هدف از تشکیل خانواده را تأمین نیازهای مادی، عاطفی و معنوی انسان از جمله دستیابی به سکون و آرامش برمی‌شمارد. دستیابی به این اهداف والای مکتب اسلام و حفظ و حراست دقیق و مستمر از آن، نیازمند توجه جدی به خانواده و پیاده کردن قوانین مربوط به آن در اسلام است و ضروری است کلیه برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها در تمام سطوح، حق‌مدارانه و ملهم از نگرش توحیدی و در راستای تعالی و مصالح خانواده باشد.

جمهوری اسلامی ایران نیز که محصول انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷ است، از همان روزهای نخست استقرار خود برای نهاد خانواده اهمیت و ارزش والایی قائل شده است به طوری که در مقدمه قانون اساسی یکی از مباحث آن تحت عنوان زن در قانون اساسی به تبیین نقش و جایگاه خانواده و زن در نگاه قانون‌گذار اساسی پرداخته است: «خانواده واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان است و توافق عقیدتی و آرمانی در تشکیل خانواده که زمینه‌ساز اصلی حرکت تکاملی و رشد یابنده انسان است اصل اساسی بوده و فراهم کردن امکانات جهت نیل به این مقصود از وظایف حکومت اسلامی است. زن در چنین برداشتی از واحد خانواده، از حالت (شیئی بودن) و یا (ابزار کار بودن) در خدمت اشاعه مصرف‌زدگی و استثمار، خارج شده و ضمن بازیافتن وظیفه خطیر و پرارج مادری در پرورش انسان‌های مکتبی پیش‌آهنگ و خود هم‌رزم مردان در میدان‌های فعال حیات هست و در نتیجه پذیرای مسئولیتی خطیرتر و در دیدگاه اسلامی برخوردار از ارزش و کرامتی والاتر خواهد بود».

بنابراین بند از مقدمه قانون، نقش خانوادگی و اجتماعی زنان به طور متوازن مورد توجه قانون‌گذار اساسی قرار گرفته است، با این قید که زن در ایفای نقش اجتماعی خود نباید کرامت انسانی خود را از دست بدهد.

همچنین، در اصل دهم قانون اساسی نیز بر جایگاه موضوع خانواده و لزوم تسهیل در تشکیل خانواده و تحکیم این نهاد مقدس چنین تصریح شده است:

«از آنجا که خانواده واحد بنیادی جامعه اسلامی است، همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی‌های مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد».

این اصل نیز تأکیدی مجدد بر نقش خانوادگی زنان دارد و به عبارتی منشأ و قوام و استواری جامعه اسلامی را خانواده می‌داند. این اصل از قانون که طبق مبانی نظری این تحقیق نقش زن را محدود به فعالیت وی در عرصه‌های اجتماعی نمی‌داند، در واقع می‌خواهد تأکید کند که بدون نقش خانوادگی زن نقش اجتماعی وی نمی‌تواند مسیر لازم به سوی تکامل انسانی و توسعه پایدار مبتنی بر الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت را محقق سازد.

گذشته از اصل (۱۰) قانون اساسی، موضوع خانواده در اصل (۴۳) قانون اساسی نیز مورد توجه قرار گرفته است. دربند (۱) از اصل (۴۳) یکی از ضوابطی که برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی وی، اقتصاد کشور بر آن استوار شده است، چنین تصریح شده است: «تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه».

از این بند نیز چنین استنباط می‌شود که تشکیل خانواده از اهداف راهبردی نظام است تا از این طریق بتواند اهداف اساسی و کلانی همچون حفظ استقلال، آزادی، گسترش عدالت و حفظ تمامیت ارضی را تحقق بخشد.

در کنار اصول فوق‌الذکر، باید بر این نکته نیز اذعان کرد که هیچ یک از اصول قانون اساسی منعی را برای حضور اجتماعی زنان قائل نشده است و حتی برخی از اصول نیز بر حق برابر زنان برای حضور زنان در عرصه‌های اجتماعی تصریح نموده‌اند. از جمله می‌توان به اصل (۲۰) قانون اساسی اشاره کرد: «همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند». از جمله این حقوق می‌توان مشارکت در سرنوشت سیاسی و اجتماعی کشور را ذکر کرد که تجربه عملی نظام جمهوری اسلامی از روزهای آغازین پیروزی انقلاب و استقرار نظام تا به امروز مؤید همین واقعیت بوده است.

بخشی از سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ نیز که به‌طور مشخص موضوع خانواده را مورد تأکید قرار داده است به این قرار است: با اتکای به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه‌ریزی‌شده و مدیرانه جمعی و در مسیر تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی، در چشم‌انداز بیست‌ساله: جامعه ایرانی در افق چشم‌انداز چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت: برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به‌دوراز فقر، فساد، تبعیض و بهره‌مند از محیط‌زیست مطلوب؛

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی سیاست‌های کلی «خانواده» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تصویب شده است، ابلاغ کردند. متن سیاست‌های کلی خانواده که به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شده، به این شرح است: خانواده واحد بنیادی و سنگ بنای جامعه اسلامی و کانون رشد و تعالی انسان و پشتوانه سلامت و بالندگی و اقتدار و اعتلای معنوی کشور و نظام است و سمت‌وسوی حرکت نظام باید معطوف باشد به:

۱. ایجاد جامعه‌ای خانواده‌مدار و تقویت و تحکیم خانواده و کارکردهای اصلی آن بر پایه الگوی اسلامی خانواده به‌عنوان مرکز نشو و نما و تربیت اسلامی فرزند و کانون آرامش‌بخش.

✓ محور قرار گرفتن خانواده در قوانین و مقررات، برنامه‌ها، سیاست‌های اجرایی و تمام نظامات آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به‌ویژه نظام مسکن و شهرسازی.

✓ برجسته کردن کارکردهای ارتباط خانواده و مسجد برای حفظ و ارتقاء هویت اسلامی و ملی و صیانت از خانواده و جامعه.

✓ ایجاد نهضت فراگیر ملی برای ترویج و تسهیل ازدواج موفق و آسان برای همه دختران و پسران و افراد در سنین مناسب ازدواج و تشکیل خانواده و نفی تجرد در جامعه با وضع سیاست‌های اجرایی و قوانین و مقررات تشویقی و حمایتی و فرهنگ‌سازی و ارزش‌گذاری به تشکیل خانواده متعالی بر اساس سنت الهی.

۲. تحکیم خانواده و ارتقاء سرمایه اجتماعی آن بر پایه رضایت و انصاف، خدمت و احترام و مودت و رحمت با تأکید بر:

✓ به کارگیری یکپارچه ظرفیت های آموزشی، تربیتی و رسانه ای کشور در جهت تحکیم بنیان خانواده و روابط خانوادگی.

✓ فرهنگ سازی و تقویت تعاملات اخلاقی.

✓ مقابله مؤثر با جنگ نرم دشمنان برای فروپاشی و انحراف روابط خانوادگی و رفع موانع و زدودن آسیب ها و چالش های تحکیم خانواده.

✓ ممنوعیت نشر برنامه های مخل ارزش های خانواده.

✓ ایجاد فرصت برای حضور مفید و مؤثر اعضای خانواده در کنار یکدیگر و استفاده مؤثر خانواده از اوقات فراغت به صورت جمعی.

۳. ارائه و ترسیم الگوی اسلامی خانواده و تقویت و ترویج سبک زندگی اسلامی - ایرانی با:

✓ ترویج ارزش های متعالی و سنت های پسندیده در ازدواج و خانواده.

✓ پررنگ کردن ارزش های اخلاقی و زدودن پیرایه های باطل از آن.

✓ مبارزه با اشرافیت و تجمل گرایی و مظاهر فرهنگ غرب.

✓ اصلاح رفتار گروه های مرجع و برجسته سازی رفتارهای شایسته آنها و جلوگیری از شکل گیری گروه های مرجع ناسالم.

۴. بازنگری، اصلاح و تکمیل نظام حقوقی و رویه های قضایی در حوزه خانواده متناسب با نیازها و مقتضیات جدید و حل و فصل دعاوی در مراحل اولیه توسط حاکمیت و تأمین عدالت و امنیت در تمامی مراحل انتظامی، دادرسی و اجرای احکام در دعاوی خانواده باهدف تثبیت و تحکیم خانواده.

۵. ایجاد فضای سالم و رعایت روابط اسلامی زن و مرد در جامعه.

۶. ارتقاء معیشت و اقتصاد خانواده ها با توانمندسازی آنان برای کاهش دغدغه های آینده آنها درباره اشتغال، ازدواج و مسکن.

ساماندهی نظام مشاوره ای و آموزش قبل، حین و پس از تشکیل خانواده و تسهیل دسترسی به آن بر اساس مبانی اسلامی - ایرانی در جهت استحکام خانواده.

۷. تقویت و تشویق خانواده در جهت جلب مشارکت خانواده برای پیشبرد اهداف و برنامه های کشور در همه عرصه های فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و دفاعی.

۸ حمایت از عزت و کرامت همسری، نقش مادری و خانه‌داری زنان و نقش پدری و اقتصادی مردان و مسئولیت تربیتی و معنوی زنان و مردان و توانمندسازی اعضای خانواده در مسئولیت پذیری، تعاملات خانوادگی و ایفاء نقش و رسالت خود.

۹. پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و عوامل تزلزل نهاد خانواده به ویژه موضوع طلاق و جبران آسیب‌های ناشی از آن با شناسایی مستمر عوامل طلاق و فروپاشی خانواده و فرهنگ‌سازی کراهت طلاق.

۱۰. حمایت حقوقی، اقتصادی و فرهنگی از خانواده‌های با سرپرستی زنان و تشویق و تسهیل ازدواج آنان.

۱۱. اتخاذ روش‌های حمایتی و تشویقی مناسب برای تکریم سالمندان در خانواده و تقویت مراقبت‌های جسمی و روحی و عاطفی از آنان.

۱۲. ایجاد سازوکارهای لازم برای ارتقاء سلامت همه‌جانبه خانواده‌ها به ویژه سلامت باروری و افزایش فرزند آوری در جهت برخورداری از جامعه جوان، سالم، پویا و بالنده.

۱-۴ اهمیت زنان در خانواده و جامعه

مهم‌ترین رویکردهای نظری شایع در حوزه زن و خانواده در قالب سه رویکرد دسته‌بندی می‌شود که در آن به اهمیت زن در خانواده و جامعه اشاره شده است:

۱-۲-۱- رویکرد اعتدال‌گرا

اولین رویکرد غالب در جمهوری اسلامی ایران نسبت به موضوع زن و خانواده رویکرد اعتدال‌گرا بوده است. رویکردی که رهبران نظام، چه رهبر فقید حضرت امام خمینی (ره) و چه رهبر حاضر، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و نیز اندیشمندانی همچون شهید مطهری جملگی بر اساس این رویکرد به تبیین جایگاه زن و خانواده پرداخته‌اند. امام خمینی (ره) ضمن تأکیدی که بر نقش محوری زن در خانواده و بالأخص نقش مادری وی در تربیت فرزند و نسل‌های آینده داشتند، از جمله فقهای روشنفکر و آگاه به زمان بودند که بلافاصله پس از عهده‌دار شدن مسئولیت ولایت امر مسلمین هم در سخنان و هم در عملکرد خود به نقش اجتماعی زن نیز توجه و تأکید نمودند. آنجا که فرمودند زنان باید در مقدرات

اساسی مملکت دخالت نمایند چیزی جز تأیید برای حضور زنان در عرصه‌های اجتماعی و سیاسی نمی‌تواند تلقی شود.

همچنین، اندیشمندانی همچون شهید مطهری در کتاب نظام حقوق زن در اسلام بر اساس رویکرد اعتدال‌گرا معتقد است که زن هم نقش محوری در خانواده دارد و هم نقش اجتماعی در سرنوشت جامعه دارد و از این رو هم‌زمان هم حقوق اجتماعی و هم حقوق خانوادگی برای وی به رسمیت شناخته می‌شود.

همچنین، اندیشه‌های مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، به تبیین هرچه بیشتر این رویکرد کمک می‌نماید و ضمن تأیید بر دو نقش خانوادگی و اجتماعی زن نقطه عزیمت را نقش خانوادگی زن قرار می‌دهد.

۱-۲-۲- رویکرد فعال‌گرایی اجتماعی زن

در مقابل رویکرد نخست، گروه اندکی با نام گروه‌های فمینیستی هستند که نسبت به نقش مادری و خانوادگی زنان کم‌توجه هستند. این گروه‌ها، در واقع طرفدار رویکرد اصالت نقش اجتماعی زن هستند و به تعبیر خود شرایط برابر با مردان را برای زنان تعریف می‌کنند. فمینیست‌های افراطی در چارچوب این ادعا، در طلب به‌اصطلاح احیای حقوق فردی و اجتماعی فراموش‌شده زنان هستند و لذا در مناظرات خود برای این مهم، نقش زن در خانواده را کم‌رنگ نشان داده و اصالت را به حقوق اجتماعی وی می‌دهند. این گروه معتقدند اگر زن بتواند موقعیت اجتماعی و حقوق برابر با مردان را پیدا کند آنگاه می‌تواند از سایر حقوق فردی و از جمله حقوق خود در مناسبات خانوادگی نیز دفاع کند. محققانی همچون جانت شیلی هاید^۱ در اثر خود تحت عنوان "روانشناسی زنان: سهم زنان در تجربه بشری" تلاش نموده‌اند که برخی از نظریه‌های طرفداران حقوق زنان را جمع‌آوری و مقایسه کنند. مفاهیمی همچون جنسیت به‌عنوان موقعیت و قدرت که در نظریات افرادی چون میکر و ویت زل-آنیل^۲ (۱۹۹۷) و کیت میل^۳ (۱۹۶۹) و براون میلر^۴ (۱۹۷۵) و یودر و کان^۵ (۱۹۹۲) و مک کینون^۶

^۱ Janet Shibley Heid

^۲ Meyer and Whit Zell-Anil

^۳ Kate Millet

^۴ Brown Miller

^۵ Euder and Kane

^۶ McKinone

(۱۹۸۲) مطرح شده است؛ تمایلات جنسی که در نظریات افرادی همچون کاترین مک کینون (۱۹۸۲) مطرح شده؛ نقش‌های جنسیتی و جامعه‌پذیری که از میان نظریات مردم‌شناسانی همچون مارگارت مید^۱ (۱۹۴۹)، روسالدو^۲ (۱۹۷۴) و سندی^۳ (۱۹۸۸) قابل استخراج است؛ و افزایش آگاهی که بیشتر در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ توسط گروه‌های معروف به افزایش آگاهی زنان مطرح شد.

لذا از نظریات فوق‌الذکر که هم به ابعاد روان‌شناختی و هم جامعه‌شناختی زن توجه داشته‌اند و به دنبال ایجاد تغییر در نظام مستقر و سنتی بوده‌اند می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که طرفداران برابری زن و مرد و به تعبیر خودشان طرفداران حقوق زن تلاش دارند تا از طریق تعریف و استیفای حقوق برابر نقش اجتماعی زنان را پررنگ‌تر نموده و آنان را به لایه‌های تصمیم‌گیری نزدیک‌تر سازند تا بتوانند در آینده موقعیت بهتری را برای زنان ایجاد کنند. در کشور ما نیز طرفداران حقوق زن بیش از آنکه به دنبال تقویت جایگاه زن در خانواده و نقش سنتی آن باشند بیشتر به دنبال تسهیل و تقویت حضور زن در عرصه‌های اجتماعی بوده‌اند و در این میان مسائل شغلی و امنیتی و آزادی‌ها و فعال‌گرایی اجتماعی زنان برای آن‌ها دغدغه بوده است و کمتر نگران نقش مادرانه زن و جایگاه وی در خانواده بوده‌اند.

۱-۲-۳- رویکرد سنتی یا فعال‌گرایی خانوادگی زن

طرفداران این رویکرد معتقد به اصالت نقش خانوادگی زن هستند. این طیف نیز که تعداد آن‌ها محدود است بیشتر به دنبال این هستند که زن باید کما فی‌السابق همچون دوران گذشته به نقش مادری خود پردازد و با تربیت فرزند به جامعه خدمت کند. اصرار بر حضور و مشارکت اجتماعی زنان در نگاه این طیف اخیر بیشتر تضعیف نهاد خانواده و بروز خلأ در تربیت انسان‌ها شده و در امتداد خود موجب بروز آسیب‌های اجتماعی و سایر مشکلات می‌شود و در واقع به هزینه‌های آن نمی‌ارزد. جالب است بدانیم که طرفداران این رویکرد صرفاً افرادی نیستند که در جوامع سنتی و به اصطلاح جوامع در حال توسعه یا کمتر توسعه‌یافته زندگی کنند، بلکه در جوامع مدرن همچون جامعه آمریکا نیز این رویکرد طرفداران خاص خود را دارد. خانم جانت شیلی هاید در اثر خود، به نوپیدایی یک نهضت سیاسی به نام "نیو رایت" یا راست جدید اشاره می‌کند. وی معتقد است که: «پیدایش این نهضت را باید به رسمیت شناخت (به منظور تحلیل طرفداری از حقوق زنان از نیو رایت به ایزن اشتاین، ۱۹۸۲

^۱ Margaret Mead

^۲ Rosalado

^۳ Sandy

مراجعه کنید). نیو رایت از تغییر اجتماعی جدید بیزار است. ادعا می‌کند که موضوعش "طرفداری از خانواده" است، اما این نیو رایت، خانواده را به شکل محدودی تعریف می‌کند؛ یعنی یک زوج از دو جنس مختلف ازدواج کرده‌اند و دارای فرزند هستند، شوهر در نیروی کار مشغول است و زن تمام وقت در خانه می‌ماند. نیو رایت از اضمحلال پدرسالاری و فقدان قدرت پدر در خانواده تأسف می‌خورد. در واقع، عوامل نیو رایت بر ضد عوامل طرفداری از حقوق زنان عمل می‌کنند.

۱ ۴ نقش و اهمیت زنان به عنوان محور توسعه

۳ ۴ قانون اساسی

در قانون اساسی اصولی مرتبط با امور زنان و خانواده مطرح شده است که به شرح زیر است:

■ اصل دوم

جمهوری اسلامی، نظامی است بر پایه ایمان به:

- کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توأم با مسئولیت او در برابر خدا که از راه:

الف) اجتهاد مستمر فقهای جامع‌الشرایط بر اساس کتاب و سنت معصومین س؛

ب) استفاده از علوم و فنون و تجارب پیشرفته بشری و تلاش در پیشبرد آنها؛

ج) نفی هر گونه ستمگری و ستم‌کشی و سلطه‌گری و سلطه‌پذیری؛

و قسط و عدل، استقلال سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و همبستگی ملی را تأمین می‌کند.

■ اصل سوم

دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف اصل دوم، امکانات خود را برای امور

زیر به کاربرد:

۱. ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی بر اساس ایمان و تقوا و مبارزه با کلیه مظاهر فساد و

تباهی

۲.

۳. آموزش و پرورش و تربیت‌بدنی رایگان برای همه، در تمام سطوح و تسهیل و تعمیم آموزش عالی

۴.

۵. طرد کامل استعمار و جلوگیری از نفوذ اجانب

۶. محو هرگونه استبداد و خودکامگی و انحصارطلبی
۷. تأمین آزادی‌های سیاسی و اجتماعی در حدود قانون
۸. مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خویش
۹. رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی
۱۰. ایجاد نظام اداری صحیح و حذف تشکیلات غیرضروری
۱۱. تقویت کامل بنیه دفاع ملی از طریق آموزش نظامی عمومی برای حفظ استقلال و تمامیت ارضی و نظام اسلامی کشور
۱۲. پی‌ریزی اقتصاد صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه‌های تغذیه و مسکن و کار و بهداشت و تعمیم بیمه
- ۱۳....
۱۴. تأمین حقوق همه‌جانبه افراد از زن و مرد و ایجاد امنیت قضائی عادلانه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون
۱۵. توسعه و تحکیم برادری اسلامی و تعاون عمومی بین همه مردم.

▪ اصل بیستم

همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت و موازین اسلام برخوردارند.

▪ اصل بیست و یکم

دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین نماید و امور زیر را انجام دهد:

۱. ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیاء حقوق مادی و معنوی او

▪ اصل بیست و دوم

حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند.

▪ اصل بیست و سوم

تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ کس را نمی توان به صرف داشتن عقیده ای مورد تعرض و مؤاخذه قرارداد.

▪ اصل بیست و ششم

احزاب، جمعیت ها، انجمن های سیاسی و صنفی و انجمن های اسلامی یا اقلیت های دینی شناخته شده آزادند، مشروط به این که اصول؛ استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند. هیچ کس را نمی توان از شرکت در آنها منع کرد یا به شرکت در یکی از آنها مجبور ساخت.

▪ اصل بیست و هشتم

هر کس حق دارد شغلی را که بدان مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست، برگزیند. دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون، برای همه افراد، امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی را برای احراز مشاغل ایجاد نماید.

▪ اصل بیست و نهم

برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کارافتادگی، بی سرپرستی، در راه ماندگی، حوادث و سوانح و نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت های پزشکی به صورت بیمه و غیره، حقی است همگانی. دولت مکلف است طبق قوانین، از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت های مالی فوق را برای یک یک افراد کشور تأمین کند.

▪ اصل سی ام

دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم نماید و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.

▪ اصل سی و یکم

داشتن مسکن متناسب با نیاز، حق هر فرد و خانواده ایرانی است. دولت موظف است با رعایت اولویت برای آنها که نیازمندترند بخصوص روستانشینان و کارگران، زمینه اجرای این اصل را فراهم کند.

■ اصل چهل و سوم

برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر اساس ضوابط زیر استوار می‌شود:

۱. تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه

۱ ۴ زن و خانواده در سند چشم‌انداز

سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ ه.ش. که از آن به سند چشم‌انداز ۲۰ ساله تعبیر می‌شود، در واقع برنامه بلندمدت توسعه جمهوری اسلامی ایران است. این نوع از برنامه بلندمدت که از نوع آرمانی است به یک نظام کمک می‌کند تا بتواند به سوی آینده مطلوب و البته باور کردنی و ممکن و محتمل حرکت کند. به عبارت دیگر، آرمانی بودن باید تا حدی رعایت شود که تبدیل به خیال‌پردازی نشود و امکان وقوع آن محتمل باشد. در این سند هشت ویژگی برای جامعه ایرانی برشمرده شده است که می‌توان به شرح ذیل جایگاه زن و خانواده را نیز در این هشت ویژگی مورد بررسی و تحلیل قرارداد:

۱. توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی با تأکید بر مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی.

در این ویژگی تصریح شده است که جامعه ایرانی در سال ۱۴۰۴ باید در توسعه الگوی خاص خود را داشته باشد و به عبارتی الگوی بومی شده پیشرفت در ایران باید متناسب با فرهنگ ایرانی-اسلامی و با احترام به تاریخ و پیشینه کشور باشد. لذا در ارتباط با موضوع زن و خانواده اگر بخواهیم گذشته کشورمان را مدنظر قرار دهیم باید برای جایگاه خانواده قداست قائل شده و طبق ارزش‌های اسلامی جایگاه محوری زن در حفظ و تحکیم خانواده را پاس بداریم. لذا چه در محیط خانواده و چه در محیط اجتماع، زن از یک سو به عنوان یک انسان از حقوق و آزادی‌های مشروع برخوردار است و باید از امنیت اجتماعی و قضایی نیز برخوردار باشد و از سوی دیگر زن به عنوان جنس زن و متفاوت از مردان باید از عدالت اجتماعی بهره‌مند شود و نه تنها جنسیت وی موجب تبعیض علیه وی نگردد، بلکه با توجه به ویژگی‌های طبیعی و روان‌شناختی حتی امتیازاتی برای جبران استثمار و استضعاف تاریخی برای او قائل شد. استفاده از عبارت اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی ما را بدین

سمت رهنمون می‌شود که در حوزه زن و خانواده نیز نظام جمهوری اسلامی رویکرد اعتدال‌گرای خاص خود را دارد و در چارچوب الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت نقش اصیل و خانوادگی زن را مغفول نخواهد گذاشت.

۲. برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فن‌آوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی.

برای تحقق این ویژگی نمی‌توان ظرفیت‌ها و پتانسیل موجود در زنان کشور و بالأخص زنان تحصیل‌کرده و متخصص را نادیده گرفت. نیمی از منابع انسانی کشور زن هستند که در گروه‌های سنی مختلف دوشادوش مردان در حرکت هستند. در چند سال اخیر وضعیت آموزشی و تحصیلی زنان بیش از گذشته بهبود یافته است و طبق آمار موجود در کشور پیش‌بینی می‌شود سهم زنان در تولید علم و فناوری بالاتر برود و سهم آنان در عرصه مدیریت نیز ارتقا یابد. اگر برخی از شاخص‌های توسعه منابع انسانی از جمله سلامت، آموزش، مشارکت و اشتغال مولد را در نظر بگیریم می‌توان مدعی شد که برای نیل به سهم برتر در حوزه منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی باید هم‌زمان هم برای حضور مؤثر زنان در خانواده و به عبارتی بر ایفای نقش خانوادگی زن و هم برای حضور زنان در عرصه‌های اجتماعی برنامه‌ریزی کرد. ارتقای سلامت و آموزش در جامعه نیاز به همکاری جدی خانواده با نهادهای آموزشی دارد که این بار سنگین بر دوش مادران است. از سوی دیگر، ارتقای مشارکت که هم از شاخص‌های توسعه انسانی و هم از مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی است نیز باید در برنامه‌های کشور لحاظ گردد تا بتوان به این ویژگی؛ یعنی سهم برتر در حوزه سرمایه اجتماعی برسیم.

۳. امن، مستقل و مقتدر با سامان دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه‌جانبه و پیوستگی مردم و حکومت.

در این ویژگی نیز در کنار لزوم ارتقای مشارکت همه‌جانبه ملی توجه به برخی از دیگر مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی همچون اعتماد متقابل بین جامعه و حکومت؛ مسئولیت اجتماعی؛ آگاهی عمومی؛ اخلاقیات؛ روابط متقابل؛ اصول و هنجارها و ارزش‌ها؛ مقررات رفتاری؛ امنیت؛ نهادهای عمومی و مدنی؛ تحزب و مشارکت سیاسی؛ انتخابات؛ قانون‌مداری مورد توجه قرار می‌گیرد. اگر این مؤلفه‌ها بهبود یابد می‌توان انتظار داشت که منجر به ارتقای پیوستگی و انسجام ملی شود و در نتیجه به کشوری امن، مستقل و مقتدر دست یابیم. مسلماً در این خصوص نیز نقش‌آفرینی زنان به‌عنوان بخشی از

شهروندان جامعه ضروری است و از میان مؤلفه‌های فوق‌الذکر هیچ موردی وجود ندارد که نقش و سهم زنان بخواهد کم‌رنگ‌تر از مردان باشد. همچنین، به‌سادگی قابل‌درک است که نقش و سهم خانواده در تحقق و بهبود مؤلفه‌های مدنظر قابل‌انکار نیست و درواقع نقطه شروع برای بهبود عمده این مؤلفه‌ها همانا خانواده است و باید از دوران کودکی و از محیط خانواده آغاز کرد که در این فرایند نقش زنان چه‌بسا از مردان نیز بیشتر و مؤثرتر خواهد بود.

۴. برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، دوری از فقر، فساد، تبعیض و بهره‌مند از محیط‌زیست مطلوب. به نظر می‌رسد که در این ویژگی نقش خانوادگی زنان بیشتر مورد تصریح و تأکید قرار گرفته است، چراکه نیل به برخی از ویژگی‌ها همچون سلامت، نهاد مستحکم خانواده و دوری از فساد با محوریت و حضور جدی زنان از طریق اتکا بر شأن و جایگاه مادرانه آنان بهتر محقق می‌شود. البته در کنار این ویژگی‌ها، رسیدن به رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر و دوری از فقر و بهره‌مندی از محیط‌زیست سالم بیشتر از طریق نقش‌آفرینی زنان در عرصه‌های اجتماعی امکان‌پذیر می‌شود.

۵. فعال، مسئولیت‌پذیر، ایثارگر، مؤمن، رضایتمند، برخوردار از وجدان کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب، نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن.

این ویژگی‌ها که بعضاً تحت تأثیر تربیت و هویت‌سازی دوران کودکی و جوانی قرار دارد، نیازمند تأکید بر نقش خانوادگی زنان است. فعال بودن یک جامعه و مسئولیت‌پذیری و ایثارگری افراد و یا مؤمن بودن و داشتن انضباط و روحیه تعاون از جمله ویژگی‌هایی هستند که باید از دوران کودکی و با تربیت خانوادگی آغاز شود. آنچه تعبیر از تربیت خانوادگی می‌شود درواقع این قبیل ویژگی‌ها را در برمی‌گیرد. اگر فرد از کودکی و توسط خانواده تربیت نشود در بزرگسالی نمی‌توان برخی از ویژگی‌ها را در او شکوفا ساخت. در اینجاست که زنان ایرانی به‌عنوان مادرانی هوشیار باید وارد صحنه شوند. البته این نقش خانوادگی منکر نقش اجتماعی آنان در این زمینه نمی‌شود. در عرصه اجتماع نیز زنان می‌توانند در مقام معلم، کارمند، کارگر، مدیر و برنامه‌ریز به تحقق این ویژگی‌ها کمک کنند.

۶. دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فن آوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.

این ویژگی بیشتر معطوف به نقش اجتماعی زنان است. البته این ارتباط مطلق نیست و نمی توان مدعی شد که مادران نقشی در تولید علم ندارند، چراکه ایجاد یک محیط آرام، امن، سالم و انرژی بخش در خانواده می تواند بر رشد علمی فرزندان و پدر یک خانواده اثر بگذارد که نقش اساسی زنان به عنوان مادر و همسر در این زمینه انکارناپذیر است.

۷. الهام بخش، فعال و مؤثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم سالاری دینی، توسعه کارآمد، جامعه اخلاقی، نواندیشی و پویایی فکری و اجتماعی، تأثیرگذار بر همگرایی اسلامی و منطقه ای بر اساس تعالیم اسلامی و اندیشه های امام خمینی (ره)

در این ویژگی رسیدن به جامعه اخلاقی از طریق خانواده و با محوریت نقش خانوادگی زن آغاز می شود. حتی در مقوله ای همچون مردم سالاری نیز باید تربیت مردم سالارانه را از خانواده آغاز کرد و انسان اولین تجربه های مشارکت و هم فکری را از محیط خانواده آغاز می کند. مابقی موارد به نقش اجتماعی زنان مربوط می شود. لازم است برای تحقق این ویژگی ها زنان جوان را به گونه ای توانمند سازیم که بتوانند در سطح فراملی فعال شوند و این خود نیازمند حضور فعال اجتماعی در سطح ملی است.

۸. دارای تعامل سازنده با جهان بر اساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.

در این ویژگی نقش اجتماعی زنان مؤثر است. حمایت اجتماعی زنان از حکومت اسلامی و اعتماد به این حکومت می تواند به حفظ و تقویت عزت حکومت اسلامی کمک نماید. بنابراین، در تحلیل محتوای سند چشم انداز نیز باید اذعان کرد که نقش خانوادگی و نقش اجتماعی زنان در کنار هم دیده شده و در واقع این دو نقش مکمل هم هستند و هیچ یک بر دیگری ارجحیت ندارد. رویکرد حاکم بر این سند نیز رویکرد اعتدال گراست.

۱. برنامه ششم توسعه در خصوص زنان و خانواده

مواد مرتبط قانون برنامه ششم توسعه:

با توجه به این موضوع و به منظور جاری ساختن موضوع زنان و خانواده در برنامه ششم، اقدامات معاونت به درج دو بند پیشنهادی حوزه زنان و خانواده در سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه منجر شد که اهم اقدامات انجام شده در زمینه برنامه ششم عبارت‌اند از:

- تحلیل وضعیت موجود زنان و خانواده، تهیه گزارش‌های آماری ملی و استانی
- تهیه گزارشی از عملکرد دستگاه‌های اجرایی (ملی و استانی) در خصوص برنامه توسعه پنجم در حوزه زنان و خانواده
- بررسی و شناسایی خلأها و کاستی‌های برنامه‌های توسعه قبلی به‌ویژه برنامه توسعه پنجم
- معرفی مشاوران امور بانوان دستگاه‌های اجرایی برای شرکت در جلسات و کارگروه‌های درون دستگاهی برنامه ششم توسعه
- معرفی متخصصان حوزه زنان و خانواده برای شرکت در ۲۹ شورای ستاد برنامه ششم توسعه

در ماده ۳۱ لایحه برنامه ششم توسعه به صورت اختصاصی به حوزه زنان و خانواده می‌پردازد. در این ماده آمده است: به‌منظور تحقق اهداف مندرج در اصول دهم، بیستم و یکم قانون اساسی، اهداف سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی برنامه ششم مبنی بر «تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و استیفای حقوقی شرعی و قانونی زنان در همه عرصه‌ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان» و نیز به‌منظور بهره‌مندی جامعه از سرمایه انسانی زنان در فرآیند توسعه پایدار و متوازن، کلیه دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند با سازمان‌دهی و تقویت جایگاه سازمانی امور زنان و خانواده در دستگاه، نسبت به اعمال رویکرد عدالت جنسیتی در سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرح‌های خود و ارزیابی آثار تصمیمات خود در آن چارچوب، بر اساس شاخص‌های ابلاغی ستاد ملی زن و خانواده اقدام کنند.

۱ - اهداف سند تحکیم و تعالی جایگاه زن و بنیان خانواده در استان خراسان

جنوبی

الف) اهداف کیفی

- شناسایی وضع موجود زنان و خانواده در استان بر مبنای اطلاعات پایه مستند جهت بهره‌گیری در برنامه‌های عملیاتی مکان محور؛
- شناسایی مشکلات و فرصت‌های مهم در استان و تجزیه و تحلیل علل اصلی مسائل و خلاءهای ظرفیتی؛
- تدوین راهکارهای صریح و متناسب با شرایط استان جهت ارتقای وضعیت زنان و خانواده در استان.

ب) اهداف کمی

- تدوین سند ارتقای وضعیت زنان و خانواده استان، متناسب با شرح خدمات مندرج در دستورالعمل اجرایی ابلاغی از سوی معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری.

فصل دوم

توصیف وضع موجود زنان و خانواده در استان خراسان جنوبی

در این فصل ضمن ارائه آمار کشور و استان خراسان جنوبی در حیطه‌های مختلف و وضعیت موجود زنان، به بررسی چالش‌های زنان استان با توجه به تحقیقات انجام‌شده، پرداخته، شاخص و راهکارهای مناسب برای کاهش آن‌ها ارائه می‌گردد. در جداول ارائه شده فقط به آمار زنان که مورد نیاز پژوهش بوده است اشاره شده و آمار مربوط به مردان ذکر نشده است و در مواردی که آمار کل کشور یا استان ارائه شده، آمار به تفکیک جنسیت موجود نبوده است.

۳ + ویژگی‌های عمومی و جمعیتی استان خراسان جنوبی

۳ + ۱ - خلاصه وضعیت ویژگی‌های عمومی و جمعیت استان خراسان جنوبی

جدول: ۱-۱ خلاصه وضعیت ویژگی‌های عمومی و جمعیت استان خراسان جنوبی و

کشور در سال ۱۳۹۵

ویژگی‌های عمومی و جمعیت	کل کشور	مردان کشور	زنان کشور	استان خراسان جنوبی	مردان استان	زنان استان
نسبت جنسی جمعیت	۱۰۲,۷			۱۰۲,۹		
درصد جمعیت ۰-۱۴ ساله		۲۴,۳	۲۳,۷		۲۸,۵	۲۸,۱
درصد جمعیت ۱۵-۶۴ ساله		۶۹,۷	۷۰		۶۴,۶	۶۵,۰
درصد جمعیت بالای ۶۵ سال		۵,۹	۶,۳		۶,۸	۶,۹
درصد جمعیت جوان ۱۵-۲۹ ساله	۲۵,۱	۲۵,۱	۲۵,۱	۲۶,۴	۲۰,۳	۲۵,۴
متوسط بعد خانوار	۳,۳			۳,۴		
درصد خانوارهای استان بر حسب جنس سرپرست		۸۷,۳	۱۲,۷		۸۷,۴	۱۲,۶
خالص مهاجرت				-۲,۳۵۴		

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران و محاسبات محقق

۳-۴ مسائل حوزه جمعیتی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور

مقایسه شاخصه‌های حوزه جمعیتی زنان استان خراسان جنوبی با میانگین کشوری نشان می‌دهد درصد خانوارهای زن سرپرست استان خراسان جنوبی از میانگین کشوری کمتر هست.

۳-۴ ویژگی‌های اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی

۳-۴-۱ خلاصه وضعیت ویژگی‌های اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی

جدول ۱-۲: خلاصه وضعیت شاخص‌های اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی و کشور در سال ۱۳۹۵

زنان استان	مردان استان	استان خراسان جنوبی	زنان کشور	مردان کشور	کل کشور	
۱۱,۸	۶۱,۳	۳۶,۹	۱۳,۲	۶۴,۳	۳۹	نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در سال ۹۵
۱۲,۰	۵۵,۶	۳۴,۹	۱۴	۵۷,۱	۳۵,۸	نرخ مشارکت اقتصادی جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله در سال ۹۵
۷۸,۶	۸۹,۸	۸۸,۰	۷۷,۴	۸۹,۴	۸۷,۴	نرخ اشتغال جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در سال ۹۵
۵۶,۷	۷۷,۴	۷۴,۰	۵۷,۸	۷۵,۵	۷۲,۱	نرخ اشتغال جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله در سال ۹۵
۲۱,۴	۱۰,۲	۱۲,۰	۲۲,۶	۱۰,۶	۱۲,۶	نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در سال ۹۵
۴۳,۳	۲۲,۶	۲۶,۰	۴۲,۲	۲۴,۵	۲۷,۹	نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله در سال ۹۵
۱۲,۱	۱۴,۴	۱۳,۸	۶	۱۰,۴	۹,۱	نرخ بیکار دارای تحصیلات ابتدایی
۸,۰	۱۸,۵	۱۵,۵	۵,۹	۱۷,۸	۱۴,۲	نرخ بیکار دارای تحصیلات سیکل
۴,۰	۱۰,۸	۸,۹	۳,۷	۱۱,۴	۹,۱	نرخ بیکار دارای تحصیلات دبیرستانی
۲۲,۸	۲۸,۳	۲۶,۸	۲۲,۱	۲۸,۶	۲۶,۶	نرخ بیکار دارای تحصیلات دیپلم
۵۰,۱	۲۴,۱	۳۱,۵	۵۸,۷	۲۶,۸	۳۶,۴	نرخ بیکار دارای تحصیلات عالی
۲,۹	۳,۷	۳,۵	۳,۵	۴,۹	۴,۵	نرخ بیکار بی‌سواد

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران و محاسبات محقق

۳ ۴ ۴ - مسائل حوزه اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور

در زمینه نرخ مشارکت اقتصادی به نظر می‌رسد پایین بودن نرخ مشارکت اقتصادی زنان بیشتر از ۱۰ سال، به دلیل پایین بودن نرخ مشارکت اقتصادی زنان جوان هست، بنابراین چنانچه راهکارهایی در جهت افزایش نرخ مشارکت اقتصادی زنان جوان ۱۵ تا ۲۹ ساله ارائه گردد، افزایش نرخ مشارکت اقتصادی کلی زنان بالای ۱۰ سال را به دنبال خواهد داشت. با در نظر گرفتن نکات فوق، مسائل حوزه اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی که نیازمند بررسی، تحلیل و ارائه راهکار می‌باشند، به شرح زیر هست:

- نرخ مشارکت اقتصادی زنان جوان ۱۵ تا ۲۹ ساله
- نرخ اشتغال زنان جوان ۱۵ تا ۲۹ ساله
- نرخ بیکاری زنان جوان ۱۵ تا ۲۹ ساله

۳ ۴ وضعیت ازدواج و طلاق زنان استان خراسان جنوبی

۳ ۴ ۱ - خلاصه وضعیت ازدواج و طلاق زنان استان خراسان جنوبی

جدول ۱-۳: خلاصه وضعیت ازدواج و طلاق زنان استان خراسان جنوبی و کشور

در سال ۱۳۹۵

زنان استان	مردان استان	استان خراسان جنوبی	زنان کشور	مردان کشور	کل کشور	ازدواج و طلاق
		۱۲,۰			۱۰,۶	میزان ازدواج در هر هزار نفر جمعیت ۱۰ ساله و بالاتر
۹۶,۲	۹۸,۹		۹۴,۳	۹۷,۷		عمومیت ازدواج
		-۳,۶			-۴,۲	رشد ازدواج از سال ۹۰ تا ۹۵
۲۲,۰	۲۵,۳		۲۳,۲	۲۷,۵		میانگین سن در اولین ازدواج
		۳,۰			۴,۳	میزان طلاق در هر هزار نفر جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر دارای همسر
		۸,۷			۴,۹	رشد طلاق از سال ۹۰ تا ۹۵
		۱۶,۳			۲۵,۷	نسبت طلاق به هر ۱۰۰ ازدواج

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران و محاسبات محقق

۳ ۴ - مسائل حوزه ازدواج و طلاق زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور

مقایسه وضعیت ازدواج و طلاق زنان استان خراسان جنوبی با میانگین کشوری بیان کننده این مسئله هست که استان خراسان جنوبی دارای نرخ ازدواج بالاتر و نرخ طلاق پایین تر نسبت به میانگین کشوری است، بنابراین در شاخص طلاق نیازمند بررسی، تجزیه و تحلیل و ارائه راهکار هست.

رشد طلاق از سال ۹۰-۹۵

۳ ۴ وضعیت سواد و تحصیلات زنان استان خراسان جنوبی

۳ ۴ - خلاصه وضعیت سواد و تحصیلات زنان استان خراسان جنوبی

جدول ۱-۴: خلاصه وضعیت سواد و تحصیلات جمعیت ۶ ساله و بیشتر، در استان خراسان جنوبی و کشور

زنان استان	مردان استان	استان خراسان جنوبی	زنان کشور	مردان کشور	کل کشور	سواد و تحصیلات
۸۳,۰	۹۰,۴	۸۶,۸	۸۴,۲	۹۱	۸۷,۶	نرخ باسوادی در جمعیت ۶ ساله و بیشتر در سال ۹۵
۸۸,۸	۹۰,۱	۸۹,۴	۸۷,۳	۸۸,۶	۸۸	درصد پوشش تحصیلی دانش آموزان ابتدایی در سال ۹۵
۸۷,۱	۹۲,۶	۸۹,۹	۸۹,۳	۹۴,۹	۹۲,۲	درصد پوشش تحصیلی دانش آموزان راهنمایی در سال ۹۵
۸۷,۸	۸۷,۲	۸۷,۵	۸۹,۵	۹۸,۱	۹۳,۹	درصد پوشش تحصیلی دانش آموزان متوسطه و پیش دانشگاهی در سال ۹۵
۶۲,۶	۶۷,۵	۶۵,۲	۶۰,۹	۶۳,۷	۶۲,۴	میزان دانشجویان در حال تحصیل در هر هزار نفر جمعیت باسواد ۶ ساله و بالاتر در سال ۹۵
۱۵,۵	۲۶,۸	۲۱,۷	۱۷,۲	۲۵	۲۱,۴	درصد دانشجویان کاردانی در سال ۹۵
۶۴,۶	۵۲,۹	۵۸,۲	۵۹,۵	۵۰,۸	۵۴,۹	درصد دانشجویان کارشناسی در سال ۹۵
۱۷,۸	۱۸,۱	۱۸,۰	۲۰,۷	۲۰,۴	۲۰,۶	درصد دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترای حرفه‌ای در سال ۹۵
۲,۱	۲,۲	۲,۲	۲,۶	۳,۸	۳,۲	درصد دانشجویان دکترای تخصصی و فوق دکتری در سال ۹۵
۱۳۶,۹	۱۴۲,۶	۱۳۹,۹	۱۵۵,۷	۱۵۲,۱	۱۵۳,۸	میزان دانش آموختگان دانشگاهی در هر هزار نفر جمعیت باسواد ۶ ساله و بالاتر در سال ۹۵
۲۱,۳	۲۸,۳	۲۵,۱	۲۱,۹	۲۷,۳	۲۴,۷	درصد دانش آموختگان کاردانی در سال ۹۵
۶۸,۱	۵۸,۶	۶۳,۰	۶۵,۲	۵۵,۹	۶۰,۴	درصد دانش آموختگان کارشناسی در سال ۹۵
۱۰,۲	۱۱,۶	۱۰,۹	۱۱,۹	۱۴,۷	۱۳,۴	درصد دانش آموختگان کارشناسی ارشد و دکترای حرفه‌ای در سال ۹۵
۰,۵	۱,۵	۱,۱	۰,۹	۲,۱	۱,۵	درصد دانش آموختگان دکترای تخصصی و فوق دکتری در سال ۹۵

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران و محاسبات محقق

۳ ۴ ۴ - مسائل حوزه سواد و تحصیلات زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور

با در نظر گرفتن جدول ۱-۴ مسائل حوزه سواد و تحصیلات زنان استان خراسان جنوبی که نیازمند بررسی، تحلیل و ارائه راهکار می‌باشند، به شرح زیر هست:

- نرخ باسوادی زنان بالای ۶ سال
- درصد دانش‌آموختگان زن مقاطع کاردانی، کارشناسی ارشد، دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی و فوق دکتری

۳ ۵ وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان خراسان جنوبی

۳ ۵ ۱ - خلاصه وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان خراسان جنوبی

جدول ۱-۵: خلاصه وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان خراسان جنوبی و کشور

زنان استان	استان خراسان جنوبی	زنان کشور	کل کشور	بهداشت و سلامت
	۱,۶		۱,۱	میزان مؤسسات درمانی فعال در هر صد هزار نفر در سال ۹۴
	۱۰,۳		۸۳,۲	میزان خانه‌های بهداشت فعال روستایی در هر صد هزار نفر در سال ۹۴
	۱۲,۴		۵,۹	میزان مراکز بهداشتی و درمانی در هر صد هزار نفر در سال ۹۴
	۷۰,۵		۵۳,۸	میزان پزشکان در هر صد هزار نفر در سال ۹۴
۴۷,۳		۵۱,۵		آگاهی صحیح زنان درباره پیشگیری از ایدز
		۵,۲		زایمان در سن پایین
۹۵,۹		۹۶,۹		پوشش مراقبت‌های دوران بارداری
۴۰,۸		۴۵,۶		درصد زایمان به طریق سزارین
۱۰۰		۹۵,۳		زایمان در مراکز بهداشتی

مأخذ: محاسبه شده بر اساس اطلاعات گزارش شاخص‌های سیمای سلامت در جمهوری اسلامی ایران و محاسبات محقق

۳ ۵ ۴ - مسائل حوزه بهداشت و سلامت زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور

بر اساس آخرین آمارهای موجود و تحلیل روند وضعیت استان خراسان جنوبی مسائل حوزه بهداشت و سلامت زنان استان خراسان جنوبی که نیازمند بررسی، تحلیل و ارائه راهکار می‌باشند، به شرح زیر هست:

- میزان خانه‌های بهداشت فعال روستایی در هر صد هزار نفر
- آگاهی صحیح زنان درباره پیشگیری از ایدز

۳ ۶ ۳ - وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی

۳ ۶ ۴ - خلاصه وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی

جدول ۱-۶: خلاصه وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی و کشور

زنان استان	مردان استان	استان خراسان جنوبی	زنان کشور	مردان کشور	کل کشور	
		۴,۸			۴,۳	نسبت مرد به زن بیمه‌شدگان اصلی سازمان تأمین اجتماعی در سال ۹۵
۱,۰	۰,۹		۱,۹	۱,۴		درصد زن مقرری‌بگیر بیمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی در سال ۹۵

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سالنامه آماری تأمین اجتماعی و محاسبات محقق

۳ ۶ ۴ - مسائل حوزه رفاه و تأمین اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور

مطابق با اطلاعات جدول ۱-۶ می‌توان گفت که زنان در سطح کشور در مقایسه با زنان در استان خراسان جنوبی از موقعیت مناسب‌تری به لحاظ برخورداری از بیمه اصلی سازمان تأمین اجتماعی و استفاده از آن از موقعیت مناسب‌تری برخوردارند.

۳ ۴ وضعیت آسیب‌های اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی

۳ ۴ → خلاصه آسیب‌های اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی

جدول ۱-۷: خلاصه وضعیت آسیب‌های اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی و کشور

زنان استان	مردان استان	استان خراسان جنوبی	زنان کشور	مردان کشور	کل کشور	آسیب‌های اجتماعی
۳,۶			۶,۳			درصد استعمال دخانیات در زنان ۱۵-۲۴ ساله در سال ۸۹
۰,۰	۰,۰		۱,۸	۵,۶		میزان معتادین دستگیر شده در هر هزار نفر جمعیت در سال ۹۵ استان خراسان جنوبی
۷,۹	۱۱,۵	۹,۸	۳,۶	۷,۷	۵,۷	میزان اقدام به خودکشی در هر صد هزار نفر در سال ۹۵
۳۶,۴	۴۱۷,۵	۲۲۹,۷	۳۷,۹	۷۵۴,۱	۴۰۰,۸	میزان دستگیر شدگان سرقت عادی در هر صد هزار نفر ارسال ۹۵
۲۱,۹	۱,۳	۱۱,۶	۴,۷	۰,۳	۵,۲	میزان فرار از منزل در هر صد هزار نفر در سال ۹۵
۰,۳	۱,۰		۰,۳	۵,۲		میزان دستگیر شدگان قتل عمد و غیر عمد در سال ۹۵
۰,۵	۱۹,۷	۱۰,۳	۰,۷	۲۵,۴	۱۳,۲	درصد دستگیر شدگان نزاع دسته‌جمعی در هر صد هزار نفر در سال ۹۵

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

۳ ۴ ۴ مسائل حوزه آسیب‌های اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور

بر اساس آمارهای موجود مسائل حوزه آسیب‌های اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی که نیازمند بررسی، تحلیل و ارائه راهکار می‌باشند، به شرح زیر هست:

- میزان اقدام به خودکشی
- میزان فرار از منزل

۳ * وضعیت مشارکتهای سیاسی زنان استان خراسان جنوبی

۳ * → خلاصه وضعیت مشارکتهای سیاسی زنان استان خراسان جنوبی

جدول ۱-۸: خلاصه وضعیت مشارکتهای سیاسی زنان استان خراسان جنوبی و کشور

زنان استان	مردان استان	استان خراسان جنوبی	زنان کشور	مردان کشور	کل کشور	
۰	۱۰۰	۱۰۰	۶	۹۴	۱۰۰	درصد نمایندگان مجلس شورای اسلامی در دوره دهم سال ۱۳۹۴
.	۱۰۰	۱۰۰	۳	۹۷	۱۰۰	درصد نمایندگان شوراهای اسلامی شهر و روستا در دوره پنجم سال ۱۳۹۶
۲,۶			۳,۲۲			درصد دهیاران شوراهای اسلامی شهر و روستا در دوره چهارم سال ۱۳۹۲

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری

۳ * → مسائل حوزه مشارکتهای سیاسی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور

بر اساس آمارهای موجود و تحلیل روند وضعیت استان خراسان جنوبی مسائل حوزه مشارکتهای سیاسی زنان استان خراسان جنوبی که نیازمند بررسی، تحلیل و ارائه راهکار می باشند، به شرح زیر هست:

- درصد زنان نماینده مجلس شورای اسلامی نسبت به میانگین کشوری
- درصد زنان نماینده شورای شهر و روستا نسبت به میانگین کشوری
- درصد دهیاران زن شوراهای اسلامی شهر و روستا نسبت به میانگین کشوری

۳-۹ وضعیت مشارکتهای مدنی زنان استان خراسان جنوبی

۳-۹-۱- خلاصه وضعیت مشارکتهای مدنی زنان استان خراسان جنوبی

جدول ۱-۹: تعداد و توزیع درصد سمنهای زنان کشور و استان

میزان کل سمن (در هر صد هزار نفر جمعیت)	درصد				تعداد				سال	شرح
	کل سمن	خیریه‌ای	صنفي، تخصصي	فرهنگي اجتماعي	کل سمن	خیریه‌ای	صنفي، تخصصي	فرهنگي اجتماعي		
۳,۳۶	۱۰۰	۲۱,۹	۳۰,۶	۴۷,۵	۲۷۲۲	۵۹۶	۸۳۲	۱۲۹۳	۱۳۹۶	کشور
۱۲,۱۲	۱۰۰	۱۵,۶	۳۰,۲	۵۴,۲	۹۶	۱۵	۲۹	۵۲	۱۳۹۶	استان خراسان جنوبی

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری

۳-۹-۲- مسائل حوزه مشارکتهای مدنی زنان استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور

بر اساس آمارهای موجود و تحلیل روند وضعیت استان خراسان جنوبی مسائل حوزه مشارکتهای مدنی زنان استان خراسان جنوبی که نیازمند بررسی، تحلیل و ارائه راهکار می‌باشند، به شرح زیر هست:

▪ درصد سمنهای خیریه‌ای

فصل سوم
پتانسیل‌ها و محدودیت‌های
استان خراسان جنوبی

۳ + شهرستان بیرجند

فرصت‌ها و پتانسیل‌ها	موانع و محدودیت‌ها
قرار گرفتن شهرستان در مسیر کریدور شمال و جنوب و شرق - غرب یکی از مزیت‌های نسبی شهرستان در زمینه جابجای کالاهای ترانزیتی و نزدیکی به مرز زمینی ۷۸ کیلومتری قرارگیری شهرستان در مسیر خط آهن مشهد - بیرجند - جابهار وجود شبکه حمل و نقل هوایی فرودگاهی بین‌المللی و تنها مرز مجاز هوایی استان	پایین بودن سهم نسبی آزادراه، بزرگراه و راه اصلی و پایین بودن ضریب راه‌های آسفالتی
شروع اجرای باند دوم جاده بیرجند به مشهد و زاهدان	عدم وجود طرح جامع حمل و نقل
صدور مجوز منطقه ویژه اقتصادی در مرکز شهرستان وجود سایت نمایشگاهی در شهر بیرجند و امکان برگزاری نمایشگاه‌ها، همایش‌ها و جشنواره‌ها در شهرستان و استان	عدم اجرای آسفالت بسیاری از روستاها به دلیل کمبود اعتبار
پایانه صادراتی سنگ	کمبود فضاهای انباری برای ذخیره‌سازی کالا و محصولات تولیدی و تنظیم بازار
وجود ذخایر معدنی و غیرفلزی	فقدان نمایندگی‌های توزیع دارو در مرکز استان
وجود شهرک‌ها و نواحی صنعتی در جهت استقرار واحدهای صنعتی	فقدان امکان پخش بار در فرودگاه بیرجند به دلیل محدودیت‌های انباری
کشت گیاهان دارویی و محصولات کشاورزی خاص منطقه و زمینه توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی	نازل بودن بهره‌وری و سرمایه‌گذاری در بخش‌های اقتصادی شهرستان
امکان بهره‌برداری از انرژی‌های پاک و ارزان نظیر باد و خورشید وجود شهرک‌ها و نواحی صنعتی در شهرستان جهت استقرار واحدهای صنعتی	توسعه نیافتگی مراکز خرید و فروشگاه‌های زنجیره‌ای
گسترده‌گی شهرستان و شرایط منعطف برای استقرار صنایع بدون تداخل با حوزه‌های زیست‌محیطی	کمبود تجهیزات و سالن ورزشی برای برخی رشته‌های پایه
برخوردار بودن از سطح امنیت مناسب در مقایسه با مناطق مجاور مرزی	محدودیت منابع آب و کیفیت نامناسب آب و خاک
اجرائی شدن ماده ۲۶ قانون برنامه چهارم توسعه (تأمین آب، برق، گاز، تلفن و راه دسترسی تا ورودی شهرک‌ها و نواحی صنعتی)	شرایط اقلیمی نامناسب و تداوم خشک‌سالی‌ها
وجود محصولات انحصاری زرشک، زعفران و عناب و جایگاه بالای کشوری آن‌ها.	نبود نظام‌های بهره‌برداری مناسب از عرصه‌های منابع طبیعی، خرده مالکی شدید و عدم امکان توسعه مکانیزاسیون
وجود پتانسیل بزرگی از پرورش انواع دام و طیور در شهرستان و امکان استفاده از محصولات جانبی آن‌ها با گسترش صنایع تبدیلی	کمبود صنایع تبدیلی و فرآوری و بسته‌بندی فرآورده‌های خام دامی
وجود تعاونی‌های تولید و شرکت سهامی زراعی بسیار قوی و	واردات دام غیرمجاز از کشور افغانستان و تهدید در حوزه بهداشت دام
	پایین بودن سطح پوشش بیمه محصولات و فعالیت‌ها
	تشدید فرسایش بادی و آبی حاکم در اراضی بیابانی و پیشروی آن به اراضی مستعد کشاورزی
	پایین بودن درجه مکانیزاسیون و مستهلک شدن ماشین‌آلات کشاورزی
	کمبود فضاهای اقامتی، تفریحی در مرکز شهرستان

توانمند جهت حمایت از تولیدکنندگان محصولات زراعی وجود مرکز آموزشی، ایستگاه تحقیقات کشاورزی و کلینیک مجهاز گیاه پزشکی جوبگو	عدم وجود نگارخانه و موزه جامع دائمی با موضوع میراث فرهنگی - صنایع دستی و گردشگری
وجود چرخه کامل پرورش مرغ گوشتی از تولید جوجه یکروزه و تخم مرغ نطفه دار تا پرورش نیمچه در مرغداری های گوشتی امکان استفاده از دشت ها و حاشیه کویر در پرورش دام نظیر شتر و بز کرکی و برخی محصولات کشاورزی	آسیب پذیر بودن آثار تاریخی شهرستان در هنگام بروز حوادث غیر مترقبه
وجود ایستگاه سنجش و پایش آلاینده های صوت، آب و هوا در شهرستان	فقدان سرمایه گذاری دولت در امور زیربنایی و طرح های صنعتی بزرگ طی سنوات گذشته
وجود منابع طبیعی بکر و وسیع، تنوع ژنتیکی منحصربه فرد اقلیم و پوشش گیاهی متنوع زیستگاه ها و حیات وحش منحصربه فرد در شهرستان	کمبود منابع بانکی که موجب محدودیت سرمایه گذاری می شود
وجود آثار تاریخی و مناطق ویژه گردشگری شاخص در سطح شهرستان شامل بافت های تاریخی شهری و روستایی، باغ های تاریخی، موزه ها و آثار ثبت شده در فهرست آثار ملی کشور وجود هتل ها و مسافرپذیری های موجود و اجرای پروژه های بزرگ در دست ساخت اقامتگاه و هتل ها	کمبود واحدهای بزرگ و مادر صنعتی و معدنی
وجود مرکز آموزش شماره ۱ صنایع دستی و وجود دومین کارگاه مجهاز و استاندارد تراش سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی کشور در بیرجند	نبود توان فنی و مالی بالا در بخش خصوصی به منظور شناسایی و اکتشاف ذخایر معدنی
وجود مراکز و جوامع بکر و مستعد فعالیت فرهنگی و هنری در شهرستان	کمبود زیرساخت ها اساسی لازم شامل شبکه های حمل و نقل، گاز، برق و مخابرات
وجود منطقه بکر کویر با داشتن آبگرم معدنی	عدم سازمان دهی نیروهای متخصص دانشگاهی و نهادها و انجمن های صنفی و پشتیبانی کننده فنی - مهندسی و پیمانکاران
قابلیت مرمت و احیای تعداد زیادی از بناهای تاریخی و تبدیل آن ها به کاربری های مورد نیاز جامعه (فرهنگی، خدماتی، اقامتی و تفریحی)	عدم وجود نمایشگاه ها، پایانه ها و مراکز انباشت و نگهداری مواد معدنی آماده فروش یا حمل
تعدد مراکز آموزشی در کلیه مقاطع تحصیلی	گسترده گی و کیفیت نامناسب بافت فرسوده شهری
تشریک مساعی روزافزون مجمع خیرین و افراد نیکوکار در امر خطیر مدرسه سازی و توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی رشد و توسعه روزافزون دانشگاه ها و تأثیر مثبت آن بر کیفیت علمی معلمان	فقدان طرح های مطالعاتی در نظام شهری مرتبط با میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
وجود مراکز آموزش فنی و حرفه ای	عدم وجود اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در شهرستان بیرجند
وجود مراکز آموزش عالی و ظرفیت های فردی و تحصیل کرده های زیست محیطی در شهرستان	عدم وجود نگارخانه و موزه جامع و دائمی با موضوعات میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
	محرومیت روستاها و مهاجرت آن ها به شهرها و کاهش تراکم دانش آموزی در روستاها
	گرایش شدید معلمان به خدمت در مناطق شهری و یا روستاهای نزدیک به دلیل ایاب و ذهاب راحت به مرکز استان و کمبود امکانات رفاهی و بهداشتی در روستاها
	عدم امکان ارائه رشته های متنوع در هنرستان های کار و دانش با توجه به کمبود نیروی انسانی متخصص و کمبود فضای فیزیکی و

تجهیزات لازم	امکان استفاده از سرریز جمعیت شهرستان بیرجند در شهر خوسف و محمد شهر
پایین بودن نرخ باسوادی در مقایسه با میانگین کشور	وجود انبارهای ذخیره سوخت در خارج محدود شهر
وجود صنوف مزاحم در محدوده شهر	قرارگیری در مسیر خط ۴۰۰ کیلومتر یزد - بیرجند - زاهدان
ترافیک و ضعف حمل و نقل به ویژه در مرکز شهرستان	وجود گاز و امکان بهره‌گیری از آن
قرار گرفتن در مسیر گسل‌های فعال و پهنه‌های زلزله‌خیز	وجود مشاورین بومی و متخصص در امر تهیه طرح‌های هادی روستایی
محدودیت‌های جغرافیایی در رشد فیزیکی شهر	واگذاری زمین برای انتقال صنوف آلاینده به خارج شهر
وجود مراکز نظامی در محدوده شهر بیرجند	وجود طرح‌های جامع و تفضیلی برای کلیه شهرهای شهرستان
وجود سکونتگاه‌های غیررسمی و ساخت‌وسازهای غیراصولی در آن (از قبیل روستاهای دهل کوه - امیرآباد - حاجی آباد...)	شروع پروژه انتقال فرآورده‌های نفتی از کرمان به بیرجند.
عدم وجود زیرساخت‌های خدمات‌رسانی مطلوب شهر بیرجند به‌عنوان مرکز استان	اجرای شبکه فاضلاب شهر بیرجند و روند سریع ادامه کار
روند تغییرات کیفی آب استحصالی چاه‌های دشت مرک و دشت رگات و وجود معادن کرومیت در اطراف شهر بیرجند	انجام طرح مطالعات جامع آب استان و شهرستان
بحرانی بودن دشت‌های اطراف شهر بیرجند و گسترش روزافزون جمعیت شهری و از طرفی مهاجرت‌پذیری شهرستان به دلیل مرکز استان بودن آن و نیاز روزافزون آب در شهر	وجود سدها و طرح‌های عمده در آبخیزداری و آبخوان‌داری در سطح شهرستان
فرسوده و مستهلک بودن انشعابات آب	وجود مرکز فعال مطالعات و توسعه آموزش پزشکی EDC امکان پذیرش بیماران در بخش‌های تخصصی از شهرستان و شهرهای مجاور
تعداد زیاد روستاهای فاقد برق زیر ۲۰ خانوار	وجود اورژانس اجتماعی و مراکز بازپروری
پراکندگی خانه‌های بهداشت و مرکز بهداشتی	وجود دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی عالی استان خراسان جنوبی
ضعیف بودن ارتباط دانشگاه با بخش‌های صنعت، کشاورزی و... متکی بودن بیشتر فعالیت‌های اقتصادی شهرستان بر فعالیت‌های سنتی کشاورزی و معدنی و...	اتخاذ سیاست‌های اشتغال‌زایی مؤثر (بنگاه‌های اقتصادی زودبازده) از ناحیه برنامه ریزان در سطوح ملی و منطقه‌ای
محدودیت کمی و کیفی منابع آب موردنیاز در بخش‌های مختلف با توجه به مرکزیت استان	دسترسی آسان به مدیریت صندوق مهر امام رضا در شهرستان و مدیریت‌های و سرپرستی شعب بانک‌ها
عدم تعادل در استحصال و تغذیه سفره آب زیرزمینی در اکثر دشت‌های شهرستان	وجود رغبت سرمایه‌گذاری در شهرستان بیرجند در مقایسه با سایر شهرهای استان
کمبود ایستگاه‌های هواشناسی و هیدرومتر یک و تجهیزات سنجش آب	
خروج روان آب‌ها و سیلاب‌ها به مناطق کویری	
وجود جمع کثیری از مشاغل غیررسمی و روستایی که تحت هیچ نوع پوشش بیمه‌ای قرار گرفته‌اند.	
عدم وجود مرکز درمانی تأمین اجتماعی مجهز در مرکز استان	

۳ ۴ شهرستان خوسف

موانع و محدودیت‌ها	فرصت‌ها و پتانسیل‌ها
نبود مزارع الگویی بابت تغییر نوع کشت در بیشتر روستاها	وجود آثار تاریخی و گردشگری نظیر روستای گردشگری خور، اماکن مذهبی (امامزاده شاه سلیمان علی (ع)، بقعه متبرکه خواجه نجم‌الدین گیو، مجتمع فرهنگی و مذهبی بلنجیر و...)، سنگ‌نگاره‌های کال جنگال، قلعه خوسف، آرامگاه ابن حسام خوسفی، وجود دق و کویر اکبرآباد به‌عنوان هدف گردشگری در استان و آبگرم لوت که به‌عنوان گردشگری سلامت موردتوجه هست.
مشکلات مرتبط با برداشت آب و جابجایی چاه‌های کشاورزی	منطقه حفاظت‌شده آرک و کرنگ (منطقه حفاظت‌شده آرک و کرنگ با وسعت ساحت ۲۳،۵۷۱ هکتار یکی از نواحی جنگلی و زیبای استان محسوب می‌گردد و غالب پوشش گیاهی این منطقه را درختان بادامشک، بنه، گز و تاغ و گیاهان دارویی همچون گل زوفا، کلپوره، شاه‌تره، خاکشیر، درمنه و... تشکیل می‌دهند. همچنین در این منطقه جانوران و پرندگانی مانند گرگ، روباه، شغال، خرگوش، قوچ، بزکوهی، کبک، تیهو و سینه سیاه و... وجود دارند که در شمار ثروت‌های طبیعی به شمار می‌روند.)
مشکلات مرتبط با چاه‌های آبخیزداری (رودخانه شاهرود، شل آباد و بین آباد)	پیشینه تاریخی صنایع دستی (ثبت ملی صنایع عمده از جمله: حوله بافی شهر خوسف، سفال‌گری، پنبه مله)، رشته‌های فعال جاجیم‌بافی، پارچه‌بافی، قالی‌بافی، سنگ‌تراشی، کوزه‌گری، تابلو فرش، فرش و معرق چوب
عدم زیرساخت‌های کافی بخصوص در ناحیه شهید رحمانی و بالا بودن حق انتفاع و زمین نسبت به مرکز استان	پتانسیل‌های شهرستان در بخش کشاورزی (تولید گل نرگس، عناب، شیر، گندم، شتر، مجتمع‌های گلخانه‌ای، دام‌پروری و شترداری، وجود شرکت سهامی-زراعی سر چاه عماری با ۳۵۸ نفر عضو در شهرستان)
کاهش دام شهرستان طی خشک‌سالی‌های متوالی	وجود ذخایر معادن استان در شهرستان خوسف
	وجود انواع مواد معدنی استان در شهرستان خوسف
	وجود مزیت نسبی در تولید گل نرگس (رتبه پنجم در کشور و رتبه اول در استان)
	مزیت نسبی در تولید برخی محصولات کشاورزی (زرشک، زعفران، عناب، انار و ...)
	توانمندی بالا در پرورش شتر، طیور
	استقرار دبیرخانه سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی استان در شهرستان خوسف
	وجود ۶ سد خاکی و بتونی
	وجود ذخایر معدنی
	وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای

۳ شهرستان درمیان

فرصت‌ها و پتانسیل‌ها	موانع و محدودیت‌ها
وجود کارخانه سیمان باقران که موجب توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در شهرستان گردیده است	محدودیت منابع آبی و کیفیت نامناسب آب‌های سطحی - برخورداری از اقلیم خشک و بیابانی
هم‌جواری با کشور افغانستان و مرز مشترک به طول ۷۰ کیلومتر و لزوم توسعه ناوگان حمل‌ونقل بین‌المللی	کمبود نزولات جوی و وجود دوره‌های خشک‌سالی طولانی که باعث تخریب مضاعف منابع آب‌وخاک می‌گردد
وجود بازارچه مرزی میل ۷۳ با بیش از سه دهه سابقه فعالیت (در حال حاضر تعطیل هست) و تلاش در جهت راه‌اندازی این بازارچه به‌منظور صادرات محصولات سیمان باقران با توجه به فاصله نزدیک کارخانه به مرز جمعیت بالای جامعه عشایری شهرستان و لزوم بهره‌مندی از این ظرفیت در توسعه صادرات و واردات دام زنده از کشور هم‌جوار	عدم وجود رودخانه‌های دائمی و پرآب و پراکنش نامناسب زمانی و مکانی بارش‌ها
نزدیکی به کریدور شمال به جنوب (محور توسعه ترانزیت شرق کشور)	استفاده از روش‌های سنتی آبیاری مزارع که باعث هدر رفت آب می‌گردد
وجود سد مخزنی اسدیه (رزه) با حجم ذخیره آب ۲۴ میلیون مترمکعب	عدم استفاده از الگوی کشت مناسب و همچنین عدم استفاده از بذره‌های اصلاح‌شده به‌منظور برداشت محصولات دارای کیفیت
قدمت و شهرت فرش قهستان (منطقه آسیابان- درخش) و ثبت جهانی منطقه جغرافیایی و فرش دستباف قهستان در سازمان جهانی مالکیت فکری (wipo)	غیراستاندارد بودن راه‌های اصلی و ترانزیتی در محورهای شهرستان و عدم بهره‌مندی از اعتبارات راه‌های شریانی
وجود منطقه حفاظت‌شده محیط‌زیست درمیان به‌عنوان یک منطقه توریستی تفریحی با گونه‌های منحصر‌به‌فرد گیاهی و جانوری	تخریب مراتع ناشی از عوامل قهری و انسانی، وجود شیوه‌های سنتی دامداری در مراتع شهرستان
امکان توسعه سطح زیر کشت محصولات متنوع باغی، گلخانه‌ای و صنعت دام و طیور به لحاظ تنوع اقلیمی توجه به آمایش سرزمین در توسعه پایدار با محوریت منابع آب	عدم وجود منابع تأمین آب مطمئن به‌منظور آبرسانی به شهرها و روستاها
وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای	ممنوعه بودن حفر و برداشت آب از تمامی دشت‌های سطح شهرستان
	وجود شبکه‌های آبرسانی با طول عمر زیاد که باعث افزایش پرت آب گردیده است
	وجود دام‌های مازاد در عرصه‌های مرتعی و جنگلی
	عدم وجود رودخانه‌های دائمی و پرآب و پراکنش نامناسب زمانی و مکانی بارش‌ها، پیش روی بیابان و در نتیجه از بین رفتن مراتع
	کمبود نیروهای متخصص در بخش‌های مختلف

۴ شهرستان سرایان

فرصت‌ها و پتانسیل‌ها	موانع و محدودیت‌ها
با توجه به وجود معادن غنی خاک‌های صنعتی سرمایه‌گذاری دولتی و خصوصی از اهمیت بالایی برخوردار است	کمبود آب کشاورزی و آب شرب
صنایع‌دستی شهرستان نیز قابلیت سرمایه‌گذاری بالایی دارد.	خشک‌سالی‌های چندین ساله و فقر مراتع و وابستگی مردم منطقه به درآمد کشاورزی
داشتن زمینه مستعد کشاورزی	عدم سرمایه‌گذاری در حوزه صنعت
برخوردار از سد شهید پارسا	مهاجرت زیاد جوانان به مناطق دیگر کشور
وجود زمینه‌های مناسب جهت ایجاد کارگاه‌های صنایع تبدیلی با توجه به اینکه شهرستان قطب کشاورزی استان خراسان جنوبی است.	قرار نداشتن در مسیر جاده‌های اصلی
استفاده از ظرفیت‌ها و فعالیت‌های دام و طیور با تأکید بر تبدیل دامداری‌های سنتی به صنعت	متصل شدن شهرستان از سمت جنوب به کویر و بروز برخی ناامنی‌ها از قبیل تردد اشراق و قاچاقچیان مواد مخدر از این طرح
وجود مراتع گسترده و وسیع و تنوع اقلیمی	وجود برخی اختلافات قبیله‌ای و قومی در برخی روستاهای شهرستان
داشتن زعفران و زیره مرغوب	
داشتن بهترین باغات پسته و انار	
وجود زمینه مناسب توسعه صنعتی در امر صنایع معدنی	
موقعیت ویژه اقتصادی و اشتغال‌زایی به دلیل دارا بودن معدن بنتونیت، گچ و آهک	
وجود کویر بکر سه قلعه به‌عنوان بهشت منجمان خاورمیانه	
داشتن چندین امام‌زاده در شهرستان	
وجود آثار باستانی مانند آب‌انبارها، مساجد تاریخی، کاروانسرا و ...	
وجود منطقه تاریخی کله کوب در آیسک	
دارا بودن آداب‌ورسوم مذهبی مانند مراسم روز عاشورا و تاسوعا و ...	
دارا بودن آداب‌ورسوم ملی مانند مراسم شب یلدا و جشن‌های نوروزی	
وجود روستاهای ییلاقی شهرستان	
وجود منطقه نمونه گردشگری مصعبی - کریمو	
وجود دشت لاله در منطقه بسطاق شهرستان	
وجود پیست موتورسواری در شهرستان و کسب مقام‌های کشوری توسط تیم شهرستان	
وجود کویر بکر در شهرستان	
وجود غار بتون به‌عنوان بزرگ‌ترین غار شرق کشور	
وجود جنگل‌های دست کاشت در جنوب شهرستان	
وجود منطقه حیات‌وحش کمر سرخ در شمال شهرستان	
وجود گیاهان دارویی در مناطق روستایی شهرستان	
صنایع‌دستی با قدمت زیاد از جمله جاجیم، گلیم نمد، پلاس (چادر سیا) - خورجین، خراطی، چرم‌سازی (کفش محلی)، زنگوله‌سازی، پارچه‌بافی و ...	
وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای	

۳ شهرستان سریشه

موانع و محدودیت‌ها

دریافت تسهیلات اشتغال نیز با توجه به وثیقه‌های سنگین و ضامنین کارمند و نحوه ثبت‌نام در کافی‌نت برای زنان روستاها که اکثراً از سواد کافی برخوردار نیستند سخت و دست و پاگیر است

ساعت کاری بانوان شاغل و طولانی بودن ساعت (بانوانی که فرزند زیر شش سال ندارند)

عدم شناخت کافی نسبت با بازاریابی

ازدواج زودهنگام دانش آموزان به‌ویژه دانش آموزان ممتاز و عدم ادامه تحصیل آن‌ها

اعتیاد به شبکه‌های مجازی و آسیب‌های اجتماعی ناشی از استفاده ماهواره در روستاهایی که پوشش آنتن دهی خوبی ندارد

بازماندن دختران از ادامه تحصیل به دلیل مشکلات و فقر اقتصادی خانواده‌ها (هزینه ایاب‌وذهاب - خوابگاه و ...)

عدم استفاده از ظرفیت کارشناسان خبره شهرستان‌ها در پست‌های مدیریتی

عدم مشارکت حداکثری زنان در فعالیتهای اجتماعی و کشاورزی به دلیل فرهنگ خاص مردم منطقه

نبود تفریحات سالم برای بانوان و روی آوردن بانوان به فضاهای مجازی

روی آوردن بانوان به سمت اعتیاد با توجه به مرزی بودن شهرستان نبود حوزه علمیه خواهران

فرصت‌ها و پتانسیل‌ها

با توجه به مرزی بودن منطقه سریشه و نزدیکی به بازارچه مرزی امکان تولید محصولات بومی منطقه با توجه به تخصص بانوان (حوله بافی، قالیبافی و ...) فرصت صادرات محصولات را دارند.

پرداخت تسهیلات به زنان از محل اشتغال پایدار روستایی و عشایری - مشاغل خانگی و صندوق‌های خرد روستایی - حمایت از زنان جهت مشارکت در طرح‌های کشاورزی و دامپروری - بازدید زنان روستایی از طرح‌های موفق کشاورزی

وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای

۳ ۶ شهرستان زیر کوه

موانع و محدودیت‌ها	فرصت‌ها و پتانسیل‌ها
پایین بودن بنیه اقتصادی مرزنشینان	گمرک و بازارچه مرزی یزدان، تنها نقطه مرزی خراسان جنوبی است که در مجاورت مرز جمعیت انسانی چند هزار نفری سکونت دائم دارند (کلاته نظر) و درخواست فراوان جهت مراودات تجاری، همیشه داشته‌اند. این بازارچه مرزی در طول دو دهه دارای فعالیت بوده به طوری که از جمله قوی‌ترین بازارچه‌های کشور بوده است.
کاهش دام شهرستان طی خشک‌سالی‌های متوالی وضعیت حاد خشک‌سالی و خشکیدگی منابع آبی عشایر و فرسودگی خودروهای تانکر آب‌رسان	وجود کویر همت‌آباد در شهرستان که یکی از غنی‌ترین و فعال‌ترین اکوسیستم بیابانی از نظر پوشش و تنوع گیاهی و جانوری در ایران است و یکی از جاذبه‌های گردشگری هست. دره تجنود در همسایگی کویر سوزان و تفتیده همت‌آباد زیر کوه یکی از معجزات خداوند در زمین به وقوع پیوسته است، دره‌ای سرسبز و زیبا با رودخانه‌ای جاری و درختانی عظیم که با تلاش‌های انجام گرفته باهدف احیاء و بهره‌برداری از صنعت توریسم در شهرستان نامی دست‌وپا نموده و به بهشت گردشگران در استان خراسان جنوبی شهرت یافته است.
مشکل تأمین آب روستایی وضعیت نامناسب جاده‌های مواصلاتی شهرستان تأمین اعتبار پروژه‌های آب‌خیزداری در مراتع و دشت‌ها در راستای استفاده از سیلاب‌های فصلی و جلوگیری از خروج آب از کشور خصوصاً در دشت‌های مرزی	وجود اماکن مذهبی و بقاع متبرکه وجود اماکن تاریخی و باستانی (وجود بیش از یک‌صد اثر بارزش) مزیت‌های وجود تنها معدن شجر سیاه‌وسفید در شهرستان که در نوع خود و در سطح ملی و بین‌المللی در نوع خود بی‌نظیر هست وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای
نامناسب بودن طرح‌های هادی روستایی در برخی از مناطق	پتانسیل‌های شهرستان در بخش کشاورزی (زرشک، زعفران، پنبه و انگور)
	مزیت نسبی در تولید زرشک که یکی از محصولات کشاورزی ارزشمند و استراتژیک شهرستان زیر کوه است، شهرستان زیر کوه مقام اول کشوری را در تولید این محصول دارا هست. وجود منطقه حفاظت‌شده شاسکوه با تنوع منابع آبی، تنوع جانوری و گیاهی
	پیشینه تاریخی صنایع دستی (حوله بافی، سرمه‌دوزی و...) وجود گیاهان دارویی
	وجود معادن غنی از جمله طلای علی‌آباد سورند، معدن منیزیت و...
	وجود جاذبه‌های طبیعی
	وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای

۳ ۴ شهرستان نهبندان

فرصت‌ها و پتانسیل‌ها	موانع و محدودیت‌ها
وجود ذخایر غنی معدنی فلزی و غیرفلزی متنوع	فقدان حداقل یک واحد بزرگ و مادر تخصصی و معدنی به‌عنوان موتور محرک اصلی توسعه بخش صنعت و معدن
استعداد کشت انواع محصولات کشاورزی منحصربه‌فرد نظیر خرما-زیتون-پسته-زعفران	کمبود شدید امکانات و زیرساخت‌های اصلی برای توسعه اقتصادی شهرستان همانند شبکه‌های حمل‌ونقل، برق، آب و گاز
امکان استفاده و بهره‌برداری از انرژی‌های پاک و ارزان	عدم استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی در حوزه محصولات صنعتی و کشاورزی
وجود جاذبه‌ها و زمینه‌های گردشگری	ناتوانی بخش خصوصی در توسعه اقتصادی شهرستان به دلیل ناچیز بودن درآمدها و سرمایه‌های مردم و نبود توان فنی و مالی بالا در بخش خصوصی
وجود ۱۳۰ کیلومتر مرز مشترک با کشور افغانستان	کمبود شدید آب در بخش‌های مختلف کشاورزی و صنعتی و افت شدید سطح آب‌های زیرزمینی و کاهش کمیت و کیفیت آب بخش کشاورزی با توجه به خشک‌سالی‌های چندین ساله
قرار گرفتن در مسیر ارتباطی استان‌های خراسان جنوبی، کرمان و سیستان و بلوچستان و کریدور در موضوع ترانزیت و حمل‌ونقل	وابستگی بالای دام‌پروری با کشاورزی
بهره‌مندی از صنایع دستی سنتی بومی از جمله قالی‌بافی، حوله بافی، گلیم‌بافی و ...	کاهش شدید آب‌های زیرزمینی و عدم وجود یک برنامه جامع و کامل در جهت مهار روان آب‌های تولیدشده و وقوع پدیده ریزگردها
امکان تولید محصولات ارگانیک و استراتژیک، گیاهان دارویی و جالیزی	فقدان امکانات مناسب رفاه شهری و خدمات شهری و عدم وجود جاذبه‌های لازم جهت ماندگاری نیروهای انسانی متخصص و با توجه و ذی‌نفوذ و مؤثر
وجود عرصه‌های منابع طبیعی و زیستی فراوان اعم از جنگل‌های بنه، بادامشک و ...	حادثه‌خیز بودن جاده‌های ارتباطی و پایین بودن شاخص‌های برخورداری از راه به نسبت متوسط استان و کشور
گرایش کشاورزی و دامداران در سال‌های اخیر به ساماندهی کشاورزی در قالب شرکت‌های تعاونی تولید و سهامی زراعی	عدم وجود مشوق‌های قوی و ویژه برای سرمایه‌گذاران در این منطقه و مساوی بودن قوانین و بخشنامه‌ها در این شهرستان و سایر نقاط استان
وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای	تخلیه روستاها بخصوص روستاهای مرزی به علت عدم ایجاد اشتغال، از بین رفتن تولیدات محصولات کشاورزی و دام‌پروری، کمبود آب

۳ * شهرستان فردوس

فرصت‌ها و پتانسیل‌ها	موانع و محدودیت‌ها
برخورداری از فرهنگ غنی مذهبی و ولایی و یکپارچگی و انسجام اجتماعی و فرهنگی	نبود سالن‌های ورزشی مخصوص بانوان در شهرستان
وجود بیش از ۱۵ موسسه خیریه فرهنگی اجتماعی در شهرستان	نبودن استخر شنا مخصوص استفاده بانوان در تمام‌روزهای هفته
موقعیت شهرستان و واقع شدن در مسیر ترانزیت کالا از کشورهای آسیای میانه به بندرها جنوبی و مسیر تردد استان‌های جنوب و جنوب شرقی به مشهد ارضا (ع)	کمبود اعتبارات و وسایل در پارک بانوان از جمله وسایل بازی و امکانات تفریحی و رفاهی مخصوص بانوان
پذیرایی از زائران امام رضا (ع) در هتل سنتی سه ستاره عماد نظام و چهار رستوران مجهز و پنج مهمان‌پذیر	کمبود متخصص زنان
تعداد ۱۷ قاری قرآن مرد و ۵ قاری قرآن زن	مبالغ بالای سونوگرافی و ماموگرافی و... که عده‌ی از بانوان از عهده پرداخت آن برنمی‌آیند و دچار مشکلات زیادی در این زمینه می‌گردند و کمبود امکانات کافی تشخیصی در شهرستان
حافظان قرآن کریم: ۶ حافظ مرد و ۷ حافظ زن	نبود حمایت‌های مناسب از خانم‌های نابارور بی‌بضاعت
در حوزه هنری و ادبی و ورزشی بانوان شهرستان فردوس مقام‌های زیادی را کسب نموده‌اند. از جمله در حوزه هنری - ادبی: ۴ زن و ۱۴ مرد در حوزه ورزشی: ۷ مرد و ۲ زن	نبود شغل و درآمد کافی مخصوص بانوان
کارآفرینان شهرستان فردوس: ۱۰ نفر	کمبود حمایت از خانم‌های بی‌سرپرست و بد سرپرست (همسران زندانی و فراری و...)
در حوزه اشتغال بانوان شهرستان: ایجاد بازارچه‌ها و نمایشگاه‌های فصلی با حضور بانوان شهرستان	خانم‌هایی که مشکلات اقتصادی فراوانی دارند و از طرفی شرایط تحت پوشش قرار گرفتن نهادهایی مانند کمیته امداد امام خمینی (ره) و بهزیستی را ندارند.
مشاهیر و مفاخر شهرستان از قبیل حجت السلام والمسلمین علی اکبر معنوی، حجت‌الاسلام والمسلمین اسماعیل فردوسی پور، جناب آقای دکتر محمدجعفر یاحقی، جناب آقای دکتر محمد کافی	کمبود فضاهای مناسب برای ارائه تولیدات خانگی بانوان و نبود بازار دائمی فروش برای محصولاتشان
کتاب‌های تألیف شده در مورد شهرستان فردوس: ۱۱ اثر	خانواده‌های آسیب‌پذیری که نیاز به مشاوره خانوادگی دارند به علت بالا بودن هزینه‌های مشاوره، مراجعه کردن به این مؤسسات از توانشان خارج هست و همین امر باعث به وجود آمدن مشکلات زیاد دیگری برایشان شده است.
وجود مراکز آموزش تخصصی تراش سنگ‌های قیمتی و نیمه-قیمتی	با توجه به شرایط اقتصادی فعلی جامعه و نبود شغل مناسب و پایین آمدن آستانه صبر و تاب‌آوری زوجین متأسفانه آمار طلاق رو به افزایش است.
وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای	نبود حمایت و فضای مناسب برای بچه‌های طلاق مخصوصاً دختران
	عدم پرداخت وام‌های ضروری به دلیل عدم اعتماد بانک‌ها و نبود ضامن جهت پرداخت وام به خانم‌های بی‌سرپرست و بدسرپرست

۳-۹ شهرستان بشرویه

فرصت‌ها و پتانسیل‌ها	موانع و محدودیت‌ها
توجه خاص دولت به مناطق محروم و کمتر توسعه یافته	خشک‌سالی‌های پی‌درپی و مهاجرت روستاییان به شهر
واقع بودن بشرویه در مسیر استان‌های یزد اصفهان، کرمان، فارس و...	مجاورت با کویر پیشروی آب‌شور کویرزایی و تخریب محیط‌زیست (انقراض برخی گونه‌های گیاهی و جانوری)
ظرفیت‌های بالای گردشگری از جمله کویر نوردی	عدم ثبات قیمت محصولات کشاورزی و دامی با توجه به این‌که منبع درآمد اکثریت مردم شهرستان هست.
اجرای شدن ماده ۲۶ قانون برنامه‌های چهارم توسعه (تأمین زیرساخت‌ها و راه دسترسی تا ورودی شهرک‌ها و نواحی صنعتی)	عدم استفاده بهینه از منابع محدود آب در انتقال و توزیع و پایین بودن راندمان آبیاری و افت سطح آب سفره‌های زیرزمینی
وجود عزم ملی و باور عمومی در سطح دولت برای توسعه صنعتی	حادثه‌خیزی منطقه با توجه به موقعیت جغرافیایی دور بودن از مراکز مجهز درمانی و بی‌توجهی به مدیریت بحران.
سرانه سپرده‌های بانکی قابل توجه در شهرستان	کمبود اعتبارات برای تأمین زیرساخت‌های اقتصادی شهرستان
مشارکت بسیار بالای مردم شهرستان در مسائل آموزشی اجتماعی سیاسی و فرهنگی	ناشناخته بودن و محرومیت این شهرستان به نسبت قابلیت و ظرفیت ذاتی توسعه آن
اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها	نبود مراکز مشاوره‌ای تخصصی کشاورزی در شهرستان
وجود پایگاه میراث فرهنگی در شهرستان و تصویب منطقه نمونه گردشگری بشرویه	استفاده از شیوه‌های سنتی در کشاورزی و دام‌پروری، پایین بودن ضریب مکانیزاسیون و بالا بودن هزینه‌های تولید در شهرستان و کمبود جاده‌های بین مزارع
موقعیت جغرافیایی مناسب شهرستان در بین شهرهای هم‌جوار	کمبود فضای آموزشی و ورزشی مناسب به‌ویژه برای بانوان در شهرستان
عدم وجود فرق مذهبی متعدد در شهرستان و وجود فرهنگ محلی اخلاق مدار	عدم استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی در حوزه محصولات کشاورزی و گیاهان دارویی
تسهیلات و وجود قوانین دولتی در رابطه با خصوصی‌سازی	عدم وجود شهرک صنعتی در شهرستان
وجود فرهنگ ایثار شهادت و پایبندی به مسائل فرهنگی	کاهش سن آسیب‌های اجتماعی مانند اعتیاد
وجود اراضی کشاورزی مستعد و یکپارچه به‌منظور توسعه روش‌های نوین آبیاری و مصرف بهینه آب و توسعه کشت‌های متراکم	کمبود پزشکان متخصص در بخش بهداشت و درمان
کیفیت خوب منابع آب و منابع طبیعی غنی در شهرستان	تداخل ناحیه بافت فرسوده و بافت تاریخی شهر بشرویه
وجود نیروهای جوان و متخصص در شهرستان و همچنین وجود مراکز دانشگاهی	عدم تجمیع کوره‌های آجرپزی فخاری
وجود و امکان توسعه دامداری‌های صنعتی	کمبود امکانات امداد و نجات در زمان وقوع حوادث
عضویت در پروژه بین‌المللی هزار شهر هزار زندگی	عدم توسعه راه‌های روستایی
تأسیس شرکت راهبرد توسعه (سهامی عام)	کیفیت پایین راه‌های بین‌شهری
وجود ذخایر معدنی فلزی و غیرفلزی در محدوده شهرستان	
وجود نمونه‌های کهن معماری مسکونی و جاذبه‌های گردشگری و عضویت در شبکه شهرهای کوچک تاریخی	
وجود مزیت نسبی در تولید برخی گیاهان دارویی و کشاورزی مانند: آنگوزه شیرین آویشن و زیره سیاه و...	
وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای	

۳-۱۰ شهرستان قانات

فرصت‌ها و پتانسیل‌ها	موانع و محدودیت‌ها
وجود فرهنگ بومی و سنتی، اقبال عمومی بر فرهنگ شهادت در سطح شهرستان	کمبود مراکز فرهنگی، هنری و کتابخانه‌ای
وجود نخبه‌های علمی و رتبه‌های برتر کشوری در بین دانش‌آموزان، مراکز آموزش عالی، حوزه‌های علمیه و برخورداری از نیروهای انسانی متخصص در عرصه‌های علمی و آموزشی	کمبود فضاهای آموزشی و وجود فضاهای تخریبی و غیرمقاوم، کمبود تجهیزات آموزشی، کارگاہیف آزمایشگاهی، نیروی انسانی متخصص در زمینه فنی و حرفه‌ای و مهارت‌های آزمایشگاهی
حضور پررنگ جامعه ایثارگری در مقاطع مختلف و اقبال عمومی به فرهنگ ایثار و شهادت	کمبود واحدهای اقامتی، پذیرایی، تأسیسات رفاهی، امکانات فراغتی و گردشگری
وجود آثار و بناهای ارزشمند از نظر معماری و تاریخی در گستره شهرستان به عنوان زیرساخت‌های گردشگری	پراکندگی نقاط جمعیتی، تعدد مناطق و روستاهای کم جمعیت و عدم استقبال فرهنگیان از تدریس در این مناطق
وجود مراکز فنی و حرفه‌ای و صنایع دستی خاص در منطقه بخصوص در سطح روستاها مانند: فرش، گبه، گلیم، پلاس، سفال و ...	پایین بودن رانندگی و آبیاری و بهره‌وری از آب، محدودیت منابع آب، کیفیت نامناسب آب و خاک، عدم توسعه صنایع تبدیلی- تکمیلی محصولات کشاورزی، کمبود دانش و فرهنگ حفظ منابع
وجود برخی تولیدات کشاورزی استراتژیک از جمله زرشک و زعفران با پتانسیل صادرات	عدم وجود تعامل لازم در راستای احیای بافت‌های فرسوده شهری، ضعف خدمات و تأسیسات شهری، فنی و مهندسی، زیرساخت‌های ارتباطی و اتوماسیون اداری
وجود مراکز، تنوع اقلیمی و منابع آبی، شرکت‌های سهامی زراعی و مرکز آموزش کشاورزی	نبود واحدهای بزرگ و مادر صنعتی و معدنی، عدم رغبت به سرمایه‌گذاری به دلیل عدم امنیت اقتصادی در منطقه، ضعف فن‌آوری و بازاریابی بنگاه‌های اقتصادی کوچک
وجود صنایع بزرگ و در دست احداث سیمان، فولاد، نیروگاه و فرآوری زرشک و زعفران	مشکل جذب پزشک متخصص با توجه به محرومیت منطقه، پایین بودن سهم دولت از هزینه‌های سلامت و تغییر الگوی تغذیه‌ای جامعه
وجود ذخایر معدنی فلزی و غیرفلزی با ارزش صادراتی، برخورداری از منابع کائینی غنی و وجود شرکت‌ها و نواحی صنعتی	آلودگی منابع آب زیرزمینی، خاک و محیط زیست، کمبود منابع آبی در شهرستان، عدم ساماندهی رودخانه‌ها و کمبود ایستگاه‌های هیدرومتری
جمعیت جوان مشتاق به ورزش، فضاهای متعدد ورزشی موجود در مناطق شهری و روستایی	کمبود فضای آموزشی و ورزشی مناسب به‌ویژه برای بانوان در شهرستان
برخورداری از مناطق زیست محیطی بکر و دست نخورده	کمبود امکانات ورزشی روستایی
وجود شبکه حمل و نقل گسترده	ضعف فرهنگ رعایت اصول فنی ساختمان و وجود ساخت و سازهای غیرهمگن
وجود نیروگاه‌ها و امکان بهره‌گیری از انرژی‌های نو و تجدیدشونده مانند انرژی‌های خورشیدی، باد و ...	هم‌مرز بودن با کشور افغانستان و قرار گرفتن در مسیر بین‌المللی مواد مخدر و قاچاق کالا و دوری شهرستان از مبادی رسمی خروجی کشور
رویکرد مثبت عمومی در حفظ محیط زیست، وجود گونه‌های نایاب گیاهی و جانوری، تنوع گونه‌ای و همچنین رواج دامپروری صنعتی به جای سنتی	پراکندگی کانون‌های زیست محیطی و نبود موزه حیات وحش در شهرستان، تخریب طبیعت به لحاظ چرای بی‌رویه دام و عدم رعایت اصول زیست محیطی و بهداشتی در کنترل و دفع فاضلاب
استقبال خیرین مدرسه‌ساز جهت احداث فضاهای آموزشی	
وجود گمرک و بازارچه مرزی یزدان در راستای توسعه فعالیت‌های اقتصادی- بازرگانی و مناسبات دوجانبه با افغانستان	
وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای	

۳ ۱۱ شهرستان طبری

فرصت‌ها و پتانسیل‌ها	موانع و محدودیت‌ها
وسعت زیاد شهرستان	کم‌آبی
پتانسیل بسیار بالای معدنی (بیشترین مقدار ذخایر معدنی استان) جاذبه‌ها و پتانسیل‌های گردشگری (تنوع اقلیمی و آب و هوایی به‌نحوی که برخورداری از اقلیم کویری و برخی مناطق سرسبز هستند)	محیط کسب‌وکار نامطلوب زیرساخت‌های نامناسب
نیروی انسانی مستعد	مهاجرت نیروی انسانی
تنوع گونه‌های گیاهی و جانوری	سستی بودن صنعت و کشاورزی
دارا بودن پتانسیل‌های انرژی نو	اشتغال ناقص
موقعیت جغرافیایی ویژه	آموزش و آگاهی نامطلوب
پتانسیل کویری و بیابانی، تنوع اقلیمی، موقعیت مطلوب، سابقه و پیشینه غنی شهرستان	وقوع حوادث بالایی طبیعی
وجود مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای	دوری از مراکز جمعیتی و بعد مسافت
	سرانه درآمد پایین
	کم‌توجهی به مسائل گردشگری و فرهنگی
	نبود امکانات مطلوب آموزشی
	عدم سرمایه‌گذاری لازم در شهرستان
	نبود امکانات بهداشتی مطلوب

فصل چهارم
اولویت‌بندی مسائل زنان و خانواده
در شهرستان‌های استان خراسان جنوبی

۴ ۴ - مقایسه شاخص‌های نیازمند بهبود زنان در شهرستان‌های استان خراسان جنوبی

در این بخش، مشکلات زنان از دو منظر مورد مقایسه قرار گرفته است. در نگاه اول، این مسئله بررسی شده که در زمینه شاخص مورد نظر شهرستان رتبه چندم را در استان داراست و در نگاه دوم، مشکلات زنان در شهرستان‌ها به صورت جداگانه اولویت‌بندی شده و اولویت هر شاخص برای حل آن مشکل در شهرستان مشخص گردیده است.

۴ ۴ روش اولویت‌بندی مشکلات زنان در هر یک از شهرستان‌های استان خراسان

جنوبی

مشکلات زنان در شهرستان‌ها به صورت جداگانه اولویت‌بندی شده است:

اولویت: وزن (رتبه شهرستان در استان در زمینه شاخص مورد نظر بر اساس آمار و اطلاعات ثانویه + اولویت‌دهی شاخص‌ها در شهرستان با استفاده از نظرات صاحب‌نظران و خبرگان شهرستان).

وزن هر شاخص با استفاده از ۲ منبع استخراج گردیده است: ۱- اولویت‌بندی توسط خبرگان و صاحب‌نظران استان. ۲- میزان اختلاف بین استان و کشور در شاخص مورد نظر.

با توجه به نظرات خبرگان و صاحب‌نظران، ۳ مسئله اول که در چندین شهرستان اولویت اول را داشته است، (میزان فرار از منزل، میزان اقدام به خودکشی، رشد طلاق از سال ۹۰-۹۵) و مسئله بیکاری در زنان با تحصیلات پایین نیز برحسب اهمیت آن، مورد بررسی قرار گرفته است. در رابطه با مسئله بهداشت، با توجه به آمار کشوری تا سال ۱۳۹۵، مسئله میزان آگاهی صحیح زنان درباره پیشگیری از ایدز، متناسب با اهداف طرح نمی‌باشد، اما آمار به تفکیک شهرستان‌های استان طی سال‌های ۹۷-۱۳۹۵، نشان می‌دهد میزان بیماری‌های غیرواگیردار (بیماری‌های قلبی عروقی، سرطان‌ها، دیابت، بیماری‌های مزمن تنفسی، فشار خون بالا، چربی خون بالا و...) در بین زنان ۳۰ سال و بالاتر استان افزایش یافته، از این رو مسئله بهداشت نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

در رابطه با مسئله سواد، (درصد دانش‌آموختگان زن مقاطع کاردانی، کارشناسی ارشد، دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی و فوق دکتری)، نه جز اولویت‌های اول بوده و نه متناسب با اهداف طرح می‌باشد.

جدول: اولویت مسائل نیازمند بهبود زنان در شهرستان‌های استان خراسان جنوبی

ردیف	مسئله	بیرجند	خوسف	درمیان	سرایان	سریشه	قائبات	زیرکوه	نهبندان	فردوس	بشرویه	طبس
۱	درصد دانش‌آموختگان زن مقاطع کاردانی، کارشناسی ارشد، دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی و فوق دکتری	۳	۴	۴	۴	۲	۵	۳	۲	۲	۳	۲
۲	میزان فرار از منزل	۴	۲	۱	۳	۳	۱	۱	۱	۳	۱	۶
۳	میزان اقدام به خودکشی	۱	۸	۲	۱	۱	۲	۴	۸	۸	۸	۱
۴	رشد طلاق از سال ۹۰-۹۵	۲	۷	۸	۲	۸	۳	۲	۳	۱	۲	۳
۵	نرخ باسوادی زنان بالای ۶ سال	۸	۶	۷	۸	۷	۸	۸	۷	۷	۷	۸
۶	نرخ اشتغال زنان جوان ۱۵ تا ۲۹ ساله	۷	۳	۴	۷	۶	۶	۵	۴	۵	۴	۴
۷	نرخ بیکاری زنان جوان ۱۵ تا ۲۹ ساله	۶	۵	۵	۵	۴	۷	۶	۵	۴	۵	۵
۸	زنان بالای ۷۰ سال سرپرست خانوار	۵	۱	۶	۶	۵	۴	۷	۶	۶	۶	۷

جدول فوق اولویت‌های مربوط به آسیب‌ها، مخاطرات و مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی استان خراسان جنوبی را به تفکیک شهرستان‌ها نشان می‌دهد. یافته‌ها حاکی از آن است که سه اولویت نخست استان خراسان جنوبی، مربوط به میزان فرار از منزل و میزان اقدام به خودکشی، رشد طلاق و درصد دانش‌آموختگان بود. همچنین جدول فوق نشان می‌دهد میزان فرار از منزل در پنج شهرستان (درمیان، قائبات، زیرکوه، نهبندان و بشرویه) در اولویت نخست، سه شهرستان (سرایان، سریشه و فردوس) در اولویت سوم و یک شهرستان (خوسف) در اولویت دوم قرار دارد؛ و تنها در دو شهرستان (بیرجند و طبس) در اولویت‌های سه‌گانه قرار ندارد. همچنین میزان اقدام به خودکشی در چهار شهرستان (بیرجند، سرایان، سریشه و طبس) در اولویت نخست، در دو شهرستان (درمیان و قائبات) در اولویت دوم قرار دارد. رشد طلاق نیز در شهرستان فردوس در اولویت اول و در چهار شهرستان (بیرجند، سرایان، زیرکوه و بشرویه) در اولویت دوم و در سه شهرستان (قائبات، نهبندان و طبس) در اولویت سوم قرار دارد. همچنین درصد دانش‌آموختگان در چهار شهرستان (سریشه، نهبندان، فردوس و طبس) در اولویت دوم و در چهار شهرستان (بیرجند، درمیان، زیرکوه و بشرویه) در اولویت سوم قرار دارد.

سایر یافته‌ها حاکی از آن است که تنها در شهرستان خوسف زنان بالای ۷۰ سال سرپرست و نرخ اشتغال به ترتیب در اولویت اول و سوم قرار دارد.

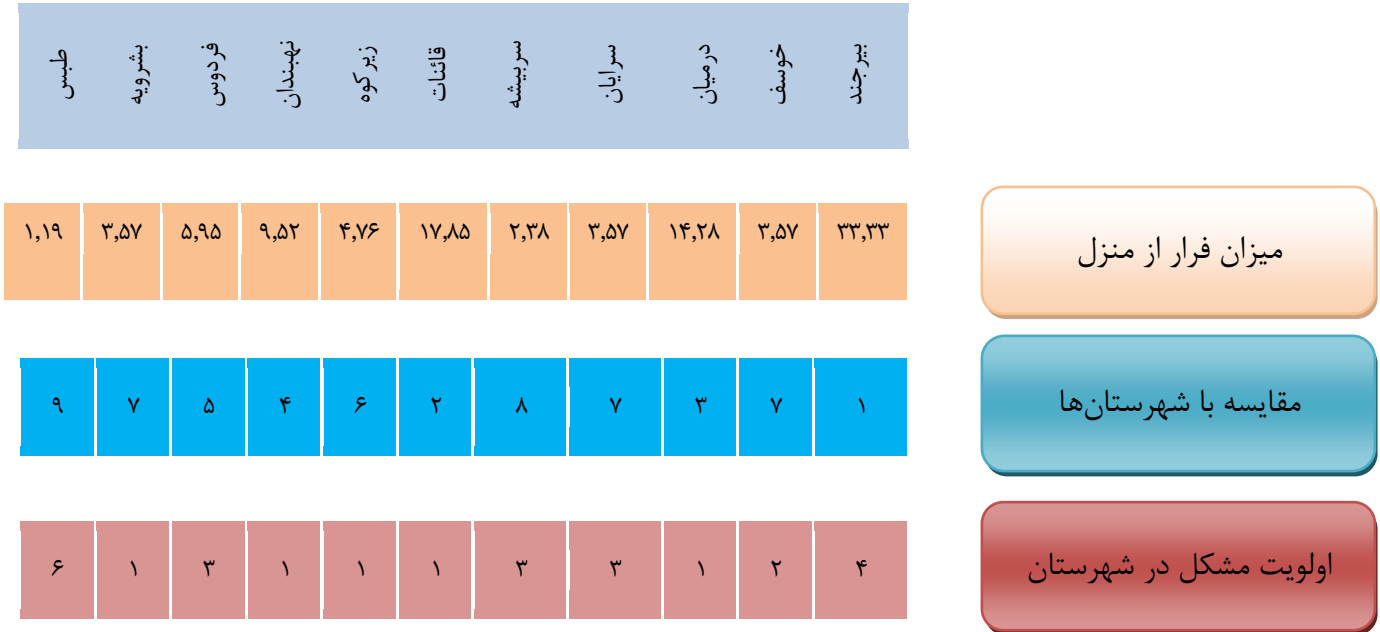
۴ ۴- درصد دانش‌آموختگان زن مقاطع کاردانی، کارشناسی ارشد، دکتری حرفه‌ای و

دکتری تخصصی و فوق دکتری

نیزجند	خوسف	درمیان	سرایان	سرپیشه	قائنات	زیرکوه	نهبندان	فردوس	بشرویه	طبس
درصد دانشجویان و دانش‌آموختگان زن	۱,۴۰	۲,۲۰	۳,۳۵	۲,۴۶	۱۱,۲۵	۱,۸۰	۴,۷۰	۶,۸۸	۲,۶۹	۷,۳۶
مقایسه با شهرستان‌ها	۱	۳	۶	۴	۱۰	۲	۷	۸	۵	۹
اولویت مشکل در شهرستان	۴	۳	۴	۲	۵	۳	۲	۲	۳	۲

همان‌طور که مشاهده می‌شود درصد دانش‌آموختگان زن در تمام شهرستان‌های استان خراسان جنوبی در پنج اولویت اول قرار دارد. در هفت شهرستان این مشکل جزو سه اولویت اول بوده است. در مقایسه شهرستان‌های استان خراسان جنوبی بیشترین درصد دانش‌آموختگان مربوط به شهرستان‌های بیرجند، قائنات، طبس و فردوس و کمترین درصد دانش‌آموختگان مربوط به خوسف، زیرکوه و درمیان می‌باشد.

۴ ۴- میزان فرار از منزل

همان‌طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود در نه شهرستان میزان فرار از منزل در سه اولویت نخست قرار دارد. در مقایسه با شهرستان‌ها بیشترین مشکلات میزان فرار از منزل مربوط به شهرستان بیرجند، قائنات، درمیان و کمترین مشکلات میزان فرار از منزل مربوط به طیس، سربیشه، خوسف، درمیان و بشرویه می‌باشد.

۴ ۵ - میزان اقدام به خودکشی

نیزجند	خوسف	درمیان	سرایان	سریشه	قائنات	زیرکوه	نهبندان	فردوس	بشرویه	طبس
۵۸,۲۶	۰	۵,۵۱	۵,۹۰	۲,۷۵	۱۶,۵۳	۱,۱۸	۰	۰	۰	۹,۸۴
۱	۸	۵	۴	۶	۲	۷	۸	۸	۸	۳
۱	۸	۲	۱	۱	۲	۴	۸	۸	۸	۱

میزان اقدام به خودکشی

مقایسه با شهرستان‌ها

اولویت مشکل در شهرستان

همان‌طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود در شش شهرستان میزان اقدام به خودکشی در سه اولویت نخست قرار دارد. در مقایسه با شهرستان‌ها بیشترین مشکلات میزان اقدام به خودکشی مربوط به شهرستان بیرجند، قائنات، طبس و کمترین مشکلات میزان اقدام به خودکشی مربوط به شهرستان زیرکوه، سریشه و درمیان می‌باشد. همچنین در شهرستان‌های خوسف، نهبندان، فردوس و بشرویه اقدام به خودکشی در سال ۹۵ صفر بوده است. شهرستان بیرجند با توجه به اینکه مرکز استان می‌باشد و جمعیت بیشتری نسبت به شهرستان‌های دیگر دارد و میزان اقدام به خودکشی در آن بیشتر ثبت شده است، درصد بیشتری از میزان اقدام به خودکشی استان را دارا می‌باشد. شهرستان‌های دیگر استان، با توجه به جمعیت کمتر و همچنین به دلیل مذهبی بودن و مطرح نکردن مسئله، میزان اقدام به خودکشی کمتری ثبت گردیده است.

۴ ۶ - رشد طلاق از سال ۹۵

بیرجند	خوسف	درمیان	سرایان	سربیشه	قائنات	زیرکوه	نهبندان	فردوس	بشرویه	طبس
۵۵,۱۸	۰	۰	۳,۹۲	۰	۱۵,۰۵	۴,۰۹	۳,۸۴	۸,۰۲	۳,۰۱	۶,۹۳
۱	۹	۹	۶	۹	۲	۵	۷	۳	۸	۴
۲	۷	۸	۲	۸	۳	۲	۳	۱	۲	۳

رشد طلاق در سال ۹۵

مقایسه با شهرستان‌ها

اولویت مشکل در شهرستان

همان‌طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود در هشت شهرستان رشد طلاق در سه اولویت نخست قرار دارد. در مقایسه با شهرستان‌ها بیشترین رشد طلاق مربوط به شهرستان بیرجند، قائنات، فردوس و کمترین رشد طلاق مربوط به شهرستان بشرویه، نهبندان و سرایان می‌باشد. همچنین در شهرستان‌های خوسف، درمیان، سربیشه رشد طلاق در سال ۹۵ صفر بوده است.

۴ ۴ - نرخ باسوادی زنان بالای ۶ سال

بیرجند	خوسف	درمیان	سرایان	سربیشه	قائنات	زیرکوه	نهبندان	فردوس	بشرویه	طبس
۸۸,۹	۷۳,۴	۷۸,۹	۸۲,۱	۷۲,۶	۷۹,۷	۷۵,۴	۷۴,۸	۸۵,۴	۸۴,۱	۸۸,۰
۱۱	۲	۵	۷	۱	۶	۴	۳	۹	۸	۱۰
۸	۶	۷	۸	۷	۸	۸	۷	۷	۷	۸

نرخ باسوادی زنان بالای ۶ سال

مقایسه با شهرستان‌ها

اولویت مشکل در شهرستان

بر اساس داده‌های جدول فوق، مشکل نرخ باسوادی در اکثر شهرستان‌ها از اولویت پایینی برخوردار می‌باشد این مشکل در تمامی شهرستان‌ها در رتبه‌ی شش و بعداز آن قرار گرفته است. در مقایسه با شهرستان‌های استان خراسان جنوبی با یکدیگر بیشترین مشکل نرخ باسوادی مربوط به شهرستان سربیشه، خوسف و نهبندان بوده است و کمترین مشکل نرخ باسوادی مربوط به بیرجند، طبس، فردوس می‌باشد.

۴ ۸ - نرخ اشتغال زنان جوان ۱۵ تا ۲۹ ساله

شهرستان	بیرجند	خوسف	درمیان	سرایان	سرپیشه	قائنات	زیرکوه	نهبندان	فردوس	بشرویه	طبس
نرخ اشتغال زنان جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله	۳۹,۷	۳,۳۰	۶,۵۴	۵,۴۷	۷,۴۶	۱۱,۹	۳,۱۹	۴,۹۸	۷,۲۲	۲,۸۹	۷,۲۱
مقایسه با شهرستان‌ها	۱۱	۳	۶	۵	۹	۱۰	۲	۴	۸	۱	۷
اولویت مشکل در شهرستان	۷	۳	۴	۷	۶	۶	۵	۴	۵	۴	۴

بر اساس داده‌های جدول فوق، مشکل نرخ اشتغال زنان تنها در یک شهرستان در سه اولویت نخست قرار دارد؛ و در بیشتر شهرستان‌ها در اولویت چهارم قرار دارد. در مقایسه شهرستان‌های استان خراسان جنوبی با یکدیگر مشکل نرخ اشتغال بیشتر در شهرستان‌های بشرویه، زیرکوه و خوسف و کمترین مشکل نرخ اشتغال مربوط به شهرستان‌های بیرجند، قائنات، فردوس و طبس می‌باشد.

۴ ۹ - نرخ بیکاری زنان جوان ۱۵ تا ۲۹ ساله

نرخ بیکاری زنان جوان	مقایسه با شهرستان‌ها	اولویت مشکل در شهرستان
نیزجند ۱۱,۴	۶	۵
خوسف ۵,۴	۱۲	۱
درمیان ۱۳,۱	۴	۶
سرایان ۱۶,۶	۱	۶
سریشیه ۶,۴	۱۰	۵
قائنات ۱۵,۴	۳	۴
زیرکوه ۱۲,۱	۵	۷
نهبندان ۱۶,۰	۲	۶
فردوس ۱۰,۹	۸	۶
بشرویه ۱۱,۲	۷	۶
طبس ۱۰,۴	۹	۷

بر اساس داده‌های جدول فوق، نرخ بیکاری تنها در شهرستان خوسف در سه اولویت نخست قرار دارد. در مقایسه شهرستان‌های استان خراسان جنوبی با یکدیگر بیشترین نرخ بیکاری مربوط به شهرستان‌های سرایان، نهبندان، قائنات و کمترین نرخ بیکاری مربوط به شهرستان‌های خوسف و سریشیه می‌باشد.

۴۱- زنان بالای ۷۰ سال سرپرست خانوار

بهرنجند	خوسف	درمیان	سرایان	سرپیشه	قائنات	زیرکوه	نهبندان	فردوس	بشرویه	طبس
۳۳٫۵	۴۸٫۸	۳۳٫۶	۴۳٫۱	۳۴٫۷	۴۱٫۱	۳۰٫۴	۳۰٫۱	۴۲٫۹	۴۲٫۱	۳۲٫۴
۷	۱	۶	۲	۸	۵	۱۰	۱۱	۳	۴	۹
۶	۵	۵	۵	۶	۷	۶	۵	۴	۵	۵

زنان بالای ۷۰ سال سرپرست خانوار

مقایسه با شهرستان‌ها

اولویت مشکل در شهرستان

بر اساس داده‌های جدول فوق، درصد زنان بالای ۷۰ سال سرپرست خانوار در اکثر شهرستان‌ها از اولویت پایینی برخوردار می‌باشد این مشکل در تمامی شهرستان‌ها در رتبه‌ی پنج و بعداز آن قرار گرفته است. در مقایسه با شهرستان‌های استان خراسان جنوبی با یکدیگر بیشترین زنان خانوار سرپرست مربوط به شهرستان خوسف، سرایان و فردوس بوده است و کمترین زنان سرپرست خانوار در شهرستان‌های نهبندان، زیرکوه و طبس قرار دارند.

فصل پنجم
تجزیه و تحلیل مسائل زنان
استان خراسان جنوبی

❖ آسیب‌های اجتماعی

۵ - بالا بودن نرخ طلاق

از جمله دلایل بالا بودن نرخ طلاق می‌توان به عوامل فردی و شخصیتی، عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی و فرهنگی اشاره کرد.

یکی از دلایل بالا بودن نرخ طلاق، عوامل فردی و شخصیتی از جمله مشکلات جنسی، اعتیاد به مواد مخدر، ورود به زندگی مشترک با اهداف غلط، وفادار نبودن و روابط فرا زناشویی، عدم آگاهی از حقوق همسر و خانواده، نداشتن مهارت‌های زندگی، خودبینی و خودخواهی، پرخاشگری و خشونت کلامی، فیزیکی و عاطفی و عدم آگاهی از روش‌های حل مسئله و ارتباط مؤثر بود.

از جمله عوامل اقتصادی مؤثر در طلاق، فقر و مشکلات مالی، مدگرایی، تجمل‌گرایی مهریه سنگین می‌توان اشاره کرد، همچنین کاهش قبح طلاق بین جوانان و خانواده‌ها، مهاجرت، فضای مجازی، دخالت اطرافیان، مهریه سنگین، حرکت از سنت به مدرنیته؛ ازدواج در سنین پایین، تفکر مردسالارانه، به‌هم‌ریختگی نقش‌ها در نظام خانواده از جمله عوامل اجتماعی مؤثر در طلاق بود.

عدم پایبندی دینی و اخلاقی، تضاد فکری و فرهنگی و حرکت از سنت به مدرنیته از جمله عوامل فرهنگی مؤثر در بالا بودن طلاق در خراسان جنوبی بود

۴۵ - بالا بودن میزان فرار از خانه در زنان

از جمله دلایل بالا بودن نرخ فرار از خانه می‌توان به عوامل فردی و شخصیتی، عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی و فرهنگی اشاره کرد.

یکی از دلایل بالا بودن نرخ طلاق، عوامل فردی و شخصیتی از جمله عزت‌نفس پایین (عاطفی)، اعتماد به نفس پایین (شناختی)، روابط غیرمتعارف، اختلال شخصیت نمایشی (تکانشی)، احساس تن‌هایی، مشکل هویت‌یابی، عدم رضایت از زندگی، ناامیدی، عدم آگاهی از روش‌های حل مسئله و ارتباط مؤثر بود.

فقر و مشکلات مالی و مدگرایی از جمله عوامل اقتصادی مؤثر در می‌توان اشاره کرد همچنین ترویج الگوهای غلط در رسانه‌های جمعی، فقدان کنترل‌های اجتماعی و خانوادگی، فضای مجازی، کمبود تفریحات سالم، تفکر مردسالارانه از جمله عوامل اجتماعی مؤثر در بود. عدم پایبندی دینی و اخلاقی و تضاد فکری و فرهنگی از جمله عوامل فرهنگی مؤثر در بالا بودن نرخ فرار از خانه در خراسان جنوبی بود

و از جمله دلایل خانوادگی مؤثر در نرخ بالای فرار از خانه اختلافات درون خانوادگی، ازهم‌پاشیدگی خانوادگی، سوءاستفاده جنسی از طرف نزدیکان، اعتیاد و بزهکاری والدین، ازدواج‌های اجباری، سبک‌های فرزند پروری سخت‌گیرانه (کنترل شدید)، خانواده‌های فروپاشیده، وجود نامادری یا ناپدری و طلاق والدین بود.

۵ ۴ - بالا بودن میزان خودکشی زنان

از جمله دلایل بالا بودن نرخ فرار از خانه می توان به عوامل فردی و شخصیتی، عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی و فرهنگی اشاره کرد.

از جمله عوامل فردی و شخصیتی مؤثر در خودکشی زنان، اختلالات روحی (اختلال حواس، اضطرابی، افسردگی و خلقی)، سوء مصرف مواد، از دست دادن عزیزان، عدم مهارت های مقابله ای، خلأ عاطفی شدید، ناتوانی یا بیماری جسمی حاد، مشکلات تحصیلی و شغلی، روابط غیرمتعارف و شکست عاطفی، مشکلات مالی (بیکاری، تورم، فقر و ...) هستند.

مشکلات مالی (بیکاری، تورم، فقر و ...) نیز به عنوان یک عامل اقتصادی در بالا بودن میزان خودکشی در استان خراسان جنوبی مؤثر شناخته شد.

نشاط اجتماعی پایین، احساس امنیت اجتماعی پایین، فضای مجازی، شکاف طبقاتی، فشارهای شدید اجتماعی، تفکر مردسالارانه به عنوان عوامل اجتماعی در این موضوع مهم شناخته شده اند.

مهم ترین عوامل فرهنگی مؤثر در نرخ بالای خودکشی، کم رنگ شدن اعتقادات و باورهای دینی، حاکم شدن فرهنگ غربی و گذر اجتماعی، کمبود فضاهای فرهنگی (کتابخانه و فرهنگسرا) را می توان نام برد.

عوامل خانوادگی مؤثر در میزان بالای خودکشی در خراسان جنوبی، اختلافات زناشویی، نزاع و درگیری در خانواده، عدم روابط خانوادگی صحیح، خشونت در خانواده، عدم سازش با فرزندان نوجوان و کنترل و نظارت بیش از حد خانواده اشاره کرد.

❖ اقتصادی

۴۵ - بالا بودن نرخ بیکاری در زنان با تحصیلات پایین

نداشتن مهارت‌های شغلی مناسب و اعتماد به نفس پایین (شناختی) مهم‌ترین عوامل فردی و شخصیتی در بالا بودن نرخ بیکاری زنان خراسان جنوبی شناخته شده است.

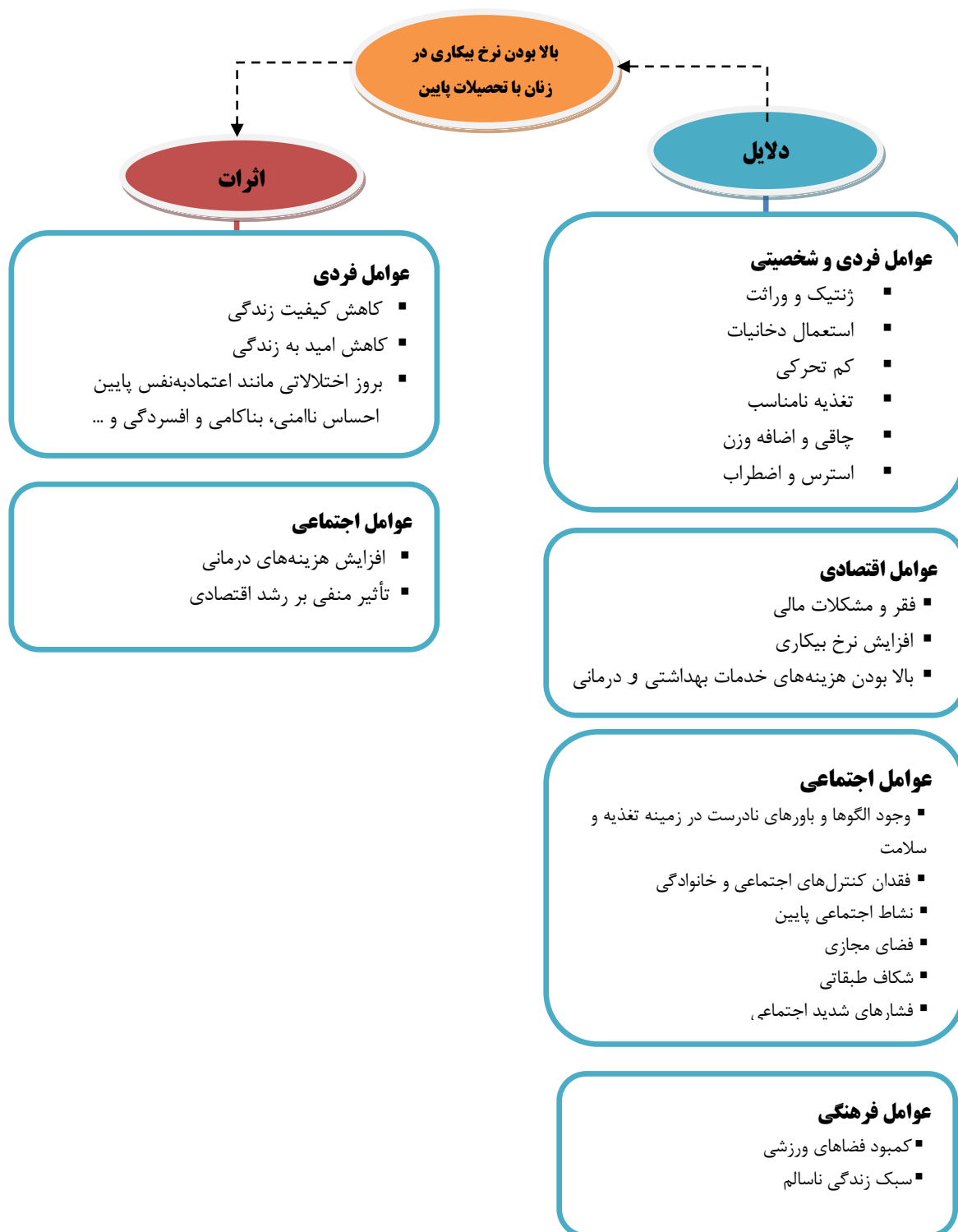
از مهم‌ترین عوامل اقتصادی مؤثر می‌توان به عدم توان و تمایل سرمایه‌گذاری مؤثر در استان، افزایش نرخ بیکاری، نابسامانی اقتصادی، حمایت‌های مالی کم دولت از زنان سرپرست خانوار، عدم توجه به صنایع کوچک و مشاغل خانگی اشاره کرد.

از مهم‌ترین عوامل اجتماعی مؤثر می‌توان به ترویج الگوهای غلط در رسانه‌های جمعی، فقدان کنترل‌های اجتماعی و خانوادگی، مهاجرات بی‌رویه روستائیان به شهر در اثر خشک‌سالی، کمبود تشکل‌های سیاسی، فرهنگی، اجتماعی خاص بانوان، افزایش نسبت و تعداد زنان سرپرست خانوار و خودسرپرست، نبود امنیت شغلی، عدم تناسب مشاغل با شرایط جسمی و روحی زنان، موانع ارتقای موقعیت شغلی زنان اشاره کرد.

ناکارآمدی نظام آموزشی در ایجاد مهارت‌های شغلی در زنان نیز مهم‌ترین عامل فرهنگی در نرخ بیکاری زنان بود.

❖ بهداشت و سلامت

۵ ۵ - بالا بودن میزان ابتلا به بیماری‌های غیرواگیردار در زنان

ژنتیک و وراثت، استعمال دخانیات، کم تحرکی، تغذیه نامناسب، چاقی و اضافه وزن، استرس و اضطراب، مهم ترین عوامل فردی و شخصیتی در بالا بودن میزان ابتلا به بیماری های غیرواگیردار در زنان خراسان جنوبی شناخته شده است.

از مهم ترین عوامل اقتصادی مؤثر می توان به فقر و مشکلات مالی، افزایش نرخ بیکاری، بالا بودن هزینه های خدمات بهداشتی و درمانی اشاره کرد.

از مهم ترین عوامل اجتماعی مؤثر می توان به وجود الگوها و باورهای نادرست در زمینه تغذیه و سلامت، فقدان کنترل های اجتماعی و خانوادگی، نشاط اجتماعی پایین، فضای مجازی، شکاف طبقاتی، فشارهای شدید اجتماعی اشاره کرد.

کمبود فضاهای ورزشی، سبک زندگی ناسالم نیز مهم ترین عوامل فرهنگی در بالا بودن میزان ابتلا به بیماری های غیرواگیردار در زنان بود.

فصل ششم

راهکارها

۶ + ۱ - طلاق

۶ + ۱ - راهکارهای عمومی

راهکارهای بخش خصوصی	راهکارهای نیازمند حمایت‌های دولتی
ساخت و تولید کلیپ آموزشی با محوریت آموزش سبک زندگی سالم	ایجاد تفاهم‌نامه بین دانشگاه‌ها و سازمان بهزیستی و دادگستری جهت کاربردی کردن پایان‌نامه‌ها و متناسب بودن با آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی
طراحی و ساخت نرم‌افزار و اپلیکیشن آموزشی در مورد آموزش مهارت‌های زندگی (جرأت‌مندی، همدلی و مشارکت، توانایی نه گفتن)	تجهیز کتابخانه‌های مساجد و برگزاری برنامه‌های چون کافه کتاب باهدف تحلیل و بررسی کتاب و افزایش فرهنگ کتاب‌خوانی
ساخت و تولید بازی‌های آموزشی با محوریت آسیب‌های اجتماعی و ارائه راهکارهای حل آن	کارگاه‌های آموزشی در مورد مهارت‌های حل مسئله و تصمیم‌گیری و کنترل هیجان و ارتباط مؤثر
به‌کارگیری نیروهای بومی به‌جای نیروهای خارجی در شهرستان‌ها ۱. جهت کاهش بیکاری و رفع مشکلات اقتصادی ۲. پیشگیری از مهاجرت و تعارضات فرهنگی	برگزاری دوره‌های آموزشی برای مردان در مورد ویژگی‌های رفتاری، عاطفی، جسمی و احساسی دختران و زنان و داشتن یک اهرم جذب مردان برای شرکت در این دوره‌ها
	تسهیل در تصویب طرح مشاور خانواده (مشابه طرح پزشک خانواده)
	برگزاری برنامه‌های آموزشی و تفریحی برای کودکان در معرض خطر (طلاق و اعتیاد و زندانی بودن والدین)
	برنامه‌ریزی و اقدامات عملی مسئولین استان برای حل عوامل آسیب‌زا در جامعه (مانند بیکاری، فقر اقتصادی و نابرابری، مهاجرت فزاینده به شهرها و مشکلات زندگی در شهرها)
	ایجاد کتابخانه‌های تخصصی در زمینه ازدواج، خانواده، همسرمداری بارداری سالم و فرزند پروری در محله‌ها و مساجد و تبلیغ جهت بهره‌برداری افراد نیازمند و برگزاری دوره‌های آموزشی و مسابقات فرهنگی در این زمینه
	برگزاری کارگاه و جلسات پرسش و پاسخ در مدارس و مساجد و اعطای گواهینامه معتبر به افراد در شرف ازدواج
	ساخت برنامه‌های تلویزیونی برای فرهنگ‌سازی در جامعه به‌نحوی که به فرد مطلقه (بخصوص زنان) به دید محکوم نگاه نشود و ایجاد زمینه ازدواج مجدد (بخصوص برای زنان)
	جهت‌دهی رسانه‌ای به رسانه‌های مکتوب، صدا و سیما و رسانه‌های برخط برای گفتگو و ایجاد جریان خبری در این رابطه و سپس ارزیابی و انتخاب بهترین‌ها و تقدیر از آن‌ها
	معرفی و استفاده از الگوهای موفق در زمینه مقابله با خشونت علیه زنان در سطح استان با اتکا به شرایط مذهبی و فرهنگی

۶ + ۲ - راهکارهای بخش اختصاصی

با توجه به محروم بودن استان خراسان جنوبی و شرایط سخت زندگی در برخی مناطق استان به دلیل آب‌وهوا و مسائل مربوط به هم‌جواری با مرز افغانستان، تجهیز امکانات زندگی و رسیدگی به وضعیت اقتصادی افراد ساکن در این مکان‌ها از ضروریات حتمی جهت تصمیم‌گیری برنامه‌ریزان استانی است.
آموزش روحانیون و معلمان شاغل در روستاها در زمینه آموزش پیش از ازدواج و برگزاری کارگاه در مناطق هدف دوردست توسط این افراد
ایجاد مؤسسات مشاوره و دسترسی آسان به مشاورین و نهادینه کردن استفاده از خدمات مشاوره‌ای در شهرستان‌های استان.

۶ ۴ خودکشی

۶ ۴ + راهکارهای عمومی	
راهکارهای بخش خصوصی	راهکارهای نیازمند حمایت‌های دولتی
برپایی تئاتر خیابانی با محوریت آموزش مهارت‌های زندگی (جرأت‌مندی، همدلی و مشارکت، توانایی نه گفتن)	کارگاه‌های آموزشی شیوه‌های فرزند پروری ترجیحاً برای پدران (محتوای کارگاه: تغییر نگاه جنسیتی، آگاهی از مراحل رشد و جنسیت، نیاز دوست داشته شدن و احترام)
برگزاری مسابقات و نمایشگاه برای نشان دادن دستاوردهای بانوان و ارزش قائل شدن برای آن‌ها	تولید برنامه‌های تلویزیونی با محوریت تغییر نوع نگاه جامعه که جنسیتی و مردسالارانه نباشد
سازمان‌دهی برگزاری مسابقات ورزشی و هیجان‌انگیز برای دختران و بانوان در محله‌ها و مراکز آموزشی	برگزاری دوره‌های آموزشی برای بالا بردن عزت‌نفس و اعتمادبه‌نفس در دختران
برپایی جشن‌های مختلف برای ایجاد روحیه نشاط به خصوص در مراسم ملی و مذهبی در فضاهای عمومی	ایجاد تنوع و غنی شدن برنامه‌های تلویزیونی برای بالا بردن روحیه نشاط در افراد
طراحی و ساخت نرم‌افزار و اپلیکیشن آموزشی در مورد آموزش مهارت‌های زندگی (جرأت‌مندی، همدلی و مشارکت، توانایی نه گفتن)	کارگاه آموزشی در مورد روانشناسی رنگ‌ها و تأثیرات آن در روحیه و شیوه‌ی زندگی افراد
آموزش شادی و گشایش مکان‌های مناسب برای اینکه یک خانم فارغ از مشکلاتش، بتواند به تنهایی شاد باشد.	برگزاری کارگاه‌های خنده‌درمانی در مدارس، دانشگاه‌ها و ادارات
تشکیل گروه‌های همیاری و مشاوره گروهی در مناطق پرخطر	ایجاد تنوع و استفاده از روانشناسی رنگ‌ها در زیباسازی فضای شهر
	برگزاری کارگاه آموزشی در مورد آسیب‌های روابط دختر و پسر در مدارس و دانشگاه‌ها
۶ ۴ ۴ راهکارهای بخش اختصاصی	
افزایش جشنواره‌های مختلف در شهرستان‌های استان	

۶ ۳ فراز زنان از خانه

۶ ۳ + راهکارهای عمومی	
راهکارهای بخش خصوصی	راهکارهای نیازمند حمایت‌های دولتی
انجام کارهای تحقیقاتی و مطالعاتی در مورد بیشترین علل فرار از خانه، عواقب و اثرات آن بر زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی	افزایش برنامه های تلویزیونی برای تقویت باورهای دینی و مذهبی و معرفی الگوی منسجم زندگی اسلامی- ایرانی
ساخت و تولید مستند در مورد عواقب و اثرات فرار از خانه بر فرد و اجتماع	کارگاه‌های آموزشی شیوه‌های فرزند پروری ترجیحاً برای پدران (محتوای کارگاه: تغییر نگاه جنسیتی، آگاهی از مراحل رشد و جنسیت، نیاز دوست داشته شدن و احترام)
ایجاد مؤسسات مشاوره و دسترسی آسان به مشاورین و نهادینه کردن استفاده از خدمات مشاوره‌ای	دوره آموزشی برای افزایش خودکنترلی، هویت‌یابی و کسب هویت موفق در زنان
ایجاد تفاهم‌نامه و همکاری با سمن‌ها (سازمان‌های مردم‌نهاد): ۱. ایجاد کسب‌وکارهای خانگی ۲. برگزاری همایش‌ها و دوره‌های آموزشی ۳. انجام برنامه‌های مشاوره‌ای و تفریحی	دوره‌های آموزشی برای بالا بردن عزت‌نفس و اعتمادبه‌نفس در دختران
برپایی تئاترهای خیابانی در این زمینه	حمایت مالی و عاطفی از خانواده‌های دارای فرد مبتلا به بیماری‌های خاص، اعتیاد و معلولیت
	کارگاه آموزشی در مورد مهارت‌های زندگی (جرأت‌مندی، همدلی و مشارکت، توانایی نه گفتن، مهارت‌های حل مسئله و تصمیم‌گیری، کنترل هیجان)
	کارگاه‌های آموزشی در مورد مثبت اندیشی
	ایجاد تفاهم‌نامه بین آموزش و پرورش، بهزیستی و اورژانس اجتماعی جهت اجرای برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای برای دختران در معرض خطر
	زمینه‌سازی دولت برای مسئله اشتغال زنان
۶ ۳ ۲ راهکارهای بخش اختصاصی	
	افزایش سالن‌های ورزشی و پارک مخصوص بانوان در شهرستان‌های استان
	برگزاری برنامه‌های صبح نشاط، ورزشی و تفریحی در مدارس و ادارات شهرستان‌های استان

۶ ۴ یکاری در زنان با تحصیلات پایین

۶ ۴ + راهکارهای عمومی	
راهکارهای بخش خصوصی	راهکارهای نیازمند حمایت‌های دولتی
استفاده از بنگاه‌ها و صنایع کوچک و متوسط موجود و افزایش ظرفیت آن‌ها	تأسیس و راه‌اندازی سامانه برای شناسایی انواع گیاهان دارویی استان، خواص و ویژگی‌های آن و برگزاری دوره‌های آموزشی برای زنان در این‌باره و ایجاد زمینه اشتغال خانگی برای زنان
ایجاد تفاهم‌نامه با سازمان فنی و حرفه‌ای در مورد برگزاری دوره‌های مهارتی مهارت آموزی و اشتغال‌زایی برای زنان، به ویژه زنان سرپرست خانوار و آموزش روش‌های جدید و استفاده از فناوری (راه‌اندازی فروشگاه اینترنتی) در تولید و فروش محصولات شهرستان‌ها	ایجاد تفاهم‌نامه با سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی کشور افغانستان برای سرمایه‌گذاری هرچه بیشتر در بخش کشاورزی و صنعت
ایجاد تفاهم‌نامه با شرکت‌های طراحی وب‌سایت، برای برگزاری دوره‌های آموزشی برای آموزش روش‌های جدید فروش و بازاریابی و کمک به فروش محصولات شهرستان‌ها	اصلاح قوانین و مقررات بازار کار؛ در حال حاضر، بسیاری از قوانین بازار کار در کشور با یکدیگر تناقض دارند. به‌طور مثال، شرایط راه‌اندازی یک کسب‌وکار جدید (مشاغل خانگی) بسیار سخت و دشوار است.
جذب سرمایه‌گذار و مشارکت بخش خصوصی در زمینه گردشگری: استان خراسان جنوبی دارای جاذبه‌های تاریخی، مذهبی و فرهنگی ویژه‌ی خود است. لذا لازم است تا با دقت، مناطقی که زمینه‌ی مناسب برای تبدیل شدن به منطقه‌ی گردشگری شدن را دارند شناسایی و از آن‌ها بهره‌برداری لازم انجام شود.	تأمین اعتبار پروژه‌های آبخیزداری در مراتع و دشت‌ها در راستای استفاده از سیلاب‌های فصلی و جلوگیری از خروج آب از کشور خصوصاً در دشت‌های مرزی
ایجاد بستری با محوریت کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد برای ایجاد اشتغال در منزل برای زنان و دختران	تصویب و بهبود وضعیت بیمه‌ی تأمین اجتماعی زنان خانه‌دار
	تصویب قوانین اجرایی و هماهنگی بیشتر میان ترجمان‌ها مربوطه در مورد مناطق مرزی استان و جلوگیری از قاچاق کالاهای ضروری و مصرفی
	تأسیس و راه‌اندازی سامانه برای شناسایی انواع معادن و سنگ‌های معدنی و قیمتی استان، ویژگی‌های آن و ایجاد مراکز بازاریابی و فروش این محصولات
	اصلاح نظام آموزش تخصصی و مهارتی باهدف افزایش اشتغال‌پذیری. در واقع آموزش متناسب با نیاز بازار کار صورت گیرد.

۶ ۴ ۴ راهکارهای بخش اختصاصی

توجه به ظرفیت‌های موجود و طرح‌های نیمه‌تمام، بررسی مشکلات و برطرف کردن مشکلات با مداخله مؤثر سازمان‌های مرتبط در شهرستان‌ها
احیای صنایع دستی با قدمت زیاد از جمله جاجیم، گلیم، نمد، پلاس (چادر سیا) - خورجین، خراطی، چرم‌سازی (کفش محلی)، زنگوله سازی، پارچه‌بافی در بستر بافت تاریخی شهرستان سرابان
اندیشیدن سازوکارهایی برای مصرف کالاها و تولیدات استان خراسان جنوبی در داخل خود استان از جمله راهکارهای مؤثر ایجاد اشتغال است.
ایجاد و گسترش صنایع تبدیلی مرتبط با زرشک و فراوری این محصول در شهرستان زیرکوه
ایجاد و گسترش صنایع تبدیلی مرتبط با پسته و فراوری این محصول در شهرستان نهبندان
اعطای تسهیلات و وام بدون بهره برای فعالان کشاورزی در تولید گل نرگس در شهرستان خوسف

۶ هـ - جالا بودن میزان ابتلا به بیماری‌های غیرواگیردار در زنان

۶ هـ + راهکارهای عمومی

راهکارهای بخش خصوصی	راهکارهای نیازمند حمایت‌های دولتی
برپایی تئاتر خیابانی برای ترک عادت‌های پرخطر مثل سیگار، پرخوری و مصرف غذاهای پرچرب	ایجاد تفاهم‌نامه بین دانشگاه‌ها و وزارت بهداشت جهت کاربردی کردن پایان‌نامه‌ها و متناسب بودن با نیازهای درمانی و پزشکی
ارایه برنامه‌های آموزشی و تفریحی در مساجد و محله‌ها برای آموزش صحیح در خانواده به دختران	اجرای برنامه غربالگری برای سلامت زنان، مخصوصاً در اقشار پایین جامعه و زنان سرپرست خانوار
همکاری با سمن‌ها و خیرین برای تهیه بسته‌های حمایتی آموزشی و تغذیه‌ای به خصوص در مناطق محروم	برگزاری کارگاه‌های آموزشی به منظور بالابردن سطح اعتماد مردم به پزشکان
ساخت و تولید کلیپ آموزشی با محوریت آموزش سبک زندگی سالم	برگزاری دوره‌های آموزشی برای راهنمایی در مورد سرطان‌ها و راه‌های پیشگیری از آن
برگزاری مسابقات ورزشی همگانی به صورت دوره‌ای و مرتب	انجام برنامه‌های مشاوره و روانشناسی در مورد اثرات و عواقب بیماری‌های غیرواگیر
	انجام مشاوره پیش از بارداری و بارداری‌های پرخطر
	انجام برنامه‌های شناسایی برای افراد در معرض خطر (دختران در سن بلوغ و زنان در سنین باروری)
	ساخت برنامه‌های تلویزیونی برای آگاهی از عوامل آلرژی‌زای موجود در مواد غذایی

۶ هـ ۴ راهکارهای بخش اختصاصی

احداث مراکز برای بیماری‌های خاص در شهرستان‌های استان
فراهم کردن باشگاه‌های ورزشی ویژه بانوان و مناسب برای مشکل کم تحرکی
احداث و تجهیز مراکز بهداشتی و درمانی در شهرستان‌ها

فصل هفتم

ماتریس نتایج

۷ - ۱ اثر: وضعیت و مشارکت اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی ارتقاء یافته است.

فرض‌ها/خطرها	
دستاورد ۱: نرخ اشتغال زنان دارای تحصیلات پایین در استان خراسان جنوبی افزایش یافته است.	خروجی ۱-۱: تأسیس و راه‌اندازی سامانه برای شناسایی انواع گیاهان دارویی استان، خواص و ویژگی‌های آن و برگزاری دوره‌های آموزشی برای زنان در این باره و ایجاد زمینه اشتغال خانگی برای زنان
عدم تخصیص بودجه کافی مشکلات پشتیبانی سامانه عدم همکاری و مقاومت مسئولین با سامانه عدم اعتماد زنان به کاربردی بودن سامانه	فعالیت ۱-۱-۱: انتخاب مشاور و مجری طرح ترجیحاً از زنان تحصیل کرده استان فعالیت ۱-۱-۲: ارائه پروپوزال جامع طرح، مطالعه و بررسی شبکه‌های مشابه (در صورت وجود) در دنیا و در کشور و الگوبرداری از آن‌ها. فعالیت ۱-۱-۳: برگزاری جلسات با حضور مسئولان زنان استانداری و فرمانداری‌ها و سازمان جهاد کشاورزی فعالیت ۱-۱-۴: تنظیم تفاهم‌نامه چندجانبه مجری، استانداری و جهاد کشاورزی فعالیت ۱-۱-۵: انتخاب و یا تأسیس بنگاه پشتیبان (مجری می‌تواند بنگاه پشتیبان باشد) فعالیت ۱-۱-۶: بهره‌گیری از دانش بومی و منطقه‌ای فعالیت ۱-۱-۷: کسب اطلاع دقیق از پتانسیل‌ها و ظرفیت‌ها فعالیت ۱-۱-۸: سنجش میزان علاقه زنان شاغل و فعال در این زمینه فعالیت ۱-۱-۹: حرکت در جهت افزایش آگاهی جامعه هدف و انتقال مفاهیم موردنظر از شبکه‌سازی و اعتمادسازی فعالیت ۱-۱-۱۰: اطلاع‌رسانی در مورد قوانین و حمایت‌های مشاغل خانگی و مشاغل بخش کشاورزی (به‌عنوان مثال ماده ۴۱ قانون مالیات‌های مستقیم) فعالیت ۱-۱-۱۱: تعیین ساختار و نحوه همکاری اعضاء فعالیت ۱-۱-۱۲: آموزش و توان‌افزایی در خصوص تشکیل شبکه و همراهی و مشارکت با مجری
عدم حمایت سازمان‌های مربوطه عدم استقبال فعالان اقتصادی استان	خروجی ۲-۱: ایجاد تفاهم‌نامه با سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی کشور افغانستان برای سرمایه‌گذاری هرچه بیشتر در بخش کشاورزی و صنعت
عدم تخصیص بودجه کافی مشکلات پشتیبانی سامانه عدم همکاری و مقاومت مسئولین با سامانه عدم اعتماد زنان به کاربردی بودن سامانه	فعالیت ۱-۲-۱: برگزاری جلسات با فعالان اقتصادی افغانستان در راستای توسعه همکاری با استانداری، سازمان جهاد کشاورزی و فعالان اقتصادی استان فعالیت ۲-۲-۱: انتخاب فعالان اقتصادی برتر در زمینه صنعت و کشاورزی فعالیت ۳-۲-۱: در اختیار گذاشتن امکانات و حمایت مالی و معنوی از فعالان اقتصادی فعالیت ۴-۲-۱: تشکیل کارگروه تخصصی
عدم تخصیص بودجه کافی مشکلات پشتیبانی سامانه عدم همکاری و مقاومت مسئولین با سامانه عدم اعتماد زنان به کاربردی بودن سامانه	خروجی ۳-۱: تأسیس و راه‌اندازی سامانه برای شناسایی انواع معادن و سنگ‌های معدنی و قیمتی استان، ویژگی‌های آن و ایجاد مراکز بازاریابی و فروش این محصولات
عدم تخصیص بودجه کافی مشکلات پشتیبانی سامانه عدم همکاری و مقاومت مسئولین با سامانه عدم اعتماد زنان به کاربردی بودن سامانه	فعالیت ۱-۳-۱: انتخاب مشاور و مجری طرح ترجیحاً از زنان تحصیل کرده استان فعالیت ۲-۳-۱: ارائه پروپوزال جامع طرح، مطالعه و بررسی شبکه‌های مشابه (در صورت وجود) در دنیا و در کشور و الگوبرداری از آن‌ها. فعالیت ۳-۳-۱: برگزاری جلسات با حضور مسئولان زنان استانداری و فرمانداری‌ها و سازمان جهاد کشاورزی فعالیت ۴-۳-۱: تنظیم تفاهم‌نامه چندجانبه مجری، استانداری و جهاد کشاورزی فعالیت ۵-۳-۱: انتخاب و یا تأسیس بنگاه پشتیبان (مجری می‌تواند بنگاه پشتیبان باشد) فعالیت ۶-۳-۱: بهره‌گیری از دانش بومی و منطقه‌ای

فعالیت ۱-۳-۷: کسب اطلاع دقیق از پتانسیل‌ها و ظرفیت‌ها فعالیت ۱-۳-۸: سنجش میزان علاقه زنان شاغل و فعال در این زمینه فعالیت ۱-۳-۹: حرکت در جهت افزایش آگاهی جامعه هدف و انتقال مفاهیم موردنظر از شبکه‌سازی و اعتمادسازی فعالیت ۱-۳-۱۰: اطلاع‌رسانی در مورد قوانین و حمایت‌های مشاغل خانگی و مشاغل بخش کشاورزی (به‌عنوان مثال ماده ۴۱ قانون مالیات‌های مستقیم) فعالیت ۱-۳-۱۱: تعیین ساختار و نحوه همکاری اعضا فعالیت ۱-۳-۱۲: آموزش و توان‌افزایی در خصوص تشکیل شبکه و همراهی و مشارکت با مجری	
خروجی ۱-۴: تأمین اعتبار پروژه‌های آبخیزداری در مراتع و دشت‌ها در راستای استفاده از سیلاب‌های فصلی و جلوگیری از خروج آب از کشور خصوصاً در دشت‌های مرزی	عدم همکاری سازمان‌های مربوطه عدم تخصیص بودجه
فعالیت ۱-۴-۱: تنظیم تفاهم‌نامه چندجانبه مجری، استانداری و جهاد کشاورزی فعالیت ۱-۴-۲: انتخاب و یا تأسیس بنگاه پشتیبان (مجری می‌تواند بنگاه پشتیبان باشد) فعالیت ۱-۴-۳: بهره‌گیری از دانش بومی و منطقه‌ای فعالیت ۱-۴-۴: تأمین منابع مالی مورد نیاز	
دستاورد ۲: سهم زنان در بازار کار افزایش یافته است.	
خروجی ۱-۲: تنظیم تفاهم‌نامه با سازمان فنی و حرفه‌ای و شرکت‌های طراحی و وبسایت در مورد برگزاری دوره‌های مهارتی مختلف و آموزش روش‌های جدید و استفاده از فناوری (راه‌اندازی فروشگاه اینترنتی) در تولید و فروش محصولات شهرستان‌ها	عدم همکاری سازمان‌های مربوطه عدم تخصیص بودجه
فعالیت ۱-۲-۱: انتخاب مشاور و مجری طرح ترجیحاً از زنان تحصیل کرده استان فعالیت ۱-۲-۲: ارائه پروپوزال جامع طرح، مطالعه و بررسی شبکه‌های مشابه (در صورت وجود) در دنیا و در کشور و الگوبرداری از آن‌ها. فعالیت ۱-۲-۳: برگزاری جلسات با حضور مسئولان امور زنان استانداری و فرمانداری‌ها، سازمان جهاد کشاورزی و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای فعالیت ۱-۲-۴: تنظیم تفاهم‌نامه چندجانبه مجری، استانداری، جهاد کشاورزی و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای فعالیت ۱-۲-۵: انتخاب و یا تأسیس بنگاه پشتیبان (مجری می‌تواند بنگاه پشتیبان باشد) فعالیت ۱-۲-۶: بهره‌گیری از دانش بومی و منطقه‌ای فعالیت ۱-۲-۷: کسب اطلاع دقیق از پتانسیل‌ها و ظرفیت‌ها فعالیت ۱-۲-۸: سنجش میزان علاقه زنان شاغل و فعال در این زمینه فعالیت ۱-۲-۹: حرکت در جهت افزایش آگاهی جامعه هدف و انتقال مفاهیم موردنظر از شبکه‌سازی و اعتمادسازی فعالیت ۱-۲-۱۰: اطلاع‌رسانی در مورد قوانین و حمایت‌های مشاغل خانگی و مشاغل بخش کشاورزی (به‌عنوان مثال ماده ۴۱ قانون مالیات‌های مستقیم) فعالیت ۱-۲-۱۱: تعیین ساختار و نحوه همکاری اعضا فعالیت ۱-۲-۱۲: آموزش و توان‌افزایی در خصوص تشکیل شبکه و همراهی و مشارکت با مجری	
خروجی ۲-۲: توسعه صنایع تبدیلی از طریق ایجاد شرکت‌های حامی برای زنان با شرح خدمات آموزش‌های کارآفرینی، فروش محصولات، خرید مواد اولیه و ... به تفکیک محصول (همچنین احیای محصولات سنتی و قدیمی)	عدم تأمین بودجه و سرمایه موردنیاز عدم توجه کافی به بخش تعاونی‌ها

فعالیت ۲-۲-۱: ایجاد کارگروه تخصصی صنایع تبدیلی با مشارکت دستگاه‌هایی به‌مانند استانداری، سازمان صمت، شرکت شهرک‌های صنعتی، جهاد کشاورزی و اداره کل استاندارد

فعالیت ۲-۲-۲: تعیین کانال‌های موردنیاز تولید برای بازار و ارائه برنامه تولید و فروش به تعاونی‌های کشور

فعالیت ۲-۲-۳: برگزاری دوره‌های آموزشی کارآفرینی و توسعه کسب‌وکار و موضوعات موردنیاز این گروه

فعالیت ۲-۲-۴: تأسیس شرکت‌ها یا تعاونی‌های تأمین مواد اولیه، تولید، کنترل کیفیت، حسابداری و مالی، بازاریابی و فروش

فعالیت ۲-۲-۵: تأمین سرمایه در گردش در فصل خرید محصولات مثال شهریورماه برای خرید انگور منطقه شرا و مانند آن در ساوه برای خرید انار

فعالیت ۲-۲-۶: تأسیس شرکت‌های تخصصی بسته‌بندی با رویکرد صادرات محور

فعالیت ۲-۲-۷: حمایت از تولیدکنندگان برای شرکت در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی

فعالیت ۲-۲-۸: مداخله دولت برای توسعه رسته‌های کسب‌وکار دارای اولویت زنان در هر منطقه، از طریق ارائه کمک‌های فنی، آموزشی و تسهیلاتی و همچنین تأمین مالی هدفمند

فعالیت ۳-۲-۹: شناسایی کارگاه‌های نیمه راکد دارای مشارکت اقتصادی زنان، بررسی مشکلات و برطرف کردن مشکلات با مداخله مؤثر سازمان‌های مرتبط

دستاورد ۳: شرایط مشارکت اقتصادی زنان تسهیل شده است

خروجی ۳-۱:

اصلاح قوانین و مقررات بازار کار؛ در حال حاضر، بسیاری از قوانین بازار کار در کشور با یکدیگر تناقض دارند. به‌طور مثال، شرایط راه‌اندازی یک کسب‌وکار جدید (مشاغل خانگی) بسیار سخت و دشوار است.

عدم همکاری نهادهای مربوطه نبود شرایط مناسب جهت پیاده‌سازی و استفاده از قوانین جدید

فعالیت ۳-۱-۱: بررسی دقیق شرایط و قوانین موجود در زمینه راه‌اندازی کسب‌وکار جدید

فعالیت ۳-۱-۲: برگزاری جلسات با وزارت کار و تعاون اجتماعی، استانداری و فرمانداری‌ها در خصوص جزئیات قوانین

فعالیت ۳-۱-۳: برگزاری جلسات توجیهی با جامعه هدف و اطلاع‌رسانی در مورد قوانین و حمایت‌های مطرح‌شده

فعالیت ۳-۱-۴: ارائه مشاوره و سوق دادن کسب‌وکارهای خرد خانگی به سمت مشاغل موردنیاز و مورد تأیید قوانین مطرح‌شده

فعالیت ۳-۱-۵: تصویب قوانین اجرایی و هماهنگی بیشتر میان ترجمان‌ها مربوطه در مورد مناطق مرزی استان و جلوگیری از قاچاق کالاها ضروری و مصرفی

خروجی ۳-۲:

تصویب و بهبود وضعیت بیمه‌ی تأمین اجتماعی زنان خانه‌دار

عدم حمایت سازمان‌های مربوطه

فعالیت ۳-۱-۱: بررسی دقیق شرایط و قوانین موجود در این زمینه

فعالیت ۳-۱-۲: برگزاری جلسات با وزارت کار و تعاون اجتماعی، استانداری و فرمانداری‌ها در خصوص جزئیات قوانین موجود و ارائه طرح‌های حقوقی و قانونی در حمایت از زنان خانه‌دار

فعالیت ۳-۱-۳: برگزاری جلسات توجیهی با جامعه هدف و اطلاع‌رسانی در مورد قوانین و حمایت‌های مطرح‌شده

فعالیت ۳-۱-۴: ارائه مشاوره و حمایت قانونی از زنان خانه‌دار

خروجی ۳-۳:

جذب سرمایه‌گذار و مشارکت بخش خصوصی در زمینه گردشگری استان

عدم استقبال سرمایه‌گذاران از طرح عدم تأمین سرمایه لازم

فعالیت ۱-۲-۱: برگزاری جلسات با فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران در راستای توسعه همکاری با استانداری، سازمان میراث فرهنگی

فعالیت ۱-۲-۲: انتخاب فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران برتر

فعالیت ۱-۲-۳: در اختیار گذاشتن امکانات و حمایت مالی و معنوی از فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران

فعالیت ۱-۲-۴: تشکیل کارگروه تخصصی

دستاورد ۴: زنان جهت ورود به بازار کار و مشارکت اقتصادی تجهیز و آماده شده‌اند.	
خروجی ۴-۱: توانمندسازی زنان با تحصیلات پایین، زنان سرپرست خانوار، زنان در معرض آسیب و... در زمینه مهارت‌های عملی جهت ورود به فرصت‌های شغلی قابل ایجاد در رشته‌های شغلی از نظر کارآفرینی و خلق فرصت‌های جدید شغلی توسط نهادهای توانمند ساز	عدم استقبال زنان از طرح عدم سرمایه‌گذاری‌های لازم
فعالیت ۴-۱-۱: شناسایی کلیه زنان گروه‌های هدف فعالیت ۴-۱-۲: گروه‌بندی آنان برای برگزاری آموزش‌های مقدماتی و تیم‌سازی فعالیت ۴-۱-۳: برگزاری دوره‌های مهارتی از طریق مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای فعالیت ۴-۱-۴: برگزاری تورهای نمایشگاهی و صنعتی برای ایده‌سازی و نوآوری فعالیت ۴-۱-۵: تسهیل در دادن تسهیلات بانکی فعالیت ۴-۱-۶: استفاده از مشاوران سرمایه‌گذاری و توسعه کسب‌وکار	

۷ ۴ اثر: بنیان خانواده‌های استان خراسان جنوبی تحکیم و تعالی یافته است.	
فرض‌ها/خطرها	
دستاورد ۱: مهارت‌های جوانان در برقراری ارتباطات جنسی، عاطفی و آگاهی از وظایف فردی زناشویی در استان خراسان جنوبی افزایش یافته است.	
خروجی ۱-۱: ایجاد تفاهم‌نامه بین دانشگاه‌ها و سازمان بهزیستی و دادگستری جهت کاربردی کردن پایان‌نامه‌ها و متناسب بودن با آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی جامعه	عدم هماهنگی دانشگاه‌ها و جهاد کشاورزی عدم تخصیص بودجه نبود علاقه‌مندی در دانشجویان جهت انجام پژوهش‌ها نبود شرایط مناسب جهت پیاده‌سازی و استفاده از نتایج پژوهش‌های صورت گرفته
فعالیت ۱-۱-۱: برگزاری جلسات با دانشگاه‌های مختلف استان در راستای توسعه همکاری با امور بانوان استانداری فعالیت ۱-۱-۲: انتخاب دانشگاه‌های دارای رشته روانشناسی، علوم تربیتی و جامعه‌شناسی و ایجاد کارگروه ویژه برای تعیین موضوع پایان‌نامه‌های کاربردی در حوزه‌های موردنیاز با هماهنگی سازمان بهزیستی فعالیت ۱-۱-۳: حمایت مالی و معنوی (چاپ مقالات برتر در مجلات دارای رتبه توسط دانشگاه یا سازمان بهزیستی و دادگستری) برای ایجاد انگیزه و حرکت دانشجویان به سمت موضوعات درخواستی برای پایان‌نامه‌ها فعالیت ۱-۱-۴: در اختیار گذاشتن امکانات مطالعاتی به‌طور ویژه برای زنان پژوهشگر فعالیت ۱-۱-۵: تشکیل کارگروه تخصصی از اساتید زن رشته روانشناسی، علوم تربیتی و جامعه‌شناسی که علاقه‌مند به توسعه فضای کاری بانوان باشند.	
خروجی ۱-۲: برگزاری دوره‌های آموزشی برای مردان در مورد ویژگی‌های رفتاری، عاطفی، جسمی و احساسی دختران و زنان و داشتن یک اهرم جذب مردان برای شرکت در این دوره‌ها	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه عدم تأمین بودجه موردنیاز
فعالیت ۱-۲-۱: تشکیل انجمن حمایت از قانون خانواده با عضویت بهزیستی، استانداری، سازمان صحت، نیروی انتظامی، دانشگاه علوم پزشکی و دیگر دانشگاه‌ها فعالیت ۱-۲-۲: تشکیل کارگروه مشاورین روانشناسی با رویکرد حل مسائل بین همسران	

فعالیت ۱-۲-۳: راه‌اندازی مراکز روانشناسی در سطح شهرها بخصوص حاشیه آن‌ها و مناطق محروم فعالیت ۱-۲-۴: تدوین بروشورهای تبلیغاتی با رویکرد فرهنگی موضوع فعالیت ۱-۲-۵: در نظر گرفتن شرکت در کارگاه‌ها به‌عنوان بخشی از حقوق یا اضافه‌کار برای کارکنان ادارات	
خروجی ۱-۳: برگزاری برنامه‌های آموزشی و تفریحی برای کودکان در معرض خطر (طلاق و اعتیاد والدین)	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه
فعالیت ۱-۳-۱: تشکیل کارگروهی با حضور بهزیستی، نیروی انتظامی، دادگستری، آموزش و پرورش، استانداری برای بررسی مشکلات کودکان در معرض خطر فعالیت ۱-۳-۲: استفاده از روانشناسان مجرب برای درمان روحی کودکان فعالیت ۱-۳-۳: راه‌اندازی مرکز نگهداری کودکان بی‌سرپرست و یا بد سرپرست فعالیت ۱-۳-۴: برگزاری کلاس‌ها و برنامه‌های تفریحی موردنیاز	
خروجی ۱-۴: ساخت و تولید کلیپ آموزشی با محوریت آموزش سبک زندگی سالم	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه عدم تأمین بودجه موردنیاز
فعالیت ۱-۴-۱: انتخاب مشاور و مجری طرح ترجیحاً از زنان تحصیل‌کرده استان فعالیت ۱-۴-۲: برگزاری جلسات با امور زنان استانداری، فرمانداری‌ها، سازمان فرهنگ و ارشاد، دانشگاه آزاد اسلامی فعالیت ۱-۴-۳: طراحی محتوای کلیپ آموزشی فعالیت ۱-۴-۴: حمایت مالی و معنوی برای ایجاد انگیزه و حرکت دانشجویان به سمت طراحی و ساخت کلیپ آموزشی فعالیت ۱-۴-۵: در اختیار گذاشتن امکانات و تجهیزات موردنیاز به‌طور ویژه برای زنان پژوهشگر فعالیت ۱-۴-۶: تبلیغات بیلبوردی و رسانه‌ای	
خروجی ۱-۵: طراحی و ساخت نرم‌افزار و اپلیکیشن آموزشی در مورد آموزش مهارت‌های زندگی (جرأت‌مندی، همدلی و مشارکت، توانایی نه گفتن)	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه
فعالیت ۱-۵-۱: انتخاب مشاور و مجری طرح ترجیحاً از زنان تحصیل‌کرده استان فعالیت ۱-۵-۲: برگزاری جلسات با امور زنان استانداری، فرمانداری‌ها، سازمان فرهنگ و ارشاد، صداوسیما و دانشگاه بیرجند فعالیت ۱-۵-۳: طراحی محتوای نرم‌افزار فعالیت ۱-۵-۴: در اختیار گذاشتن امکانات و تجهیزات موردنیاز به‌طور ویژه برای زنان پژوهشگر فعالیت ۱-۵-۵: تبلیغات بیلبوردی و رسانه‌ای	
خروجی ۱-۶: ساخت و تولید بازی‌های آموزشی با محوریت آسیب‌های اجتماعی و ارائه راهکارهای حل آن	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه عدم تأمین بودجه موردنیاز
فعالیت ۱-۶-۱: تشکیل کارگروهی متشکل از بهزیستی، آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها، نیروی انتظامی، صداوسیما، فرهنگ و ارشاد اسلامی فعالیت ۱-۶-۲: پس از تعیین موضوع توسط کارگروه باید تیم طراحی و ساخت بازی رایانه‌ای انتخاب گردد. فعالیت ۱-۶-۳: استفاده از دانشجویان رشته‌های مهندسی برای برنامه‌نویسی و تهیه بازی‌های رایانه‌ای فعالیت ۱-۶-۴: تأمین تسهیلات مالی برای اجرای طرح	
خروجی ۱-۷: ساخت برنامه‌های تلویزیونی برای فرهنگ‌سازی در جامعه به‌نحوی که به فرد مطلقه (بخصوص زنان) به دید محکوم نگاه نشود و ایجاد زمینه ازدواج مجدد (بخصوص برای زنان)	نبود زیرساخت مناسب عدم تأمین بودجه عدم همکاری سازمان‌های مربوطه

فعالیت ۱-۷-۱: تشکیل کارگروهی متشکل از بهزیستی، آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها، نیروی انتظامی، صداوسیما، فرهنگ و ارشاد اسلامی فعالیت ۲-۷-۱: شناسایی تیم‌های متخصص فعالیت ۳-۷-۱: در اختیار گذاردن موضوع به پیمانکار منتخب برای انجام پروژه فعالیت ۴-۷-۱: تأمین بودجه مورد نیاز برای انجام پروژه	
دستاورد ۲: مهارت‌های زندگی در جوانان افزایش یافته است.	
خروجی ۱-۲: برگزاری کارگاه و جلسات پرسش و پاسخ در مدارس و مساجد و اعطای گواهینامه معتبر به افراد در شرف ازدواج	عدم هماهنگی وزارت آموزش و پرورش و مساجد عدم علاقه‌مندی معلمان و روحانیون جهت شرکت در آموزش‌ها
فعالیت ۱-۲-۱: هماهنگی با وزارت آموزش و پرورش، سازمان تبلیغات اسلامی و امور مساجد جهت برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسات هدف فعالیت ۲-۱-۲: برنامه‌ریزی برای نزدیکی هر چه بیشتر خانواده‌ها با مدارس و مساجد فعالیت ۳-۱-۲: برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط برای معلمان و روحانیون به‌عنوان آموزش ضمن خدمت و دادن امتیاز به آن برای افزایش انگیزش در کاربردی کردن آموزش‌ها فعالیت ۴-۱-۲: ایجاد کتابخانه‌های تخصصی در زمینه ازدواج، خانواده و فرزند پروری در محله‌ها و مساجد و تبلیغ جهت بهره‌برداری افراد نیازمند و برگزاری مسابقات فرهنگی در این زمینه	
خروجی ۲-۲: برگزاری کارگاه‌های آموزشی در مورد مهارت‌های حل مسئله و تصمیم‌گیری و کنترل هیجان و ارتباط مؤثر در محله‌ها و مناطق مختلف	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه
فعالیت ۱-۲-۲: هماهنگی با استانداری، شهرداری‌ها، سازمان تبلیغات اسلامی و امور مساجد جهت برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسات هدف فعالیت ۲-۲-۲: هماهنگی با سازمان بسیج برای برگزاری دوره‌های موردنظر فعالیت ۳-۲-۲: برگزاری مسابقات علمی و هنری فعالیت ۴-۲-۲: برگزاری اردوهای آموزشی در طبیعت به‌منظور اثربخشی بیشتر	
دستاورد ۳: ارائه خدمات روانشناسی و مشاوره‌ای در استان افزایش یافته است.	
خروجی ۱-۳: تسهیل در تصویب طرح مشاور خانواده (مشابه طرح پزشک خانواده)	عدم هماهنگی و همکاری سازمان‌های مربوطه عدم تخصیص بودجه موردنیاز
فعالیت ۱-۳-۱: ایجاد تفاهم‌نامه سازمان‌های ذینفع با دانشگاه‌ها فعالیت ۲-۱-۳: شناسایی مشاوران، روانشناسان و دانشجویان برتر سازمان بهزیستی و دانشگاه‌ها فعالیت ۳-۱-۳: تأمین منابع مالی موردنیاز فعالیت ۴-۱-۳: برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی گسترده و تخصصی برای فارغ‌التحصیلان رشته مشاوره و روانشناسی	
خروجی ۲-۳: ایجاد مؤسسات مشاوره و دسترسی آسان به مشاورین و نهادینه کردن استفاده از خدمات مشاوره‌ای در شهرستان‌های استان	نبود زیرساخت‌های مناسب عدم تأمین بودجه
فعالیت ۱-۲-۳: برنامه‌ریزی جهت تأمین مکان و امکانات برای احداث مراکز مشاوره فعالیت ۲-۲-۳: استفاده از کارشناسان مجرب روانشناسی و مشاوره فعالیت ۳-۲-۳: آموزش روحانیون و معلمان شاغل در روستاها در زمینه آموزش پیش از ازدواج و برگزاری کارگاه در مناطق هدف دوردست توسط این افراد	
دستاورد ۴: مشارکت مسئولین در تحکیم بنیان خانواده استان، افزایش یافته است.	
خروجی ۱-۴: برنامه‌ریزی و اقدامات عملی مسئولین استان برای حل عوامل آسیب‌زا در	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه

	جامعه (مانند بیکاری، فقر اقتصادی و نابرابری، مهاجرت فزاینده به شهرها و مشکلات زندگی در شهرها)
فعالیت ۱-۴-۱: تفاهم‌نامه مابین سازمان‌های ذینفع فعالیت ۲-۴-۱: تدوین برنامه‌ها و سیاست‌های اجرایی توسط سازمان‌های مربوطه فعالیت ۳-۴-۱: تأمین منابع مالی موردنیاز فعالیت ۴-۴-۱: به‌کارگیری نیروهای بومی به‌جای نیروهای خارجی در شهرستان‌ها ۱. جهت کاهش بیکاری و رفع مشکلات اقتصادی ۲. پیشگیری از مهاجرت و تعارضات فرهنگی	

۷ ۴ اثر: آسیب‌های اجتماعی در زنان استان خراسان جنوبی کاهش یافته است.

فرض‌ها/خطرها	
دستاورد ۱: بهداشت عمومی و بهزیستی روان‌شناختی زنان استان خراسان جنوبی افزایش یافته است.	
	خروجی ۱-۱: افزایش برنامه‌های تلویزیونی برای تقویت باورهای دینی و مذهبی و معرفی الگوی منسجم زندگی اسلامی-ایرانی فعالیت ۱-۱-۱: انتخاب مجری طرح فعالیت ۲-۱-۱: تشکیل کارگروهی متشکل از بهزیستی، آموزش و پرورش، حوزه و دانشگاه‌ها، نیروی انتظامی، صداوسیما، فرهنگ و ارشاد اسلامی فعالیت ۳-۱-۱: شناسایی گروه‌های متخصص و تدوین محتوای آموزشی فعالیت ۴-۱-۱: تأمین امکانات و منابع مالی موردنیاز
عدم هماهنگی دانشگاه‌ها عدم تخصیص بودجه	خروجی ۲-۱: کارگاه آموزشی در مورد روانشناسی رنگ‌ها و تأثیرات آن در روحیه و شیوه‌ی زندگی افراد فعالیت ۱-۲-۱: انتخاب مجری طرح و مدرس منتخب فعالیت ۲-۲-۱: تدوین محتوای آموزشی فعالیت ۳-۲-۱: تأمین امکانات، مکان و منابع مالی موردنیاز فعالیت ۴-۲-۱: برگزاری کلاس‌های موردنظر
عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه	خروجی ۳-۱: برگزاری دوره‌های آموزشی برای بالا بردن عزت‌نفس و اعتمادبه‌نفس در دختران فعالیت ۱-۳-۱: انتخاب مجری طرح و مدرس منتخب فعالیت ۲-۳-۱: تدوین محتوای آموزشی فعالیت ۳-۳-۱: تأمین امکانات، مکان و منابع مالی موردنیاز فعالیت ۴-۳-۱: برگزاری کلاس‌های موردنظر
عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه عدم تأمین بودجه موردنیاز	خروجی ۴-۱: برگزاری مسابقات و نمایشگاه برای نشان دادن دستاوردهای بانوان و ارزش قائل شدن برای آن‌ها

فعالیت ۱-۴-۱: هماهنگی با اداره کار و تعاون اجتماعی و شهرداری‌ها برای برگزاری مسابقات و نمایشگاه‌ها فعالیت ۱-۴-۲: تخصیص مکان و منابع مورد نیاز فعالیت ۱-۴-۳: تبلیغات آگهی‌نمایی و رسانه‌ای	
خروجی ۱-۵: عدم همکاری نهادهای مربوطه نبود بودجه مورد نیاز	سازمان‌دهی برگزاری مسابقات ورزشی و هیجان‌انگیز برای دختران و بانوان در محله‌ها و مراکز آموزشی
فعالیت ۱-۵-۱: هماهنگی با وزارت آموزش و پرورش و سازمان تبلیغات اسلامی و مساجد فعالیت ۱-۵-۲: برگزاری برنامه‌های صبح نشاط در مدارس و ادارات شهرستان‌های استان فعالیت ۱-۵-۳: برگزاری مسابقات اطلاعات عمومی و هنری	
خروجی ۱-۶: نیود زیرساخت‌های مناسب عدم تأمین بودجه	افزایش سالن‌های ورزشی و پارک مخصوص بانوان در شهرستان‌های استان
فعالیت ۱-۶-۱: برگزاری جلسات با شورای شهرهای استان مبنی بر تصویب احداث پارک بانوان فعالیت ۱-۶-۲: رایزنی با سازمان برنامه و بودجه مبنی بر تخصیص ردیف بودجه برای تأسیس این پارک‌ها در شهرهای مورد نظر فعالیت ۱-۶-۳: هماهنگی با ورزش و جوانان مبنی بر تخصیص منابع مالی و امکانات برای ورزش بانوان فعالیت ۱-۶-۴: برگزاری مسابقات ورزشی ویژه بانوان در سطوح عمومی که مورد استقبال زنان خانه‌دار نیز قرار گیرد. فعالیت ۱-۶-۵: ایجاد دبیرخانه توسعه نشاط خانواده در کلیه شهرستان‌های استان	
دستاوردها: ۲. گرایش به خودکشی در زنان استان خراسان جنوبی کاهش یافته است.	
خروجی ۱-۲: عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه	ایجاد تفاهم‌نامه بین آموزش و پرورش، بهزیستی و اورژانس اجتماعی جهت اجرای برنامه‌های حمایتی، آموزشی و مشاوره‌ای برای دختران در معرض خطر
فعالیت ۱-۲-۱: راه‌اندازی کارگروه مشترک بین آموزش و پرورش، بهزیستی و اورژانس اجتماعی، نیروی انتظامی، ورزش و جوانان و استانداری فعالیت ۱-۲-۲: برگزاری دوره‌های ارتباط مؤثر بخصوص دوره ارتباط دختر و پسر فعالیت ۱-۲-۳: تشکیل گروه‌های همیاری و مشاوره گروهی در مناطق پرخطر	
خروجی ۲-۲: عدم استقبال دانشجویان از طرح عدم همکاری سازمان‌های مربوطه	برپایی تئاتر خیابانی با محوریت آموزش مهارت‌های زندگی (جرأت‌مندی، همدلی و مشارکت، توانایی نه گفتن)
فعالیت ۱-۲-۲: هماهنگی بین مدیرکل اجتماعی و فرمانداری و گروه هنر دانشگاه آزاد مبنی بر برگزاری تئاترهای خیابانی فعالیت ۲-۲-۲: همراهی و همکاری با انجمن تئاتر اداره ارشاد اسلامی فعالیت ۳-۲-۲: اجرای تئاترهای موسمی به‌مانند فصل برداشت زعفران راه‌اندازی جشنواره‌های مرتبط فعالیت ۴-۲-۲: برگزاری دوره‌های آموزشی بازیگری و کارگردانی توسط زنان گروه هنر دانشگاه آزاد فعالیت ۵-۲-۲: تعیین موضوعات مورد نظر توسط بهزیستی، نیروی انتظامی، اداره مبارزه با مواد مخدر و ورزش و جوانان فعالیت ۶-۲-۲: استفاده از بیلبوردهای تبلیغاتی	
خروجی ۳-۲:	برگزاری کارگاه‌های خنده‌درمانی در مدارس، دانشگاه‌ها و ادارات
فعالیت ۱-۳-۲: به‌کارگیری کارشناسان ارشد روانشناسی خانواده و جامعه‌شناسی فعالیت ۲-۳-۲: برگزاری دوره‌های آموزشی روش تدریس برای مدرسان بالقوه	

فعالیت ۲-۳-۳: تدوین برنامه‌های آموزشی مناسب و اجرای آن‌ها	
خروجی ۲-۴: برنامه‌ریزی و مشارکت عملی شهرداری‌ها، فرمانداری‌ها و سازمان‌ها در افزایش روحیه نشاط	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه عدم تخصیص بودجه
فعالیت ۲-۴-۱: ایجاد تنوع و استفاده از روانشناسی رنگ‌ها در زیباسازی فضای شهر فعالیت ۲-۴-۲: افزایش جشنواره‌های مختلف در شهرستان‌های استان فعالیت ۲-۴-۳: برپایی جشن‌های مختلف برای ایجاد روحیه نشاط فعالیت ۲-۴-۴: تولید برنامه‌های تلویزیونی با محوریت تغییر نوع نگاه جامعه که جنسیتی و مردسالارانه نباشد فعالیت ۲-۴-۵: استفاده از هنرمندان متخصص و مجرب در طراحی و رنگ	
دستاورد ۳: گرایش به فرار از خانه در زنان استان خراسان جنوبی کاهش یافته است.	
خروجی ۳-۱: کارگاه‌های آموزشی شیوه‌های فرزند پروری ترجیحاً برای پدران (محتوای کارگاه: تغییر نگاه جنسیتی، آگاهی از مراحل رشد و جنسیت، نیاز دوست داشته شدن و احترام)	
فعالیت ۳-۱-۱: تدوین تفاهم‌نامه بین بهزیستی، استانداری، آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها فعالیت ۳-۱-۲: برگزاری کارگاه‌ها در قالب اردوهای آموزشی و تفریحی فعالیت ۳-۱-۳: استفاده از تئاتر، قصه، تمثیل و الگوسازی در آموزش مفاهیم	
خروجی ۳-۲: دوره آموزشی برای افزایش خودکنترلی، هویت‌یابی و کسب هویت موفق در زنان	
فعالیت ۳-۲-۱: تدوین تفاهم‌نامه بین بهزیستی، استانداری، آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها فعالیت ۳-۲-۲: تشکیل کارگروه مشاورین و روانشناسان برای تدوین محتوای مربوطه فعالیت ۳-۲-۳: تدوین پوستر و بنرهای تبلیغاتی با رویکرد فرهنگی موضوع فعالیت ۳-۲-۴: استفاده از تئاتر، قصه، تمثیل و الگوسازی در آموزش مفاهیم	
خروجی ۳-۳: ایجاد تفاهم‌نامه و همکاری با سمن‌ها (سازمان‌های مردم‌نهاد): ۱. ایجاد کسب‌وکارهای خانگی ۲. برگزاری همایش‌ها و دوره‌های آموزشی ۳. انجام برنامه‌های مشاوره‌ای و تفریحی	عدم همکاری سازمان‌های مربوطه عدم هماهنگی و نبود بودجه موردنیاز
فعالیت ۳-۳-۱: برگزاری جلسات با سازمان‌های مردم‌نهاد در راستای توسعه همکاری با استانداری و شهرداری‌ها و آموزش و پرورش فعالیت ۳-۳-۲: انتخاب سمن‌های برتر فعالیت ۳-۳-۳: در اختیار گذاشتن امکانات و حمایت مالی و معنوی فعالیت ۳-۳-۴: تشکیل کارگروه تخصصی	
خروجی ۳-۴: انجام کارهای تحقیقاتی و مطالعاتی در مورد عواقب فرار و اثرات آن بر زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی	عدم حمایت سازمان‌های مربوطه عدم تمایل دانشجویان
فعالیت ۳-۴-۱: برگزاری جلسات با دانشگاه‌های مختلف استان در راستای توسعه همکاری با امور بانوان استانداری	

فعالیت ۳-۴-۲: انتخاب دانشگاه‌های دارای رشته روانشناسی، علوم تربیتی و جامعه‌شناسی و ایجاد کارگروه ویژه برای تعیین موضوع پایان‌نامه‌های کاربردی در حوزه موردنیاز با هماهنگی سازمان بهزیستی فعالیت ۳-۴-۳: حمایت مالی و معنوی (چاپ مقالات برتر در مجلات دارای رتبه توسط دانشگاه یا سازمان بهزیستی و دادگستری) برای ایجاد انگیزه در دانشجویان فعالیت ۳-۴-۴: در اختیار گذاشتن امکانات مطالعاتی به‌طور ویژه برای زنان پژوهشگر فعالیت ۳-۴-۵: تشکیل کارگروه تخصصی.	
خروجی ۳-۵: ساخت و تولید مستند در مورد عواقب و اثرات فرار از خانه بر فرد و اجتماع	عدم همکاری سازمان‌های مربوطه
فعالیت ۳-۵-۱: انتخاب مشاور و مجری طرح ترجیحاً از زنان تحصیل کرده استان فعالیت ۳-۵-۲: برگزاری جلسات با امور زنان استانداری، فرمانداری‌ها، سازمان فرهنگ و ارشاد، صداوسیما و دانشگاه‌ها فعالیت ۳-۵-۳: طراحی محتوای موردنظر فعالیت ۳-۵-۴: حمایت مالی و معنوی برای ایجاد انگیزه و حرکت دانشجویان به سمت مستندسازی فعالیت ۳-۵-۵: در اختیار گذاشتن امکانات و تجهیزات موردنیاز به‌طور ویژه برای زنان پژوهشگر	

۷ ۴ اثر: سطح بیماری‌های غیرواگیر در زنان استان خراسان جنوبی کاهش یافته است.	
فرض‌ها/خطرها	
دستاورد ۱: سلامت جسمی و بهداشت فردی زنان استان خراسان جنوبی افزایش یافته است.	
خروجی ۱-۱: ایجاد تفاهم‌نامه بین دانشگاه‌ها و وزارت بهداشت جهت کاربردی کردن پایان‌نامه‌ها و متناسب بودن با نیازهای درمانی و پزشکی	عدم همکاری سازمان‌های مربوطه عدم تخصیص بودجه موردنیاز عدم هماهنگی دانشگاه‌ها
فعالیت ۱-۱-۱: انتخاب مجری طرح فعالیت ۱-۱-۲: تشکیل کارگروهی متشکل از وزارت بهداشت، آموزش و پرورش، حوزه و دانشگاه‌ها، استانداری فعالیت ۱-۱-۳: شناسایی گروه‌های متخصص و تدوین محتوای آموزشی فعالیت ۱-۱-۴: تأمین امکانات و منابع مالی موردنیاز	
خروجی ۱-۲: اجرای برنامه غربالگری برای سلامت زنان، مخصوصاً در اقلشار پایین جامعه و زنان سرپرست خانوار	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه عدم تخصیص بودجه
فعالیت ۱-۲-۱: راه‌اندازی کارگروه مشترک بین دانشگاه علوم پزشکی، بهزیستی و اورژانس اجتماعی، ورزش و جوانان و استانداری فعالیت ۱-۲-۲: انتخاب مجری طرح فعالیت ۱-۲-۳: تشکیل تیم‌ها و گروه‌های همیاری و پزشکی در مناطق محروم فعالیت ۱-۲-۴: تدوین محتوای آموزشی فعالیت ۱-۲-۵: تأمین امکانات، مکان و منابع مالی موردنیاز	
خروجی ۱-۳: انجام مشاوره پیش از بارداری و بارداری‌های پرخطر	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه
فعالیت ۱-۳-۱: انتخاب مجری طرح و مدرس منتخب با همکاری دانشگاه علوم پزشکی	

فعالیت ۱-۳-۲: تدوین محتوای آموزشی فعالیت ۱-۳-۳: تأمین امکانات، مکان و منابع مالی مورد نیاز فعالیت ۱-۳-۴: برگزاری کلاس‌های مورد نظر	
خروجی ۱-۴: انجام برنامه‌های مشاوره و روانشناسی در مورد اثرات و عواقب بیماری‌های غیرواگیر	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه عدم تأمین بودجه مورد نیاز
فعالیت ۱-۴-۱: راه‌اندازی کارگروه مشترک بین دانشگاه علوم پزشکی، بهزیستی و اورژانس اجتماعی، ورزش و جوانان و استانداری فعالیت ۱-۴-۲: تخصیص مکان و منابع مورد نیاز فعالیت ۱-۴-۳: تبلیغات آگهی‌نمایی و رسانه‌ای	
خروجی ۱-۵: انجام برنامه‌های برای شناسایی افراد در معرض خطر (دختران در سن بلوغ و زنان در سنین باروری)	عدم همکاری نهادهای مربوطه نبود بودجه مورد نیاز
فعالیت ۱-۵-۱: راه‌اندازی کارگروه مشترک بین دانشگاه علوم پزشکی، بهزیستی و اورژانس اجتماعی، ورزش و جوانان و استانداری فعالیت ۱-۵-۲: تشکیل گروه‌های همیاری و مشاوره گروهی در مناطق پرخطر فعالیت ۱-۵-۳: تخصیص مکان و منابع مورد نیاز	
خروجی ۱-۶: فراهم کردن باشگاه‌های ورزشی ویژه بانوان و مناسب برای مشکل کم تحرکی	نبود زیرساخت‌های مناسب عدم تأمین بودجه
فعالیت ۱-۶-۱: برگزاری جلسات با شورای شهرهای استان مبنی بر تصویب احداث پارک بانوان فعالیت ۱-۶-۲: رایزنی با سازمان برنامه‌بودجه مبنی بر تخصیص ردیف بودجه برای تأسیس این دو پارک در شهرهای مورد نظر فعالیت ۱-۶-۳: هماهنگی با ورزش و جوانان مبنی بر تخصیص منابع مالی و امکانات برای ورزش بانوان فعالیت ۱-۶-۴: برگزاری مسابقات ورزشی ویژه بانوان در سطوح عمومی که مورد استقبال زنان خانه‌دار نیز قرار گیرد. فعالیت ۱-۶-۵: ایجاد دبیرخانه توسعه نشاط خانواده در کلیه شهرستان‌های استان	
دستاوردها: ۲- مهارت‌های جوانان در زمینه بهداشت فردی و سبک زندگی سالم در استان خراسان جنوبی افزایش یافته است.	
خروجی ۲-۱: ساخت برنامه‌های تلویزیونی برای آگاهی از عوامل آلرژی‌زای موجود در مواد غذایی	عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه
فعالیت ۲-۱-۱: انتخاب مجری طرح فعالیت ۲-۱-۲: تشکیل کارگروهی متشکل از دانشگاه علوم پزشکی، بهزیستی، آموزش و پرورش، حوزه و دانشگاه‌ها، صداوسیما، فرهنگ و ارشاد اسلامی فعالیت ۲-۱-۳: شناسایی گروه‌های متخصص و تدوین محتوای آموزشی فعالیت ۲-۱-۴: تأمین امکانات و منابع مالی مورد نیاز	
خروجی ۲-۲: برپایی تئاتر خیابانی برای ترک عادت‌های پرخطر مثل سیگار، پر خوری و مصرف غذاهای پرچرب	عدم استقبال از طرح عدم همکاری سازمان‌های مربوطه
فعالیت ۲-۲-۱: هماهنگی بین مدیرکل اجتماعی و فرمانداری و گروه هنر دانشگاه آزاد و دانشگاه علوم پزشکی مبنی بر برگزاری تئاترهای خیابانی فعالیت ۲-۲-۲: همراهی و همکاری با انجمن تئاتر اداره ارشاد اسلامی فعالیت ۲-۲-۳: اجرای تئاترهای برای ترک عادت‌های پرخطر مثل سیگار، پر خوری و مصرف غذاهای پرچرب فعالیت ۲-۲-۴: برگزاری دوره‌های آموزشی بازیگری و کارگردانی توسط زنان گروه هنر دانشگاه آزاد	

فعالیت ۲-۲-۵: تعیین موضوعات مورد نظر توسط بهزیستی، دانشگاه علوم پزشکی و ورزش و جوانان فعالیت ۲-۲-۶: استفاده از بیلبردهای تبلیغاتی	
	خروجی ۲-۳: برگزاری کارگاه‌های آموزشی به منظور بالابردن سطح اعتماد مردم به پزشکان
فعالیت ۲-۳-۱: به‌کارگیری کارشناسان ارشد روانشناسی خانواده و پزشکان فعالیت ۲-۳-۲: برگزاری دوره‌های آموزشی روش تدریس برای مدرسان بالقوه فعالیت ۲-۳-۳: تدوین برنامه‌های آموزشی مناسب و اجرای آن‌ها	
عدم هماهنگی سازمان‌های مربوطه عدم تخصیص بودجه	خروجی ۲-۴: برگزاری دوره‌های آموزشی برای راهنمایی در مورد سرطان‌ها و راه‌های پیشگیری از آن
فعالیت ۲-۴-۱: به‌کارگیری کارشناسان ارشد روانشناسی، مشاوره و پزشکان فعالیت ۲-۴-۲: برگزاری دوره‌های آموزشی روش تدریس برای مدرسان بالقوه فعالیت ۲-۴-۳: تدوین برنامه‌های آموزشی مناسب و اجرای آن‌ها	

فصل هشتم

ماتریس پایش و ارزیابی

دستگاه همکار	دستگاه مسئول	دوره اندازه گیری	روش جمع آوری	منابع اطلاعات	مقدار هدف	مقدار پایه	شاخص های ارزیابی	
		چهارساله - سالیانه	داده خام	سایت آمار-آمار اداره کار و امور اجتماعی			نرخ اشتغال زنان دارای تحصیلات پایین	دستاورد ۱: نرخ اشتغال زنان دارای تحصیلات عالی در استان خراسان جنوبی افزایش یافته است.
جهاد دانشگاهی (مرکز تحقیقات گیاهان دارویی)	جهاد کشاورزی	سالیانه	داده خام	آمار بانک اطلاعاتی سامانه	۱	۰	تعداد نیاز شغلی برآورده شده از طریق سامانه	خروجی ۱-۱: تأسیس و راه اندازی سامانه برای شناسایی انواع گیاهان دارویی استان، خواص و ویژگی های آن و برگزاری دوره های آموزشی برای زنان در این باره و ایجاد زمینه اشتغال خانگی برای زنان
اقتصاد و دارایی - منطقه ویژه اقتصادی - جهاد کشاورزی - میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی	صنعت، معدن و تجارت	سالیانه	داده خام	جهاد کشاورزی و سازمان صنایع			ریال سرمایه جذب شده	خروجی ۱-۲: تنظیم تفاهم نامه با سرمایه گذاران و فعالان اقتصادی کشور افغانستان برای سرمایه گذاری هرچه بیشتر در بخش کشاورزی و صنعت
منطقه ویژه اقتصادی (داخل منطقه ویژه اقتصادی، پایانه مخصوص به معادن ایجاد شده است).	صنعت، معدن و تجارت	سالیانه	داده خام	آمار بانک اطلاعاتی سامانه	۱	۰	تعداد نیاز شغلی برآورده شده از طریق سامانه	خروجی ۱-۳: تأسیس و راه اندازی سامانه برای شناسایی انواع معادن و سنگ های معدنی و قیمتی استان، ویژگی های آن و ایجاد مراکز بازاریابی و فروش این محصولات
جهاد کشاورزی	سازمان منابع طبیعی	سالیانه	داده خام	جهاد کشاورزی و سازمان صنایع			ریال تأمین اعتبار	خروجی ۱-۴: تأمین اعتبار پروژه های آبخیزداری در مراتع و دشت ها در راستای استفاده از سیلاب های فصلی و جلوگیری از خروج آب از کشور خصوصاً در دشت های مرزی
		چهارساله - سالیانه	داده خام	سایت آمار- آمار اداره کار و امور اجتماعی			نرخ اشتغال زنان دارای تحصیلات پایین	دستاورد ۲: سهم زنان در بازار کار افزایش یافته است.
صنعت، معدن و تجارت - ارتباطات و	سازمان فنی و	سالیانه	داده خام	آمار سازمان	۱	۰	تعداد شبکه های	خروجی ۲-۱:

تنظیم تفاهم‌نامه با سازمان فنی و حرفه‌ای و شرکت‌های طراحی وبسایت در مورد برگزاری دوره‌های مهارتی مختلف و آموزش روش‌های جدید و استفاده از تکنولوژی (راه‌اندازی فروشگاه اینترنتی) در تولید و فروش محصولات شهرستان‌ها	موجود در استان			اداره کار و امور اجتماعی			فناوری اطلاعات- سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری - کمیته امداد امام خمینی (ره)- بسیج سازندگی	حرفه‌ای
خروجی ۲-۲: توسعه صنایع تبدیلی از طریق ایجاد شرکت‌های حامی برای زنان با شرح خدمات آموزش‌های کارآفرینی، فروش محصولات، خرید مواد اولیه و ... به تفکیک محصول همچنین احیای محصولات سنتی و قدیمی)	تعداد صنایع تبدیلی حمایت‌شده استان	۰	به تعداد محصولات امتیازدار استان	آمار سازمان اداره کار و امور اجتماعی	داده خام	سالیانه	سازمان فنی و حرفه‌ای- جهاد دانشگاهی- سازمان میراث فرهنگی - تعاون روستایی	جهاد کشاورزی
دست‌آورد ۳: شرایط مشارکت اقتصادی زنان تسهیل شده است.	نرخ اشتغال زنان دارای تحصیلات پایین		سایت آمار- آمار اداره کار و امور اجتماعی	داده خام	چهارساله - سالیانه			
خروجی ۱-۳: اصلاح قوانین و مقررات بازار کار؛ در حال حاضر، بسیاری از قوانین بازار کار در کشور با یکدیگر تناقض دارند. به‌طور مثال، شرایط راه‌اندازی یک کسب‌وکار جدید (مشاغل خانگی) بسیار سخت و دشوار است.	میزان تصویب قوانین بازار کار		اداره کار و امور اجتماعی	داده خام	سالیانه		استانداری- نمایندگان مجلس	اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی
خروجی ۲-۳: تصویب و بهبود وضعیت بیمه‌ی تأمین اجتماعی زنان خانه‌دار	میزان بهبود وضعیت بیمه		اداره کار و امور اجتماعی	گزارش و داده خام	ماهانه		دفتر امور بانوان استانداری- دفتر امور اجتماعی استانداری	سازمان تأمین اجتماعی
خروجی ۳-۳:	ریال سرمایه		جهاد کشاورزی	داده خام	سالیانه		اقتصاد- دارایی	سازمان میراث

	فرهنگی			و سازمان صنایع			جذب شده	جذب سرمایه‌گذار و مشارکت بخش خصوصی در زمینه گردشگری استان
		سالیانه	داده خام	استانداری			تعداد زنان تحت پوشش و حمایت‌شده	دستاورد ۴: زنان جهت ورود به بازار کار و مشارکت اقتصادی تجهیز و آماده شده‌اند.
دفتر امور بانوان استانداری- دفتر امور اجتماعی استانداری	سازمان فنی و حرفه‌ای- کمیته امداد امام خمینی (ره)- بهزیستی- جهاد کشاورزی- سازمان کارآفرینی- پارک علم و فناوری	سالیانه	داده خام	سازمان کارآفرینی- پارک علم و فناوری			نرخ اشتغال زنان دارای تحصیلات پایین	خروجی ۴-۱: توانمندسازی زنان تازه فارغ‌التحصیل شده از دانشگاه، زنان سرپرست خانوار، زنان در معرض آسیب و ... در زمینه مهارت‌های عملی جهت ورود به فرصت‌های شغلی قابل ایجاد در رشته‌های شغلی از نظر کارآفرینی و خلق فرصت‌های جدید شغلی توسط نهادهای توانمند ساز
		سالیانه	پرسشنامه - داده خام	بررسی میدانی - سازمان نظام روانشناسی			میزان مهارت‌های ارتباطی زناشویی - آمار مراجعین به مراکز مشاوره	دستاورد ۱: مهارت‌های جوانان در برقراری ارتباطات جنسی، عاطفی و آگاهی از وظایف فردی زناشویی در استان خراسان جنوبی افزایش یافته است.
بهزیستی - دادگستری	دانشگاه‌ها- سازمان نظام روانشناسی	سالیانه	داده خام	سازمان نظام روانشناسی	کل پایان نامه‌های فارغ التحصیلان	۰	تعداد پایان‌نامه‌ها با محوریت آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی	خروجی ۱-۱: تنظیم تفاهم‌نامه بین دانشگاه‌ها و بهزیستی و دادگستری جهت کاربردی کردن پایان‌نامه‌ها و متناسب بودن با آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی جامعه
ورزش و جوانان- دفتر امور اجتماعی استانداری	بهزیستی - سازمان نظام روانشناسی	سالیانه	داده خام	سازمان نظام روانشناسی			تعداد شرکت‌کنندگان در دوره‌ها	خروجی ۱-۲: برگزاری دوره‌های آموزشی برای مردان در مورد ویژگی‌های رفتاری، عاطفی، جسمی و احساسی

								دختران و زنان و داشتن یک اهرم جذب مردان برای شرکت در این دوره‌ها
کانون پرورش فکری کودک و نوجوان - دفتر امور بانوان استانداری - دفتر امور اجتماعی استانداری	بهبیستی - سازمان نظام روانشناسی	سالانه	داده خام	سازمان نظام روانشناسی			تعداد شرکت‌کنندگان در دوره‌ها	خروجی ۱-۳: برگزاری جلسات مشاوره برای کودکان در معرض خطر (طلاق و اعتیاد والدین)
کانون پرورش فکری کودک و نوجوان - شهرداری‌ها - دفتر امور اجتماعی استانداری - اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی - حوزه علمیه	سازمان صداوسیما	سالانه	داده خام	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی سازمان صداوسیما استان			تعداد کلیپ‌های آموزشی تولیدشده با محوریت خانواده	خروجی ۱-۴: ساخت و تولید کلیپ آموزشی با محوریت آموزش سبک زندگی سالم
اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی - سازمان صداوسیما - دفتر امور بانوان استانداری - دفتر امور اجتماعی استانداری - حوزه علمیه	دانشگاه‌ها - آموزش و پرورش	سالانه	داده خام	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صداوسیما استان			تعداد نرم‌افزارهای تولیدشده با محوریت خانواده	خروجی ۱-۵: طراحی و ساخت نرم‌افزار و اپلیکیشن آموزشی در مورد آموزش مهارت‌های زندگی (جرأت‌مندی، همدلی و مشارکت، توانایی نه گفتن)
کانون پرورش فکری کودک و نوجوان - حوزه هنری - دفتر امور اجتماعی استانداری - سازمان صداوسیما - آموزش و پرورش - حوزه علمیه	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی	سالانه	داده خام	بنیاد بازی‌های رایانه‌ای			تعداد بازی‌های تولیدشده با محوریت آسیب‌های اجتماعی	خروجی ۱-۶: ساخت و تولید بازی‌های آموزشی با محوریت آسیب‌های اجتماعی و ارائه راهکارهای حل آن
اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی - بهبیستی - دفتر امور بانوان استانداری - دفتر امور اجتماعی استانداری - ورزش و جوانان	سازمان صداوسیما	سالانه	داده خام	سازمان صداوسیما استان			تعداد برنامه‌های تلویزیونی با محوریت خانواده	خروجی ۱-۷: ساخت برنامه‌های تلویزیونی برای فرهنگ‌سازی در جامعه به‌نحوی که به فرد مطلقه (بخصوص زنان) به دید محکوم نگاه نشود و ایجاد زمینه ازدواج مجدد (بخصوص برای زنان)
		سالانه	پرسشنامه -	بررسی میدانی			میزان مهارت‌های	دستاوردها ۲: مهارت‌های زندگی در جوانان

			داده خام	سازمان نظام روانشناسی			زندگی - آمار مراجعین به مراکز مشاوره	افزایش یافته است.
سازمان تبلیغات اسلامی - ورزش و جوانان - بهزیستی - دانشگاهها - بسیج	اداره کل آموزش و پرورش - کانون مساجد	سالانه	داده خام	آموزش و پرورش و سازمان تبلیغات اسلامی استان			تعداد شرکت کنندگان در دورهها	خروجی ۱-۲: برگزاری کارگاه و جلسات پرسش و پاسخ در مدارس و مساجد و اعطای گواهینامه معتبر به افراد در شرف ازدواج
بسیج	شهرداریها - کانون مساجد	سالانه	داده خام	شهرداریها و آموزش و پرورش استان			تعداد شرکت کنندگان در دورهها	خروجی ۲-۲: برگزاری کارگاههای آموزشی در مورد مهارت‌های حل مسئله و تصمیم‌گیری و کنترل هیجان و ارتباط مؤثر در محلهها و مناطق مختلف
		سالانه	پرسشنامه - داده خام	بررسی میدانی سازمان نظام روانشناسی			آمار مراجعین به مراکز مشاوره	دستاورد ۳: ارائه خدمات روانشناسی و مشاوره‌ای در استان افزایش یافته است.
دفتر امور بانوان استانداری - دفتر امور اجتماعی استانداری - دانشگاهها - سازمان نظام روانشناسی	بهزیستی - ورزش و جوانان	سالانه	داده خام	سازمان نظام روانشناسی			میزان پیشرفت طرح	خروجی ۱-۳: تسهیل در تصویب طرح مشاور خانواده (مشابه طرح پزشک خانواده)
سازمان نظام روانشناسی - دفتر امور اجتماعی	بهزیستی	سالانه	داده خام	سازمان نظام روانشناسی			تعداد مشاوره‌های صورت پذیرفته به صورت تلفنی و حضوری	خروجی ۲-۳: ایجاد مؤسسات مشاوره و دسترسی آسان به مشاورین و نهادینه کردن استفاده از خدمات مشاوره‌ای در شهرستان‌های استان
		سالانه	داده خام	استانداری			نرخ مشارکت اقتصادی اجتماعی	دستاورد ۴: مشارکت مسئولین در تحکیم بنیان خانواده استان، افزایش یافته است.
کلیه دستگاه‌های کارگروه اجتماعی	دفتر امور اجتماعی	سالانه	داده خام	استانداری و			تعداد اقدامات	خروجی ۱-۴:

استان	استانداری			شهرداری‌ها			صورت پذیرفته	برنامه‌ریزی و اقدامات عملی مسئولین استان برای حل عوامل آسیب‌زا در جامعه (مانند بیکاری، فقر اقتصادی و نابرابری، مهاجرت فزاینده به شهرها و مشکلات زندگی در شهرها)
		سالیانه	داده خام و میدانی	دانشگاه علوم پزشکی، سازمان نظام روانشناسی، بهزیستی، میدانی			شاخص سلامت، مراجعه‌کنندگان به مراکز مشاوره، میزان بهداشت عمومی و بهزیستی روان‌شناختی	دستاورد ۱: بهداشت عمومی و بهزیستی روان‌شناختی زنان استان خراسان جنوبی افزایش یافته است.
کلیدیه دستگاه‌های کارگروه اجتماعی استان	سازمان صداوسیما	سالیانه	داده خام	سازمان صداوسیما استان			تعداد برنامه‌های تلویزیونی با محوریت الگوی زندگی اسلامی-ایرانی	خروجی ۱-۱: افزایش برنامه‌های تلویزیونی برای تقویت باورهای دینی و مذهبی و معرفی الگوی منسجم زندگی اسلامی-ایرانی
سازمان نظام روانشناسی	بهزیستی	سالیانه	داده خام	دانشگاه‌های سطح استان			تعداد شرکت‌کنندگان در کارگاه‌ها	خروجی ۱-۲: کارگاه آموزشی در مورد روانشناسی رنگ‌ها و تأثیرات آن در روحیه و شیوه زندگی افراد
دفتر امور بانوان استانداری- دفتر امور اجتماعی استانداری - سازمان تبلیغات اسلامی - بسیج	اداره کل آموزش و پرورش - دانشگاه‌ها	سالیانه	داده خام	آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها			تعداد شرکت‌کنندگان در دوره‌ها	خروجی ۱-۳: برگزاری دوره‌های آموزشی برای بالا بردن عزت‌نفس و اعتمادبه‌نفس در دختران
سازمان فنی و حرفه‌ای- جهاد کشاورزی- میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - بهزیستی - کمیته امداد امام خمینی	شرکت نمایشگاه‌ها	سالیانه	داده خام	شهرداری			تعداد مسابقات و نمایشگاه‌های برگزارشده	خروجی ۱-۴: برگزاری مسابقات و نمایشگاه برای نشان دادن دستاوردهای بانوان و ارزش قائل شدن برای آن‌ها

(ره) - اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی - دفتر امور بانوان استانداری - صنعت، معدن و تجارت								
دفتر امور بانوان استانداری - دفتر امور اجتماعی استانداری - دانشگاه‌ها - کانون مساجد - بسیج - شهرداری - آموزش و پرورش	ورزش و جوانان	سالیانه	داده خام	ورزش و جوانان و شهرداری			تعداد مسابقات برگزار شده	خروجی ۱-۵: سازمان‌دهی برگزاری مسابقات ورزشی و هیجان‌انگیز برای دختران و بانوان در محله‌ها و مراکز آموزشی
بخش خصوصی	شهرداری - ورزش و جوانان	سالیانه	داده خام	شهرداری			پیشرفت فیزیکی تأسیس پارک بانوان	خروجی ۱-۶: افزایش سالن‌های ورزشی و پارک مخصوص بانوان در شهرستان‌های استان
		سالیانه	پرسشنامه و داده خام	میدانی، نیروی انتظامی، بهزیستی و امور اجتماعی استانداری			گرایش به خودکشی و تعداد اقدام به خودکشی در زنان	دستاورد ۲: گرایش به خودکشی در زنان استان خراسان جنوبی کاهش یافته است.
دفتر امور بانوان استانداری - دفتر امور اجتماعی استانداری - سازمان تبلیغات اسلامی - سازمان روانشناسی	اداره کل آموزش و پرورش - دانشگاه‌ها - بهزیستی	سالیانه	داده خام	آموزش و پرورش و بهزیستی			تعداد برنامه‌های حمایتی و مشاوره‌ای انجام شده	خروجی ۲-۱: تنظیم تفاهم‌نامه بین آموزش و پرورش، بهزیستی و اورژانس اجتماعی جهت اجرای برنامه‌های حمایتی، آموزشی و مشاوره‌ای برای دختران در معرض خطر
حوزه هنری - کانون پرورش فکری کودک و نوجوان - شهرداری - کانون هنرمندان	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی	سالیانه	داده خام	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی			تعداد تئاترهای صحنه‌ای و خیابانی اجرا شده با محوریت خانواده (تعداد اجرا)	خروجی ۲-۲: برپایی تئاتر خیابانی با محوریت آموزش مهارت‌های زندگی (جرات‌مندی، همدلی و مشارکت، توانایی نه گفتن)

کلیمه دستگاه‌های کارگروه اجتماعی استان	اداره کل آموزش و پرورش - دانشگاه‌ها - شهرداری	سالانه	داده خام	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی و شهرداری			تعداد کارگاه‌های برگزار شده	خروجی ۲-۳: برگزاری کارگاه‌های خنده‌درمانی در مدارس، دانشگاه‌ها و ادارات
دفتر امور بانوان استانداری - بسیج - سازمان تبلیغات اسلامی - ورزش و جوانان - کانون مساجد - اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی	شهرداری	سالانه	داده خام	استانداری و شهرداری‌ها			تعداد اقدامات صورت پذیرفته	خروجی ۲-۴: برنامه‌ریزی و مشارکت عملی شهرداری‌ها، فرمانداری‌ها و سازمان‌ها در افزایش روحیه نشاط
		سالانه	داده خام	نیروی انتظامی، بهزیستی و امور اجتماعی استانداری			تعداد فرار از خانه در زنان	دستاورد ۳: گرایش به فرار از خانه در زنان استان خراسان جنوبی کاهش یافته است.
کلیمه دستگاه‌های کارگروه اجتماعی استان	بهزیستی - ورزش و جوانان	سالانه	داده خام	سازمان نظام روانشناسی و دانشگاه‌ها			تعداد شرکت‌کنندگان در دوره‌ها	خروجی ۳-۱: کارگاه‌های آموزشی شیوه‌های فرزندپروری ترجیحاً برای پدران (محتوای کارگاه: تغییر نگاه جنسیتی، آگاهی از مراحل رشد و جنسیت، نیاز دوست داشته شدن و احترام)
دفتر امور بانوان استانداری - دفتر امور اجتماعی استانداری - بسیج - سازمان تبلیغات اسلامی - اداره کل آموزش و پرورش - کانون مساجد - اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی - دانشگاه‌ها	بهزیستی	سالانه	داده خام	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی و شهرداری			تعداد شرکت‌کنندگان در دوره‌ها	خروجی ۳-۲: دوره آموزشی برای افزایش خودکنترلی، هویت‌یابی و کسب هویت موفق در زنان
دفتر امور بانوان استانداری - کلیمه دستگاه‌های کارگروه اجتماعی استان	بهزیستی - ورزش و جوانان - دفتر امور اجتماعی استانداری	سالانه	داده خام	استانداری و شهرداری‌ها و سمن‌ها			تعداد اقدامات انجام شده با همکاری سمن‌ها	خروجی ۳-۳: تنظیم تفاهم‌نامه و همکاری با سمن‌ها (سازمان‌های مردم‌نهاد):

							۱. ایجاد کسب و کارهای خانگی ۲. برگزاری همایش‌ها و دوره‌های آموزشی ۳. انجام برنامه‌های مشاوره‌ای و تفریحی
دفتر امور بانوان استانداری - دفتر امور اجتماعی استانداری - بسیج - سازمان تبلیغات اسلامی - بهزیستی - کانون مساجد - حوزه علمیه - دادگستری	سازمان نظام روانشناسی - دانشگاه‌ها	سالانه	داده خام	سازمان نظام روانشناسی و دانشگاه‌ها			خروجی ۳-۴: انجام کارهای تحقیقاتی و مطالعاتی در مورد عواقب فرار و اثرات آن بر زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی
دفتر امور بانوان استانداری - دفتر امور اجتماعی استانداری - بسیج - سازمان تبلیغات اسلامی - بهزیستی - کانون مساجد - حوزه علمیه - دادگستری	سازمان صداوسیما	سالانه	داده خام	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی سازمان صداوسیما استان			خروجی ۳-۵: ساخت و تولید مستند در مورد عواقب و اثرات فرار از خانه بر فرد و اجتماع
		سالانه	داده خام و میدانی	دانشگاه علوم پزشکی، بهزیستی، میدانی			دست‌آورد ۱: سلامت جسمی و بهداشت فردی زنان استان خراسان جنوبی افزایش یافته است.
دانشگاه‌ها - دفتر امور بانوان استانداری - بهزیستی	دانشگاه علوم پزشکی	سالانه	داده خام	معاونت پژوهشی وزارت بهداشت و دانشگاه علوم پزشکی	کل پایان نامه‌های فارغ التحصیلان	۰	خروجی ۱-۱: ایجاد تفاهم‌نامه بین دانشگاه‌ها و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهت کاربردی کردن پایان‌نامه‌ها و متناسب بودن با نیازهای درمانی و پزشکی
دفتر امور بانوان استانداری - بسیج - بهزیستی - کانون مساجد	دانشگاه علوم پزشکی	سالانه	داده خام	معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی	۱	۰	خروجی ۱-۲: اجرای برنامه غربالگری برای سلامت زنان، مخصوصاً در اقشار پایین جامعه و زنان سرپرست خانوار

استانداری - بیمارستان‌ها و مراکز خدمات درمانی	دانشگاه علوم پزشکی	سالانه	داده خام	معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی			تعداد مراجعین به مراکز درمانی	خروجی ۱-۳: انجام مشاوره پیش از بارداری و بارداری های پرخطر
دانشگاه علوم پزشکی - سازمان سیما- ورزش و جوانان	بهبیستی - سازمان نظام روانشناسی	سالانه	داده خام	سازمان نظام روانشناسی			تعداد مراجعین به مراکز مشاوره‌ای	خروجی ۱-۴: انجام برنامه‌های مشاوره و روانشناسی در مورد اثرات و عواقب بیماری‌های غیرواگیر
استانداری - بسیج - بهزیستی - کانون مساجد- دادگستری- مراکز درمانی	دانشگاه علوم پزشکی	سالانه	داده خام	معاونت پژوهشی وزارت بهداشت و دانشگاه علوم پزشکی			تعداد برنامه‌های انجام شده با موضوع شناسایی افراد در معرض خطر	خروجی ۱-۵: انجام برنامه‌های همگانی برای شناسایی افراد در معرض خطر (دختران در سن بلوغ و زنان در سنین باروری)
بخش خصوصی	شهرداری- ورزش و جوانان	سالانه	داده خام	شهرداری			پیشرفت فیزیکی تأسیس پارک بانوان	خروجی ۱-۶: فراهم کردن باشگاه های ورزشی ویژه بانوان و مناسب برای مشکل کم تحرکی
		سالانه	پرسشنامه - داده خام	بررسی میدانی - دانشگاه علوم پزشکی			میزان آگاهی‌های بهداشتی فردی - آمار مراجعین به مراکز درمانی و مشاوره‌ای	دستاورد ۲: مهارت‌های جوانان در زمینه بهداشت فردی و سبک زندگی سالم در استان خراسان جنوبی افزایش یافته است.
سازمان صداوسیما- دانشگاه‌ها- اداره کل آموزش و پرورش	دانشگاه علوم پزشکی	سالانه	داده خام	سازمان صداوسیما استان			تعداد برنامه‌های تلویزیونی با محوریت آگاهی- بخشی در مورد عوامل آلرژی‌زا	خروجی ۲-۱: ساخت برنامه‌های تلویزیونی برای آگاهی از عوامل آلرژی‌زای موجود در مواد غذایی

حوزه هنری- کانون پرورش فکری کودک و نوجوان- شهرداری- کانون هنرمندان- دانشگاه علوم پزشکی	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی	سالانه	داده خام	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی			تعداد تئاترهای صحنه‌ای و خیابانی اجراشده با سلامت و بهداشت فردی (تعداد اجرا)	خروجی ۲-۲: برپایی تئاتر خیابانی برای ترک عادت‌های پرخطر مثل سیگار، پرخوری و مصرف غذاهای پرچرب
دفتر امور بانوان استانداری- دفتر امور اجتماعی استانداری- شهرداری- دانشگاهها	دانشگاه علوم پزشکی-بهزیستی	سالانه	داده خام	اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی و دانشگاه علوم پزشکی			تعداد کارگاه‌های برگزارشده	خروجی ۲-۳: برگزاری کارگاه‌های آموزشی به منظور بالابردن سطح اعتماد مردم به پزشکان
دفتر امور بانوان استانداری- دفتر امور اجتماعی استانداری- شهرداری- دانشگاهها	دانشگاه علوم پزشکی	سالانه	داده خام	دانشگاه علوم پزشکی			تعداد شرکت‌کنندگان در دوره‌ها	خروجی ۲-۴: برگزاری دوره‌های آموزشی برای راهنمایی در مورد سرطان‌ها و راه‌های پیشگیری از آن

منابع و مأخذ

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات (۱۳۹۶). سالنامه آماری استان خراسان جنوبی سال ۱۳۹۵. ناشر: سازمان برنامه و بودجه کشور، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات.

سمواتی، زهرا؛ سطوتی، جعفر؛ زرنگ، محمد (۱۳۹۵). تحلیلی بر جایگاه زن و خانواده در برنامه‌های توسعه‌ای در اسناد فرادستی نظام. مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، ۸(۲)، ۵۰-۶۸

----- (-). سند برنامه جامع توسعه امور زنان و خانواده (ماده ۲۳۰ برنامه پنجم توسعه).

----- (۱۳۹۵). امور زنان و خانواده در اسناد بالادستی نظام جمهوری اسلامی ایران در قلمرو مأموریت (بخش اول). دفتر امور زنان و خانواده وزارت کشور.

----- (-). سند تحکیم و تعالی جایگاه زن و بنیان خانواده خراسان جنوبی. دفتر امور بانوان و خانواده.

----- (۱۳۹۶). نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی. ویراست دوم. معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری. شرکت بین‌المللی پردازش اطلاعات نقش کلیک.

ضمیمه ۱

وضعیت موجود استان خراسان جنوبی

ویژگی‌های عمومی و جمعیتی زنان استان خراسان جنوبی

طبق آخرین تقسیمات کشوری (۱۳۹۵) استان خراسان جنوبی از ۱۱ شهرستان، ۲۵ بخش، ۲۸ شهر و ۶۱ دهستان تشکیل شده و مرکز آن شهر بیرجند است. در جدول زیر تقسیمات سیاسی استان خراسان جنوبی طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ آمده است.

جدول: تقسیمات سیاسی استان خراسان جنوبی، در سال ۹۵-۱۳۸۵

محدوده	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۵
شهرستان	۸	۸	۱۱
بخش	۱۸	۲۰	۲۵
شهر	۲۰	۲۵	۲۸
دهستان	۴۸	۵۱	۶۱

مأخذ: بر اساس اطلاعات سالنامه آماری کشور، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

بررسی نسبت جنسی استان خراسان جنوبی طی سال‌های پیش گفته نیز حاکی از روند سینوسی نسبت جنسی در سطح استان است چنانکه نسبت جنسی کل جمعیت استان خراسان جنوبی از ۱۲۰٫۵ در سال ۱۳۸۵ و پس از کاهش در سال ۱۳۹۰ با روندی افزایشی روبه‌رو بوده است و در سال ۱۳۹۵ به ۱۰۲٫۹ رسیده است. اما لازم به ذکر است نسبت جنسی در مناطق شهری استان خراسان جنوبی طی سال‌های مورد بررسی با روندی نسبتاً ثابت با اندکی افزایش روبرو بوده است (از ۱۰۲٫۹ به ۱۰۳٫۲ درصد) در حالی که در مناطق روستایی با روند سینوسی این نسبت در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته (از ۱۰۲ به ۱۰۲٫۵) است.

جدول: تعداد جمعیت و نسبت جنسی جمعیت استان خراسان جنوبی و کشور، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور						استان خراسان جنوبی		
		کل	مرد	زن	نسبت جنسی	کل	مرد	زن	نسبت جنسی	
کل	۱۳۸۵	۷۰۴۹۵۷۸۲	۳۵۸۶۶۳۶۲	۳۴۶۲۹۴۲۰	۱۰۳٫۶	۶۳۶۴۲۰	۳۲۲۱۴۲	۳۱۴۲۷۸	۱۰۲٫۵	
	۱۳۹۰	۷۵۱۴۹۶۶۹	۳۷۹۰۵۶۶۹	۳۷۲۴۴۰۰۰	۱۰۱٫۸	۶۶۲۵۳۴	۳۳۲۷۳۹	۳۲۹۷۹۵	۱۰۰٫۹	
	۱۳۹۵	۷۹۹۲۶۲۷۰	۴۰۴۹۸۴۴۲	۳۹۴۲۷۸۲۸	۱۰۲٫۷	۷۶۸۸۹۸	۳۸۹۹۱۷	۳۷۸۹۸۱	۱۰۲٫۹	
مناطق شهری	۱۳۸۵	۴۸۲۵۹۹۶۶	۲۴۵۷۶۴۴۲	۲۳۶۳۳۵۲۲	۱۰۳٫۸	۳۲۶۶۹۵	۱۶۵۷۱۴	۱۶۰۹۸۱	۱۰۲٫۸	
	۱۳۹۰	۵۳۶۴۶۶۶۱	۲۷۰۲۳۶۳۸	۲۶۶۲۳۰۲۳	۱۰۱٫۵	۳۷۱۰۵۴	۱۸۸۳۲۲	۱۸۲۷۳۲	۱۰۲٫۶	
	۱۳۹۵	۵۹۱۴۶۸۴۷	۲۹۸۴۱۴۱۴	۲۹۳۰۵۴۳۳	۱۰۱٫۸	۴۵۳۸۲۷	۲۳۰۴۷۳	۲۲۳۳۵۴	۱۰۲٫۷	
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۲۲۲۳۵۸۱۸	۱۱۲۸۹۹۲۰	۱۰۹۴۵۸۹۸	۱۰۳٫۱	۳۰۹۷۲۵	۱۵۶۴۲۸	۱۵۳۲۹۷	۱۰۲٫۰	
	۱۳۹۰	۲۱۵۰۳۰۰۸	۱۰۸۸۲۰۳۱	۱۰۶۲۰۹۷۷	۱۰۲٫۵	۲۹۲۴۸۰	۱۲۴۴۱۷	۱۴۷۰۶۳	۹۸٫۲	
	۱۳۹۵	۲۰۷۷۹۴۲۳	۱۰۶۵۷۰۲۸	۱۰۱۲۲۳۹۵	۱۰۵٫۳	۳۱۵۰۷۱	۱۵۹۴۴۴	۱۵۵۶۲۷	۹۲٫۵	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: تعداد جمعیت کشور و استان خراسان جنوبی، به تفکیک وضع سکونت و شهرستان،
در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	وضع سکونت	کل	مناطق شهری	مناطق روستایی
کل کشور	۱۳۸۵	۷۰۴۹۵۷۸۲	۴۸۲۵۹۹۶۶	۲۲۲۳۵۸۱۸
	۱۳۹۰	۷۵۱۴۹۶۶۹	۵۳۶۶۶۶۱	۲۱۵۰۳۰۰۸
	۱۳۹۵	۷۹۹۲۶۲۷۰	۵۹۱۴۶۸۴۷	۲۰۷۷۹۴۲۳
استان	۱۳۸۵	۶۳۶۴۲۰	۳۲۶۶۹۵	۳۰۹۷۲۵
	۱۳۹۰	۶۶۲۵۳۴	۳۷۱۰۵۴	۲۹۲۴۸۰
	۱۳۹۵	۷۶۸۱۹۸	۴۵۳۸۲۷	۳۱۵۰۷۱
بیرجند	۱۳۸۵	۲۴۰۸۹۴	۱۷۰۲۰۶	۷۰۶۳۳
	۱۳۹۰	۲۵۹۵۰۶	۱۸۴۶۴۷	۷۴۸۵۹
	۱۳۹۵	۲۶۱۳۲۴	۲۰۳۶۳۶	۵۷۶۸۸
خوسف	۱۳۸۵	-	-	-
	۱۳۹۰	-	-	-
	۱۳۹۵	۲۷۶۰۰	۹۳۰۶	۱۸۲۹۳
درمیان	۱۳۸۵	۵۳۷۹۴	۴۸۳۹	۴۸۹۵۵
	۱۳۹۰	۵۵۰۸۰	۱۵۸۹۹	۳۹۱۸۱
	۱۳۹۵	۵۳۷۱۴	۱۴۶۷۲	۳۹۰۴۲
سرایان	۱۳۸۵	۳۵۴۵۹	۲۱۹۴۰	۱۳۴۹۸
	۱۳۹۰	۳۲۴۹۳	۲۲۲۴۵	۱۰۲۴۸
	۱۳۹۵	۳۳۳۱۲	۲۳۳۷۴	۹۹۳۸
سربیشه	۱۳۸۵	۳۹۴۶۱	۹۵۴۱	۲۹۹۰۱
	۱۳۹۰	۳۹۴۸۷	۱۱۲۷۰	۲۸۲۱۷
	۱۳۹۵	۴۰۹۵۹	۱۲۱۹۲	۲۸۷۶۷
قائنات	۱۳۸۵	۱۴۳۵۱۶	۵۶۲۴۷	۸۷۲۶۹
	۱۳۹۰	۱۵۲۴۰۱	۶۴۸۳۲	۸۷۵۶۹
	۱۳۹۵	۱۱۶۱۸۱	۶۰۰۹۲	۵۶۰۸۹
زیرکوه	۱۳۸۵	-	-	-
	۱۳۹۰	-	-	-
	۱۳۹۵	۴۰۱۵۵	۷۲۸۶	۳۲۸۶۹
نهبندان	۱۳۸۵	۵۹۷۹۹	۱۹۷۷۶	۳۸۶۹۸
	۱۳۹۰	۵۷۲۵۸	۲۱۸۳۷	۳۵۳۷۶
	۱۳۹۵	۵۱۴۴۹	۲۱۴۸۵	۲۹۹۶۴
فر	۱۳۸۵	-	-	-

استان خراسان جنوبی

شرح	وضع سکونت	کل	مناطق شهری	مناطق روستایی
بشرویه	۱۳۹۰	۴۱۶۲۶	۳۲۰۵۲	۹۵۷۴
	۱۳۹۵	۴۵۵۲۳	۳۵۸۰۳	۹۷۲۰
	۱۳۸۵	-	-	-
	۱۳۹۰	۲۴۶۸۳	۱۸۲۷۲	۶۴۱۱
	۱۳۹۵	۲۶۰۶۴	۱۹۳۸۱	۶۶۸۳
طیس	۱۳۸۵	-	-	-
	۱۳۹۰	-	-	-
	۱۳۹۵	۷۲۶۱۷	۴۶۶۰۰	۲۶۰۱۷

اطلاعات شهرستان‌های خوسف، زیرکوه و طیس به دلیل تفکیک نبودن در سال‌های ۸۵-۹۰ با شهرستان بیرجند آمده است. مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

بررسی گروه‌های سنی بر حسب محل سکونت نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۵ در سطح کشور درصد بیشتری از مردان و زنان ساکن روستاها در مقایسه با مناطق شهری در گروه‌های سنی ۰ تا ۱۴ ساله و ۶۵ ساله و بالاتر قرار دارند. در عین حال در این سال سهم درصدی گروه سنی ۶۵ ساله و بالاتر ساکن در مناطق روستایی استان خراسان جنوبی با اختلاف بسیاری بیش مناطق شهری استان و همچنین کشور است. در این سال سهم گروه سنی ۶۵ ساله و بالاتر ساکن در مناطق روستایی استان خراسان جنوبی از جمعیت کل مناطق روستایی به ۹,۶ درصد مردان و ۹,۵ درصد زنان رسیده است که رقم بالایی است در حالی که رقم در مناطق روستایی کشور تنها ۶,۶ درصد در مردان و ۷ درصد در زنان است. این مسئله حکایت از روند رو به رشد پیر شدن جمعیت در روستاهای استان خراسان جنوبی دارد که بیشتر متأثر از مهاجرت و ترک روستا از سوی جوانان باشد.

جدول: مشخصات عمومی شهرستان‌ها بر اساس تقسیمات کشوری در پایان سال (۱۳۹۵)

شهرستان	جمعیت	مساحت (کیلومتر مربع)	تراکم	تعداد شهر	تعداد بخش	تعداد دهستان	آبادی دارای سکنه	آبادی بالای ۲۰ خانوار
کل استان	۷۶۸۸۹۸	۱۵۰۸۰۰	۵/۱۰	۲۸	۲۵	۶۱	۱۷۸۱	۹۰۶
بیرجند	۲۶۱۳۲۴	۴۰۰۴	۶۵/۲۷	۱	۱	۶	۳۰۳	۱۶۱
خوسف	۲۷۶۰۰	۱۶۰۲۹	۱/۷۲	۲	۲	۵	۱۹۷	۷۴
درمیان	۵۳۷۱۴	۵۷۹۷	۹/۲۷	۴	۳	۶	۱۵۴	۹۷
سرایان	۳۳۳۱۲	۹۳۴۲	۳/۵۷	۳	۲	۴	۳۷	۲۰
سریشه	۴۰۹۵۹	۸۱۹۹	۵/۰۰	۲	۳	۶	۲۴۷	۱۲۷
قائنات	۱۱۶۱۸۱	۷۶۰۱	۱۵/۲۸	۵	۳	۸	۱۶۴	۱۲۵
زیرکوه	۴۰۱۵۵	۸۲۲۶	۴/۸۸	۲	۳	۶	۱۰۰	۸۲
نهبندان	۵۱۴۴۹	۲۶۰۹۴	۱/۹۷	۲	۲	۵	۲۸۷	۹۹
فردوس	۴۵۵۲۳	۴۱۰۳	۱۱/۱۰	۲	۱	۳	۳۹	۲۴
بشرویہ	۲۶۰۶۴	۵۹۹۳	۴/۳۵	۲	۲	۴	۸۳	۲۰
طبس	۷۲۶۱۷	۵۵۴۱۲	۱/۳۱	۳	۳	۸	۱۷۰	۷۷

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: جمعیت استان خراسان جنوبی به تفکیک شهرستان، نقاط شهری و روستایی و ترکیب جنسی در

سال ۱۳۹۵

شهرستان	جمعیت	مرد	زن	نسبت جنسی	شهری			نسبت جنسی	مرد	زن	نسبت جنسی	روستایی		
					مرد	زن	کل					مرد	زن	کل
بیرجند	۲۶۱۳۲۴	۱۳۲۱۸۲	۱۲۹۱۴۲	۱۰۲	۱۰۱۲۳۷	۱۰۲۳۹۹	۱۰۱	۲۹۷۸۳	۲۷۹۰۵	۵۷۶۸۸	۱۰۷	۲۲۳۷۴	۱۱۶۸۳	۱۱۶۹۱
خوسف	۲۷۶۰۰	۱۵۶۴۵	۱۱۹۵۵	۱۳۱	۲۹۳۵	۶۳۷۱	۲۱۷	۹۲۷۳	۹۰۲۰	۱۸۲۹۳	۱۰۳	۱۱۶۸۳	۱۱۶۹۱	۱۰۰
درمیان	۵۳۷۱۴	۲۷۰۵۲	۲۶۶۶۲	۱۰۱	۷۳۳۷	۷۳۳۵	۱۰۰	۱۹۷۱۷	۱۹۳۲۵	۳۹۰۴۲	۱۰۲	۱۱۶۸۳	۱۱۶۹۱	۱۰۰
سرایان	۳۳۳۱۲	۱۶۶۲۹	۱۶۶۸۳	۱۰۰	۱۱۶۸۳	۱۱۶۹۱	۱۰۰	۴۹۳۸	۵۰۰۰	۹۹۳۸	۹۹	۲۲۳۷۴	۱۱۶۸۳	۱۰۰
سریشه	۴۰۹۵۹	۲۰۳۹۴	۲۰۵۶۵	۹۹	۶۰۱۳	۶۱۷۹	۱۰۳	۱۴۲۱۵	۱۴۵۵۲	۲۸۷۶۷	۹۸	۲۲۳۷۴	۱۱۶۸۳	۱۰۰
قائنات	۱۱۶۱۸۱	۵۸۴۲۰	۵۷۷۶۱	۱۰۱	۲۹۵۳۰	۳۰۵۶۲	۱۰۳	۲۷۸۵۸	۲۸۲۳۱	۵۶۰۸۹	۹۹	۲۲۳۷۴	۱۱۶۸۳	۱۰۰
زیرکوه	۴۰۱۵۵	۲۰۴۱۸	۱۹۷۳۷	۱۰۳	۳۶۳۷	۳۶۴۹	۱۰۳	۱۶۷۶۹	۱۶۱۰۰	۳۲۸۶۹	۱۰۴	۲۲۳۷۴	۱۱۶۸۳	۱۰۰
نهبندان	۵۱۴۴۹	۲۶۲۷۸	۲۵۱۷۱	۱۰۴	۱۰۴۹۰	۱۰۹۹۵	۱۰۵	۱۵۲۸۳	۱۴۶۸۱	۲۹۹۶۴	۱۰۴	۲۲۳۷۴	۱۱۶۸۳	۱۰۰
فردوس	۴۵۵۲۳	۲۲۷۸۳	۲۲۷۴۰	۱۰۰	۱۷۸۸۹	۱۷۹۱۴	۱۰۰	۴۸۶۹	۴۸۵۱	۹۷۲۰	۱۰۰	۲۲۳۷۴	۱۱۶۸۳	۱۰۰
بشرویہ	۲۶۰۶۴	۱۳۱۱۶	۱۲۹۴۸	۱۰۱	۹۶۲۳	۹۷۵۸	۱۰۱	۳۳۵۸	۳۳۲۵	۶۶۸۳	۱۰۱	۲۲۳۷۴	۱۱۶۸۳	۱۰۰
طبس	۷۲۶۱۷	۳۷۰۰۰	۳۵۶۱۷	۱۰۴	۲۳۶۲۰	۲۳۶۲۰	۱۰۳	۱۳۳۸۰	۱۲۶۳۷	۲۶۰۱۷	۱۰۶	۲۲۳۷۴	۱۱۶۸۳	۱۰۰
استان	۷۶۸۸۹۸	۳۸۹۹۱۷	۳۷۸۹۸۱	۱۰۳	۲۲۳۳۵۴	۲۳۰۴۷۳	۱۰۳	۱۵۹۴۴۳	۱۵۵۶۲۷	۳۱۵۰۷۰	۱۰۲	۲۲۳۷۴	۱۱۶۸۳	۱۰۰

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: تعداد و متوسط بعد خانوار استان خراسان جنوبی به تفکیک وضع سکونت، در سال ۱۳۹۵

شهرستان	کل		شهری		روستایی	
	تعداد خانوار	بعد خانوار	تعداد خانوار	بعد خانوار	تعداد خانوار	بعد خانوار
بیرجند	۷۴۶۵۷	۳/۵	۵۷۷۴۵	۳/۵	۱۶۹۱۲	۳/۴
خوسف	۷۴۹۲	۳/۷	۱۵۹۰	۵/۹	۵۹۰۱	۳/۱
درمیان	۱۴۶۳۹	۳/۷	۳۸۳۵	۳/۸	۱۰۸۰۴	۳/۶
سرایان	۱۰۳۲۹	۳/۲	۷۰۵۹	۳/۳	۳۲۷۰	۳/۰
سریشة	۱۲۰۱۱	۳/۴	۳۴۲۳	۳/۶	۸۵۸۸	۳/۴
قائنات	۳۴۷۹۴	۳/۳	۱۷۰۸۱	۳/۵	۱۷۷۱۳	۳/۲
زیرکوه	۱۱۱۷۸	۳/۶	۱۷۵۴	۴/۲	۹۴۲۴	۳/۵
نهبندان	۱۴۱۸۵	۳/۶	۵۶۳۴	۳/۸	۸۵۵۱	۳/۵
فردوس	۱۴۳۰۲	۳/۲	۱۰۹۴۲	۳/۳	۳۳۶۰	۲/۹
بشرویه	۸۲۵۵	۳/۲	۵۹۵۳	۳/۳	۲۳۰۲	۲/۹
طیس	۲۲۱۴۲	۳/۳	۱۴۰۲۰	۳/۳	۸۱۲۲	۳/۲
استان	۲۲۳۹۸۴	۳/۴	۱۲۹۰۳۶	۳/۵	۹۴۹۴۷	۳/۳

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: ویژگی های عمومی و جمعیت شهرستان های استان خراسان جنوبی

شهرستان	جمعیت	سهم (درصد) جمعیت به تفکیک گروه های عمده سنی		
		زیر ۱۴ سال	۱۵ تا ۲۹ سال	۳۰ تا ۶۴ سال
بیرجند	۲۶۱۳۲۴	۲۷/۴۳	۲۷/۶۰	۳۹/۴۷
خوسف	۲۷۶۰۰	۲۲/۳۸	۳۳/۹۲	۳۳/۰۰
درمیان	۵۳۷۱۴	۳۱/۹۶	۲۶/۶۴	۳۴/۳۹
سرایان	۳۳۳۱۲	۲۷/۰۱	۲۳/۹۷	۴۰/۱۷
سریشة	۴۰۹۵۹	۳۰/۱۷	۲۶/۱۳	۳۵/۶۴
قائنات	۱۱۶۱۸۱	۲۸/۹۰	۲۵/۰۴	۳۸/۲۲
زیرکوه	۴۰۱۵۵	۳۰/۹۴	۲۷/۲۱	۳۴/۷۹
نهبندان	۵۱۴۴۹	۳۱/۴۰	۲۷/۲۴	۳۵/۳۷
فردوس	۴۵۵۲۳	۲۵/۴۲	۲۴/۱۸	۴۱/۹۰
بشرویه	۲۶۰۶۴	۲۷/۲۹	۲۳/۱۱	۴۱/۳۷
طیس	۷۲۶۱۷	۲۷/۹۵	۲۳/۵۸	۴۲/۲۴
استان	۷۶۸۸۹۸	۲۸/۲۹	۲۶/۳۶	۳۸/۴۷

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: تعداد و درصد خانوارهای زن سرپرست بر حسب سن سرپرست در سال ۱۳۹۵

شهرستان	کل		کمتر از ۱۵ ساله		۱۵-۲۹ ساله		۳۰-۶۹ ساله		بیشتر از ۷۰ ساله	
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد
بیرجند	۱۰۰	۸۴۳۰	۰/۰۹	۸	۵/۱۵	۴۳۴	۶۲/۲۱	۵۲۴۴	۲۷۴۴	۳۲/۵۵
خوسف	۱۰۰	۱۱۷۹	۰/۲۵	۳	۲/۴۶	۲۹	۴۸/۴۳	۵۷۱	۵۷۶	۴۸/۸۵
درمیان	۱۰۰	۱۹۲۴	۰/۳۱	۶	۴/۶۸	۹۰	۶۱/۳۳	۱۱۸۰	۶۴۸	۳۳/۶۸
سرایان	۱۰۰	۱۳۶۲	۰/۰۷	۱	۳/۰۸	۴۲	۵۳/۷۴	۷۳۲	۵۸۷	۴۳/۱۰
سربیشه	۱۰۰	۲۰۱۵	۰/۰۰	۰	۴/۷۱	۹۵	۶۰/۵۵	۱۲۲۰	۷۰۰	۳۴/۷۴
قائنات	۱۰۰	۴۴۵۴	۰/۱۱	۵	۳/۹۵	۱۷۶	۵۴/۷۸	۲۴۴۰	۱۸۳۳	۴۱/۱۵
زیرکوه	۱۰۰	۱۵۲۲	۰/۰۰	۰	۶/۹۶	۱۰۶	۶۲/۶۱	۹۵۳	۴۶۳	۳۰/۴۲
نهبندان	۱۰۰	۱۹۹۱	۰/۱۰	۲	۶/۵۳	۱۳۰	۶۳/۲۳	۱۲۵۹	۶۰۰	۳۰/۱۴
فردوس	۱۰۰	۱۸۹۹	۰/۰۵	۱	۳/۰۰	۵۷	۵۴/۰۳	۱۰۲۶	۸۱۵	۴۲/۹۲
بشرویه	۱۰۰	۱۰۱۴	۰/۳۰	۳	۴/۶۴	۴۷	۵۲/۹۶	۵۳۷	۴۲۷	۴۲/۱۱
طبس	۱۰۰	۲۴۶۰	۰/۰۴	۱	۵/۶۵	۱۳۹	۶۱/۹۱	۱۵۲۳	۷۹۷	۳۲/۴۰
استان	۱۰۰	۲۸۲۵۰	۰/۱۰	۳۰	۴/۷۶	۱۳۴۵	۵۹/۰۶	۱۶۶۸۵	۱۰۱۹۰	۳۶/۰۷

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: تعداد جمعیت استان خراسان جنوبی و کشور بر حسب گروه عمده سنی و به تفکیک جنس و وضع سکونت، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

سال	شرح	مرد			زن				
		۰-۱۴	۱۵-۶۴	۶۵+	کل	۰-۱۴	۱۵-۶۴	۶۵+	
۱۳۸۵	کل کشور	۹۰۶۳۳۳۷	۲۴۸۷۴۶۴۱	۱۹۲۸۳۸۴	۳۵۸۶۶۳۶۲	۸۶۱۸۲۹۲	۲۴۲۸۲۹۱	۱۷۲۸۲۰۷	۳۴۶۲۹۴۲۰
۱۳۹۰		۸۹۷۹۲۵۹	۲۴۷۵۶۱۳۲	۲۱۴۱۷۶۰	۳۷۹۰۵۶۶۹	۸۵۸۲۵۱۹	۲۴۴۸۸۶۶۸	۲۱۵۵۰۰۹	۳۷۲۴۴۰۰۰
۱۳۹۵		۹۸۴۷۲۵۳	۲۸۲۴۵۴۴۷	۲۴۰۵۷۴۲	۴۰۴۹۸۴۴۲	۹۳۴۵۴۱۲	۲۷۶۱۶۶۴۰	۲۴۶۵۷۷۶	۳۹۴۲۷۸۲۸
۱۳۸۵	مناطق شهری	۵۸۶۲۵۵۲	۱۷۵۲۴۳۹۷	۱۱۸۹۴۹۳	۲۴۵۷۶۴۴۲	۵۵۷۹۴۱۷	۱۶۹۹۳۴۷۰	۱۱۱۰۶۳۵	۲۳۶۸۳۵۲۲
۱۳۹۰		۶۱۰۷۲۵۳	۱۹۴۶۷۸۱۸	۱۴۲۴۷۳۵	۲۷۰۲۳۶۳۸	۵۸۴۱۰۱۸	۱۹۲۹۴۱۲۹	۱۴۷۲۶۸۵	۲۶۶۲۳۰۲۳
۱۳۹۵		۶۹۷۴۵۴۵	۲۱۱۶۳۹۹۹	۱۷۰۲۸۷۰	۲۹۸۴۱۴۱۴	۶۶۳۰۰۱۶	۲۰۹۲۳۱۲۴	۱۷۵۲۲۹۳	۲۹۳۰۵۴۳۳
۱۳۸۵	مناطق روستایی	۳۲۰۰۷۸۵	۷۳۵۰۲۴۴	۷۳۸۸۹۱	۱۱۲۸۹۹۲۰	۳۰۳۸۱۷۵	۷۲۸۹۴۵۱	۶۱۷۵۷۲	۱۰۹۴۵۸۹۸
۱۳۹۰		۲۸۷۲۰۰۶	۷۲۸۸۳۱۴	۷۱۷۰۲۵	۱۰۸۸۲۰۳۱	۲۷۴۱۵۰۱	۷۱۹۴۵۳۹	۶۸۲۳۲۴	۱۰۶۲۰۹۷۷
۱۳۹۵		۲۸۷۲۷۰۸	۷۰۸۱۴۴۸	۷۰۲۸۷۲	۱۰۶۵۷۰۲۸	۲۷۱۵۳۹۶	۶۶۹۳۵۱۶	۷۱۳۴۸۳	۱۰۱۲۲۳۹۵
۱۳۸۵	کل استان خراسان جنوبی	۹۳۲۶۱	۲۰۵۳۲۸	۲۳۵۵۳	۳۲۲۱۴۲	۸۸۶۵۵	۲۰۴۴۴۶۷	۲۱۱۵۶	۳۱۴۲۷۸
۱۳۹۰		۹۳۴۲۷	۲۱۴۴۸۱	۲۴۴۸۷	۳۳۲۷۳۹	۸۹۳۶۵	۲۱۴۵۷۷	۲۴۰۳۵	۳۲۹۷۹۵
۱۳۹۵		۱۱۱۱۷۸	۲۵۲۰۴۲	۲۶۶۹۷	۳۸۹۹۱۷	۱۰۶۳۳۰	۲۴۶۴۱۳	۲۶۲۳۸	۳۷۸۹۸۱
۱۳۸۵	مناطق شهری	۴۷۵۵۳	۱۱۰۳۸۹	۷۷۷۲	۱۶۵۷۱۴	۴۵۱۶۳	۱۰۸۴۴۷	۷۳۷۱	۱۶۰۹۸۱
۱۳۹۰		۵۱۷۴۰	۱۲۷۲۰۷	۹۲۴۶	۱۸۸۳۲۲	۴۹۹۶۲	۱۲۲۱۹۱	۹۳۹۱	۱۸۲۷۳۲
۱۳۹۵		۶۵۱۷۴	۱۵۳۸۸۶	۱۱۴۱۳	۲۳۰۴۷۳	۶۲۷۶۷	۱۴۹۱۳۵	۱۱۴۵۲	۲۲۳۳۵۴
۱۳۸۵	مناطق روستایی	۴۵۷۰۸	۹۴۹۳۹	۱۵۷۸۱	۱۵۶۴۲۸	۴۳۴۹۲	۹۶۰۲۰	۱۳۷۸۵	۱۵۳۲۹۷
۱۳۹۰		۴۱۶۸۷	۸۷۲۷۴	۱۵۲۴۱	۱۴۴۴۱۷	۳۹۴۰۳	۹۲۳۸۶	۱۴۶۴۴	۱۴۷۰۶۳
۱۳۹۵		۴۶۰۰۴	۹۸۱۵۶	۱۵۲۸۴	۱۸۹۴۴۴	۴۳۵۶۳	۹۷۲۷۸	۱۴۷۸۶	۱۵۵۶۲۷

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: توزیع درصد جمعیت استان خراسان جنوبی و کشور بر حسب گروه عمده سنی و به تفکیک جنس و وضع سکونت، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	مرد				زن				
		۰-۱۴	۱۵-۶۴	+۶۵	کل	۰-۱۴	۱۵-۶۴	+۶۵	کل	
کل کشور	کل	۱۳۸۵	۲۵,۳	۶۹,۴	۵,۴	۱۰۰	۲۴,۹	۷۰,۱	۵,۰	۱۰۰
		۱۳۹۰	۲۳,۷	۷۰,۶	۵,۷	۱۰۰	۲۳,۰	۷۱,۱	۵,۸	۱۰۰
		۱۳۹۵	۲۴,۳	۶۹,۷	۵,۹	۱۰۰	۲۳,۷	۷۰,۰	۶,۳	۱۰۰
	مناطق	۱۳۸۵	۲۳,۹	۷۱,۳	۴,۸	۱۰۰	۲۳,۶	۷۱,۸	۴,۷	۱۰۰
	شهری	۱۳۹۰	۲۲,۶	۷۲,۰	۵,۳	۱۰۰	۲۱,۹	۷۲,۵	۵,۵	۱۰۰
		۱۳۹۵	۲۳,۴	۷۰,۹	۵,۷	۱۰۰	۲۲,۶	۷۱,۴	۶,۰	۱۰۰
	مناطق روستایی	۱۳۸۵	۲۸,۴	۶۵,۱	۶,۵	۱۰۰	۲۷,۸	۶۶,۶	۵,۶	۱۰۰
		۱۳۹۰	۲۶,۴	۶۷,۰	۶,۶	۱۰۰	۲۵,۸	۶۷,۷	۶,۴	۱۰۰
		۱۳۹۵	۲۷,۰	۶۶,۴	۶,۶	۱۰۰	۲۶,۸	۶۶,۱	۷,۰	۱۰۰
استان خراسان جنوبی	کل	۱۳۸۵	۲۹,۰	۶۳,۷	۷,۳	۱۰۰	۲۸,۲	۶۵,۱	۶,۷	۱۰۰
		۱۳۹۰	۲۸,۱	۶۴,۵	۷,۴	۱۰۰	۲۷,۱	۶۵,۱	۷,۳	۹۹
		۱۳۹۵	۲۸,۵	۶۴,۶	۶,۸	۱۰۰	۲۸,۱	۶۵,۰	۶,۹	۱۰۰
	مناطق	۱۳۸۵	۲۸,۷	۶۶,۶	۴,۷	۱۰۰	۲۸,۱	۶۷,۴	۴,۶	۱۰۰
	شهری	۱۳۹۰	۲۷,۵	۶۷,۵	۴,۹	۱۰۰	۲۷,۳	۶۶,۹	۵,۱	۹۹
		۱۳۹۵	۲۸,۳	۶۶,۸	۵,۰	۱۰۰	۲۸,۱	۶۶,۸	۵,۱	۱۰۰
	مناطق روستایی	۱۳۸۵	۲۹,۲	۶۰,۷	۱۰,۱	۱۰۰	۲۸,۴	۶۲,۶	۹,۰	۱۰۰
		۱۳۹۰	۲۸,۹	۶۰,۴	۱۰,۶	۱۰۰	۲۶,۸	۶۲,۸	۱۰,۰	۱۰۰
		۱۳۹۵	۲۸,۹	۶۱,۶	۹,۶	۱۰۰	۲۸,۰	۶۲,۵	۹,۵	۱۰۰

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

مطابق جدول ذیل، بررسی درصد جوانی به تفکیک جنس نشان از آن دارد که درصد جمعیت زنان کمتر از مردان جوان است، در واقع در مناطق شهری درصد زنان جوان اندکی کمتر از درصد مردان جوان است و اما در مناطق روستایی درصد مردان جوان با اختلاف بالاتر از زنان جوان (۲۷,۳ درصد برای مردان در مقابل ۲۳,۳ درصد برای زنان) هست.

جدول: تعداد و درصد جمعیت جوان (۱۵-۲۹ ساله) استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال های ۹۵

مناطق روستایی			مناطق شهری			کل			شرح	
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	زن	مرد	کل		
۲۵۴۰۴۵۵	۲۸۸۰۳۶۹	۵۴۲۰۸۲۴	۷۳۴۶۴۴۶	۷۲۸۵۷۳۹	۱۴۶۳۲۱۸۵	۹۸۸۶۹۱	۱۰۱۶۶۱۰۸	۲۰۰۵۳۰۰۹	تعداد	کل کشور
۲۵,۱	۲۷,۳	۲۶,۱	۲۵,۱	۲۴,۴	۲۴,۷	۲۵,۱	۲۵,۱	۲۵,۱	درصد	
۳۶۳۰۷	۴۳۴۵۴	۷۹۷۶۱	۵۹۸۱۷	۶۳۰۸۶	۱۲۲۹۰۳	۹۶۱۲۴	۱۰۶۵۴۰	۲۰۲۶۶۴	تعداد	استان خراسان
۲۳,۳	۲۷,۳	۲۵,۳	۲۶,۸	۲۷,۴	۲۷,۱	۲۵,۴	۲۰۷,۳	۲۶,۴	درصد	جنوبی

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

کاهش بعد خانوار از یک سو بیانگر کاهش تعداد افراد خانواده در نتیجه ی کاهش باروری و زادوولد و از سوی دیگر نشانی از افزایش تعداد خانواده های هسته ای هست. همچنین طی این سال ها شاهد افزایش خانوارهای یک نفره هستیم به طوری که سهم درصدی خانوارهای یک نفره از کل خانوارهای کشور در سه دهه از ۴,۵ درصد در سال ۱۳۶۵ (۴۳۶۹۸۱ خانوار یک نفره) به ۸,۵ درصد در سال ۱۳۹۵ (۲۰۴۶۳۱۷ خانوار یک نفره) افزایش یافته است.

جدول: تعداد و متوسط بعد خانوار استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت،

در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل		مناطق شهری		مناطق روستایی	
		تعداد خانوار	بعد خانوار	تعداد خانوار	بعد خانوار	تعداد خانوار	بعد خانوار
کل کشور	۱۳۸۵	۱۷۳۵۲۶۸۶	۴,۱	۱۲۲۸۲۹۲۶	۳,۹	۵۰۶۹۷۶۰	۴,۴
	۱۳۹۰	۲۱۱۱۰۴۸۱	۳,۶	۱۵۳۶۵۸۹۲	۳,۵	۵۷۴۴۵۸۹	۳,۷
	۱۳۹۵	۲۴۱۹۶۰۳۵	۳,۳	۱۸۱۲۵۴۸۸	۳,۳	۶۰۷۰۵۴۷	۳,۴
استان خراسان جنوبی	۱۳۸۵	۱۵۷۸۳۴	۴,۰	۷۹۳۴۰	۴,۱	۷۸۴۹۴	۳,۹
	۱۳۹۰	۱۸۲۴۴۳	۳,۶	۹۸۲۲۶	۳,۸	۸۴۲۱۷	۳,۵
	۱۳۹۵	۲۲۳۹۸۴	۳,۴	۱۲۹۰۳۶	۳,۵	۹۴۹۴۸	۳,۳

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

در جدول زیر تعداد و توزیع درصد خانوارها برحسب جنس سرپرست کل کشور و استان خراسان جنوبی در سال های ۹۵-۱۳۸۵ ارائه شده است. نتایج جدول، افزایش خانوارهای زن سرپرست را طی این سالها نشان می دهد که استان در مقایسه با وضعیت کشوری در شرایط نسبتاً مشابهی قرار دارد. هرچند در ۵ سال اخیر رشد خانوارهای زن سرپرست نسبت به ۵ سال پیشین (۹۰-۱۳۸۵) هم در سطح کشور کندتر شده است و هم از سهم خانوارهای زن سرپرست در استان خراسان جنوبی کاسته شده است، اما تعداد خانوارهای زن سرپرست همچنان به شکل قابل توجهی در حال افزایش است و طبق آخرین آمار رسمی موجود سرپرستی بالغ بر ۳ میلیون خانوار به عهده زنان هست، به عبارت دیگر بنا بر محاسبات به عمل آمده حدود ۸ درصد از جمعیت کشور دارای سرپرست زن می باشند و هنوز قریب به ۳۰ هزار خانوار زن سرپرست در استان زندگی می کنند.

جدول: تعداد و درصد خانوارهای استان خراسان جنوبی و کشور بر حسب جنس سرپرست، در

سال های ۹۵-۱۳۸۵

استان خراسان جنوبی			کل کشور			سال	شرح
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل		
۱۹۷۲۹	۱۳۸۱۰۵	۱۵۷۸۳۴	۱۶۴۱۰۴۴	۱۵۷۱۱۶۴۲	۱۷۳۵۲۶۸۶	تعداد	۱۳۸۵
۱۲,۵	۸۷,۵	۱۰۰,۰	۹,۵	۹۰,۵	۱۰۰,۰	درصد	
۲۴۴۹۲	۱۵۷۹۵۱	۱۸۲۴۴۳	۲۵۴۸۰۷۲	۱۸۵۶۲۴۰۳	۲۱۱۱۰۴۸۱	تعداد	۱۳۹۰
۱۳,۴	۸۶,۶	۱۰۰,۰	۱۲,۱	۸۷,۹	۱۰۰,۰	درصد	
۲۸۲۵۰	۱۹۵۰۸۹	۲۲۳۳۳۹	۳۰۶۱۷۵۳	۲۱۰۶۷۷۳۷	۲۴۱۲۹۴۹۰	تعداد	۱۳۹۵
۱۲,۶	۸۷,۴	۱۰۰,۰	۱۲,۷	۸۷,۳	۱۰۰,۰	درصد	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

مطابق جدول ذیل، بررسی وضعیت زنان سرپرست خانوار بر اساس گروه سنی گویای این مسئله است که تمامی سال های مورد بررسی همان طور که در جدول زیر نیز آمده است گروه های سنی بالاتر به ترتیب بیشترین سهم از زنان سرپرست خانوار را به خود اختصاص داده اند. این آمار و ارقام آشکارا وضعیتی متفاوت با تصورات اغلب افراد جامعه درباره ی سن زنان سرپرست خانوار کشور را نشان می دهد.

جدول: تعداد و درصد خانوارهای استان خراسان جنوبی و کشور بر حسب گروه‌های سنی پنج‌ساله و به

تفکیک جنس سرپرست، در سال ۱۳۹۵

زن		مرد		کل		سن سرپرست
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۰,۱۱	۳۰	۰,۰۱	۲۷	۰,۰۳	۵۷	کمتر از ۱۵ ساله
۰,۵	۱۳۷	۰,۲	۳۱۹	۰,۲	۴۵۶	۱۵-۱۹ ساله
۱,۵	۴۱۰	۳,۳	۶۴۸۷	۳,۱	۶۸۹۷	۲۰-۲۴ ساله
۲,۸	۷۹۸	۱۲,۴	۲۴۲۳۹	۱۱,۲	۲۵۰۳۷	۲۵-۲۹ ساله
۴,۵	۱۲۶۹	۱۶,۳	۳۱۷۸۹	۱۴,۸	۳۳۰۵۸	۳۰-۳۴ ساله
۵,۵	۱۵۵۳	۱۳,۹	۲۷۰۳۱	۱۲,۸	۲۸۵۸۴	۳۵-۳۹ ساله
۶,۰	۱۷۰۸	۱۰,۹	۲۱۲۳۳	۱۰,۳	۲۲۹۴۱	۴۰-۴۴ ساله
۷,۱	۲۰۰۳	۹,۷	۱۸۹۴۷	۹,۴	۲۰۹۵۰	۴۵-۴۹ ساله
۷,۵	۲۱۰۷	۷,۵	۱۴۶۰۵	۷,۵	۱۶۷۱۲	۵۰-۵۴ ساله
۹,۵	۲۶۸۵	۷,۰	۱۳۷۰۰	۷,۳	۱۶۳۸۵	۵۵-۵۹ ساله
۹,۸	۲۷۷۰	۵,۳	۱۰۳۴۴	۵,۹	۱۳۱۱۴	۶۰-۶۴ ساله
۹,۲	۲۵۹۰	۳,۶	۶۹۴۵	۴,۳	۹۵۳۵	۶۵-۶۹ ساله
۱۰,۲	۲۸۹۵	۳,۴	۶۶۰۵	۴,۳	۹۵۰۰	۷۰-۷۴ ساله
۲۵,۸	۷۲۹۵	۶,۶	۱۲۸۱۸	۹,۰	۲۰۱۱۳	۷۵ ساله و بیشتر
۱۰۰	۲۸۲۵۰	۱۰۰	۱۹۵۰۸۹	۱۰۰	۲۲۳۳۳۹	کل

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

ویژگی‌های اقتصادی زنان استان خراسان جنوبی

در بررسی شاخص مذکور به تفکیک جنس همان‌گونه که جدول ذیل گویا هستند در سال‌های ۱۳۹۵-۱۳۸۵ نرخ مشارکت اقتصادی زنان استان از مردان استان خراسان جنوبی بسیار پایین‌تر است و می‌توان اذعان نمود بخش بزرگی از نیروی انسانی که می‌توانند نقش مهمی در توسعه‌ی اقتصادی و بهبود شرایط اجتماعی ایفا کنند بنا به دلایلی از مشارکت در بازار کار بازمانده‌اند.

همچنین به لحاظ وضع سکونت، باید گفت که در سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ نرخ مشارکت اقتصادی زنان مناطق روستایی بالاتر از مناطق شهری است. بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۵، نرخ مشارکت اقتصادی زنان مناطق شهری بالاتر از مناطق روستایی است.

جدول: تعداد جمعیت فعال و نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور						استان خراسان جنوبی					
		کل		مرد		زن		کل		مرد		زن	
		تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ
کل	۱۳۸۵	۲۲۹۱۰۱۰۳	۳۹,۴	۱۹۳۷۷۸۳۷	۶۵,۶	۳۵۳۲۲۶۶	۱۲,۴	۲۳۰۹۴۶	۴۴,۳	۱۷۴۳۴۰	۶۶,۲	۵۶۶۰۶	۲۱,۹
	۱۳۹۰	۲۴۱۰۶۸۹۶	۳۸,۱	۲۰۵۳۱۵۵۷	۶۴,۶	۳۵۷۵۳۳۹	۱۱,۴	۲۲۳۹۹۶	۴۱,۷	۱۷۷۵۰۶	۶۵,۹	۴۶۴۹۰	۱۷,۳
	۱۳۹۵	۲۵۹۰۵۴۸۷	۳۹,۰	۲۱۵۷۲۷۰۸	۶۴,۳	۴۳۳۲۷۷۹	۱۳,۲	۲۲۶۱۹۲	۳۶,۹	۱۹۰۳۷۳	۶۱,۳	۳۵۸۱۹	۱۱,۸
مناطق شهری	۱۳۸۵	۱۵۶۰۷۷۳۵	۳۸,۸	۱۳۱۴۶۳۷۶	۶۴,۲	۲۴۶۱۳۵۹	۱۲,۴	۱۰۷۹۵۷	۴۰,۲	۸۳۹۸۸	۶۱,۷	۲۳۹۶۹	۱۸,۱
	۱۳۹۰	۱۷۱۳۵۰۶۵	۳۷,۶	۱۴۳۴۴۸۱۴	۶۲,۶	۲۷۹۰۱۸۱	۱۲,۳	۹۱۹۲۹۷	۳۹,۳	۹۵۴۹۴	۶۲,۱	۲۳۸۰۳	۱۵,۹
	۱۳۹۵	۱۹۰۶۵۵۴۰	۳۴,۴	۱۵۶۷۰۴۹۵	۶۲,۸	۳۳۹۵۰۴۵	۱۳,۸	۱۳۱۷۲۰	۳۶,۴	۱۰۸۲۵۲	۵۹,۰	۲۳۴۶۸	۱۳,۱
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۷۳۰۲۳۶۸	۴۰,۸	۶۲۳۱۴۶۱	۶۸,۸	۱۰۷۰۹۰۷	۱۲,۱	۱۲۲۹۸۹	۴۸,۷	۹۰۳۵۲	۷۱,۱	۳۲۶۳۷	۲۶,۰
	۱۳۹۰	۶۹۷۱۸۳۱	۳۹,۵	۶۱۸۶۶۷۳	۶۹,۵	۷۸۵۱۵۸	۹,۰	۱۰۴۶۹۹	۴۴,۷	۸۲۰۱۲	۷۱,۱	۲۳۶۶۷	۱۹,۱
	۱۳۹۵	۶۸۳۹۹۴۷	۴۰,۸	۵۹۰۲۲۱۳	۶۸,۶	۹۳۷۷۳۴	۱۱,۵	۹۴۴۷۲	۳۷,۶	۸۲۱۲۱	۶۴,۸	۱۲۳۵۱	۹,۹

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

بر اساس نتایج سرشماری‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵، نرخ مشارکت اقتصادی زنان جوان استان خراسان جنوبی همواره پایین‌تر از نرخ مشارکت اقتصادی مردان جوان بوده است و نرخ مشارکت اقتصادی زنان جوان استان روند کاهشی داشته است. همچنین در سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ نرخ مشارکت اقتصادی زنان جوان مناطق روستایی بالاتر از مناطق شهری است، ولی در سال ۱۳۹۵ نرخ مشارکت اقتصادی زنان در مناطق شهری بالاتر از مناطق روستایی در استان خراسان جنوبی بوده است.

جدول: تعداد جمعیت فعال و نرخ مشارکت اقتصادی جوانان (۲۹-۱۵ ساله) استان خراسان جنوبی و

کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور						استان خراسان جنوبی					
		کل		مرد		زن		کل		مرد		زن	
		نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد
کل	۱۳۸۵	۹۷۱۷۱۲۲	۳۹,۹	۷۸۸۹۰۶۷	۶۴,۱	۱۸۲۸۰۵۵	۱۵,۲	۱۰۶۷۵۰	۴۹,۲	۷۵۰۷۰	۶۷,۱	۳۱۶۸۰	۳۰,۲
	۱۳۹۰	۸۷۶۰۱۰۷	۳۷,۰	۷۲۱۵۹۷۸	۶۰,۶	۱۵۴۴۱۲۹	۱۳,۱	۸۴۱۶۹	۴۱,۵	۶۶۰۴۹	۶۲,۸	۱۸۸۲۰	۱۸,۹
	۱۳۹۵	۷۱۷۵۵۵۹	۳۵,۸	۵۷۹۵۷۹۰	۵۷,۱	۱۳۷۹۷۶۹	۱۴,۰	۷۰۷۹۹	۳۴,۹	۵۹۲۲	۵۵,۶	۱۱۵۷۷	۱۲,۰
مناطق شهری	۱۳۸۵	۶۳۲۹۲۰۲	۳۷,۸	۵۱۰۶۶۹۱	۶۰,۷	۱۲۲۲۵۱۱	۱۴,۷	۴۶۶۵۳	۴۰,۰	۳۳۹۱۳	۵۷,۴	۱۲۷۴۰	۲۲,۱
	۱۳۹۰	۶۰۴۳۸۲۷	۳۵,۹	۴۸۲۲۸۲۴	۵۷,۹	۱۲۰۱۰۰۳	۱۴,۲	۴۶۵۷۵	۳۸,۲	۳۶۶۳۲	۵۷,۸	۹۹۴۳	۱۷,۰
	۱۳۹۵	۵۰۲۹۴۹۲	۳۴,۴	۳۹۶۷۶۳۸	۵۴,۵	۱۰۶۱۸۶۱	۱۴,۵	۳۹۶۸۱	۳۲,۳	۳۲۱۴۲	۵۰,۹	۷۵۳۹	۱۲,۶
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۳۳۸۷۹۲۰	۴۴,۶	۲۷۸۲۳۷۸	۷۱,۶	۶۰۵۵۴۴	۱۶,۳	۶۰۰۹۷	۶۰,۰	۴۱۱۵۷	۷۸,۰	۱۸۹۴۰	۴۰,۰
	۱۳۹۰	۲۷۱۶۲۸۰	۳۹,۵	۲۳۷۳۱۵۴	۶۷,۰	۳۴۳۱۲۶	۱۰,۳	۳۸۲۹۴	۴۶,۳	۲۹۴۱۷	۷۰,۴	۸۸۷۷	۲۱,۷
	۱۳۹۵	۲۱۴۶۰۶۰	۳۹,۷	۱۸۲۸۱۵۲	۶۳,۶	۳۱۷۹۰۸	۱۲,۵	۳۱۱۱۸	۳۹,۰	۲۷۰۸۰	۶۲,۳	۴۰۳۸	۱۱,۱

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان طور که در جدول مشاهده می شود، در سال ۱۳۸۵، از کل جمعیت فعال زن در استان خراسان جنوبی، ۷۲,۲ درصد شاغل بوده اند، شاخص یادشده در ده سال بعد به ۷۸,۶ درصد در سال ۱۳۹۵ رسیده است که نسبت به سال ۱۳۸۵، افزایش یافته است. همچنین در تمامی دوره های ۹۵-۱۳۸۵، نرخ اشتغال زنان پایین تر از نرخ اشتغال مردان استان است. در مقایسه ی نرخ اشتغال زنان ساکن در مناطق شهری و روستایی استان می توان گفت که در دوره های ۹۵-۱۳۹۰ نرخ اشتغال زنان شهری از نرخ اشتغال زنان روستایی پایین تر بوده است.

جدول: تعداد شاغلین و نرخ اشتغال جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک

وضع سکونت و جنس، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور						استان خراسان جنوبی					
		کل		مرد		زن		کل		مرد		زن	
		نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد
کل	۱۳۸۵	۲۰,۰۷۵۳۷۶	۸۷,۶	۱۷۳۳۶۱۸۲	۸۹,۵	۲۷۳۹۱۹۴	۷۷,۵	۱۹۳۳۶۲	۸۳,۷	۱۵۲۴۷۱	۸۷,۵	۴۰,۸۹۱	۷۲,۲
	۱۳۹۰	۲۰,۵۴۶۸۷۴	۸۵,۲	۱۷۸۳۵۳۱۷	۸۶,۹	۲۷۱۱۵۵۷	۷۵,۸	۲۰,۸۹۶۳	۹۳,۳	۱۶۷۶۰۹	۹۴,۴	۴۱۳۵۴	۸۹,۰
	۱۳۹۵	۲۲,۶۴۸۶۲۲	۸۷,۴	۱۹۲۹۵۰۶۴	۸۹,۴	۳۳۵۳۵۸۵	۷۷,۴	۱۹۹۰۴۷	۸۸,۰	۱۷۰,۸۸۸	۸۹,۸	۲۸۱۵۹	۷۸,۶
مناطق شهری	۱۳۸۵	۱۳۸۱۰,۱۱۳	۸۸,۵	۱۱۸۸۴۱۵۰	۹۰,۴	۱۹۲۵۹۶۳	۷۸,۲	۹۲۸۱۹	۸۶,۰	۷۵۳۷۶	۸۹,۷	۱۷۴۴۳	۷۲,۸
	۱۳۹۰	۱۴۴۴۹۸۱۳	۸۴,۳	۱۲۴۰۵۱۹۴	۸۶,۵	۲۰,۴۴۶۱۹	۷۳,۳	۱۰,۹۱۷۳	۹۱,۵	۸۹۲۸۷	۹۳,۵	۱۹۸۸۶	۸۳,۵
	۱۳۹۵	۱۶۵۴۴۲۵۸	۸۶,۸	۱۳۹۵۲۴۰۵	۸۹,۰	۲۵۹۱۸۵۳	۷۶,۳	۱۱۴۵۱۱	۸۶,۹	۹۶۱۷۶	۸۸,۸	۱۸۳۳۵	۷۸,۱
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۶۲۶۵۲۶۳	۸۵,۸	۵۴۵۲۰۳۲	۸۷,۵	۸۱۳۲۳۱	۷۵,۹	۱۰,۵۴۳	۸۱,۷	۷۷۰۹۵	۸۵,۳	۲۳۴۴۸	۷۱,۸
	۱۳۹۰	۶۰۹۷۰۶۱	۸۷,۵	۵۴۳۰۱۲۳	۸۷,۸	۶۶۶۹۳۸	۸۴,۹	۹۹۷۹۰	۹۵,۳	۷۸۳۲۲	۹۵,۵	۲۱۴۶۸	۹۴,۶
	۱۳۹۵	۶۱۰۴۳۶۴	۸۹,۲	۵۳۴۲۶۵۹	۹۰,۵	۷۶۱۷۰۵	۸۱,۲	۸۴۵۳۶	۸۹,۵	۷۴۷۱۲	۹۱,۰	۹۸۲۴	۷۹,۵

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

مطابق جدول ذیل، نرخ اشتغال در میان کل زنان جوان استان در سال ۱۳۸۵، برابر با ۵۷,۸ درصد بوده است. شاخص مذکور در سال ۱۳۹۵ به ۵۶,۷ درصد کاهش یافته است. بالاترین نرخ اشتغال زنان جوان استان خراسان جنوبی مربوط به سال ۱۳۹۰ بوده است. در سال های مورد بررسی نرخ اشتغال زنان جوان پایین تر از مردان جوان است. بررسی نرخ اشتغال زنان جوان در مناطق شهری و روستایی استان نیز نشان می دهد که در تمامی سال های مورد بررسی نرخ اشتغال در مناطق شهری پایین تر از مناطق روستایی بوده است.

جدول: تعداد شاغلین و نرخ اشتغال جوانان (۲۹-۱۵ ساله) استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک

وضع سکونت و جنس، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور						استان خراسان جنوبی					
		کل		مرد		زن		کل		مرد		زن	
		نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد
کل	۱۳۸۵	۷۵۴۹۲۰۶	۷۷,۷	۶۳۸۸۵۱۱	۸۱,۰	۱۱۶۰۶۹۵	۶۳,۵	۷۵۵۳۲	۷۰,۸	۵۷۲۳۰	۷۶,۲	۱۸۳۰۲	۵۷,۸
	۱۳۹۰	۶۵۳۹۷۹۲	۷۴,۷	۵۶۲۲۲۱۲	۷۷,۹	۹۱۷۵۸۰	۵۹,۴	۷۴۰۵۰	۸۷,۳	۵۹۳۱۰	۸۹,۸	۱۴۷۴۰	۷۸,۳
	۱۳۹۵	۵۱۷۱۴۹۶	۷۲,۱	۴۳۷۴۴۲۷	۷۵,۵	۷۹۷۰۶۹	۵۷,۸	۵۲۴۰۱	۷۴,۰	۴۵۸۳۷	۷۷,۴	۶۵۶۴	۵۶,۷
مناطق شهری	۱۳۸۵	۴۹۴۹۷۶۰	۷۸,۲	۴۱۸۲۷۹۸	۸۱,۹	۷۶۶۹۶۲	۶۲,۷	۳۳۹۳۱	۷۲,۷	۲۶۹۷۹	۷۹,۶	۶۹۵۲	۵۴,۶
	۱۳۹۰	۴۳۳۵۲۰۶	۷۱,۷	۳۶۷۲۳۶۵	۷۵,۸	۶۶۲۸۴۱	۵۵,۲	۳۹۱۲۴	۸۴,۰	۳۲۳۲۰	۸۸,۲	۶۸۰۴	۶۸,۴
	۱۳۹۵	۳۵۳۸۲۵۵	۷۰,۴	۲۹۴۵۳۰۳	۷۴,۲	۵۹۲۹۵۲	۵۵,۸	۲۸۷۳۴	۷۲,۴	۲۴۴۷۹	۷۶,۲	۴۲۵۵	۵۶,۴
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۲۵۹۹۴۴۶	۷۶,۷	۲۲۰۵۷۱۳	۷۹,۳	۳۹۳۷۳۳	۶۵,۰	۴۱۶۰۱	۶۹,۲	۳۰۲۵۱	۷۳,۵	۱۱۳۵۰	۵۹,۹
	۱۳۹۰	۲۲۰۴۵۸۶	۸۱,۲	۱۹۴۹۸۴۷	۸۲,۲	۲۵۴۷۳۹	۷۴,۲	۳۴۹۲۶	۹۱,۲	۲۶۹۹۰	۹۱,۷	۷۹۳۶	۸۹,۴
	۱۳۹۵	۱۶۳۳۲۴۱	۷۶,۱	۱۴۲۹۱۲۴	۷۸,۲	۲۰۴۱۱۷	۶۴,۲	۲۳۶۶۷	۷۶,۱	۲۱۳۵۸	۷۸,۹	۲۳۰۹	۵۷,۲

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان طور که در جدول مشاهده می شود در سال ۱۳۹۵، سهم زنان از کل شاغلین دارای مدرک دیپلم و پیش دانشگاهی در استان، ۸,۸ درصد و سهم زنان از کل شاغلین دارای تحصیلات عالی ۲۷,۲ درصد و پایین تر از سهم زنان کشور (۲۹,۷ درصد) بوده است. با وجود جمعیت بالای زنان دارای تحصیلات عالی، شکاف قابل توجهی بین زنان و مردان شاغل دارای تحصیلات عالی و به نفع مردان مشاهده می شود که نشان دهنده جهت گیری نادرست سیاست های اشتغال زایی زنان در کشور و استان می باشد و هدر رفت سرمایه نیروی انسانی را به دنبال داشته است.

جدول: تعداد و نرخ جمعیت شاغل خراسان جنوبی و کل کشور بر حسب جنس و به تفکیک وضع سواد،

در سال ۱۳۹۵

شرح	ابتدایی / سوادآموزی	ابتدایی / پایان	سیکل اول / راهنمایی / پایان راهنمایی / متوسطه ۱	سیکل دوم / متوسطه / متوسطه ۲ / فاقد مدرک دیپلم	دیپلم و پیش‌دانشگاهی	عالی	سایر دوره‌های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهار نشده	اظهار نشده	بی سواد	کل	شرح	
											تعداد	درصد
کل	۴۱۱۶۳۷۴	۴۰۳۴۰۱۵	۱۶۷۶۷۰۲	۵۲۰۶۱۱۱	۵۳۰۶۳۹۶	۵۵۴۷۲	۲۲۷۴۰۱۶	۱۹۰۲	۲۲۶۷۰۹۸۸	تعداد	۱۰۰	تعداد
	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	۱۰۰	درصد
کل کشور	۳۷۸۷۲۳۷	۳۷۱۱۶۶۰	۱۵۶۰۸۱۷	۶۴۴۳۳۰۹	۳۷۳۲۱۹۹	۴۷۱۲۹	۱۸۲۷۴۳۴	۱۶۷۵	۱۹۳۱۱۴۶۰	تعداد	۱۰۰	تعداد
	۹۳٫۹	۹۰٫۲	۹۳٫۱	۸۹٫۲	۷۰٫۳	۸۵٫۰	۸۰٫۴	۸۸٫۱	۸۵	درصد	۱۰۰	درصد
مرد	۲۴۶۷۷۸	۲۴۶۷۱۴	۱۱۵۸۸۵	۵۶۲۸۰۲	۱۵۷۴۱۹۷	۸۳۴۳	۴۴۶۵۸۲	۲۲۷	۳۳۵۹۵۲۸	تعداد	۱۰۰	تعداد
	۶٫۱	۹٫۸	۶٫۹	۱۰٫۸	۲۹٫۷	۱۵٫۰	۱۹٫۶	۱۱٫۹	۱۵	درصد	۱۰۰	درصد
زن	۳۱۸۰۱	۴۶۲۴۰	۱۳۵۵۰	۳۹۷۷۷	۴۶۴۸۹	۵۴۸	۲۰۶۴۳	۰	۱۹۹۰۴۸	تعداد	۱۰۰	تعداد
	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۰	۱۰۰	درصد	۱۰۰	درصد
استان خراسان جنوبی	۳۰۱۱۶	۴۰۹۶۵	۱۲۸۷۱	۳۶۲۷۰	۳۳۸۶۷	۴۳۹	۱۶۳۵۱	۰	۱۷۰۸۸۹	تعداد	۱۰۰	تعداد
	۹۴٫۷	۸۸٫۶	۹۵٫۰	۹۱٫۲	۷۲٫۸	۸۰٫۱	۷۹٫۲	۰٫۰	۸۶	درصد	۱۰۰	درصد
مرد	۱۶۸۵	۵۲۷۵	۶۷۹	۳۴۹۷	۱۲۶۲۲	۱۰۹	۴۲۹۲	۰	۲۸۱۵۹	تعداد	۱۰۰	تعداد
	۵٫۳	۱۱٫۴	۵٫۰	۸٫۸	۲۷٫۲	۱۹٫۹	۲۰٫۸	۰٫۰	۱۴	درصد	۱۰۰	درصد

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

مطابق جدول زیر، مقایسه نرخ بیکاری زنان و مردان استان خراسان جنوبی در همه‌ی دوره‌های بررسی شده نشان می‌دهد که نرخ بیکاری زنان بالاتر از نرخ بیکاری مردان بوده است، بنابراین از نظر شاخص‌های اشتغال و بیکاری استان، وضعیت زنان مطلوب‌تر از وضعیت مردان محسوب می‌شود. بررسی نرخ بیکاری زنان این استان از نظر وضع سکونت نشان می‌دهد که در سال‌های ۹۵-۱۳۹۰ نرخ بیکاری زنان مناطق شهری و روستایی روند افزایشی داشته است. همچنین در سال‌های ۹۵-۱۳۹۰ نرخ بیکاری زنان مناطق روستایی پایین‌تر از مناطق شهری است.

جدول: زنان ۱۰ ساله و بیشتر شاغل استان خراسان جنوبی بر حسب سطح سواد به تفکیک شهرستان در

سال ۱۳۹۵

شهرستان	باسواد							جمع کل (تعداد شهرستان /تعداد استان*۱۰۰)		
	بی سواد (تعداد شهرستان/جمع کل شهرستان*۱۰۰)	دوره تحصیلی نامشخص و اظهار نشده (تعداد شهرستان/جمع کل شهرستان*۱۰۰)	عالی (تعداد شهرستان/جمع کل شهرستان*۱۰۰)	دیپلم و پیش دانشگاهی (تعداد شهرستان/جمع کل شهرستان*۱۰۰)	سیکل دوم/ متوسطه/متوسطه ۱/۲ فاقد مدرک دیپلم (تعداد شهرستان/جمع کل شهرستان*۱۰۰)	سیکل اول/ راهنمایی/پایان راهنمایی/ متوسطه ۱ (تعداد شهرستان/جمع کل شهرستان*۱۰۰)	ابتدایی/پایان ابتدایی/ سوادآموزی (تعداد شهرستان/جمع کل شهرستان*۱۰۰)			
بیرجند	۸۵۸	۸	۶۹۰۷	۱۵۶۳	۲۲۳	۵۰۵	۱۱۳۹	۱۰۳۴۵	۱۱۲۰۳	تعداد
	۷/۶۵	۰/۰۷	۶۱/۶۵	۱۳/۹۵	۱/۹۹	۴/۵۰	۱۰/۱۶	۴۳/۳۴	۳۹/۷	درصد
خوسف	۲۷۶	۲	۱۸۲	۱۰۹	۱۷	۷۸	۲۶۷	۶۵۵	۹۳۱	تعداد
	۲۹/۶۴	۰/۲۱	۱۹/۵۴	۱۱/۷۰	۱/۸۲	۸/۳۷	۲۸/۶۷	۲/۷۴	۳/۳۰	درصد
درمیان	۴۴۱	۷۳	۳۳۸	۱۷۹	۵۲	۱۶۰	۶۰۰	۱۴۰۲	۱۸۴۳	تعداد
	۲۳/۹۲	۳/۹۶	۱۸/۳۳	۹/۷۱	۲/۸۲	۸/۶۸	۳۲/۵۵	۵/۸۷	۶/۵۴	درصد
سرایان	۲۷۸	۲	۵۱۱	۱۷۰	۴۷	۹۷	۴۳۷	۱۲۶۴	۱۵۴۲	تعداد
	۱۸/۰۲	۰/۱۲	۳۳/۱۳	۱۱/۰۲	۳/۰۴	۶/۲۹	۲۸/۳۳	۵/۲۹	۵/۴۷	درصد
سریشه	۵۸۲	۴	۳۰۸	۱۸۷	۴۴	۱۵۷	۸۲۰	۱۵۲۰	۲۱۰۲	تعداد
	۲۷/۶۸	۰/۱۹	۱۴/۶۵	۸/۸۹	۲/۰۹	۷/۴۶	۳۹/۰۱	۶/۳۶	۷/۴۶	درصد
قائنات	۶۶۵	۸	۱۲۶۲	۴۲۳	۸۲	۲۵۱	۶۶۰	۲۶۸۶	۳۳۵۱	تعداد
	۱۹/۸۴	۰/۲۳	۳۷/۶۶	۱۲/۶۲	۲/۴۴	۷/۴۹	۱۹/۶۹	۱۱/۲۵	۱۱/۹	درصد
زیرکوه	۲۳۷	۲	۲۱۹	۱۱۰	۳۳	۶۹	۲۳۰	۶۶۳	۹۰۰	تعداد
	۲۶/۳۳	۰/۲۲	۲۴/۳۳	۱۲/۲۲	۳/۶	۷/۶	۲۵/۵	۲/۷۷	۳/۱۹	درصد
نهبندان	۳۷۱	۲	۵۰۸	۱۲۸	۴۷	۷۷	۲۷۲	۱۰۳۴	۱۴۰۵	تعداد
	۲۶/۴۰	۰/۱۴	۳۶/۱۵	۹/۱۱	۳/۳۴	۵/۴۸	۱۹/۳۵	۴/۳۳	۴/۹۸	درصد
فردوس	۲۵۶	۵	۱۰۸۷	۲۸۵	۵۴	۷۷	۲۷۰	۱۷۷۸	۲۰۳۴	تعداد
	۱۲/۵۸	۰/۲۴	۵۳/۴۴	۱۴/۰۱	۲/۶۵	۳/۷۸	۱۳/۲۷	۷/۴۴	۷/۲۲	درصد
بشرویه	۱۰۲	۰	۳۳۴	۹۴	۲۴	۶۵	۱۹۶	۷۱۳	۸۱۵	تعداد
	۱۲/۵۱	۰	۴۰/۹۸	۱۱/۵۳	۲/۹۴	۷/۹۷	۲۴/۰۴	۲/۹۸	۲/۸۹	درصد
طبس	۲۲۶	۳	۹۶۶	۲۴۹	۵۶	۱۴۹	۳۸۴	۱۸۰۷	۲۰۳۳	تعداد
	۱۱/۱۱	۰/۱۴	۴۷/۵۱	۱۲/۲۴	۲/۷۵	۷/۳۲	۱۸/۸۸	۷/۵۷	۷/۲۱	درصد
استان	۴۲۹۲	۱۰۹	۱۲۶۲۲	۳۴۹۷	۶۷۹	۱۶۸۵	۵۲۷۵	۲۳۸۶۷	۲۸۱۵۸	تعداد
	۱۵/۲۴	۰/۳۸	۴۴/۸۲	۱۲/۴۱	۲/۴۱	۵/۹۸	۱۸/۷۳	۱۰۰	۱۰۰	درصد

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: تعداد بیکار و نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک

وضع سکونت و جنس، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور						استان خراسان جنوبی					
		کل		مرد		زن		کل		مرد		زن	
		نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد
کل	۱۳۸۵	۱۲,۴	۲۸۳۴۷۷۷	۱۰,۵	۲۰۴۱۶۵۵	۲۲,۵	۷۹۳۰۷۲	۱۶,۳	۳۱۲۱۸	۱۲,۵	۱۷۸۴۰	۲۷,۸	۱۳۳۷۸
	۱۳۹۰	۱۴,۸	۳۵۶۰۰۲۲	۱۳,۱	۲۶۹۶۲۴۰	۲۴,۲	۸۶۳۷۸۲	۶,۷	۱۰۸۱۹	۵,۶	۶۷۳۹	۱۱,۰	۴۰۸۰
	۱۳۹۵	۱۲,۶	۳۲۵۶۸۶۵	۱۰,۶	۲۲۷۷۶۴۴	۲۲,۶	۹۷۹۲۲۱	۱۲,۰	۱۸۳۹۸	۱۰,۲	۱۳۳۸۵	۲۱,۴	۵۰۱۳
مناطق شهری	۱۳۸۵	۱۱,۵	۱۷۹۷۶۲۲	۹,۶	۱۲۶۲۲۲۶	۲۱,۸	۵۳۵۳۹۶	۱۴,۰	۱۲۷۲۲	۱۰,۳	۶۹۳۴	۲۷,۲	۵۷۸۸
	۱۳۹۰	۱۵,۷	۲۶۸۵۲۵۲	۱۳,۵	۱۹۳۹۶۹۰	۲۶,۷	۷۴۵۵۶۲	۸,۵	۷۴۵۱	۶,۵	۴۳۱۲	۱۶,۵	۳۱۳۹
	۱۳۹۵	۱۳,۲	۲۵۲۱۲۸۲	۱۱,۰	۱۷۱۸۰۹۰	۲۳,۷	۸۳۱۹۲	۱۳,۱	۱۰۹۴۷	۱۱,۲	۷۶۶۳	۲۱,۹	۳۲۸۴
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۱۴,۲	۱۰۳۷۱۰۵	۱۲,۵	۷۷۹۴۲۹	۲۴,۱	۲۵۷۶۷۶	۱۸,۳	۱۸۴۹۶	۱۴,۷	۱۰۹۰۶	۲۸,۲	۷۵۹۰
	۱۳۹۰	۱۲,۵	۸۷۴۷۷۰	۱۲,۲	۷۵۶۵۵۰	۱۵,۱	۱۱۸۲۲۰	۴,۷	۳۳۶۸	۴,۵	۲۴۲۷	۵,۴	۹۴۱
	۱۳۹۵	۱۰,۸	۷۳۵۵۸۳	۹,۵	۵۵۹۵۵۴	۱۸,۸	۱۷۶۰۲۹	۱۰,۵	۷۴۵۱	۹,۰	۵۷۲۲	۲۰,۵	۱۷۲۹

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان طور که در جدول مشاهده می شود، در کلیه دوره های مذکور نرخ بیکاری زنان بالاتر از نرخ بیکاری مردان جوان بوده است. بررسی نرخ بیکاری زنان جوان به لحاظ وضع سکونت نشان می دهد که در سال های مورد بررسی نرخ بیکاری زنان جوان مناطق روستایی پایین تر از مناطق شهری است.

جدول: تعداد بیکار و نرخ بیکاری جوانان (۲۹-۱۵ ساله) استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع

سکونت و جنس، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور						استان خراسان جنوبی					
		کل		مرد		زن		کل		مرد		زن	
		نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد
کل	۱۳۸۵	۲۲,۳	۲۱۶۷۹۱۶	۱۹,۰	۱۵۰۰۵۵۶	۳۶,۵	۶۶۷۳۶۰	۲۹,۲	۳۱۲۱۸	۲۳,۸	۱۷۸۴۰	۴۲,۲	۱۳۳۷۸
	۱۳۹۰	۲۵,۳	۲۲۲۰۳۱۵	۲۲,۱	۱۵۹۳۷۶۶	۴۰,۶	۶۲۶۵۴۹	۱۲,۷	۱۰۸۱۹	۱۰,۲	۶۷۳۹	۲۱,۷	۴۰۸۰
	۱۳۹۵	۲۷,۹	۲۰۰۴۰۶۳	۲۴,۵	۱۴۲۱۳۶۳	۴۲,۲	۵۸۲۷۰۰	۲۶,۰	۱۸۳۹۸	۲۲,۶	۱۳۳۸۵	۴۳,۳	۵۰۱۳
مناطق شهری	۱۳۸۵	۲۱,۸	۱۳۷۹۴۴۲	۱۸,۱	۹۲۳۸۹۳	۳۷,۳	۴۵۵۵۴۹	۲۷,۳	۱۲۷۲۲	۲۰,۴	۶۹۳۴	۴۵,۴	۵۷۸۸
	۱۳۹۰	۲۸,۳	۱۷۰۸۶۲۱	۲۴,۲	۱۱۷۰۴۵۹	۴۴,۸	۵۳۸۱۶۲	۱۶,۰	۷۴۵۱	۱۱,۸	۴۳۱۲	۳۱,۶	۳۱۳۹
	۱۳۹۵	۲۹,۶	۱۴۹۱۲۴۴	۲۵,۸	۱۰۲۲۳۳۵	۴۴,۲	۴۶۸۹۰۹	۲۷,۶	۱۰۹۴۷	۲۳,۸	۷۶۶۳	۴۳,۶	۳۲۸۴
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۲۳,۳	۷۸۸۴۷۴	۲۰,۷	۵۷۶۶۶۳	۳۵,۰	۲۱۱۸۱۱	۳۰,۸	۱۸۴۹۶	۲۶,۵	۱۰۹۰۶	۴۰,۱	۷۵۹۰
	۱۳۹۰	۱۸,۸	۵۱۱۶۹۴	۱۷,۸	۴۲۳۳۰۷	۲۵,۸	۸۸۳۸۷	۸,۸	۳۳۶۸	۸,۳	۲۴۲۷	۱۰,۶	۹۴۱
	۱۳۹۵	۲۳,۹	۵۱۲۸۱۹	۲۱,۸	۳۹۹۰۲۸	۳۵,۸	۱۱۳۷۹۱	۲۳,۹	۷۴۵۱	۲۱,۱	۵۷۲۲	۴۲,۸	۱۷۲۹

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

در سال ۱۳۹۵، از کل زنان بیکار در استان، ۲۲,۸ درصد دارای مدرک دیپلم و پیش دانشگاهی و ۵۰,۱ درصد دارای تحصیلات عالی بوده اند که رقم بالایی می باشد. این امر حاکی از آن است که بیشتر زنان جویای کار استان دارای تحصیلات عالی هستند. این در حالی است که تنها ۲۴,۱ درصد مردان بیکار استان دارای تحصیلات عالی هستند. درصد بیکاران زن دارای تحصیلات عالی در استان خراسان جنوبی پایین تر از کشور است.

جدول: تعداد و نرخ جمعیت بیکار کشور و خراسان جنوبی بر حسب جنس و به تفکیک وضع سواد، در

سال ۱۳۹۵

شرح	ابتدایی / پایان ابتدایی / سوادآموزی	سیکل اول / راهنمایی / پایان راهنمایی / متوسطه ۱	سیکل دوم / متوسطه / ۲ فاقد مدرک دیپلم	دیپلم و پیش دانشگاهی	عالی	سایر دوره‌های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهارنشده	اظهارنشده	بی سواد	کل		
										تعداد	درصد
کل کشور	۲۹۵۷۷۷	۴۶۲۳۹۳	۲۹۵۷۴۱	۸۶۶۸۸۷	۱۱۸۵۲۹۴	۵۴۷۰	۳۵۴	۱۴۶۲۹۹	۳۲۵۸۲۱۵	تعداد	کل
	۹,۱	۱۴,۲	۹,۱	۲۶,۶	۳۶,۴	۰,۲	۰,۰	۴,۵	۱۰۰	درصد	
	۲۳۷۳۴۵	۴۰۴۹۱۶	۲۵۹۳۵۳	۶۵۰۵۸۱	۶۱۰۰۳۰	۴۰۴۲	۲۳۷	۱۱۲۰۶۸	۲۲۷۸۵۷۲	تعداد	مرد
	۱۰,۴	۱۷,۸	۱۱,۴	۲۸,۶	۲۶,۸	۰,۲	۰,۰	۴,۹	۱۰۰	درصد	
	۵۸۴۳۲	۵۷۴۷۷	۳۶۳۸۸	۲۱۶۳۰۶	۵۷۵۲۶۴	۱۴۲۸	۱۱۷	۳۴۲۳۱	۹۷۹۶۴۳	تعداد	زن
	۶,۰	۵,۹	۳,۷	۲۲,۱	۵۸,۷	۰,۱	۰,۰	۳,۵	۱۰۰	درصد	
استان خراسان جنوبی	۳۷۴۰	۴۲۲۱	۲۴۰۹	۷۲۶۹	۸۵۳۸	۱۷	۰	۹۵۱	۲۷۱۴۵	تعداد	کل
	۱۳,۸	۱۵,۵	۸,۹	۲۶,۸	۳۱,۵	۰,۱	۰,۰	۳,۵	۱۰۰	درصد	
	۲۸۱۳	۳۶۰۸	۲۱۰۶	۵۵۲۰	۴۶۹۹	۹	۰	۷۳۰	۱۹۴۸۵	تعداد	مرد
	۱۴,۴	۱۸,۵	۱۰,۸	۲۸,۳	۲۴,۱	۰,۰	۰,۰	۳,۷	۱۰۰	درصد	
	۹۲۷	۶۱۳	۳۰۳	۱۷۴۹	۳۸۳۹	۸	۰	۲۲۱	۷۶۶۰	تعداد	زن
۱۲,۱	۸,۰	۴,۰	۲۲,۸	۵۰,۱	۰,۱	۰,۰	۲,۹	۱۰۰	درصد		

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

مطابق جدول ذیل، در سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ نرخ زنان خانه‌دار روند افزایشی داشته است. بررسی نرخ زنان خانه‌دار به تفکیک وضع سکونت نشان می‌دهد که نرخ مذکور هم در مناطق شهری و هم در مناطق روستایی روند افزایشی داشته است. به علاوه نرخ زنان خانه‌دار مناطق روستایی بالاتر از نرخ زنان خانه‌دار مناطق شهری استان می‌باشد.

جدول: تعداد و نرخ جمعیت خانه‌دار ۱۰ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع

سکونت در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

استان خراسان جنوبی				کل کشور				سال	شرح
زن		کل		زن		کل			
نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد		
۴۶,۲	۱۱۹۱۵۸	۲۲,۹	۱۱۹۴۴۰	۵۴,۷	۱۵۶۴۱۶۰۴	۲۷,۰	۱۵۷۰۰۴۵۵	۱۳۸۵	کل
۵۲,۹	۱۴۲۱۲۷	۲۶,۵	۱۴۲۴۲۱	۵۹,۹	۱۸۱۴۴۸۶۲	۳۰,۰	۱۸۹۵۳۸۷۳	۱۳۹۰	
۶۱,۳	۱۸۵۷۴۷	۳۰,۵	۱۸۶۸۵۲	۶۲,۲	۲۰۴۱۸۶۷۲	۳۱,۰	۲۰۵۵۵۵۲۲	۱۳۹۵	
۴۴,۶	۵۹۰۵۸	۲۲,۰	۵۹۲۰۶	۵۳,۳	۱۰۵۳۸۸۹۴	۲۶,۳	۱۰۵۷۶۸۳۸	۱۳۸۵	مناطق شهری
۴۹,۷	۷۴۴۲۰	۲۴,۶	۷۴۵۶۲	۵۷,۵	۱۳۰۶۱۴۰۴	۲۸,۸	۱۳۱۲۶۸۹۸	۱۳۹۰	
۵۶,۱	۱۰۰۰۹۴	۲۷,۸	۱۰۰۶۱۹	۶۰,۴	۱۴۸۸۹۲۷۴	۳۰,۲	۱۴۹۸۰۷۰۷	۱۳۹۵	
۴۷,۹	۶۰۱۰۰	۲۳,۹	۶۰۲۳۴	۵۷,۸	۵۱۰۲۷۱۰	۲۸,۷	۵۱۲۳۶۱۷	۱۳۸۵	مناطق روستایی
۵۷,۰	۶۷۷۰۷	۲۹,۰	۶۷۸۵۹	۶۶,۲	۵۷۸۳۴۵۸	۳۳,۰	۵۸۲۶۹۷۵	۱۳۹۰	
۶۸,۸	۸۵۶۵۳	۳۴,۳	۸۶۲۳۳	۶۷,۶	۵۵۲۹۳۹۸	۳۳,۲	۵۵۷۴۸۱۵	۱۳۹۵	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

در بررسی نرخ خانه‌داری زنان جوان به تفکیک وضع سکونت می‌توان گفت، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ نرخ زنان جوان خانه‌دار در مناطق شهری و روستایی روند افزایشی داشته است. همچنین در سال‌های مورد بررسی نرخ زنان جوان خانه‌دار در مناطق شهری کمتر از مناطق روستایی استان است.

جدول: تعداد و نرخ جمعیت خانه‌دار جوانان (۲۹-۱۵ ساله) استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک

وضع سکونت در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور				استان خراسان جنوبی			
		کل		زن		کل		زن	
		تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ
کل	۱۳۸۵	۵۵۴۶۲۵۲	۲۲,۸	۵۵۱۹۱۸۶	۴۵,۸	۳۶۶۳۲	۱۶,۹	۳۶۵۴۱	۳۴,۸
	۱۳۹۰	۶۰۴۷۶۰۶	۲۵,۵	۵۹۸۶۶۸۵	۵۰,۸	۴۵۷۰۸	۲۲,۴	۴۵۵۷۱	۴۵,۹
	۱۳۹۵	۴۹۴۱۸۹۸	۲۴,۷	۴۹۰۵۸۴۴	۴۹,۶	۴۷۲۵۳	۲۳,۳	۴۶۹۷۰	۴۸,۹
مناطق شهری	۱۳۸۵	۳۵۳۵۶۰۴	۲۱,۱	۳۵۲۰۱۶۱	۴۲,۳	۱۸۲۳۸	۱۵,۶	۱۸۲۰۳	۳۱,۶
	۱۳۹۰	۳۹۱۴۸۱۹	۲۳,۳	۳۸۷۸۵۵۴	۴۵,۹	۲۲۸۳۹	۱۸,۸	۲۲۷۷۷	۳۹,۰
	۱۳۹۵	۳۳۹۷۵۶۲	۲۳,۲	۳۳۷۴۶۲۴	۴۵,۹	۲۵۶۲۰	۲۰,۸	۲۵۴۸۶	۴۲,۶
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۲۰۱۰۶۴۸	۲۶,۴	۱۹۹۹۰۲۵	۵۳,۸	۱۸۳۹۴	۱۸,۴	۱۸۳۳۸	۳۸,۷
	۱۳۹۰	۲۱۳۲۷۸۷	۳۱,۰	۲۱۰۸۱۳۱	۶۳,۱	۲۲۸۶۹	۲۷,۷	۲۲۷۹۴	۵۵,۷
	۱۳۹۵	۱۵۴۴۳۳۶	۲۸,۶	۱۵۳۱۲۲۰	۶۰,۴	۲۱۶۳۳	۲۷,۱	۲۱۴۸۴	۵۹,۲

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

در جدول زیر سهم زنان از هر گروه عمده شغلی در سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ نشان داده شده است. در استان خراسان جنوبی در گروه قانون‌گذاران، مقامات عالی‌رتبه و مدیران در سال‌های مذکور روند افزایشی مشاهده می‌شود. در گروه شغلی صنعتگران و کارکنان مشاغل مربوط سهم زنان استان کاهش یافته است. در گروه شغلی کارگران ساده سهم زنان افزایش یافته است. گروه شغلی قانون‌گذاران، مقامات عالی‌رتبه و مدیران پایین‌ترین سهم را در اشتغال زنان استان و کشور داشته است.

جدول: تعداد و درصد زنان شاغل کشور و استان خراسان جنوبی بر حسب گروه‌های عمده‌ی شغلی، در

سال‌های ۹۰-۱۳۸۵

شرح	سال	کل	قانون‌گذاران، مقامات عالی‌رتبه و مدیران	متخصصان	نگهبانان و دستیاران	کارمندان امور اداری و دفتری	کارکنان خدماتی و فروشندگان و فروشگاه‌ها و بازارها	کارکنان ماهر کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری	صنعتگران و کارکنان مشاغل مربوط	متصدیان و مونتاز کاران ماشین‌آلات و دستگاه‌ها و رانندگان وسایل نقلیه	کارگران ساده	سایر و اظهارنشده
کل کشور	تعداد	۱۳۸۵	۲۰۴۷۶۳۵۱	۶۰۷۷۱۳	۱۹۲۳۳۶۶	۱۰۸۹۶۳	۹۱۲۶۳۴	۲۶۰۲۴۴۵	۳۲۳۶۴۵۲	۴۰۴۲۳۹۷	۲۵۶۱۱۵۶	۱۰۹۸۵۱۹
	درصد	۱۳۸۵	۱۰۰	۳٫۰	۹٫۴	۵٫۳	۴٫۵	۱۲٫۷	۱۵٫۸	۱۹٫۷	۱۲٫۵	۵٫۴
استان خراسان جنوبی	تعداد	۱۳۹۰	۲۰۵۴۶۸۷۴	۷۴۶۱۱۱	۱۸۰۷۰۶۲	۱۱۱۳۸۳۵	۸۷۳۰۳۷	۲۳۲۰۹۱۳	۳۵۸۲۹۰۹	۳۴۸۹۲۱۰	۳۱۳۸۴۵۵	۱۲۲۹۹۹۶۴
	درصد	۱۳۹۰	۱۰۰	۳٫۶	۸٫۸	۵٫۴	۴٫۲	۱۱٫۳	۱۷٫۴	۱۷٫۰	۱۵٫۳	۶٫۰
استان خراسان جنوبی	تعداد	۱۳۸۵	۱۹۳۳۶۲	۳۹۴۳	۱۶۸۲۵	۶۲۴۸	۶۴۶۶	۱۴۱۸۷	۵۵۸۰۱	۳۲۴۶۴	۲۶۰۱۷	۱۶۸۹۰
	درصد	۱۳۸۵	۱۰۰	۲٫۰	۸٫۷	۳٫۲	۳٫۳	۷٫۳	۲۸٫۹	۱۶٫۸	۱۳٫۵	۸٫۷
استان خراسان جنوبی	تعداد	۱۳۹۰	۲۰۸۹۶۳	۶۱۲۱	۱۷۲۶۵	۶۷۸۷	۶۱۳۱	۱۳۹۱۰	۶۸۰۴۲	۲۷۰۵۱	۳۱۷۹۸	۱۶۵۹۸
	درصد	۱۳۹۰	۱۰۰	۲٫۹	۸٫۳	۳٫۲	۲٫۹	۶٫۷	۳۲٫۶	۱۲٫۹	۱۵٫۲	۷٫۹

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

وضعیت ازدواج و طلاق در استان خراسان جنوبی

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، میزان ازدواج‌های ثبت‌شده‌ی نقاط شهری و روستایی استان خراسان جنوبی در سال ۱۳۸۵، تقریباً برابر بوده است. درحالی‌که در سال ۱۳۹۵ میزان ازدواج‌های ثبت‌شده‌ی نقاط شهری بالاتر از نقاط روستایی است. همچنین لازم به اشاره است که در مقایسه با سایر استان‌های کشور، در استان خراسان جنوبی تفاوت معناداری میان تعداد و میزان ازدواج‌های نقاط شهری و روستایی در سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۵ وجود ندارد.

جدول: تعداد ازدواج ثبت شده در استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و شهرستان،

در سال های ۹۵-۱۳۸۵ (در هر هزار نفر جمعیت ۱۰ ساله و بالاتر)

شرح	وضع سکونت سال	کل تعداد	مناطق شهری	مناطق روستایی
			تعداد	تعداد
کل کشور	۱۳۸۵	۷۷۸۰۲۳	۵۵۶۶۵۸	۲۲۱۳۶۵
	۱۳۹۰	۸۷۴۷۹۲	۶۳۱۴۵۷	۲۴۳۳۳۵
	۱۳۹۵	۷۰۴۷۱۶	۶۱۶۰۴۲	۸۸۶۷۴
استان	۱۳۸۵	۷۵۰۲	۳۸۵۰	۳۶۵۲
	۱۳۹۰	۸۸۲۷	۵۰۳۲	۳۷۹۵
	۱۳۹۵	۷۳۵۰	۴۴۱۴	۲۹۳۶
بیرجند	۱۳۸۵	۳۲۹۸	۲۰۹۶	۱۲۰۲
	۱۳۹۰	۴۲۱۹	۲۶۶۴	۱۵۵۵
	۱۳۹۵	۲۸۹۹	۲۱۱۵	۷۸۴
درمیان	۱۳۸۵	۵۷۸	۱۲۴	۴۵۴
	۱۳۹۰	۴۳۹	۱۵۲	۲۸۷
	۱۳۹۵	۴۶۶	۱۶۳	۳۰۳
سرایان	۱۳۸۵	۳۶۵	۲۳۸	۱۲۷
	۱۳۹۰	۵۰۹	۳۳۷	۱۷۲
	۱۳۹۵	۳۹۰	۲۲۹	۱۶۱
سربیشه	۱۳۸۵	-	-	-
	۱۳۹۰	-	-	-
	۱۳۹۵	۴۱۵	۱۵۷	۲۵۸
قائبات	۱۳۸۵	۱۸۴۲	۶۲۹	۱۲۱۳
	۱۳۹۰	۱۹۲۱	۷۷۷	۱۱۴۴
	۱۳۹۵	۱۰۶۳	۵۴۳	۵۲۰
زیرکوه	۱۳۸۵	-	-	-
	۱۳۹۰	-	-	-
	۱۳۹۵	۳۴۹	۹۱	۲۵۸
نهبندان	۱۳۸۵	۵۶۹	۲۱۹	۳۵۰
	۱۳۹۰	۶۳۳	۲۷۸	۳۵۵
	۱۳۹۵	۵۴۰	۲۵۲	۲۸۸
فردوس	۱۳۸۵	-	-	-
	۱۳۹۰	۶۶۹	۴۸۶	۱۸۳
	۱۳۹۵	۳۴۹	۲۶۰	۸۹
بشرویه	۱۳۸۵	-	-	-
	۱۳۹۰	۴۳۷	۳۳۸	۹۹
	۱۳۹۵	۲۳۴	۱۸۷	۴۷
طبس	۱۳۸۵	-	-	-
	۱۳۹۰	-	-	-
	۱۳۹۵	۶۴۵	۴۱۷	۲۲۸

اطلاعات شهرستان خوسف در سال های ۸۵-۹۵ همراه با اطلاعات شهرستان بیرجند آمده است

(اطلاعات شهرستان سربیشه، طبس، زیرکوه در سال های ۸۵-۹۰ و شهرستان های بشرویه و فردوس در سال ۸۵ به دلیل تفکیک نشدن

شهرستان ها موجود نیست)

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سرشماری مرکز آمار ایران و آمار سازمان ثبت احوال کشور و استان خراسان جنوبی، به نقل از

نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

میزان عمومیت ازدواج در زنان و مردان استان خراسان جنوبی در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ روند کاهشی داشته است. البته باید گفت که کاهش ازدواج در زنان بیشتر از مردان بوده است. به‌طور کلی می‌توان به کاهش ۲ درصدی رواج ازدواج زنان در استان خراسان جنوبی طی ۱۰ ساله‌ی ۵۰-۱۳۸۵ اشاره کرد. البته قابل ذکر است که عمومیت ازدواج در استان خراسان جنوبی، در مقایسه با بیشتر استان‌ها بالاتر است. مقایسه‌ی شاخص مذکور در میان زنان و مردان استان خراسان جنوبی و کشور در سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که عمومیت ازدواج در میان مردان و زنان استان از میانگین عمومیت ازدواج در میان مردان و زنان کشور بیشتر است.

جدول: عمومیت ازدواج استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک جنس، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

سال	کل کشور		استان خراسان جنوبی	
	مرد	زن	مرد	زن
۱۳۸۵	۹۸,۶	۹۷,۱	۹۹,۱	۹۸,۲
۱۳۹۰	۹۸,۱	۹۵,۵	۹۹,۰	۹۷,۱
۱۳۹۵	۹۷,۷	۹۴,۳	۹۸,۹	۹۶,۲

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار سازمان ثبت‌احوال کشور، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

بررسی مقایسه‌ای وضعیت استان خراسان جنوبی با کل کشور به لحاظ درصد رشد سالانه تعداد ازدواج‌ها نشان می‌دهد که طی سال‌های ۹۰-۱۳۸۵ و ۹۵-۱۳۹۰، درصد رشد سالانه تعداد ازدواج‌های استان از میانگین کل کشور، بیشتر می‌باشد.

جدول: درصد رشد سالانه تعداد ازدواج‌های ثبت‌شده استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت، طی سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل	مناطق شهری	مناطق روستایی
کل کشور	۹۰-۱۳۸۵	۲,۴	۲,۶	۱,۹
	۹۵-۱۳۹۰	-۴,۲	-۰,۵	-۱۸,۳
استان خراسان جنوبی	۹۰-۱۳۸۵	۳,۳	۵,۵	۰,۸
	۹۵-۱۳۹۰	-۳,۶	-۲,۶	-۵,۰

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار سازمان ثبت‌احوال کشور، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۹۵ متوسط سن ازدواج زنان کل کشور تقریباً ثابت بوده در حالی که در مردان اندکی روند افزایشی داشته است. در سال ۱۳۸۵، متوسط سن ازدواج مردان بیشتر از زنان است. همچنین در سال ۱۳۹۵ نیز متوسط سن ازدواج برای مردان ۲۵,۳ و برای زنان ۲۳ سال گزارش شده است. به طور کلی می‌توان گفت که متوسط سن ازدواج جوانان استان خراسان جنوبی طی سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ ذکر شده با تأخیر مواجه نبوده و در مقایسه با سایر استان‌های کشور روند مطلوبی داشته است.

جدول: میانگین سن اولین ازدواج استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک جنس، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

سال	کل کشور		استان خراسان جنوبی	
	مرد	زن	مرد	زن
۱۳۸۵	۲۶,۱	۲۳,۴	۲۴,۸	۲۳,۳
۱۳۹۰	۲۶,۸	۲۳,۵	۲۴,۷	۲۲,۷
۱۳۹۵	۲۷,۵	۲۳,۲	۲۵,۳	۲۲,۰

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان ثبت احوال کشور، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: درصد زنان ۱۰ ساله و بیشتر هرگز ازدواج نکرده بر حسب سن به تفکیک شهرستانها

کل	بیرجند	خوسف	درمیان	سرایان	سربیشه	قائنات	زیرکوه	نهبندان	فردوس	بشرویه	طبس
۱۴-۱۰ ساله	۹۹/۲۹	۹۸/۶۵	۹۸/۹۵	۹۸/۲۳	۹۷/۶۸	۹۷/۱۴	۹۹/۰۲	۹۸/۹۵	۹۸/۹۱	۹۹/۰۸	۹۸/۵۵
۱۹-۱۵ ساله	۸۱/۳۰	۷۷/۴۵	۸۲/۸۸	۷۱/۱۶	۷۴/۲۲	۶۲/۳۱	۷۴/۸۸	۷۶/۷۱	۷۶/۳۵	۶۶/۵۱	۶۷/۸۸
۲۴-۲۰ ساله	۴۲/۶۷	۳۶/۹۵	۳۸/۱۱	۲۶/۵۱	۳۸/۶۸	۲۵/۶۰	۳۶/۲۵	۳۸/۹۱	۳۱/۰۱	۲۰/۶۱	۲۴/۲۹
۲۹-۲۵ ساله	۱۶/۸۷	۲۴/۵۴	۲۱/۶۵	۱۰/۸۱	۱۹/۳۵	۱۲/۹۲	۲۲/۸۴	۲۲/۴۶	۱۱/۵۱	۱۲/۱۵	۱۱/۳۷
۳۴-۳۰ ساله	۱۰/۲۵	۱۶/۴۰	۱۲/۳۳	۸/۳۸	۱۶/۱۳	۹/۴۴	۱۵/۲۵	۱۴/۳۰	۸/۱۱	۱۱/۵۵	۹/۵۷
۳۹-۳۵ ساله	۶/۴۶	۱۵/۱۰	۷/۳۸	۷/۵۸	۸/۸۳	۶/۸۰	۹/۹۴	۸/۵۲	۵/۲۲	۱۰/۶۴	۶/۴۱
۴۴-۴۰ ساله	۴/۴۶	۱۱/۳۰	۲/۶۶	۳/۱۰	۸/۱۶	۴/۷۳	۳/۹۰	۵/۰۱	۴/۳۵	۵/۴۶	۳/۶۵
۴۹-۴۵ ساله	۲/۷۷	۵/۴۹	۲/۰۵	۱/۷۷	۵/۰۸	۲/۱۲	۳/۴۷	۳/۲۵	۲/۶۴	۴/۱۸	۱/۳۹
۵۴-۵۰ ساله	۲/۱۶	۲/۵۰	۰/۶۵	۱/۴۰	۱/۲۷	۱/۰۲	۱/۶۵	۲/۵۳	۱/۱۷	۲/۵۸	۱/۲۴
۵۹-۵۵ ساله	۱/۵۵	۲/۰۹	۰/۵۸	۰/۶۵	۲/۱۳	۰/۷۲	۰/۵۴	۱/۳۶	۰/۹۸	۱/۲۹	۰/۵۰
۶۴-۶۰ ساله	۰/۷۷	۱/۲۸	۰/۶۲	۰/۹۴	۱/۱۵	۰/۳۳	۰/۱۸	۰/۳۲	۱/۲۰	۱/۱۹	۰/۲۹
۶۵ ساله و بیشتر	۰/۶۰	۱/۱۷	۰/۴۱	۰/۵۳	۱/۱۳	۰/۵۱	۰/۷۰	۱/۱۶	۰/۹۸	۰/۳۶	۰/۴۲

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

همان گونه که در جدول زیر نمایش داده شده است آمار واقعه‌ی طلاق مربوط به استان خراسان جنوبی بیانگر این مطلب است که در سال ۱۳۸۵ میزان طلاق‌های رخ داده در استان خراسان جنوبی به ازای هر هزار نفر جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر دارای همسر ۸٫۱ واقعه بوده که نسبت به کل کشور کمتر است. در سال ۱۳۹۵ این میزان در استان نسبت به سال ۱۳۸۵ افزایش یافته و ۳ واقعه گزارش شده است. همچنین در این سال شاخص مذکور در استان نسبت به کل کشور کمتر بوده است. بررسی مقایسه‌ای شاخص تعداد طلاق‌های رخ داده در میان هر هزار نفر جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر دارای همسر، در نقاط شهری و روستایی استان خراسان جنوبی نشان می‌دهد که طی سال‌های ۹۵-۱۳۹۰ میزان طلاق در نقاط شهری بیشتر از نقاط روستایی بوده است.

جدول: تعداد طلاق در استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و شهرستان، در

سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ (در هر هزار نفر جمعیت ۱۰ ساله و بالاتر)

شرح	وضع سکونت		
	کل	مناطق شهری	مناطق روستایی
	تعداد	تعداد	تعداد
کل کشور	۱۳۸۵	۷۸۸۰۱	۱۵۲۳۹
	۱۳۹۰	۱۲۱۰۹۱	۲۱۷۵۰
	۱۳۹۵	۱۶۸۱۷۷۴	۱۲۲۷۵
استان	۱۳۸۵	۳۲۹	۱۹۳
	۱۳۹۰	۵۳۱	۲۵۸
	۱۳۹۵	۹۲۰	۲۷۶
بیرجند	۱۳۸۵	۲۳۴	۸۶
	۱۳۹۰	۳۴۲	۱۳۲
	۱۳۹۵	۵۵۳	۱۰۷
درمیان	۱۳۸۵	-	-
	۱۳۹۰	-	-
	۱۳۹۵	۱	۷
سرایان	۱۳۸۵	۴۱	۱۳
	۱۳۹۰	۲۵	۹
	۱۳۹۵	۴۰	۷
قائنات	۱۳۸۵	۴۳	۷۰
	۱۳۹۰	۷۷	۸۶
	۱۳۹۵	۱۱۵	۶۵
زیرکوه	۱۳۸۵	-	-
	۱۳۹۰	-	-
	۱۳۹۵	۲۰	۲۸
نهبندان	۱۳۸۵	۱	۱۳
	۱۳۹۰	۲۱	۱۲
	۱۳۹۵	۲۶	۲۰
فردوس	۱۳۸۵	-	-
	۱۳۹۰	۵۳	۱۶
	۱۳۹۵	۷۶	۲۰
بشرویه	۱۳۸۵	-	-
	۱۳۹۰	۱۳	۳
	۱۳۹۵	۳۰	۶۰
طبس	۱۳۸۵	-	-
	۱۳۹۰	-	-
	۱۳۹۵	۶۰	۲۳

اطلاعات شهرستان خوسف و سریشه در سال‌های ۸۵-۹۵ همراه با اطلاعات شهرستان بیرجند آمده است

(اطلاعات شهرستان درمیان، طبس، زیرکوه در سال‌های ۸۵-۹۰ و شهرستان‌های بشرویه و فردوس در سال ۸۵ به دلیل تفکیک نشدن شهرستان‌ها موجود نیست)

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار سرشماری مرکز آمار ایران و آمار سازمان ثبت‌احوال کشور و استان خراسان جنوبی، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان‌طور که ملاحظه می‌شود درصد رشد سالانه تعداد طلاق طی سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ هم در استان و هم در کل کشور رشد نزولی داشته است. در دوره‌ی ۹۰-۱۳۸۵ رشد تعداد طلاق در استان ۸,۶ بوده که اندکی از کل کشور کمتر است؛ اما در دوره ۹۵-۱۳۹۰ رشد طلاق استان ۸,۷ درصد بوده که از کل کشور بیشتر است. همچنین رشد سالانه تعداد طلاق‌های ثبت‌شده‌ی نقاط شهری استان خراسان جنوبی از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ افزایش و در نقاط روستایی کاهش داشته است. باید به این نکته اشاره کرد که رشد تعداد طلاق‌های نقاط شهری در تمام سال‌های مورد بررسی بسیار بیشتر از نقاط روستایی بوده است.

جدول: درصد رشد سالانه تعداد طلاق‌های ثبت‌شده استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت، طی سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل	مناطق شهری	مناطق روستایی
کل کشور	۹۰-۱۳۸۵	۸,۷	۹,۰	۷,۴
	۹۵-۱۳۹۰	۴,۹	۶,۹	-۱۰,۸
استان خراسان جنوبی	۹۰-۱۳۸۵	۸,۶	۱۰,۰	۶,۰
	۹۵-۱۳۹۰	۸,۷	۱۱,۶	۱,۴

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار سازمان ثبت‌احوال کشور، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

در مناطق شهری استان خراسان جنوبی نسبت طلاق به ازدواج طی سال‌های مورد بررسی به شدت افزایش یافته است. این نسبت در مناطق روستایی استان با شدت کمتری افزایش یافته است. همچنین طی سال ۹۵-۱۳۸۵ نسبت طلاق به ازدواج در نقاط شهری بیشتر از نقاط روستایی بوده است.

جدول: نسبت طلاق به هر صد ازدواج استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت، در

سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل	مناطق شهری	مناطق روستایی
کل کشور	۱۳۸۵	۱۲,۱	۱۴,۲	۶,۹
	۱۳۹۰	۱۶,۳	۱۹,۲	۸,۹
	۱۳۸۵	۲۵,۷	۲۷,۴	۱۳,۸
استان خراسان جنوبی	۱۳۹۰	۷,۰	۸,۵	۵,۳
	۱۳۸۵	۸,۹	۱۰,۶	۶,۸
	۱۳۹۰	۱۶,۳	۲۰,۸	۹,۴

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار سازمان ثبت‌احوال کشور، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: زنان بی همسر به دلیل طلاق بر حسب فعالیت در سال ۱۳۹۵

نام شهرستان	جمع	جمعیت غیر فعال			جمعیت فعال				
		سایر	دارای درآمد بدون کار	خانه‌دار	محصل	جمع	بیکار	شاغل	جمع
بیرجند	۱۵۹۳	۱۰۵	۹۷	۷۴۴	۱۰۷	۱۰۵۳	۱۲۴	۴۰۱	۵۲۵
خوسف	۱۲۱	۵	۱	۹۳	۴	۱۰۳	۳	۱۵	۱۸
درمیان	۱۸۳	۱۹	۱	۱۲۶	۶	۱۵۲	۳	۲۸	۳۱
سرایان	۱۲۷	۱۱	۱	۶۲	۷	۸۱	۱۸	۲۸	۴۶
سریشه	۱۹۹	۱۶	۱۱	۱۰۸	۵	۱۴۰	۴	۵۵	۵۹
قائنات	۵۶۷	۳۹	۱۱	۲۹۶	۴۶	۳۹۲	۶۸	۱۰۵	۱۷۳
زیرکوه	۱۳۳	۱۲	۲	۷۹	۳	۹۶	۱۳	۲۴	۳۷
نهبندان	۱۸۷	۲۲	۲	۱۱۷	۷	۱۴۸	۷	۳۲	۳۹
فردوس	۲۶۷	۳۰	۵	۱۳۲	۱۸	۱۸۵	۱۸	۵۹	۷۷
بشرویه	۱۱۸	۲۰	۰	۷۵	۳	۹۸	۸	۱۲	۲۰
طبس	۳۰۳	۱۹	۹	۱۸۹	۲۶	۲۴۳	۱۶	۴۲	۵۸
استان	۳۷۹۸	۲۹۸	۱۴۰	۲۰۲۱	۲۳۲	۲۶۹۱	۲۸۲	۸۰۱	۱۰۸۳

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: زنان بی همسر به دلیل طلاق بر حسب سواد در سال ۱۳۹۵

شهرستان	جمع کل	باسواد						
		جمع	ابتدایی/پایان	سیکل اول/راهنمایی/پایان	سیکل دوم/متوسطه/متوسطه	دیپلم و پیش دانشگاهی	عالی	
	(تعداد شهرستان/تعداد استان ۱۰۰۰)	(تعداد شهرستان/تعداد استان ۱۰۰۰)	(تعداد شهرستان/تعداد استان ۱۰۰۰)	(تعداد شهرستان/تعداد استان ۱۰۰۰)	(تعداد شهرستان/تعداد استان ۱۰۰۰)	(تعداد شهرستان/تعداد استان ۱۰۰۰)	دوره تحصیلی نامشخص و اظهار نشده	بی سواد
							(تعداد شهرستان/تعداد استان ۱۰۰۰)	(تعداد شهرستان/تعداد استان ۱۰۰۰)
بیرجند	تعداد	۱۴۲۱	۳۵۸	۱۷۹	۸۴	۳۶۷	۴۳۲	۱۶۹
	درصد	۴۱/۹۴	۲۲/۴۷	۱۱/۲۳	۵/۲۷	۲۳/۰۳	۲۷/۱۱	۰/۰۶
خوسف	تعداد	۸۴	۴۲	۲۱	۵	۹	۷	۳۷
	درصد	۳/۱۸	۳۴/۷۱	۱۷/۳۵	۴/۱۳	۷/۴۳	۵/۷۸	۰
درمیان	تعداد	۱۴۷	۶۶	۲۷	۲۳	۱۳	۱۶	۳۶
	درصد	۴/۸۱	۳۶/۰۶	۱۴/۷۵	۱۲/۵۶	۷/۱۰	۸/۷۴	۱/۰۹
سرایان	تعداد	۱۰۷	۴۲	۱۳	۲۳	۹	۲۰	۲۰
	درصد	۳/۳۴	۳۳/۰۷	۱۰/۲۳	۱۸/۱۱	۷/۰۸	۱۵/۷۴	۰
سربیشه	تعداد	۱۳۸	۷۹	۱۴	۲	۲۰	۲۱	۶۱
	درصد	۵/۲۳	۳۹/۶۹	۷/۰۳۵	۱/۰۰۵	۱۰/۰۵	۱۰/۵۵	۱/۰۰۵
قائنات	تعداد	۴۷۷	۱۶۶	۷۷	۲۵	۱۱۰	۹۸	۹۰
	درصد	۱۴/۹۲	۲۹/۲۷	۱۳/۵۸	۴/۴۰	۱۹/۴	۱۷/۲۸	۰/۱۷
زیرکوه	تعداد	۱۳۳	۵۰	۱۶	۲۳	۸	۱۱	۲۵
	درصد	۳/۵	۳۷/۵۹	۱۲/۰۳	۱۷/۲۹	۶/۰۱	۸/۲۷	۰
نهبندان	تعداد	۱۳۶	۴۹	۱۷	۱۱	۲۹	۲۸	۵۱
	درصد	۴/۹۲	۲۶/۲۰	۹/۰۹	۵/۸۸	۱۵/۵۰	۱۴/۹۷	۱/۰۶۹
فردوس	تعداد	۲۶۷	۶۷	۲۵	۲۷	۵۶	۶۱	۳۰
	درصد	۷/۰۳	۲۵/۰۹	۹/۳۶	۱۰/۱۱	۲۰/۹۷	۲۲/۸۴	۰/۳۷
بشرویه	تعداد	۱۱۸	۳۶	۱۷	۳۱	۵	۱۹	۱۰
	درصد	۳/۱۰	۳۰/۵۰	۱۴/۴۰	۲۶/۲۷	۴/۲۳	۱۶/۱۰	۰
طبس	تعداد	۳۰۳	۹۸	۵۲	۱۱	۵۱	۵۶	۳۵
	درصد	۷/۹۷	۳۲/۳۴	۱۷/۱۶	۳/۶۳	۱۶/۸۳	۱۸/۴۸	۰
استان	تعداد	۳۷۹۸	۲۱۰۶	۹۱۶	۵۳۰	۱۳۵۴	۱۵۳۸	۱۱۲۸
	درصد	۱۰۰	۵۵/۴۵	۲۴/۱۱	۱۳/۹۵	۳۵/۶۵	۴۰/۴۹	۰/۲۳

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

همان طور که ملاحظه می شود، درصد طلاق های ثبت شده مربوط به استان در همسرانی که ۱ تا ۲ سال، ۲ تا ۳ سال، ۳ تا ۴ سال و ۴ تا ۱۰ سال از زندگی آنان گذشته، از میانگین کل کشور بیشتر هست و درصد طلاق های ثبت شده ی زوجینی که ۱۰ تا ۱۵ سال و ۱۵ سال بیشتر از زندگی زناشویی آنان گذشته، در استان از میانگین کل کشور کمتر گزارش شده است. بیشتر طلاق های ثبت شده در استان مربوط به زوجینی است که ۴ تا ۱۰ سال از زندگی زناشویی آنان گذشته است.

جدول: تعداد طلاق های ثبت شده بر حسب طول مدت زناشویی در استان خراسان جنوبی و کشور، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	جمع	کمتر از یک سال	۱ تا ۲	۲ تا ۳	۳ تا ۴	۴ تا ۱۰	۱۰ تا ۱۵	۱۵ سال و بیشتر
کل کشور	۱۳۸۵	۹۴۰۳۹	۱۵۳۳۱	۱۲۹۸۶	۹۴۹۹	۷۶۳۵	۲۵۲۱۴	۹۴۹۶	۱۳۸۷۸
	۱۳۹۰	۱۴۲۸۴۱	۱۹۷۳۰	۱۷۰۹۱	۱۳۷۶۱	۱۱۷۶۳	۴۰۹۹۹	۱۶۲۸۲	۲۳۲۲۲
	۱۳۹۵	۱۸۱۰۴۹	۱۹۹۷۷	۱۹۴۱۸	۱۶۲۴۰	۱۴۰۰۶	۵۲۸۲۹	۲۴۸۶۷	۳۳۷۱۲
استان خراسان جنوبی	۱۳۸۵	۵۲۲	۸۵	۷۲	۸۴	۵۷	۱۳۷	۳۲	۵۵
	۱۳۹۰	۷۸۹	۱۰۰	۱۲۹	۱۰۲	۸۷	۲۲۹	۶۸	۷۴
	۱۳۹۵	۱۱۹۶	۱۲۷	۱۷۵	۱۵۳	۱۳۵	۳۵۲	۱۳۶	۱۱۸

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان ثبت احوال کشور، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: درصد طلاق های ثبت شده بر حسب طول مدت زناشویی در استان خراسان جنوبی و کشور، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	جمع	کمتر از یک سال	۱ تا ۲	۲ تا ۳	۳ تا ۴	۴ تا ۱۰	۱۰ تا ۱۵	۱۵ سال و بیشتر
کل کشور	۱۳۸۵	۱۰۰	۱۶,۳	۱۳,۸	۱۰,۱	۸,۱	۲۶,۸	۱۰,۱	۱۴,۸
	۱۳۹۰	۱۰۰	۱۳,۸	۱۲,۰	۹,۶	۸,۲	۲۸,۷	۱۱,۴	۱۶,۳
	۱۳۹۵	۱۰۰	۱۱,۰	۱۰,۷	۹,۰	۷,۷	۲۹,۲	۱۳,۷	۱۸,۶
استان خراسان جنوبی	۱۳۸۵	۱۰۰	۱۶,۳	۱۳,۸	۱۰,۱	۸,۱	۲۶,۲	۶,۱	۱۰,۵
	۱۳۹۰	۱۰۰	۱۲,۷	۱۶,۳	۱۲,۹	۱۱,۰	۲۹,۰	۸,۶	۹,۴
	۱۳۹۵	۱۰۰	۱۰,۶	۱۴,۶	۱۲,۸	۱۱,۳	۲۹,۴	۱۱,۴	۹,۹

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان ثبت احوال کشور، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان طور که ملاحظه می شود در سال ۱۳۹۵ تعداد زنان دارای همسر بیشتر از مردان دارای همسر است. این تفاوت می تواند ناشی از کم شماری و اظهار اطلاعات نادرست از طرف افراد و یا چندهمسری مردان باشد. طی سال های مورد بررسی افراد دارای همسر در استان به طور کلی افزایش یافته است. در سال های

۹۵-۱۳۸۵ زنانی که بر اثر فوت همسر و یا طلاق بیوه شده‌اند، بیشتر از مردان است. همچنین مردان هرگز ازدواج نکرده استان بیشتر از زنان گزارش شده است.

جدول: تعداد جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع زناشویی و جنس، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور			استان خراسان جنوبی		
		کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
افراد دارای همسر	۱۳۸۵	۳۳۱۱۳۱۵۸	۱۶۵۱۶۱۹۶	۱۶۵۹۶۹۶۲	۲۸۶۳۶۳	۱۴۲۳۶۹	
	۱۳۹۰	۳۸۲۶۲۰۱۴	۱۹۰۸۷۶۷۷	۱۹۱۷۴۳۳۷	۳۲۹۶۶۵	۱۶۴۱۵۵	
	۱۳۹۵	۴۲۳۹۹۷۹۲	۲۱۲۵۹۲۶۹	۲۱۱۴۰۵۲۳	۳۹۹۸۹۴	۱۹۹۶۳۰	
افراد بی همسر بر اثر فوت همسر	۱۳۸۵	۲۱۸۹۷۶۹	۲۹۸۵۹۸	۱۸۹۱۱۷۱	۲۰۸۹۰	۳۸۱۶	
	۱۳۹۰	۲۶۵۲۲۵۷	۳۳۲۲۶۰	۲۳۱۹۹۹۷	۲۳۶۸۴	۳۹۷۱	
	۱۳۹۵	۲۷۲۸۰۱۸	۳۲۹۰۳۱	۲۳۹۸۹۸۷	۲۵۲۲۱	۳۶۹۰	
افراد بی همسر بر اثر طلاق	۱۳۸۵	۳۹۲۰۷۵	۱۳۹۷۸۷	۲۵۲۲۸۸	۲۲۳۹	۷۸۵	
	۱۳۹۰	۶۵۶۸۵۲	۲۱۳۹۸۹	۴۴۲۸۶۳	۳۲۴۲	۹۴۷	
	۱۳۹۵	۱۱۱۱۸۶۶	۳۹۹۰۸۴	۷۱۲۷۸۲	۵۵۷۹	۱۷۸۱	
افراد هرگز ازدواج نکرده	۱۳۸۵	۲۳۵۰۰۸۶۳	۱۳۱۳۰۹۷۰	۱۰۳۶۹۸۹۳	۲۰۸۹۰۸	۱۱۵۰۰۱	
	۱۳۹۰	۲۱۵۸۱۵۲۷	۱۲۰۹۸۳۰۳	۹۴۸۳۲۲۴	۱۸۰۳۸۶	۹۹۷۵۱	
	۱۳۹۵	۲۰۱۵۴۶۲۶	۱۱۵۵۷۸۳۷	۸۵۹۶۷۸۹	۱۸۲۶۹۴	۱۰۵۲۳۶	
کل	۱۳۸۵	۵۹۱۹۵۸۶۵	۳۰۰۸۵۵۵۱	۲۹۱۱۰۳۱۴	۵۱۸۴۰۰	۲۶۱۹۷۱	
	۱۳۹۰	۶۳۱۵۲۶۵۰	۳۱۷۳۲۲۲۹	۳۱۴۲۰۴۲۱	۵۳۶۹۷۷	۲۶۸۸۲۴	
	۱۳۹۵	۶۶۳۹۴۳۰۲	۳۳۵۴۵۲۲۱	۳۲۸۴۹۰۸۱	۶۱۳۳۸۸	۳۱۰۳۳۷	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

مطابق جدول ذیل، مقایسه وضعیت زناشویی مردان و زنان نشان می‌دهد که تغییرات درصد زنان و مردان همسر دار تقریباً یکنواخت بوده است. همچنین درصد زنان بدون همسر در اثر فوت همسر و بدون همسر بر اثر طلاق طی سال‌های ۹۵-۱۳۸۵، در مقایسه با مردان درصد بیشتری را به خود اختصاص داده است. درصد زنان هرگز ازدواج نکرده‌ی استان نیز کمتر از درصد مردان هرگز ازدواج نکرده است. می‌توان گفت که از یک سو، افزایش امید به زندگی و بخصوص افزایش امید به زندگی زنان یکی از عوامل مؤثر بر این موضوع است، اما ویژگی‌های فرهنگی نیز می‌تواند در این تفاوت تأثیرگذار باشد. برای مثال زنان بدون همسر در اثر فوت همسر و بدون همسر بر اثر طلاق شانس کمتری برای ازدواج مجدد دارند.

جدول: توزیع درصد جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی و کشور بر حسب وضع زناشویی و جنس، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور			استان خراسان جنوبی		
		کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
افراد دارای همسر	۱۳۸۵	۵۵,۹	۵۴,۹	۵۷,۰	۵۵,۲	۵۴,۳	۵۶,۲
	۱۳۹۰	۶۰,۶	۶۰,۲	۶۱,۰	۶۱,۴	۶۱,۱	۶۱,۷
	۱۳۹۵	۶۳,۹	۶۳,۴	۶۴,۴	۶۵,۲	۶۴,۳	۶۶,۱
افراد بی همسر بر اثر فوت همسر	۱۳۸۵	۳,۷	۱,۰	۶,۵	۴,۰	۱,۵	۶,۷
	۱۳۹۰	۴,۲	۱,۰	۷,۴	۴,۴	۱,۵	۷,۴
	۱۳۹۵	۴,۱	۱,۰	۷,۳	۴,۱	۱,۲	۷,۱
افراد بی همسر بر اثر طلاق	۱۳۸۵	۰,۷	۰,۵	۰,۹	۰,۴	۰,۳	۰,۶
	۱۳۹۰	۱,۰	۰,۷	۱,۴	۰,۶	۰,۴	۰,۹
	۱۳۹۵	۱,۷	۱,۲	۲,۲	۰,۹	۰,۶	۱,۳
افراد هرگز ازدواج نکرده	۱۳۸۵	۳۹,۷	۴۳,۶	۳۵,۶	۴۰,۳	۴۳,۹	۳۶,۶
	۱۳۹۰	۳۴,۲	۳۸,۱	۳۰,۲	۳۳,۶	۳۷,۱	۳۰,۱
	۱۳۹۵	۳۰,۴	۳۴,۵	۲۶,۲	۲۹,۸	۳۳,۹	۲۵,۶
کل	۱۳۸۵	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
	۱۳۹۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
	۱۳۹۵	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان‌طور که ارقام جدول نشان می‌دهد در سال ۱۳۸۵، در برابر هر ۱۰۰ نفر زن هرگز ازدواج نکرده، حدود ۱۲۲ مرد هرگز ازدواج نکرده وجود داشته که در سال ۱۳۹۵ این نسبت به ۱۳۶ مرد هرگز ازدواج نکرده در برابر ۱۰۰ زن هرگز ازدواج نکرده رسیده است.

جدول: نسبت جنسی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع زناشویی، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

نسبت جنسی		سال	شرح
استان خراسان جنوبی	کل کشور		
۹۸,۹	۹۹,۵	۱۳۸۵	افراد دارای همسر
۹۹,۲	۹۹,۵	۱۳۹۰	
۹۹,۷	۱۰۰,۶	۱۳۹۵	
۲۲,۳	۱۵,۸	۱۳۸۵	افراد بی همسر برائثر فوت همسر
۲۰,۱	۱۴,۳	۱۳۹۰	
۱۷,۱	۱۳,۷	۱۳۹۵	
۵۴,۰	۵۵,۴	۱۳۸۵	افراد بی همسر برائثر طلاق
۴۱,۳	۴۸,۳	۱۳۹۰	
۴۶,۹	۵۶,۰	۱۳۹۵	
۱۲۲,۵	۱۲۶,۶	۱۳۸۵	افراد هرگز ازدواج نکرده
۱۲۳,۷	۱۲۷,۶	۱۳۹۰	
۱۳۵,۹	۱۳۴,۴	۱۳۹۵	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

وضعیت سواد و تحصیلات در استان خراسان جنوبی

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، باسواد شدن زنان و مردان استان خراسان جنوبی در سال‌های موردبررسی دارای روند افزایشی بوده است اما این روند افزایشی به یکسان در میان زنان و مردان اتفاق نمی‌افتد. به صورتی که نرخ باسوادی مردان بالاتر از زنان است. ۶۵,۶ درصد از جمعیت زنان ۶ ساله و بیشتر ساکن در نقاط روستایی در سال ۱۳۸۵، باسواد بوده‌اند که طی ۱۰ سال بعد یعنی در سال ۱۳۹۵ این شاخص بهبود قابل توجهی یافته و به ۷۳,۶ درصد رسیده است. همچنین در مورد زنان ساکن در نقاط شهری استان می‌توان اظهار کرد که وضعیت زنان ساکن در نقاط شهری به لحاظ سواد و آموزش نامناسب‌تر از وضعیت مردان در نقاط شهری و مطلوب‌تر از زنان ساکن در نقاط روستایی در تمام دوره‌های ذکر شده می‌باشد.

جدول: تعداد باسوادان در جمعیت ۶ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع

سکونت و جنس، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	وضع سکونت	کل			مناطق شهری			مناطق روستایی		
		۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۵
کل کشور	کل	۵۴۰۱۲۱۸۴	۵۷۳۶۱۶۸۲	۶۲۶۶۶۷۶۰	۳۹۰۹۶۱۶۵	۴۳۰۴۷۹۷۱	۴۸۳۰۵۰۸۴	۱۴۹۸۶۰۱۹	۱۴۳۱۳۷۱۱	۱۴۳۶۱۶۷۶
	مرد	۲۸۸۳۵۳۵۹	۳۰۱۲۶۱۲۰	۳۲۹۱۲۹۱۷	۲۰۶۲۴۸۳۱	۲۲۳۵۸۱۹۶	۲۵۰۴۷۸۴۸	۸۲۱۰۵۲۸	۷۷۶۷۹۲۴	۷۸۶۵۰۶۹
	زن	۲۵۲۴۶۸۲۵	۲۷۲۳۵۵۶۲	۲۹۷۵۳۸۴۳	۱۸۴۷۱۳۳۴	۲۰۶۸۹۷۷۵	۲۳۲۵۹۷۷۵	۶۷۷۵۴۹۱	۶۵۴۵۷۸۷	۶۴۹۶۶۰۷
استان	کل	۴۶۰۲۷۷	۴۸۲۶۸۱	۵۸۰۶۲۷	۲۶۰۸۳۶	۲۹۵۵۵۲	۳۶۳۴۰۷	۱۹۹۴۴۱	۱۸۷۱۳۶	۲۱۷۲۲۰
	مرد	۲۴۶۴۲۲	۲۵۳۵۷۷	۳۰۶۴۳۸	۱۳۶۸۴۷	۱۵۴۴۴۹	۱۸۹۲۰۹	۱۰۹۵۷۵	۹۹۲۲۸	۱۱۷۲۲۹
	زن	۲۱۳۸۵۵	۲۲۹۱۱۱	۲۷۴۱۸۹	۱۲۳۹۸۹	۱۴۱۲۰۳	۱۷۴۱۹۸	۸۹۸۶۶	۷۸۹۰۸	۹۹۹۹۱
بیرجند	کل	۱۸۷۸۷۷	۱۹۹۸۰۴	۲۰۸۰۰۰	۱۳۹۶۲۸	۱۰۵۶۵۰	۱۶۶۰۰۰	۴۸۲۴۴	۴۹۱۵۴	۴۲۰۰۰
	مرد	۱۰۲۲۵۹	۱۰۵۱۵۸	۱۰۸۰۰۰	۷۳۳۳۶	۷۸۸۹۱	۸۵۰۰۰	۲۸۹۱۹	۲۶۲۶۷	۲۳۰۰۰
	زن	۸۵۶۱۸	۹۴۶۴۶	۱۰۰۰۰۰	۶۶۲۹۲	۷۱۷۵۹	۸۱۰۰۰	۱۹۳۲۵	۲۲۸۸۷	۱۹۰۰۰
خوسف	کل	-	-	۲۰۰۰۰	-	-	۸۰۰۰	-	-	۱۲۰۰۰
	مرد	-	-	۱۲۰۰۰	-	-	۶۰۰۰	-	-	۷۰۰۰
	زن	-	-	۸۰۰۰	-	-	۲۰۰۰	-	-	۶۰۰۰
درمیان	کل	۳۶۶۱۴	۳۷۹۸۷	۳۸۰۰۰	۳۵۴۴	۱۱۸۷۵	۱۱۰۰۰	۳۳۰۷۰	۲۶۱۱۲	۲۷۰۰۰
	مرد	۱۹۴۱۹	۱۹۸۱۸	۲۰۰۰۰	۱۹۲۶	۶۲۱۳	۶۰۰۰	۱۷۴۹۳	۱۳۶۰۵	۱۴۰۰۰
	زن	۱۷۱۹۵	۱۸۱۶۹	۱۸۰۰۰	۱۶۱۸	۵۶۶۲	۵۰۰۰	۱۵۵۷۷	۱۲۵۰۷	۱۳۰۰۰
سرایان	کل	۲۵۴۷۹	۲۴۰۶۵	۲۵۰۰۰	۱۶۶۹۷	۱۷۲۹۳	۱۸۰۰۰	۸۷۸۲	۶۷۷۲	۷۰۰۰
	مرد	۱۳۴۳۳	۱۲۴۱۷	۱۳۰۰۰	۸۸۰۷	۸۸۳۹	۹۰۰۰	۴۶۲۶	۳۵۷۸	۴۰۰۰
	زن	۱۲۰۴۶	۱۱۵۴۸	۱۲۰۰۰	۷۸۹۰	۸۴۵۴	۹۰۰۰	۴۱۵۶	۳۱۹۴	۳۰۰۰
سریشه	کل	۲۵۰۰۰	۲۵۰۳۶	۲۸۰۰۰	۷۰۵۱	۸۲۶۵	۹۰۰۰	۱۷۹۴۹	۱۶۷۷۱	۱۹۰۰۰
	مرد	۱۳۴۴۲	۱۳۲۷۸	۱۵۰۰۰	۳۷۳۶	۴۳۸۷	۵۰۰۰	۹۷۰۶	۸۸۹۱	۱۰۰۰۰
	زن	۱۱۵۵۸	۱۱۷۵۸	۱۳۰۰۰	۳۳۱۵	۳۸۷۸	۴۰۰۰	۸۲۴۳	۷۸۸۰	۹۰۰۰
قائبات	کل	۹۸۹۵۴	۱۰۶۶۹۴	۸۵۰۰۰	۴۳۲۲۳	۵۰۴۱۰	۴۷۰۰۰	۵۵۶۳۱	۵۶۲۸۴	۳۸۰۰۰
	مرد	۵۲۷۳۸	۵۶۱۸۰	۴۵۰۰۰	۲۲۹۴۵	۲۶۳۲۶	۲۵۰۰۰	۲۹۷۹۳	۲۹۸۵۴	۲۰۰۰۰
	زن	۴۶۲۱۶	۵۰۵۱۴	۴۰۰۰۰	۲۰۳۷۸	۲۴۰۸۴	۲۲۰۰۰	۲۵۸۳۸	۲۶۴۳۰	۱۸۰۰۰
زیرکوه	کل	-	-	۲۸۰۰۰	-	-	۶۰۰۰	-	-	۲۳۰۰۰
	مرد	-	-	۱۵۰۰۰	-	-	۳۰۰۰	-	-	۱۳۰۰۰
	زن	-	-	۱۳۰۰۰	-	-	۳۰۰۰	-	-	۱۰۰۰۰
نهبندان	کل	۳۷۷۹۴	۳۷۷۸۵	۳۶۰۰۰	۱۵۰۴۲	۱۶۵۴۰	۱۶۰۰۰	۲۲۳۷۵	۲۱۲۲۹	۱۹۰۰۰
	مرد	۲۰۵۵۶	۲۰۱۳۵	۱۹۰۰۰	۸۰۶۱	۸۶۶۵	۸۰۰۰	۱۲۲۸۸	۱۱۴۶۰	۱۰۰۰۰
	زن	۱۷۲۳۸	۱۷۶۵۰	۱۷۰۰۰	۶۹۸۱	۷۸۷۵	۸۰۰۰	۱۰۰۸۷	۹۷۶۹	۹۰۰۰
فردوس	کل	-	۳۲۵۲۰	۳۶۰۰۰	-	۲۶۱۵۹	۲۹۰۰۰	-	۶۳۶۱	۷۰۰۰
	مرد	-	۱۶۹۱۳	۱۹۰۰۰	-	۱۳۶۳۴	۱۵۰۰۰	-	۳۲۷۹	۴۰۰۰
	زن	-	۱۵۶۰۷	۱۷۰۰۰	-	۱۲۵۲۵	۱۴۰۰۰	-	۳۰۸۲	۳۰۰۰
بشرویه	کل	-	۱۸۷۹۷	۲۰۰۰۰	-	۱۴۳۶۰	۱۵۰۰۰	-	۴۴۳۷	۵۰۰۰
	مرد	-	۹۶۷۸	۱۰۰۰۰	-	۷۳۹۴	۸۰۰۰	-	۲۲۸۴	۳۰۰۰
	زن	-	۹۱۱۹	۱۰۰۰۰	-	۶۹۶۶	۷۰۰۰	-	۲۱۵۳	۲۰۰۰
طبس	کل	-	-	۵۷۰۰۰	-	-	۳۸۰۰۰	-	-	۱۹۰۰۰
	مرد	-	-	۳۰۰۰۰	-	-	۲۰۰۰۰	-	-	۱۰۰۰۰
	زن	-	-	۲۷۰۰۰	-	-	۱۸۰۰۰	-	-	۹۰۰۰

استان خراسان جنوبی

اطلاعات شهرستان زیرکوه و طبس در سال های ۸۵-۹۰ و فردوس و بشرویه در سال ۸۵ به دلیل تفکیک نشدن شهرستانها با بیرجند آمده است. مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی،

مطابق جدول ذیل، بررسی فاصله نرخ باسوادی زنان در استان خراسان جنوبی و کل کشور نشان می‌دهد که در سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۹۵ استان خراسان جنوبی به لحاظ شاخص سواد و آموزش وضعیت نامطلوب‌تری نسبت به کل کشور داشته است.

جدول: نرخ باسوادی در جمعیت ۶ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	وضع سکونت			کل			مناطق شهری			مناطق روستایی		
	سال	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۵
کل کشور	کل	۸۴٫۶	۸۴٫۸	۸۷٫۶	۸۸٫۹	۸۸٫۶	۸۸٫۹	۸۸٫۶	۹۰٫۸	۷۵٫۱	۷۵٫۰	۷۸٫۵
	مرد	۸۸٫۷	۸۸٫۴	۹۱٫۰	۹۲٫۲	۹۱٫۵	۹۲٫۲	۹۱٫۵	۹۳٫۵	۸۱٫۱	۸۰٫۶	۸۳٫۹
	زن	۸۰٫۳	۸۱٫۱	۸۴٫۲	۸۵٫۶	۸۵٫۶	۸۴٫۲	۸۵٫۶	۸۸٫۰	۶۸٫۹	۶۹٫۴	۷۲٫۸
بزرگنشین	کل	۸۱٫۱	۸۲٫۵	۸۶٫۸	۸۹٫۶	۸۹٫۹	۸۹٫۶	۸۹٫۹	۹۲٫۲	۷۲٫۲	۷۳٫۰	۷۹٫۱
	مرد	۸۵٫۹	۸۶٫۵	۹۰٫۴	۹۲٫۸	۹۲٫۷	۹۲٫۸	۹۲٫۷	۹۴٫۶	۷۸٫۷	۷۸٫۴	۸۴٫۵
	زن	۷۶٫۲	۷۸٫۴	۸۳٫۰	۸۶٫۳	۸۷٫۱	۸۶٫۳	۸۷٫۱	۸۹٫۷	۶۵٫۶	۶۷٫۷	۷۳٫۶
بوشهر	کل	-	-	۹۱٫۳	-	-	-	-	۹۳٫۶	-	-	۸۳٫۴
	مرد	-	-	۹۳٫۷	-	-	-	-	۹۵٫۵	-	-	۸۷٫۷
	زن	-	-	۸۸٫۹	-	-	-	-	۹۱٫۷	-	-	۷۸٫۶
خروسف	کل	-	-	۸۱٫۶	-	-	-	-	۹۲٫۷	-	-	۷۵٫۸
	مرد	-	-	۸۷٫۷	-	-	-	-	۹۶٫۰	-	-	۸۱٫۸
	زن	-	-	۷۳٫۴	-	-	-	-	۸۵٫۰	-	-	۶۹٫۷
درمیان	کل	-	-	۸۲٫۹	-	-	-	-	۸۷٫۹	-	-	۸۱٫۱
	مرد	-	-	۸۶٫۹	-	-	-	-	۹۱٫۵	-	-	۸۵٫۳
	زن	-	-	۷۸٫۹	-	-	-	-	۸۴٫۴	-	-	۷۶٫۹
سرایان	کل	-	-	۸۶٫۱	-	-	-	-	۸۸٫۹	-	-	۷۹٫۵
	مرد	-	-	۹۰٫۰	-	-	-	-	۹۲٫۱	-	-	۸۵٫۱
	زن	-	-	۸۲٫۱	-	-	-	-	۸۵٫۶	-	-	۷۴٫۱
سربیشه	کل	-	-	۷۸٫۶	-	-	-	-	۸۸٫۰	-	-	۷۴٫۶
	مرد	-	-	۸۴٫۶	-	-	-	-	۹۲٫۲	-	-	۸۱٫۴
	زن	-	-	۷۲٫۶	-	-	-	-	۸۳٫۸	-	-	۶۸٫۱
قائنات	کل	-	-	۸۴٫۳	-	-	-	-	۹۰٫۶	-	-	۷۷٫۵
	مرد	-	-	۸۸٫۸	-	-	-	-	۹۳٫۷	-	-	۸۳٫۳
	زن	-	-	۷۹٫۷	-	-	-	-	۸۷٫۴	-	-	۷۱٫۷
زیرکوه	کل	-	-	۸۱٫۱	-	-	-	-	۸۹٫۱	-	-	۷۹٫۴
	مرد	-	-	۸۶٫۷	-	-	-	-	۹۲٫۱	-	-	۸۵٫۵
	زن	-	-	۷۵٫۴	-	-	-	-	۸۶٫۲	-	-	۷۳٫۰
نهبندان	کل	-	-	۷۹٫۴	-	-	-	-	۹۰٫۱	-	-	۷۱٫۹
	مرد	-	-	۸۳٫۹	-	-	-	-	۹۲٫۵	-	-	۷۷٫۸
	زن	-	-	۷۴٫۸	-	-	-	-	۸۷٫۶	-	-	۶۵٫۹
فردوس	کل	-	-	۸۹٫۳	-	-	-	-	۹۲٫۷	-	-	۷۷٫۰
	مرد	-	-	۹۳٫۱	-	-	-	-	۹۵٫۵	-	-	۸۴٫۵
	زن	-	-	۸۵٫۴	-	-	-	-	۸۹٫۹	-	-	۶۹٫۵
بشرویه	کل	-	-	۸۷٫۱	-	-	-	-	۸۹٫۷	-	-	۸۰٫۱
	مرد	-	-	۹۰٫۲	-	-	-	-	۹۲٫۰	-	-	۸۵٫۱
	زن	-	-	۸۴٫۱	-	-	-	-	۸۷٫۳	-	-	۷۵٫۱
چلبس	کل	-	-	۹۰٫۸	-	-	-	-	۹۳٫۸	-	-	۸۵٫۵
	مرد	-	-	۹۳٫۵	-	-	-	-	۹۵٫۷	-	-	۸۹٫۶
	زن	-	-	۸۸٫۰	-	-	-	-	۹۱٫۸	-	-	۸۱٫۲

اطلاعات شهرستان‌های استان خراسان جنوبی در سال‌های ۸۵-۹۰ به دلیل تفکیک نشدن شهرستان‌ها موجود نیست.

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

مطابق جدول ذیل، در سال ۱۳۹۵، جمعیت باسواد ۶ ساله و بالاتر استان خراسان جنوبی برابر با ۵۸۰۶۲۷ نفر می‌باشد که از این تعداد ۲۱,۳۷۵ نفر دارای سطح سواد ابتدایی و سواد آموزشی بزرگسالان، ۹۶۴۱۱ نفر دارای سطح سواد راهنمایی (متوسطه اول)، ۴۹۴۱۲ نفر دارای سطح سواد متوسطه دوم، ۱۰۲۴۳۲ نفر دارای سطح سواد دیپلم و پیش‌دانشگاهی، ۱۱۹۳۸۱ نفر دارای سطح سواد عالی و ۲۶۱۶ نفر دارای سطح سواد سایر دوره‌های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهارنشده بوده‌اند.

جدول: تعداد جمعیت باسواد ۶ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور بر حسب سطح سواد به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

وضع سکونت	سطح سواد	کل کشور			استان خراسان جنوبی		
		کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل	ابتدایی / پایان ابتدایی / سوادآموزی	۱۸۲۱۶۳۳۲	۸۹۹۱۴۴۱	۹۲۲۴۸۹۱	۲۱۰۳۷۵	۹۸۳۱۸	۱۱۲۰۵۷
	سیکل اول / راهنمایی / پایان راهنمایی / متوسطه ۱	۱۱۳۶۱۳۸۰	۶۴۳۳۱۹۵	۴۹۲۸۱۸۵	۹۶۴۱۱	۵۶۴۲۶	۳۹۹۸۵
	سیکل دوم / متوسطه / متوسطه ۲ / فاقد مدرک دیپلم	۵۵۳۴۵۲۰	۳۱۸۴۲۶۵	۲۳۵۰۲۵۵	۴۹۴۱۲	۳۰۰۳۹	۱۹۳۷۳
	دیپلم و پیش‌دانشگاهی	۱۳۶۹۳۵۷۴	۷۰۲۴۳۴۰	۶۶۶۹۲۳۴	۱۰۲۴۳۲	۵۵۵۸۸	۴۶۸۴۴
	عالی	۱۳۶۱۳۶۵۱	۷۱۴۴۲۸۷	۶۴۶۹۳۶۴	۱۱۹۳۸۱	۶۴۶۱۶	۵۴۷۶۵
	سایر دوره‌های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهارنشده	۲۴۷۳۰۳	۱۳۵۳۸۹	۱۱۱۹۱۴	۲۶۱۶	۱۴۵۱	۱۱۶۵
	جمع	۶۲۶۶۶۷۶۰	۳۲۹۱۲۹۱۷	۲۹۷۵۳۸۴۳	۵۸۰۶۲۷	۳۰۶۴۳۸	۲۷۴۱۸۹
مناطق شهری	ابتدایی / پایان ابتدایی / سوادآموزی	۱۲۰۹۰۶۰۶	۵۹۵۴۹۹۳	۶۱۳۵۶۱۳	۱۰۵۴۵۴	۴۸۵۴۶	۵۶۹۰۸
	سیکل اول / راهنمایی / پایان راهنمایی / متوسطه ۱	۸۱۳۹۰۲۵	۴۵۴۶۴۹۶	۳۵۹۲۵۲۹	۵۵۶۳۶	۳۲۱۸۳	۲۳۴۵۳
	سیکل دوم / متوسطه / متوسطه ۲ / فاقد مدرک دیپلم	۴۱۸۴۳۸۷	۲۳۶۱۳۷۱	۱۸۲۳۰۱۶	۳۱۶۷۵	۱۸۷۲۰	۱۲۹۵۵
	دیپلم و پیش‌دانشگاهی	۱۱۴۵۰۹۷۲	۵۷۵۷۳۰۴	۵۶۹۳۶۶۸	۷۰۳۱۶	۳۶۷۸۵	۳۳۵۳۱
	عالی	۱۲۲۶۳۱۱۳	۶۳۳۲۹۵۸	۵۹۳۰۱۵۵	۹۹۰۶۳	۵۲۲۸۴	۴۶۷۷۹
	سایر دوره‌های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهارنشده	۱۷۶۹۸۱	۹۴۷۲۶	۸۲۲۵۵	۱۲۶۳	۶۹۱	۵۷۲
	جمع	۴۸۳۰۵۰۸۴	۲۵۰۴۷۸۴۸	۲۳۲۵۷۲۳۶	۳۶۳۴۰۷	۱۸۹۲۰۲	۱۷۴۱۹۸
مناطق روستایی	ابتدایی / پایان ابتدایی / سوادآموزی	۶۱۲۵۷۲۶	۳۰۳۶۴۴۸	۳۰۸۹۲۷۸	۱۰۴۹۲۱	۴۹۷۷۲	۵۵۱۴۹
	سیکل اول / راهنمایی / پایان راهنمایی / متوسطه ۱	۳۲۲۲۳۵۵	۱۸۸۶۶۹۹	۱۳۳۵۶۵۶	۴۰۷۷۵	۲۴۲۴۳	۱۶۵۳۲
	سیکل دوم / متوسطه / متوسطه ۲ / فاقد مدرک دیپلم	۱۳۵۰۱۳۳	۸۲۲۸۹۴	۵۲۷۲۳۹	۱۷۷۳۷	۱۱۳۱۹	۶۴۱۸
	دیپلم و پیش‌دانشگاهی	۲۲۴۲۶۰۲	۱۲۶۷۰۳۶	۹۷۵۵۶۶	۳۲۱۱۶	۱۸۸۰۳	۱۳۳۱۳
	عالی	۱۳۵۰۵۳۸	۸۱۱۳۲۹	۵۳۹۲۰۹	۲۰۳۱۸	۱۲۳۳۲	۷۹۸۶
	سایر دوره‌های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهارنشده	۷۰۳۲۲	۴۰۶۶۳	۲۹۶۵۹	۱۳۵۳	۷۶۰	۵۹۳
	جمع	۱۴۳۶۱۶۷۶	۷۸۶۵۰۶۹	۶۴۹۶۶۰۷	۲۱۷۲۲۰	۱۱۷۲۲۹	۹۹۹۹۱

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، درصد زنان دارای سطح سواد ابتدایی در شهر و روستا از مردان ساکن در این مناطق بالاتر بوده و در مناطق روستایی هرچه بر میزان سطح سواد افزوده‌شده از درصد زنان باسواد در آن سطوح در مقایسه با مردان کاسته شده است.

جدول: درصد جمعیت باسواد ۶ ساله و بیشتر استان خراسان جنوبی در مقایسه با کشور برحسب سطح سواد به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

استان خراسان جنوبی			کل کشور			سطح سواد	وضع سکونت
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل		
۴۰,۹	۳۲,۱	۳۶,۲	۳۱,۰	۲۷,۳	۲۹,۱	ابتدایی / پایان ابتدایی / سوادآموزی	کل
۱۴,۶	۱۸,۴	۱۶,۶	۱۶,۶	۱۵,۵	۱۸,۱	سیکل اول / راهنمایی / پایان راهنمایی / متوسطه ۱	
۷,۱	۹,۸	۸,۵	۷,۹	۹,۷	۸,۸	سیکل دوم / متوسطه / متوسطه ۲ / فاقد مدرک دیپلم	
۱۷,۱	۱۸,۱	۱۷,۶	۲۲,۴	۲۱,۳	۲۱,۹	دیپلم و پیش‌دانشگاهی	
۲۰,۰	۲۱,۱	۲۰,۶	۲۱,۷	۲۱,۷	۲۱,۷	عالی	
۰,۴	۰,۵	۰,۵	۰,۴	۰,۴	۰,۴	سایر دوره‌های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهارنشده	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع	
۳۲,۷	۲۵,۷	۲۹,۰	۲۶,۴	۲۳,۸	۲۵,۰	ابتدایی / پایان ابتدایی / سوادآموزی	
۱۳,۵	۱۷,۰	۱۵,۳	۱۵,۴	۱۸,۲	۱۶,۸	سیکل اول / راهنمایی / پایان راهنمایی / متوسطه ۱	
۷,۴	۹,۹	۸,۷	۷,۸	۹,۴	۸,۷	سیکل دوم / متوسطه / متوسطه ۲ / فاقد مدرک دیپلم	
۱۹,۲	۱۹,۴	۱۹,۳	۲۴,۵	۲۳,۰	۲۳,۷	دیپلم و پیش‌دانشگاهی	
۲۶,۹	۲۷,۶	۲۷,۳	۲۵,۵	۲۵,۳	۲۵,۴	عالی	
۰,۳	۰,۴	۰,۳	۰,۴	۰,۴	۰,۴	سایر دوره‌های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهارنشده	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع	
۵۵,۲	۴۲,۵	۴۸,۳	۴۷,۶	۳۸,۶	۴۲,۷	ابتدایی / پایان ابتدایی / سوادآموزی	مناطق روستایی
۱۶,۵	۲۰,۷	۱۸,۸	۲۰,۶	۲۴,۰	۲۲,۴	سیکل اول / راهنمایی / پایان راهنمایی / متوسطه ۱	
۶,۴	۹,۷	۸,۲	۸,۱	۱۰,۵	۹,۴	سیکل دوم / متوسطه / متوسطه ۲ / فاقد مدرک دیپلم	
۱۳,۳	۱۶,۰	۱۴,۸	۱۵,۰	۱۶,۱	۱۵,۶	دیپلم و پیش‌دانشگاهی	
۸,۰	۷,۵	۹,۴	۸,۳	۱۰,۳	۹,۴	عالی	
۰,۶	۰,۶	۰,۶	۰,۵	۰,۵	۰,۵	سایر دوره‌های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهارنشده	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع	

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: تعداد دانش آموزان مقاطع مختلف تحصیلی در استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال های ۱۳۹۵

استان خراسان جنوبی			کل کشور			سطح سواد	وضع سکونت
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل		
۴۰۴۵۳	۴۲۸۰۵	۸۳۲۵۸	۳۶۵۳۸۲۱	۳۸۹۴۶۲۱	۷۵۴۸۴۴۲	ابتدایی و سوادآموزی بزرگسالان	کل
۱۵۶۰۴	۱۷۴۱۶	۳۳۰۲۰	۱۴۲۷۰۶۳	۱۵۸۸۷۳۱	۳۰۱۵۷۹۴	راهنمایی / متوسطه ۱	
۱۵۸۰۵	۱۸۱۵۹	۳۳۹۶۴	۱۴۳۴۸۴۱	۱۶۴۵۹۵۶	۳۰۸۰۷۹۷	متوسطه و پیش دانشگاهی	
۲۳۳۳۰	۲۴۵۵۰	۴۷۸۸۰	۲۵۹۲۸۶۹	۲۷۵۵۳۱۹	۵۳۴۸۱۸۸	ابتدایی و سوادآموزی بزرگسالان	مناطق شهری
۱۰۰۵۵	۱۰۳۷۸	۲۰۴۳۳	۱۰۷۱۵۵۸	۱۱۵۵۷۷۷	۲۲۲۷۳۳۵	راهنمایی / متوسطه ۱	
۱۱۵۲۸	۱۲۴۵۲	۲۳۹۸۰	۱۱۷۰۰۷۳	۱۲۸۹۵۶۸	۲۴۵۹۶۴۱	متوسطه و پیش دانشگاهی	
۱۷۱۲۳	۱۸۲۵۵	۳۵۳۷۸	۱۰۶۰۹۵۲	۱۱۳۹۳۰۲	۲۲۰۰۲۵۴	ابتدایی و سوادآموزی بزرگسالان	مناطق روستایی
۵۵۴۹	۷۰۳۸	۱۲۵۸۷	۳۵۵۵۰۵	۴۳۲۹۵۴	۷۸۸۴۵۹	راهنمایی / متوسطه ۱	
۴۲۷۷	۵۷۰۷	۹۹۸۴	۲۶۴۷۶۸	۳۵۶۸۸	۶۲۱۱۵۶	متوسطه و پیش دانشگاهی	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان طور که در جدول ذیل ملاحظه می شود پوشش تحصیلی پسران در مقاطع تحصیلی ابتدایی و سوادآموزی بزرگسالان و متوسطه اول بالاتر از پوشش تحصیلی دختران می باشد. به علاوه نکته ای که لازم است مورد اشاره قرار بگیرد؛ تفاوت پوشش تحصیلی زنان در مقطع تحصیلی متوسطه و پیش دانشگاهی در نقاط شهری و روستایی می باشد. همان گونه که کاملاً مشهود است پوشش تحصیلی دختران ساکن در نقاط روستایی به ویژه در دوره متوسطه و پیش دانشگاهی پایین تر از پوشش تحصیلی دختران ساکن در نقاط شهری می باشد.

جدول: درصد دانش آموزان مقاطع مختلف تحصیلی در استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال‌های ۱۳۹۵

وضع سکونت	سطح سواد	کل کشور			استان خراسان جنوبی		
		کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل	ابتدایی و سوادآموزی بزرگسالان	۸۸,۰	۸۸,۶	۸۷,۳	۸۹,۴	۹۰,۱	۸۸,۸
	راهنمایی / متوسطه ۱	۹۲,۲	۹۴,۹	۸۹,۳	۸۹,۹	۹۲,۶	۸۷,۱
	متوسطه و پیش‌دانشگاهی	۹۳,۹	۹۸,۱	۸۹,۵	۸۷,۵	۸۷,۲	۸۷,۸
مناطق شهری	ابتدایی و سوادآموزی بزرگسالان	۸۷,۸	۸۸,۳	۸۷,۳	۸۹,۰	۸۹,۵	۸۸,۵
	راهنمایی / متوسطه ۱	۹۴,۴	۹۵,۸	۹۳,۰	۹۱,۳	۹۲,۴	۹۰,۲
	متوسطه و پیش‌دانشگاهی	۱۰۳,۵	۱۰۶,۹	۱۰۰,۰	۱۰۰,۹	۹۸,۸	۱۰۳,۳
مناطق روستایی	ابتدایی و سوادآموزی بزرگسالان	۸۸,۴	۸۹,۳	۸۷,۴	۹۰,۰	۹۰,۸	۸۹,۲
	راهنمایی / متوسطه ۱	۸۶,۵	۹۲,۶	۸۰,۰	۸۷,۷	۹۲,۸	۸۲,۰
	متوسطه و پیش‌دانشگاهی	۶۸,۷	۷۵,۷	۶۱,۱	۶۶,۳	۶۹,۴	۶۲,۵

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

در جدول ذیل، میزان دانشجویان در حال تحصیل استان خراسان جنوبی با کل کشور مقایسه شده است، همچنان که ملاحظه می‌شود در سال ۱۳۸۵، از هر هزار زن باسواد ۶ ساله و بالاتر که در استان خراسان جنوبی ساکن بوده است ۵۵,۲ نفر از آنان دانشجویی در حال تحصیل بوده‌اند که این شاخص طی ۵ سال بعد (۱۳۹۰) به ۷۵,۳ نفر در هر هزار نفر افزایش یافته و در سرشماری سال ۱۳۹۵، نسبت به دوره قبل کاهش یافته و به ۶۲,۶ نفر در هر هزار نفر سیده است، به علاوه بر اساس آمار در سال ۱۳۹۵، میزان دانشجویان در حال تحصیل زن در استان خراسان جنوبی، بالاتر از میزان ذکر شده برای کل کشور است. بررسی وضعیت دانشجویان به تفکیک جنس بیانگر است که در سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰، هم در سطح کشور و هم در استان، میزان دانشجویان در حال تحصیل زن بالاتر از این میزان برای مردان بوده و همچنین بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵، در سطح کشور و استان میزان دانشجویان در حال تحصیل زن کمتر از میزان دانشجویان در حال تحصیل مرد می‌باشد؛ بنابراین بادی گفت که ترکیب جنسی دانشجویان به نفع مردان تغییر یافته است کاهش نسبی زنان دانشجو مانند بسیاری دیگر از پدیده‌های اجتماعی، خود معلول و برآمده از علل و عوامل اجتماعی؛ سیاسی و اقتصادی است که توجه به این دسته از عوامل در تحلیل چستی و چرایی این پدیده اجتماعی راهگشا خواهد بود. همچنین از نظر وضعیت سکونت دانشجویان در حال تحصیل، باید گفت که شکاف قابل توجهی بین زنان مناطق روستایی و مناطق شهری و به نفع زنان مناطق شهری در تمام سال‌های مورد بررسی وجود داشته است.

جدول: تعداد دانشجویان در حال تحصیل استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال های ۹۵-۱۳۸۵

شرح	سال	کل کشور			استان خراسان جنوبی		
		کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل	۱۳۸۵	۵۴۰۸۲۱۸۴	۲۸۸۳۵۳۵۹	۳۵۲۴۶۸۲۵	۴۶۰۲۷۷	۲۱۳۸۵۵	
	۱۳۹۰	۴۱۳۸۹۵۶	۲۰۶۸۹۴۶	۲۰۷۰۰۱۰	۳۵۰۳۹	۱۷۲۴۶	
	۱۳۹۵	۳۹۰۸۸۴۴	۲۰۹۷۵۶۴	۱۸۱۱۲۸۰	۳۷۸۴۶	۲۰۶۹۲	
مناطق شهری	۱۳۸۵	۳۹۰۹۶۱۶۵	۲۰۶۲۴۸۳۱	۱۸۴۷۱۳۳۴	۲۶۰۸۳۶	۱۲۳۹۸۹	
	۱۳۹۰	۳۶۳۵۰۱۸	۱۷۹۵۵۷۳	۱۸۳۹۴۴۵	۲۹۷۳۰	۱۴۷۶۷	
	۱۳۹۵	۳۴۷۷۷۷۴	۱۸۳۶۶۳۶	۱۶۴۱۱۳۸	۳۱۱۹۵	۱۴۴۵۲	
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۱۴۹۸۶۰۱۹	۸۲۱۰۵۲۸	۶۷۷۵۴۹۱	۱۹۹۴۴۱	۸۹۸۶۶	
	۱۳۹۰	۵۰۳۹۳۸	۲۷۳۳۷۳	۲۳۰۵۶۵	۵۳۰۹	۲۴۷۹	
	۱۳۹۵	۴۳۱۰۷۰	۲۶۰۹۲۸	۱۷۰۱۴۲	۶۶۵۱	۲۷۰۲	

مأخذ: نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی،

۱۳۹۶

جدول: میزان دانشجویان در حال تحصیل استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال های ۹۵-۱۳۸۵ (در هزار نفر جمعیت باسواد ۶ ساله و بالاتر)

شرح	سال	کل کشور			استان خراسان جنوبی		
		کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل	۱۳۸۵	۴۷,۲	۴۳,۳	۵۱,۸	۵۰,۷	۴۶,۹	
	۱۳۹۰	۷۲,۲	۶۸,۷	۷۶,۰	۷۲,۶	۷۰,۲	
	۱۳۹۵	۶۲,۴	۶۳,۷	۶۰,۹	۶۵,۲	۶۷,۵	
مناطق شهری	۱۳۸۵	۵۹,۲	۵۴,۳	۶۴,۷	۸۰,۹	۷۵,۲	
	۱۳۹۰	۸۴,۴	۸۰,۳	۸۸,۹	۱۰۰,۶	۹۶,۹	
	۱۳۹۵	۷۲,۰	۷۳,۳	۷۰,۶	۸۵,۸	۸۸,۵	
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۱۶,۱	۱۵,۷	۱۶,۶	۱۱,۲	۱۱,۵	
	۱۳۹۰	۳۴,۰	۳۵,۰	۳۶,۰	۲۸,۴	۲۸,۵	
	۱۳۹۵	۳۰,۰	۳۳,۲	۲۶,۲	۳۰,۶	۳۳,۷	

مأخذ: نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی،

۱۳۹۶

جدول زیر بیانگر این می باشد که وضعیت تعداد و درصد دانشجویان در حال تحصیل به تفکیک مقطع تحصیلی در سرشماری سال ۱۳۹۵، چگونه است. توزیع تعداد و درصد دانشجویان در حال تحصیل به تفکیک مقطع تحصیلی بیانگر است که دانشجویان مقطع لیسانس در مقایسه با سایر مقاطع، هم در میان زنان و هم در میان مردان سهم بیشتری را به خود اختصاص داده اند. همچنین حجم دانشجویان زن در مقطع کارشناسی ارشد بالاتر از میزان مشابه برای مردان است همچنین در مقطع دکتری تخصصی و فوق دکترا حجم دانشجویان مرد و زن نسبتاً برابر و در دیگر مقاطع تحصیلی شکاف بین دانشجویان زن و مرد به نفع مردان است.

جدول: تعداد و درصد دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی در استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال ۱۳۹۵

درصد			تعداد			شرح	
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل		
۱۷,۳	۲۵,۰	۲۱,۴	۳۱۱۳۱۵	۵۲۴۴۸۰	۸۳۵۷۹۵	کاردانی	کل کشور
۵۹,۵	۵۰,۸	۵۴,۹	۱۰۷۸۲۵۶	۱۰۶۶۱۰۸	۲۱۴۴۳۶۴	کارشناسی	
۲۰,۷	۲۰,۴	۲۰,۶	۳۷۵۴۴۵	۴۲۸۰۹۰	۸۰۳۵۳۵	کارشناسی ارشد و دکتری حرفه ای	
۲,۶	۳,۸	۳,۲	۴۶۲۶۴	۷۸۸۸۶	۱۲۵۱۵۰	دکترای تخصصی و فوق دکترا	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۸۱۱۲۸۰	۲۰۹۷۵۶۴	۳۹۰۸۸۴۴	کل	
۱۵,۵	۲۶,۸	۲۱,۷	۲۶۶۰	۵۵۳۹	۸۱۹۹	کاردانی	استان خراسان جنوبی
۶۴,۶	۵۲,۹	۵۸,۲	۱۱۰۸۳	۱۰۹۲۵	۲۲۰۲۸	کارشناسی	
۱۷,۸	۱۸,۱	۱۸,۰	۳۰۴۸	۳۷۴۹	۶۷۹۷	کارشناسی ارشد و دکتری حرفه ای	
۲,۱	۲,۲	۲,۲	۳۶۳	۴۵۹	۸۲۲	دکترای تخصصی و فوق دکترا	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۷۱۵۴	۲۰۶۹۲	۳۷۸۴۶	کل	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در

استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: تعداد دانش‌آموختگان دانشگاهی در استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵

وضع سکونت	سال	کل کشور			استان خراسان جنوبی		
		کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل	۱۳۸۵	۴۳۳۰۸۵۰	۲۵۲۱۴۸۴	۱۸۰۹۳۶۶	۴۶۰۲۷۷	۲۴۶۴۲۲	۲۱۳۸۵۵
	۱۳۹۰	۶۹۲۱۰۶۴	۳۷۳۶۹۶۹	۳۱۸۴۰۹۵	۵۳۴۲۲	۲۹۶۱۳	۲۳۸۰۹
	۱۳۹۵	۹۶۳۸۸۵۳	۵۰۰۵۹۸۹	۴۶۳۲۸۶۴	۸۱۲۲۰	۴۳۶۸۹	۳۷۵۳۱
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۳۹۶۳۶۲۲	۲۲۷۴۶۳۵	۱۶۸۸۹۸۸	۲۶۰۸۳۶	۱۳۶۸۴۷	۱۲۳۹۸۹
	۱۳۹۰	۶۳۶۱۲۹۱	۳۴۰۶۰۹۳	۲۹۵۵۱۹۸	۴۶۹۲۶	۲۵۵۸۲	۲۱۳۴۴
	۱۳۹۵	۸۷۲۶۹۴۲	۴۴۶۱۴۸۱	۴۲۶۵۴۶۱	۶۷۶۰۲	۳۵۳۴۳	۳۲۲۵۹
مناطق شهری	۱۳۸۵	۳۶۶۷۲۳	۲۴۶۴۶۷	۱۲۰۲۵۵	۱۹۹۴۴۱	۱۰۹۵۷۵	۸۹۸۶۶
	۱۳۹۰	۵۵۹۷۷۳	۳۳۰۸۷۶	۲۲۸۸۹۷	۶۴۹۶	۴۰۳۱	۲۴۶۵
	۱۳۹۵	۹۱۱۹۱۱	۵۴۴۵۰۸	۳۶۷۴۰۳	۱۳۶۱۸	۸۳۴۶	۵۲۷۲

مأخذ: نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی،

۱۳۹۶

جدول: میزان دانش‌آموختگان دانشگاهی در استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ (در هر هزار نفر جمعیت باسواد ۶ ساله و بالاتر)

وضع سکونت	سال	کل کشور			استان خراسان جنوبی		
		کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل	۱۳۸۵	۸۰٫۱	۸۷٫۴	۷۱٫۷	۶۶٫۱	۷۱٫۶	۵۹٫۸
	۱۳۹۰	۱۲۰٫۷	۱۲۴٫۰	۱۱۶٫۹	۱۱۰٫۷	۱۱۶٫۸	۱۰۳٫۹
	۱۳۹۵	۱۵۳٫۸	۱۵۲٫۱	۱۵۵٫۷	۱۳۹٫۹	۱۴۲٫۶	۱۳۶٫۹
مناطق روستایی	۱۳۸۵	۱۰۱٫۴	۱۱۰٫۳	۹۱٫۴	۱۰۰٫۰	۱۰۶٫۷	۹۲٫۶
	۱۳۹۰	۱۴۷٫۸	۱۵۲٫۳	۱۴۲٫۸	۱۵۸٫۸	۱۶۵٫۷	۱۵۱٫۲
	۱۳۹۵	۱۸۰٫۷	۱۷۸٫۱	۱۸۳٫۴	۱۸۶٫۰	۱۸۶٫۸	۱۸۵٫۲
مناطق شهری	۱۳۸۵	۲۴٫۵	۳۰٫۰	۱۷٫۷	۲۱٫۹	۲۷٫۹	۱۴٫۵
	۱۳۹۰	۳۹٫۱	۴۲٫۶	۳۵٫۰	۳۴٫۷	۴۰٫۶	۲۸٫۰
	۱۳۹۵	۶۳٫۵	۶۹٫۲	۵۶٫۶	۶۲٫۷	۷۱٫۲	۵۲٫۷

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در

استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۵، در کل استان خراسان جنوبی ۳۷۵۳۱ نفر زن دارای تحصیلات دانشگاهی هستند. آخرین مدرک تحصیلی حجم قابل توجهی از زنان دانش آموخته نیز کارشناسی بوده است (۶۸,۱ درصد). در مقایسه با مردان، نسبت زنان دارای مدرک کارشناسی بیشتر می‌باشد. در سایر مقاطع تحصیلی نسبت مردان بالاتر از نسبت زنان است. در مقایسه با کل کشور می‌توان گفت شرایط حاکم در استان در کل کشور نیز صادق است.

جدول: تعداد و درصد دانش آموختگان دانشگاهی مقاطع مختلف تحصیلی در استان خراسان جنوبی و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس، در سال ۱۳۹۵

درصد			تعداد			شرح	
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل		
۲۱,۹	۲۷,۳	۲۴,۷	۱۰۱۵۰۳۱	۱۳۶۴۱۳۴	۲۳۷۹۱۶۵	کاردانی	کل کشور
۶۵,۲	۵۵,۹	۶۰,۴	۳۰۲۲۶۰۴	۲۷۹۷۷۳۸	۵۸۲۰۳۴۲	کارشناسی	
۱۱,۹	۱۴,۷	۱۳,۴	۵۵۳۱۱۷	۷۳۸۲۶۷	۱۲۹۱۳۸۴	کارشناسی ارشد و دکتری حرفه‌ای	
۰,۹	۲,۱	۱,۵	۴۲۱۱۲	۱۰۵۸۵۰	۱۴۷۹۶۲	دکترای تخصصی و فوق دکترا	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۴۶۳۲۸۶۴	۵۰۰۵۹۸۹	۹۶۳۸۸۵۳	کل	
۲۱,۳	۲۸,۳	۲۵,۱	۷۹۸۳	۱۲۳۷۱	۲۰۳۵۴	کاردانی	استان خراسان جنوبی
۶۸,۱	۵۸,۶	۶۳,۰	۲۵۵۴۱	۲۵۵۹۹	۵۱۱۴۰	کارشناسی	
۱۰,۲	۱۱,۶	۱۰,۹	۳۸۱۱	۵۰۵۸	۸۸۶۹	کارشناسی ارشد و دکتری حرفه‌ای	
۰,۵	۱,۵	۱,۱	۱۹۶	۶۶۱	۸۵۷	دکترای تخصصی و فوق دکترا	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۳۷۵۳۱	۴۳۶۸۹	۸۱۲۲۰	کل	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در

استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: زنان ۶ ساله و بیشتر بر حسب وضع سواد و سطح تحصیلات به تفکیک شهرستان

شهرستان	جمع	باسواد							
		جمع	ابتدایی/پایان ابتدایی/ سوادآموزی	سیکل اول/ راهنمایی/پایان راهنمایی/ متوسطه ۱	سیکل دوم/ متوسطه/متوسطه ۲/ فاقد مدرک دیپلم	دیپلم و پیش دانشگاهی	عالی		
بیرجند	تعداد ۱۱۲۵۷۱	۱۰۰۰۷۰	۳۱۵۶۶	۱۲۵۴۰	۶۴۶۹	۱۹۱۸۰	۲۹۹۹۴	۳۲۱	۱۲۴۸۳
خوسف	تعداد ۱۰۶۸۱	۷۸۳۹	۳۹۰۸	۱۳۲۴	۶۲۵	۱۱۹۷	۷۵۰	۳۵	۲۸۴۲
درمیان	تعداد ۲۲۹۵۹	۱۸۱۲۰	۹۴۶۲	۳۱۵۸	۱۳۲۶	۲۳۲۳	۱۵۶۲	۲۸۹	۴۸۳۷
سرایان	تعداد ۱۴۷۲۶	۱۲۰۹۶	۵۳۰۵	۱۷۰۷	۹۷۰	۲۰۴۹	۲۰۲۲	۴۳	۲۶۲۹
سربیشه	تعداد ۱۷۸۳۶	۱۲۹۴۹	۷۵۵۸	۱۷۰۰	۷۷۶	۱۶۴۶	۱۲۳۲	۳۷	۴۸۸۷
قائنات	تعداد ۵۰۲۴۹	۴۰۰۷۶	۱۷۱۹۸	۶۸۵۴	۳۲۶۳	۶۸۱۸	۵۸۱۲	۱۳۱	۱۰۱۶۹
زیرکوه	تعداد ۱۷۱۴۳	۱۲۹۲۸	۶۴۷۳	۲۱۴۸	۱۱۰۴	۱۹۵۷	۱۱۸۵	۶۱	۴۲۱۵
نهبندان	تعداد ۲۱۷۲۲	۱۶۲۵۲	۷۸۸۳	۲۵۷۱	۱۱۳۹	۲۴۲۴	۲۱۷۶	۵۹	۵۴۶۷
فردوس	تعداد ۲۰۱۶۶	۱۷۲۳۳	۶۲۳۷	۲۱۵۰	۱۳۹۰	۳۲۲۶	۴۱۶۱	۶۹	۲۹۳۱
بشرویه	تعداد ۱۱۳۱۸	۹۵۲۰	۴۴۴۸	۱۴۶۸	۶۲۷	۱۵۱۳	۱۴۲۵	۳۹	۱۷۹۷
طیس	تعداد ۳۰۷۹۴	۲۷۱۰۶	۱۲۰۱۹	۴۳۶۵	۱۶۸۴	۴۵۱۱	۴۴۴۶	۸۱	۳۶۸۸
استان	تعداد ۳۳۰۱۶۵	۲۷۴۱۸۹	۱۱۲۰۵۷	۳۹۹۸۵	۱۹۳۷۳	۴۶۸۴۴	۵۴۷۶۵	۱۱۶۵	۵۵۹۴۵

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: زنان ۶ ساله و بیشتر در حال تحصیل بر حسب دوره تحصیلی به تفکیک شهرستان

شهرستان	جمع	باسواد							
		جمع	سوادآموزی ابتدایی/ سوادآموزی	راهنمایی/ متوسطه ۱	متوسطه/ متوسطه ۲	پیش دانشگاهی	عالی		
بیرجند	تعداد ۳۴۹۶۷	۳۴۹۰۳	۱۳۲۰۱	۵۰۲۹	۳۷۹۵	۱۸۳۳	۱۰۸۸۰	۲۰۱	۶۴
خوسف	تعداد ۲۴۳۰	۲۴۲۲	۱۱۹۵	۵۱۷	۳۶۲	۱۱۵	۲۲۱	۱۲	۸
درمیان	تعداد ۶۲۵۴	۶۲۴۷	۳۳۹۰	۱۲۰۰	۷۱۲	۳۶۵	۴۰۷	۱۷۳	۷
سرایان	تعداد ۳۶۳۸	۳۶۲۸	۱۶۹۵	۷۲۰	۵۵۲	۱۹۹	۴۳۴	۲۸	۱۰
سربیشه	تعداد ۴۰۳۵	۴۰۳۱	۲۳۰۴	۷۲۲	۴۵۶	۱۹۵	۳۳۸	۱۶	۴
قائنات	تعداد ۱۲۹۶۴	۱۲۹۴۱	۶۲۵۱	۲۴۹۱	۱۸۱۵	۶۹۲	۱۶۱۴	۷۸	۲۳
زیرکوه	تعداد ۴۶۰۶	۴۵۹۲	۲۳۳۳	۹۹۷	۶۶۱	۲۷۲	۳۱۳	۱۶	۱۴
نهبندان	تعداد ۵۴۴۸	۵۴۴۲	۳۰۲۴	۱۰۸۰	۶۰۹	۲۲۰	۴۷۷	۳۲	۶
فردوس	تعداد ۵۳۶۱	۵۳۵۱	۲۰۸۲	۹۵۷	۷۵۲	۳۱۸	۱۱۹۷	۴۵	۱۰
بشرویه	تعداد ۲۵۶۹	۲۵۶۲	۱۲۵۷	۵۰۸	۳۷۵	۱۷۳	۲۲۶	۲۳	۷
طیس	تعداد ۷۵۷۵	۷۵۶۶	۳۷۲۱	۱۳۸۳	۹۱۸	۴۵۲	۱۰۴۷	۴۵	۹
استان	تعداد ۸۹۸۴۷	۸۹۶۸۵	۴۰۴۵۳	۱۵۶۰۴	۱۱۰۰۷	۴۸۳۴	۱۷۱۵۴	۶۶۹	۱۶۲

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: دانشجویان زن دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی داخل کشور برحسب دوره‌ی تحصیل ۱۳۹۵

شهرستان	جمع	کاردانی	کارشناسی	دکتری حرفه‌ای و کارشناسی ارشد	دکتری تخصصی و فوق دکترا
بیرجند	۱۰۸۸۰	۱۵۱۵	۶۸۹۷	۲۱۷۷	۲۹۱
خوسف	۲۲۱	۵۳	۱۴۶	۲۲	۰
درمیان	۴۰۷	۹۲	۲۷۱	۴۲	۲
سرایان	۴۳۴	۶۴	۳۱۵	۵۱	۴
سربیشه	۳۳۸	۸۰	۲۱۵	۳۹	۴
قائنات	۱۶۱۴	۲۴۰	۱۱۳۰	۲۲۰	۲۴
زیرکوه	۳۱۳	۸۸	۱۹۴	۳۱	۰
نهبندان	۴۷۷	۱۴۱	۲۷۳	۶۲	۱
فردوس	۱۱۹۷	۱۶۱	۸۲۷	۱۹۹	۱۰
بشرویه	۲۲۶	۴۹	۱۳۲	۴۱	۴
طبس	۱۰۴۷	۱۷۷	۶۸۳	۱۶۴	۲۳
استان	۱۷۱۵۴	۲۶۶۰	۱۱۰۸۳	۳۰۴۸	۳۶۳

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: دانش‌آموختگان زن دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی برحسب آخرین مدرک تحصیلی ۱۳۹۵

شهرستان	جمع	کاردانی	کارشناسی	دکتری حرفه‌ای و کارشناسی ارشد	دکتری تخصصی و فوق دکترا
بیرجند	۱۹۰۷۷	۴۰۹۶	۱۲۳۷۸	۲۴۵۲	۱۵۱
خوسف	۵۲۶	۱۲۹	۳۵۸	۳۸	۱
درمیان	۱۱۵۴	۱۹۶	۸۹۰	۶۳	۵
سرایان	۱۵۸۶	۳۰۹	۱۱۸۴	۹۳	۰
سربیشه	۸۹۳	۲۲۶	۵۹۷	۶۸	۲
قائنات	۴۱۸۹	۹۷۰	۲۸۴۰	۳۷۵	۴
زیرکوه	۸۷۲	۱۵۶	۶۵۶	۵۸	۲
نهبندان	۱۶۸۶	۴۴۵	۱۱۲۲	۱۱۵	۴
فردوس	۲۹۵۸	۵۹۶	۲۱۳۲	۲۱۸	۱۲
بشرویه	۱۱۹۶	۲۲۵	۸۷۳	۹۱	۷
طبس	۳۳۹۴	۶۳۵	۲۵۱۱	۲۴۰	۸
استان	۳۷۵۳۱	۷۹۸۳	۲۵۵۴۱	۳۸۱۱	۱۹۶

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان خراسان جنوبی

مطابق جدول ذیل، میزان مؤسسات درمانی فعال استان خراسان جنوبی طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵ به ازای هر صد هزار نفر جمعیت، روند افزایشی داشته است.

میزان تخت‌های ثابت مؤسسات درمانی فعال استان خراسان جنوبی به ازای هر صد هزار نفر جمعیت طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵ روند افزایشی داشته است.

جدول: تعداد و میزان مؤسسات درمانی و تخت‌های استان خراسان جنوبی و کل کشور، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ (در هر صد هزار نفر جمعیت)

شرح	سال	کل کشور		استان خراسان جنوبی	
		تعداد	میزان	تعداد	میزان
مؤسسات درمانی / بیمارستان فعال	۱۳۸۵	۷۷۳	۱,۱	۶	۰,۹
	۱۳۹۰	۸۰۵	۱,۱	۸	۱,۲
	۱۳۹۴	۸۹۹	۱,۱	۱۲	۱,۶
تخت ثابت	۱۳۸۵	۱۱۶۴۷۴	۱۶۵,۲	۶۶۰	۱۰۳,۷
	۱۳۹۰	۱۰۳۳۶۵	۱۳۷,۵	۷۳۶	۱۱۱,۱
	۱۳۹۴	۱۴۸۰۳۵	۱۸۷,۹	۹۲۵	۱۲۰,۳

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سالنامه‌های آماری مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: تعداد مؤسسات درمانی و تخت‌های استان خراسان جنوبی و کل کشور، به تفکیک شهرستان، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ (در هر صد هزار نفر جمعیت)

شرح	سال	کل کشور	استان خراسان جنوبی											
			کل	بیرجند	خوسف	درمیان	سرایان	سربیشه	قائنات	زیرکوه	نهبندان	فردوس	بشرویه	طبس
مؤسسات درمانی / بیمارستان فعال	۱۳۸۵	۷۷۳	۶	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰
	۱۳۹۰	۸۰۵	۸	۴	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۱	۰	۰
	۱۳۹۴	۸۹۹	۱۲	۵	۰	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۱	۱	۱
تخت ثابت	۱۳۸۵	۱۱۶۴۷۴	۶۶۰	۴۵۳	۰	۰	۰	۰	۰	۹۶	۰	۳۲	۰	۰
	۱۳۹۰	۱۰۳۳۶۵	۷۳۶	۴۵۶	۰	۰	۰	۰	۱۲۰	۰	۳۲	۹۶	۳۲	۰
	۱۳۹۴	۱۴۸۰۳۵	۹۲۵	۵۹۲	۰	۳۲	۳۲	۳۲	۱۲۰	۳۲	۹۶	۶۴	۳۲	۷۵

اطلاعات شهرستان خوسف، زیرکوه در سال‌های ۸۵-۹۰ به دلیل تفکیک نشدن شهرستان‌ها با بیرجند آمده است.

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سالنامه‌های آماری مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

مطابق جدول ذیل، میزان خانه‌های بهداشت فعال روستایی در استان خراسان جنوبی در سال‌های ۹۴-۱۳۸۵ روند افزایشی داشته است و در تمام سال‌های مورد بررسی از میزان کل کشور بیشتر بوده است.

جدول: تعداد و میزان خانه‌های بهداشت فعال روستایی استان خراسان جنوبی و کل کشور، طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵ (در هر صد هزار نفر جمعیت)

سال	کل کشور		استان خراسان جنوبی	
	تعداد	میزان	تعداد	میزان
۱۳۸۵	۱۶۷۲۵	۷۵,۲	۲۵۲	۸۱,۴
۱۳۹۰	۱۷۶۴۹	۸۲,۱	۲۸۰	۹۶,۱
۱۳۹۴	۱۷۸۵۲	۸۳,۲	۳۱۶	۱۰۰,۳

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سالنامه‌های آماری مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی،

۱۳۹۶

جدول: تعداد شاخص‌های بهداشت و درمان شهرستان‌های استان خراسان جنوبی

شهرستان	جمعیت	تعداد خانه‌های بهداشت	تعداد مراکز بهداشت و درمان (شهری و روستایی)	تعداد پایگاه‌های بهداشت شهری	تعداد تخت‌های ثابت
بیرجند	۲۶۱۳۲۴	۴۱	۱۸	۲۲	۵۹۲
خوسف	۲۷۶۰۰	۲۱	۶	۱	۰
درمیان	۵۳۷۱۴	۳۴	۱۰	۴	۳۲
سرایان	۳۳۳۱۲	۱۳	۶	۴	۳۲
سربیشه	۴۰۹۵۹	۳۲	۶	۲	۳۲
قائنات	۱۱۶۱۸۱	۵۴	۱۹	۹	۱۲۰
زیرکوه	۴۰۱۵۵	۳۵	۸	۲	۰
نهبندان	۵۱۴۴۹	۳۶	۹	۳	۶۴
فردوس	۴۵۵۲۳	۱۸	۶	۵	۹۶
بشرویه	۲۶۰۶۴	۹	۴	۳	۳۲
طبس	۷۲۶۱۷	۲۹	۸	۶	۷۵
استان	۷۶۸۸۹۸	۳۲۲	۱۰۰	۶۱	۱۰۷۵

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: میزان شاخص‌های بهداشت و درمان شهرستان‌های استان خراسان جنوبی در هر ۱۰ هزار نفر

میزان تخت‌های ثابت به ازای هر ۱۰ هزار نفر	میزان پایگاه‌های بهداشت شهری به ازای هر ۱۰ هزار نفر	میزان مراکز بهداشت و درمان (شهری و روستایی) به ازای هر ۱۰ هزار نفر	میزان خانه‌های بهداشت به ازای هر ۱۰ هزار نفر	شهرستان
۲۲/۶۵	۰/۸۴	۰/۶۸	۱/۵۶	بیرجند
۰	۰/۳۶	۲/۱۷	۷/۶۰	خوسف
۵/۹۵	۰/۷۴	۱/۸۶	۶/۳۲	درمیان
۹/۶۰	۱/۲	۱/۸۰	۳/۹۰	سرایان
۷/۸۱	۰/۴۸	۱/۴۶	۷/۸۱	سربیشه
۱۰/۳۲	۰/۷۷	۱/۶۳	۴/۶۴	قائنات
۰	۰/۴۹	۱/۹۹	۸/۷۱	زیرکوه
۱۲/۴۳	۰/۵۸	۱/۷۴	۶/۹۹	نهبندان
۲۱/۰۸	۱/۰۹	۱/۳۱	۳/۹۵	فردوس
۱۲/۲۷	۱/۱۵	۱/۵۳	۳/۴۵	بشرویه
۱۰/۳۲	۰/۸۲	۱/۱۰	۳/۹۹	طبس
۱۳/۹۸	۰/۷۹	۱/۳	۴/۱۸	استان

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

جدول: نیروی انسانی حوزه بهداشت

شهرستان	بهورزان	پزشک عمومی ۹۵	پزشک متخصص ۹۵
بیرجند	۶۱	۵۳	۱۵۴
خوسف	۳۶	۶	۱
درمیان	۶۱	۱۱	۵
سرایان	۲۳	۱۱	۳
سربیشه	۴۰	۱۲	۴
قائنات	۸۰	۱۸	۲۸
زیرکوه	۴۴	۸	۱
نهبندان	۴۶	۱۶	۸
فردوس	۱۰	۱۴	۲۲
بشرویه	۱۷	۱۴	۷
طبس	۴۸	۱۹	۲۱
استان	۴۶۶	۱۸۲	۲۵۴

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سالنامه‌های آماری مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی،

همان‌طور که در جدول زیر مشاهده می‌شود، میزان مراکز بهداشتی و درمانی شهری استان خراسان جنوبی در سال ۱۳۹۳ به ازای هر صد هزار نفر جمعیت شهری ۷,۵ مرکز بوده که این میزان در سال ۱۳۹۴ به ۸,۱ مرکز افزایش یافته پیدا کرده است. همچنین میزان مراکز بهداشتی و درمانی روستایی استان خراسان جنوبی در سال ۱۳۹۳ به ازای هر صد هزار نفر جمعیت روستایی ۱۴,۷ مرکز بوده که این میزان در سال ۱۳۹۴ به ۱۸,۴ مرکز افزایش یافته است.

جدول: تعداد و میزان مراکز بهداشتی و درمانی استان خراسان جنوبی و کل کشور بر حسب وضع

سکونت، در سال‌های ۹۴-۱۳۹۳

شرح	سال	کل کشور		استان خراسان جنوبی	
		تعداد	میزان	تعداد	میزان
کل	۱۳۹۳	۴۶۵۷	۶,۰	۸۰	۱۰,۵
	۱۳۹۴	۴۶۷۲	۵,۹	۹۵	۱۲,۴
مناطق شهری	۱۳۹۳	۲۳۷۶	۴,۲	۳۳	۷,۵
	۱۳۹۴	۲۳۹۴	۴,۲	۳۷	۸,۱
مناطق روستایی	۱۳۹۳	۲۲۸۱	۱۰,۶	۴۷	۱۴,۷
	۱۳۹۴	۲۲۷۸	۱۰,۶	۵۸	۱۷,۴

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس نتایج سالنامه‌های آماری مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی،

۱۳۹۶

جدول: درصد آگاهی صحیح زنان استان خراسان جنوبی و کل کشور درباره پیشگیری از ایدز

در سال ۱۳۸۹

گروه سنی	کشور	استان خراسان جنوبی
۱۵-۵۴ ساله	۳۱,۹	۲۶,۹
۱۵-۲۴ ساله	۱۹,۶	۲۰,۴

مأخذ: بر اساس اطلاعات گزارش شاخص‌های سیمای سلامت در جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان گونه که در جدول ذیل مشاهده می‌شود، در سال ۱۳۸۴ پوشش مراقبت‌های دوران بارداری (حداقل ۶ بار) در استان خراسان جنوبی، ۹۵,۴ درصد بوده که در مقایسه با کل کشور بیشتر است. در سال ۱۳۸۹ نیز این درصد پایین‌تر از میانگین کل کشور بوده و ۹۵,۹ گزارش شده است. همان گونه که مشخص است در سال ۱۳۸۹ درصد پوشش مراقبت‌های دوران بارداری در استان خراسان جنوبی در مقایسه با سال ۱۳۸۴ افزایش یافته است.

جدول: درصد شیوع و استفاده از کل روش‌های پیشگیری از بارداری در زنان ۱۵-۴۹ ساله همسر دار

استان خراسان جنوبی و کل کشور، در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۹

سال	کشور	استان خراسان جنوبی
۱۳۸۴	۷۸,۹	۷۲,۱
۱۳۸۹	۷۷,۴	۷۳,۳

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سالنامه‌های آماری مرکز آمار ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی،

۱۳۹۶

همان‌طور که مشخص است در سال ۱۳۸۹ درصد شیوع و استفاده از انواع روش‌های پیشگیری از بارداری در میان زنان ۱۵/۴۹ ساله خراسان جنوبی بیشتر از سال ۱۳۸۴ است.

جدول: میزان باروری کلی استان و شهرستان‌ها در سال ۱۳۹۷ بر اساس اطلاعات فرابرد

میزان باروری کلی	بیرجند	درمیان	سریش	سرایان	فردوس	قاین	نهبندان	بشرویه	خوسف	زیرکوه	طبس	دانشگاه علوم پزشکی بیرجند
۲/۷	۲/۶	۲/۲	۲/۳	۲/۲	۲/۵	۲/۵	۲/۴	۲/۳	۲/۷	۲/۴	۲/۵	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، معاونت پژوهشی

براساس این امار شاخص باروری کلی استان در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۵، حدود ۰/۳ کاهش یافته است و این شاخص در شهرستان‌های سریشه، سرایان، فردوس و خوسف نزدیک به حد جایگزینی می‌باشد.

جدول: درصد پوشش مراقبت‌های دوران بارداری در زنان استان خراسان جنوبی و کل کشور که در

دو سال قبل از مطالعه زایمان نوزاد زنده داشته‌اند، در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۹

سال	کشور	استان خراسان جنوبی
۱۳۸۴	۹۴,۳	۹۵,۴
۱۳۸۹	۹۶,۹	۹۵,۹

مأخذ: بر اساس اطلاعات گزارش شاخص‌های سیمای سلامت در جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان‌طور که مشخص است در سال ۱۳۸۹ درصد شیوع و استفاده از انواع روش‌های پیشگیری از بارداری در میان زنانه ۴۹-۱۵ ساله استان خراسان جنوبی بیشتر از سال ۱۳۸۴ است.

جدول: درصد شیوع و استفاده از کل روش‌های پیشگیری از بارداری در زنان ۴۹-۱۵ ساله همسر دار

استان خراسان جنوبی و کل کشور در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۹

سال	کشور	استان خراسان جنوبی
۱۳۸۴	۷۸,۹	۷۲,۱
۱۳۸۹	۷۷,۴	۷۳,۳

مأخذ: بر اساس اطلاعات گزارش شاخص‌های سیمای سلامت در جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول زیر مقایسه درصد زایمان به طریق سزارین در استان خراسان جنوبی را با کل کشور در سال‌های ۱۳۷۹، ۱۳۸۴ و ۱۳۸۹ نشان می‌دهد. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود در استان خراسان جنوبی در سال ۱۳۸۴ زایمان به طریق سزارین ۲۵,۲ درصد بوده که در مقایسه با کل کشور کمتر بوده است. این درصد در سال ۱۳۸۹ نیز نسبت به میانگین کل کشور بوده و ۴۰,۸ گزارش شده است. روشن است که درصد زایمان به طریق سزارین در استان خراسان جنوبی در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال ۱۳۸۴ افزایش یافته است.

جدول: درصد زایمان به طریق سزارین در استان خراسان جنوبی و کل کشور

طی سال‌های ۱۳۲۹، ۱۳۸۴ و ۱۳۸۹

سال	کشور	استان خراسان جنوبی
۱۳۸۴	۴۰,۴	۲۵,۲
۱۳۸۹	۴۵,۶	۴۰,۸

مأخذ: بر اساس اطلاعات گزارش شاخص‌های سیمای سلامت در جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان

در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان‌طور که مشاهده می‌شود در استان خراسان جنوبی ۱۰۰ درصد زایمان‌ها در مراکز بهداشتی اتفاق افتاده است که از این مقدار ۹۷,۹ درصد مربوط به بخش دولتی و ۲,۱ درصد مربوط به بخش خصوصی است. باید اشاره کرد درصد زایمان در مراکز بهداشتی استان در سال ۱۳۸۹ از میانگین کل کشور بیشتر است.

جدول: درصد زایمان در مراکز بهداشتی، منزل، بین راه و سایر در استان خراسان جنوبی

و کل کشور در سال ۱۳۸۹

شرح	بخش دولتی	خصوصی	منزل	سایر و بین راه	مجموع مراکز بهداشتی
کشور	۸۳,۰	۱۲,۴	۳,۸	۰,۹	۹۵,۳
استان خراسان جنوبی	۹۷,۹	۲,۱	۰	۰	۱۰۰

مأخذ: بر اساس اطلاعات گزارش شاخص‌های سیمای سلامت در جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان

جنوبی، ۱۳۹۶

همان‌طور که در جدول بیان شده، از میان زنانی که در استان خراسان جنوبی ساکن بوده‌اند، ۱۷,۵ درصد مبتلا به بیماری‌های مفصلی، ۴ درصد مبتلا به بیماری‌های قلبی عروقی، ۱,۷ درصد مبتلا به بیماری آسم، ۲,۱ درصد مبتلا به بیماری دیابت و ۲,۶ درصد مبتلا به بیماری‌های پوستی بوده‌اند. درصد کل زنان استان خراسان جنوبی با حداقل یک بیماری مزمن از میانگین کل کشور بیشتر است.

جدول: درصد شیوع بیماری‌های مزمن در زنان ۱۵-۵۴ ساله استان خراسان جنوبی و کل کشور بر

اساس خود اظهاری، در سال ۱۳۸۹

شرح	بیماری‌های مفصلی	قلبی عروقی / آنژین	آسم	دیابت	بیماری‌های پوستی	کل زنان با حداقل یک بیماری مزمن
کشور	۱۳,۸	۴,۱	۱,۷	۲,۷	۲,۵	۲۰,۰
استان خراسان جنوبی	۱۷,۵	۴,۰	۱,۷	۲,۱	۲,۶	۲۳,۵

مأخذ: بر اساس اطلاعات گزارش شاخص‌های سیمای سلامت در جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان

خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: درصد مسائل شایع حوزه بهداشت در زنان ۳۰ سال و بالاتر استان خراسان جنوبی به تفکیک

شهرستان‌ها، در سال ۱۳۹۷

بیماری / عامل خطر شهرستان	اضافه وزن و چاقی	چاقی شکمی	تغذیه نامطلوب	کم تحرکی	موارد مشکوک در غربالگری سرطان پستان	موارد مشکوک در غربالگری سرطان سرویکس	دیابت	فشار خون	سرطان پستان	سرطان تخمدان
استان	۳۲/۳	۳۶/۸	۷۰	۵۶	۴/۱	۰/۴	۵/۱۹	۱۲/۶۲	۲۳ در صد هزار	۶/۱ در صد هزار
بیرجند	۳۶/۵	۴۲/۳	۷۳/۵	۶۵/۳	۴/۳	۰/۴	۴/۳۹	۷/۹۹	-	-
قائنات	۲۷/۸	۲۸/۵	۷۶/۵	۴۳/۹	۴/۶	۰/۳	۵/۴۰	۱۵/۳۵	-	-
زیرکوه	۲۲/۱	۳۰/۰	۸۱/۸	۳۵/۱	۲/۷	۱/۳	۶/۲۳	۲۰/۰۰	-	-
طبس	۳۴/۵	۳۸/۲	۶۳/۰	۶۳/۸	۵/۶	۰/۲	۵/۵۱	۱۳/۰۲	-	-
درمان	۲۸/۱	۳۲/۰	۶۷/۷	۴۸/۶	۴/۰	۰/۳	۶/۱۷	۱۵/۱۵	-	-
نهبندان	۱۹/۹	۲۸/۱	۷۵/۱	۴۵/۴	۲/۹	۰/۵	۴/۱۵	۱۱/۵	-	-
بشرویه	۳۲/۴	۴۷/۹	۴۵/۱	۶۱/۷	۷/۷	۰/۶	۸/۱۴	۱۵/۵۴	-	-
فردوس	۳۷/۸	۳۷/۹	۷۶/۲	۶۹/۷	۵/۲	۰/۳	۵/۶۲	۱۴/۸۹	-	-
سربیشه	۲۸/۵	۱۶/۹	۵۰/۸	۴۴/۳	۰/۹	۰/۱	۵/۵۳	۱۵/۹۴	-	-
خوسف	۳۲/۳	۳۲/۳	۶۵/۲	۴۴/۷	۲/۳	۰/۱	۴/۴۱	۱۳/۶۵	-	-
سرایان	۲۹/۶	۲۹/۶	۸۹/۱	۵۴/۹	۵/۱	۰/۶	۵/۹۳	۱۷/۸۶	-	-

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، معاونت پژوهشی

جدول: تعداد و درصد شاخص مراقبت زنان میانسال در استان خراسان جنوبی به تفکیک شهرستان‌ها،

طی سال‌های ۹۷-۱۳۹۵

بیماری / عامل خطر شهرستان	غربالگری و تشخیص زودهنگام سرطان پستان		غربالگری و تشخیص زودهنگام سرطان سرویکس		بررسی عفونت‌های آمیزشی		بررسی تاریخچه باروری و یانگی		خونریزی غیرطبیعی واژینال		ارزیابی عملکرد جنسی	
	تعداد افراد بررسی شده	درصد	تعداد افراد بررسی شده	درصد	تعداد افراد بررسی شده	درصد	تعداد افراد بررسی شده	درصد	تعداد افراد بررسی شده	درصد	تعداد افراد بررسی شده	درصد
استان	۷۲۱۶۶	۵۰/۳	۶۵۹۰۴	۴۶	۵۶۶۹۲	۳۹/۵	۵۶۴۱۷	۳۹/۳	۶۵۱۸۲	۴۵/۵	۶۶۲۹۲	۴۶/۲
بیرجند	۱۸۱۹۰	۳۵/۱	۱۷۴۴۳	۳۳/۷	۱۴۴۸۲	۲۷/۹	۱۵۹۸۱	۳۰/۸	۱۷۲۸۹	۳۳/۴	۱۷۸۸۱	۳۴/۵
قائنات	۹۳۸۱	۴۳/۶	۸۳۱۰	۳۸/۶	۷۴۷۵	۳۴/۷	۷۲۸۷	۳۳/۹	۷۵۲۱	۳۴/۹	۸۶۹۴	۴۰/۴
زیرکوه	۴۵۴۴	۶۵/۷	۴۰۳۷	۵۸/۳	۲۹۲۱	۴۲/۲	۳۱۳۳	۴۵/۳	۳۲۴۵	۴۶/۹	۳۴۵۲	۴۹/۹
طبس	۶۰۲۴	۳۸/۷	۵۰۹۴	۳۲/۷	۴۷۷۸	۳۰/۷	۴۴۲۰	۲۸/۴	۵۹۹۴	۳۸/۵	۶۰۳۲	۳۸/۷
درمان	۸۱۰۳	۹۰/۰	۷۶۵۹	۸۵/۱	۶۵۶۷	۷۲/۹	۶۴۱۲	۷۱/۲	۷۱۶۲	۷۹/۵	۶۹۴۲	۷۷/۱
نهبندان	۴۴۷۶	۴۸/۶	۴۰۵۵	۴۴/۱	۳۶۷۳	۳۹/۹	۳۳۸۴	۳۶/۸	۴۲۵۳	۴۶/۲	۴۰۹۴	۴۴/۵
بشرویه	۴۱۰۰	۷۶/۲	۳۴۲۳	۶۳/۶	۲۹۶۵	۵۵/۱	۳۱۰۶	۵۷/۷	۳۶۱۹	۶۷/۲	۳۴۵۴	۶۴/۲
فردوس	۴۶۱۹	۴۹/۷	۴۳۶۶	۴۷/۰	۳۳۷۹	۳۶/۴	۳۱۵۴	۳۳/۹	۴۳۸۵	۴۷/۲	۴۵۲۸	۴۸/۷
سربیشه	۵۴۶۴	۸۱/۸	۵۰۷۳	۷۵/۹	۴۶۶۳	۶۹/۸	۳۹۲۲	۵۸/۷	۵۰۱۱	۷۵/۰	۴۷۳۶	۷۰/۹
خوسف	۳۸۹۶	۹۶/۲	۳۳۸۲	۸۳/۵	۳۱۶۹	۷۸/۲	۳۰۲۸	۷۴/۷	۳۲۷۳	۸۰/۸	۳۲۸۳	۸۱/۰
سرایان	۳۳۵۸	۵۱/۳	۳۰۴۷	۴۶/۶	۲۶۰۷	۳۹/۹	۲۵۷۹	۳۹/۴	۳۴۱۵	۵۲/۲	۳۱۸۴	۴۸/۷

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، معاونت پژوهشی

جدول: تعداد و درصد شاخص مراقبت زنان میانسال در استان خراسان جنوبی به تفکیک شهرستانها،

طی سال های ۹۷-۱۳۹۵

خطر سنجی		ارزیابی سلامت روان		بررسی استعمال دخانیات		ارزیابی فعالیت بدنی		تن سنجی و بررسی الگوی تغذیه		بیماری / عامل خطر	شهرستان
درصد	تعداد افراد بررسی شده	درصد	تعداد افراد بررسی شده	درصد	تعداد افراد بررسی شده	درصد	تعداد افراد بررسی شده	درصد	تعداد افراد بررسی شده		
۵۰/۷	۷۲۶۱۸	۸۱/۴	۱۱۷۰۷۷	۸۱/۴	۱۱۶۵۷۴	۷۱/۴	۱۱۶۵۸۹	۸۵/۱	۱۲۱۸۴۸	استان	
۳۵/۷	۱۸۵۱۶	۷۲/۷	۳۷۶۷۸	۷۳/۱	۳۷۸۸۷	۷۲/۷	۳۷۶۹۱	۸۷/۶	۴۵۳۷۷	بیرجند	
۵۴/۱	۱۱۶۳۵	۸۳/۳	۱۷۹۳۴	۸۳/۲	۱۷۹۰۷	۷۲/۳	۱۵۵۷۳	۷۳/۹	۱۵۸۹۸	قائنات	
۵۹/۶	۴۱۲۳	۸۷/۵	۶۰۵۴	۷۵/۰	۵۱۹۱	۷۴/۲	۵۱۳۳	۷۵/۶	۵۲۳۲	زیرکوه	
۴۰/۴	۶۲۹۹	۷۳/۱	۱۱۳۹۱	۷۳/۴	۱۱۴۳۶	۶۹/۸	۱۰۸۷۵	۷۰/۱	۱۰۹۱۸	طبس	
۶۵/۸	۵۹۲۱	۱۰۰/۰	۹۰۲۲	۹۴/۹	۸۵۴۳	۸۸/۴	۷۹۵۸	۹۲/۸	۸۳۶۱	درمان	
۵۲/۶	۴۸۴۳	۷۷/۱	۷۰۹۲	۷۷/۳	۷۱۱۲	۲۷/۷	۶۶۸۹	۷۳/۳	۶۷۴۶	نهبندان	
۶۹/۷	۳۷۵۰	۹۰/۷	۴۸۸۳	۸۸/۵	۴۷۶۱	۴۹/۹	۵۱۰۹	۳۵/۷	۷۳۰۶	بشرویه	
۶۰/۱	۵۵۸۱	۸۲/۶	۷۶۷۹	۸۵/۱	۷۹۰۴	۸۰/۴	۷۴۷۰	۸۰/۸	۷۵۰۳	فردوس	
۷۸/۶	۵۲۵۵	۹۰/۸	۶۰۶۹	۸۴/۵	۵۶۴۳	۷۵/۰	۵۰۰۹	۸۰/۴	۵۳۶۹	سربیشه	
۷۶/۷	۳۱۰۹	۹۸/۱	۳۹۷۴	۹۳/۸	۳۸۰۰	۹۲/۷	۳۷۵۴	۹۴/۱	۳۸۱۳	خوسف	
۵۵/۰	۳۵۹۸	۸۱/۱	۵۳۰۲	۸۰/۴	۵۲۶۲	۷۹/۰	۵۱۶۵	۸۱/۴	۵۳۲۵	سرایان	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، معاونت پژوهشی

وضعیت رفاه و تأمین اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی

همان طور که در جدول مذکور مشاهده می شود در سطح کشور نسبت مرد بیمه شده اصلی سازمان تأمین اجتماعی به زن بیمه شده اصلی سازمان تأمین اجتماعی برابر با ۴,۳ و در استان خراسان جنوبی نسبت مرد به زن بیمه شده اصلی سازمان تأمین اجتماعی برابر با ۴,۸ می باشد. مطابق با اطلاعات مذکور می توان گفت که زنان در سطح کشور در مقایسه با زنان در استان خراسان جنوبی از موقعیت مناسب تری به لحاظ برخورداری از بیمه اصلی سازمان تأمین اجتماعی و استفاده از آن از موقعیت مناسب تری برخوردارند.

جدول: تعداد و نسبت مرد به زن بیمه شدگان اصلی سازمان تأمین اجتماعی کشور و استان خراسان

جنوبی، در سال ۱۳۹۵

شرح	کل	مرد	زن	نسبت مرد به زن*
کشور	۱۳۷۷۹۶۲۰	۱۱۱۸۳۸۳۵	۲۵۹۵۷۸۵	۴,۳
استان خراسان جنوبی	۱۱۳۸۹۲	۹۴۴۲۳	۱۹۴۶۹	۴,۸

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سالنامه آماری تأمین اجتماعی، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی،

۱۳۹۶

مطابق با اطلاعات جدول مذکور ۱,۴ درصد از مردان و ۱,۹ درصد از زنان در سطح کشور مقرری بگير بيمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی هستند و در استان خراسان جنوبی نیز ۰,۹ درصد از مردان و ۱,۰ درصد از زنان مقرری بگير بيمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی هستند. دقت در اطلاعات مذکور نشان دهنده این است که هم در سطح کشور و هم در سطح استان خراسان جنوبی درصد زنان مقرری بگير بيمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی بیشتر از درصد مردان مقرری بگير بيمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی می باشد. علاوه بر این درصد کل مقرری بگيران بيمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی در سطح کشور بیشتر از درصد کل مقرری بگيران بيمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی در خراسان جنوبی است.

جدول: تعداد و درصد مقرری بگير بيمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی کشور و استان خراسان جنوبی به تفکیک جنس، در سال ۱۳۹۵

شرح	تعداد بیمه شده اصلی			تعداد مقرری بگير			درصد مقرری بگير		
	کل	مرد	زن	کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل کشور	۱۳۷۷۹۶۲۰	۱۱۱۸۳۸۳۵	۲۵۹۵۷۸۵	۲۰۴۷۷۵	۱۵۵۵۷۲	۴۹۲۰۳	۱,۵	۱,۴	۱,۹
استان خراسان جنوبی	۱۱۳۸۹۲	۹۴۴۲۳	۱۹۴۶۹	۱۰۲۹	۸۴۰	۱۸۹	۰,۹	۰,۹	۱,۰

مأخذ: محاسبه شده بر اساس نتایج سالنامه آماری تأمین اجتماعی، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی،

۱۳۹۶

وضعیت آسیب های اجتماعی زنان استان خراسان جنوبی

در جدول زیر فراوانی نسبی استعمال دخانیات در زنان ۵۴-۱۵ ساله استان خراسان جنوبی در مقایسه با کل کشور در سال ۱۳۸۹ نشان داده شده است. استعمال دخانیات در زنان ۵۴-۱۵ ساله استان خراسان جنوبی ۳,۶ درصد و در کل کشور ۶,۳ درصد گزارش شده است. همان طور که روشن است در سال ۱۳۸۹ درصد استعمال دخانیات در استان کمتر از میانگین کل کشور است.

جدول: درصد استعمال دخانیات در زنان ۵۴-۱۵ ساله استان خراسان جنوبی و کل کشور در سال

۱۳۸۹

شرح	سال	استعمال دخانیات
کشور	۳۸۹	۶,۳
استان خراسان جنوبی	۱۳۸۹	۳,۶

در جدول ذیل میزان معتادین دستگیر شده استان خراسان جنوبی و کل کشور در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ را مشاهده می‌کنید.

جدول: مقایسه میزان معتادین دستگیر شده استان خراسان جنوبی و کل کشور در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ (در هر ده هزار نفر جمعیت)

میزان			تعداد			شرح
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۲,۳	۸۲,۳	۴۳,۰	۸۱۱۷	۲۹۵۱۱۷	۳۰۳۲۳۴	۱۳۸۵
۰,۸	۲۸,۶	۱۴,۸	۲۸۲۱	۱۰۸۳۹۸	۱۱۱۲۱۹	۱۳۹۰
۱,۸	۵۰,۶	۲۶,۵	۷۰۹۰	۲۰۵۰۴۸	۲۱۲۱۳۸	۱۳۹۵
۶,۶	۶۲,۸	۳۵,۱	۲۰۸	۲۰۲۳	۲۲۳۱	۱۳۸۵
۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰	۰	۰	۱۳۹۰
۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰	۰	۰	۱۳۹۵

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

میزان دستگیر شدگان قتل‌های عمد و غیر عمد زنان استان خراسان جنوبی در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ روند نزولی داشته است. در این سال‌ها میزان مردان دستگیر شده استان در ارتباط با قتل بیشتر از زنان دستگیر شده استان بوده است همچنین میزان زنان دستگیر شده در رابطه با قتل استان از میزان زنان دستگیر شده کل کشور در سال ۱۳۹۰ بیشتر بوده است. بیشترین میزان مردان دستگیر شده در رابطه با قتل‌های عمد و غیر عمد استان در سال ۱۳۹۰ بوده که در صد هزار مرد استان ۴۶,۳ نفر بوده‌اند و بیشترین میزان زنان دستگیر شده در همین سال بوده که در صد هزار زن استان ۲,۷ نفر بوده است.

جدول: مقایسه میزان دستگیر شدگان قتل‌های عمد و غیر عمد استان به تفکیک جنس در سال‌های ۹۵-۱۳۸۰ (در هر ده هزار نفر جمعیت)

میزان			تعداد			شرح
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۰,۷	۷,۳	۴,۰	۲۲۷	۲۶۲۳	۲۸۵۰	۱۳۸۵
۰,۶	۷,۰	۳,۸	۲۳۰	۲۶۵۲	۲۸۸۲	۱۳۹۰
۰,۳	۵,۲	۲,۸	۱۱۳	۲۱۲۳	۲۲۳۶	۱۳۹۵
۰,۰	۱,۹	۰,۹	۰	۶	۶	۱۳۸۵
۲,۷	۴۶,۳	۲۴,۶	۹	۱۵۴	۱۶۳	۱۳۹۰
۰,۳	۱,۰	۰,۷	۱	۴	۵	۱۳۹۵

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان

جنوبی، ۱۳۹۶

در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ مقایسه میزان مقتولین زن و مرد استان خراسان جنوبی نشان می‌دهد که مقتولین مرد استان بیشتر از مقتولین زن بوده است، مقتولین قتل عمد زن استان از مقتولین زن قتل عمد کل کشور در سال ۱۳۹۰ بیشتر بوده است.

بیشترین میزان مقتولین مرد استان در سال ۱۳۹۰ کشته شده‌اند که درصد هزار مرد استان ۲۴,۶ نفر بوده‌اند و بیشترین مقتولین زن استان در همین سال کشته شده‌اند که درصد هزار زن استان ۱۰,۶ نفر بوده است.

جدول: مقایسه میزان مقتولین قتل عمد استان خراسان جنوبی به تفکیک جنس در سال‌های ۹۵-۱۳۸۰ (در هر ده هزار نفر جمعیت)

میزان			تعداد			شرح
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۱,۲	۴,۱	۲,۸	۴۲۸	۱۴۷۲	۱۹۴۶	کل کشور
۱,۳	۴,۰	۲,۶	۴۸۱	۱۵۰۲	۱۹۸۵	
۰,۹	۳,۰	۲,۰	۳۶۶	۱۲۰۱	۱۵۷۲	
۰,۰	۰,۶	۰,۳	۰	۲	۲	استان خراسان جنوبی
۱۰,۶	۲۴,۶	۱۷,۷	۳۵	۸۲	۱۱۷	
۰,۸	۰,۵	۰,۷	۳	۲	۵	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان

جنوبی، ۱۳۹۶

میزان زنان دستگیر شده نزاع دسته‌جمعی استان خراسان جنوبی در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ روند نزولی نشان می‌دهد. در سال ۱۳۹۰ بیش‌ترین میزان مردان دستگیر شده نزاع دسته‌جمعی با ۲۵۲,۵ نفر در هر صد هزار مرد استان و در همین سال بیش‌ترین میزان زنان دستگیر شده با ۶,۷ زن در هر صد هزار زن استان می‌باشد. نزاع دسته‌جمعی عموماً پدیده‌ای مردانه است و زنان کمتر در آن شرکت می‌کنند زیرا زنان با فشار اجتماعی بسیاری روبرو می‌باشند.

جدول: تعداد و درصد دستگیرشدگان نزاع دسته‌جمعی مسلحانه و غیرمسلحانه استان به تفکیک جنس در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ (در هر ده هزار نفر جمعیت)

میزان			تعداد			شرح
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۲,۷	۴۷,۶	۲۵,۵	۹۳۸	۱۷۰۵۶	۱۷۹۹۴	۱۳۸۵
۱,۵	۶۲,۱	۱۶,۹	۵۴۷	۱۲۱۵۸	۱۲۷۰۵	۱۳۹۰
۰,۷	۲۵,۴	۱۳,۲	۲۸۳	۱۰۳۰۶	۱۰۵۸۹	۱۳۹۵
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۸۵
۶,۷	۲۵۲,۵	۱۳۰,۱	۲۲	۸۴۰	۸۶۲	۱۳۹۰
۰,۵	۱۹,۷	۱۰,۳	۲	۷۷	۷۹	۱۳۹۵

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

مقایسه تلفات زنان استان خراسان جنوبی بر اثر نزاع دسته‌جمعی مسلحانه و غیرمسلحانه، در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ روند نوسانی نشان می‌دهد. بیشترین میزان تلفات مردان در اثر نزاع دسته‌جمعی مسلحانه و غیرمسلحانه در سال ۱۳۹۰ با رقم ۱۲۷,۴ نفر در صد هزار مرد استان و بیش‌ترین میزان تلفات زنان با ۸,۵ نفر در هر صد هزار زن استان در همین سال اتفاق افتاده است. میزان تلفات زنان در اثر نزاع دسته‌جمعی، بسیار کمتر از مردان است.

جدول: تعداد و میزان تلفات نزاع دسته‌جمعی مسلحانه و غیرمسلحانه استان به تفکیک جنس در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ (در هر ده هزار نفر جمعیت)

میزان			تعداد			شرح
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۲,۸	۲۰,۴	۱۱,۷	۹۶۶	۷۳۱۴	۸۲۸۰	۱۳۸۵
۱,۱	۱۳,۶	۷,۴	۴۱۲	۵۱۶۶	۵۵۷۸	۱۳۹۰
۰,۶	۸,۸	۴,۸	۲۵۱	۳۵۵۹	۳۸۱۰	۱۳۹۵
۱,۰	۲۲,۴	۱۱,۸	۳	۷۲	۷۵	۱۳۸۵
۸,۵	۱۲۷,۴	۶۸,۲	۲۸	۴۲۴	۴۵۲	۱۳۹۰
۱,۱	۱۳,۱	۷,۲	۴	۵۱	۵۵	۱۳۹۵

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

خودکشی زنان استان خراسان جنوبی در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ روند نزولی طی نموده است. خودکشی زنان استان در تمام سال‌های مورد بررسی از خودکشی زنان کشور بیشتر بوده است. بیشترین میزان خودکشی زنان استان در سال ۱۳۸۵ با ۲۰ اقدام به خودکشی در صد هزار زن استان و کمترین آن‌ها در سال ۱۳۹۵ با ۷,۹ اقدام به خودکشی در صد هزار زن استان رخ داده است.

جدول: مقایسه میزان اقدام به خودکشی استان خراسان جنوبی و کل کشور در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ (در هر صد هزار نفر جمعیت)

شرح	سال	تعداد			میزان		
		کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل کشور	۱۳۸۵	۳۵۹۴	۲۳۸۲	۱۲۱۲	۵,۱	۶,۶	۳,۵
	۱۳۹۰	۳۳۱۵	۲۳۶۳	۹۵۲	۴,۴	۶,۲	۲,۶
	۱۳۹۵	۴۵۳۹	۳۱۳۷	۱۴۰۲	۵,۷	۷,۷	۳,۶
استان خراسان جنوبی	۱۳۸۵	۱۰۲	۳۹	۶۳	۱۶,۰	۱۲,۱	۲۰,۰
	۱۳۹۰	۲۰۰	۱۴۹	۵۱	۳۰,۲	۴۴,۸	۱۵,۵
	۱۳۹۵	۷۵	۴۵	۳۰	۹,۸	۱۱,۵	۷,۹

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در

استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

بررسی توزیع درصد گروه‌های سنی زنان استان خراسان جنوبی که در سال ۱۳۹۵ خودکشی کرده‌اند نشان می‌دهد که بیشترین زنان در گروه سنی ۲۵ تا ۳۴ سال با ۴۳,۳ درصد قرار گرفته‌اند و مردان استان در گروه‌های سنی ۲۵ تا ۳۴ سال و ۳۵ سال و بیشتر، بیشترین میزان اقدام به خودکشی را داشته‌اند.

جدول شماره ۶۴: تعداد و توزیع درصد اقدام به خودکشی به تفکیک جنس استان خراسان جنوبی برحسب گروه‌های سنی در سال ۱۳۹۵

شرح	تا ۱۷ سال	۱۸ تا ۲۴ سال	۲۵ تا ۳۴ سال	۳۵ سال و بیشتر	جمع
تعداد	کل	۷	۲۲	۲۸	۷۵
	مرد	۱	۱۴	۱۵	۴۵
	زن	۶	۸	۱۳	۳۰
توزیع درصد	کل	۹,۳	۲۹,۳	۳۷,۳	۲۴,۰
	مرد	۲,۲	۳۱,۱	۳۳,۳	۳۳,۳
	زن	۲۰,۰	۲۶,۷	۴۳,۳	۱۰,۰

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در

استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

روند کلی حاکم بر وضعیت فرار زنان و دختران استان خراسان جنوبی نوسانی بوده است. در تمام سال‌های مورد بررسی میزان فرار زنان استان از میزان فرار زنان کشور بیشتر بوده است. بیشترین میزان فرار زنان استان در سال ۱۳۹۰ با ۱۵۸,۳ فرار در صد هزار زن استان بوده که میزان چشمگیری است.

جدول: مقایسه فرار دختران و زنان از منزل در استان خراسان جنوبی و کل کشور در سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ (در هر صد هزار نفر جمعیت)

میزان					تعداد					شرح	
سایر	سالمند	پسران	زنان و دختران	کل	سایر	سالمند	پسران	زنان و دختران	کل		
۱,۲	۰,۱	۰,۶	۹,۹	۶,۴	۸۴۹	۵۸	۱۹۸	۳۴۱۶	۴۵۲۱	۱۳۸۵	کل کشور
۰,۶	۰,۱	۰,۵	۷,۳	۴,۵	۴۲۸	۵۰	۱۸۴	۲۷۳۴	۳۳۹۶	۱۳۹۰	
۲,۷	۰,۰	۰,۳	۴,۷	۵,۲	۲۱۹۰	۱۲	۱۱۴	۱۸۷۲	۴۱۸۸	۱۳۹۵	
۰,۵	۰,۰	۲,۵	۱۵,۰	۹,۱	۳	۰	۸	۴۷	۵۸	۱۳۸۵	استان خراسان جنوبی
۷,۴	۰,۲	۳,۶	۱۵۸,۳	۸۸,۱	۴۹	۱	۱۲	۵۲۲	۵۸۴	۱۳۹۰	
۰,۱	۰,۰	۱,۳	۲۱,۹	۱۱,۶	۱	۰	۵	۸۳	۸۹	۱۳۹۵	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در

استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

جدول: تعداد و میزان اقدام به خودکشی و فراز از خانه زنان استان به تفکیک جنس و شهرستان‌ها در سال‌های ۹۷-۱۳۹۵

شهرستان	جمعیت	خانوار	خودکشی						فرار	
			منجر به فوت			اقدام به خودکشی			مردان	زنان
	۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۵
بیرجند	۲۶۱,۳۲۴	۷۴۶۵۷	۱۲۶	۵۳۶	۳۰۹	۰	۰	۰	۱۵	۲۸
خوسف	۲۷,۶۰۰	۷۴۹۲	۱۷/۷	۵	۰	۰	۰	۰	۲	۳
درمیان	۵۳۷۱۴	۱۴۶۳۹	۲۳	۲۰	۴۰	۲	۰	۱/۸	۱۰	۱۲
سرایان	۳۳۳۱۲	۱۰۳۲۹	۲/۹	۳۲	۳۴	۰	۰	۶۱	۵	۳
سربیشه	۴۰۹۵۹	۱۲۰۱۱	۳۲/۸	۱۱	۷	۳	۱	۰	۱	۲
قائنات	۱۱۶۱۸۱	۳۴۷۹۴	۶۶	۱۱۰	۱۱۹	۴	۴	۰/۸۵	۵۱	۱۵
زیرکوه	۴۰۱۵۵	۱۱۱۷۸	۳۴	۱	۳	۰	۰	۰	۱	۴
نهبندان	۵۱۴۴۹	۱۴۱۸۵	۳۶	۰	۰	۰	۰	۱/۸	۵	۸
فردوس	۴۵۵۵۲۳	۱۴۳۰۲	۱۱۴	۰	۰	۰	۰	۲۰/۶۷	۰	۵
بشرویه	۲۶,۰۶۴	۸۲۵۵	۲۸/۷	۰	۰	۰	۰	۳/۶	۴	۳
طبس	۷۲۶۱۷	۲۲۱۴۲	۳۰/۸	۵۳	۵۱	۰	۰	۰	۱	۱
استان	۲۶۸۸۹۸	۲۲۳۹۸۴	۷۶/۵	۷۶۸	۵۶۳	۹	۷	۰/۹	۴۸	۸۴

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی، معاونت آمار و اطلاعات

وضعیت مشارکتهای سیاسی زنان استان خراسان جنوبی

مطابق جدول ذیل، از مجموع ۱۵ نماینده در دوره‌های برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی در استان خراسان جنوبی تمام نمایندگان مرد بوده‌اند و نماینده زن از این استان به مجلس شورای اسلامی راه نیافته است.

جدول: تعداد و درصد نمایندگان مجلس شورای اسلامی استان خراسان جنوبی به تفکیک جنس در دوره‌های هفتم تا دهم، در سال‌های ۹۴-۱۳۸۲

شرح	سال	دوره	تعداد			درصد		
			کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل کشور	۱۳۸۲	دوره هفتم	۲۹۰	۲۷۷	۱۳	۱۰۰	۹۶	۴
	۱۳۸۶	دوره هشتم	۲۸۶	۲۷۸	۸	۱۰۰	۹۷	۳
	۱۳۹۰	دوره نهم	۲۸۱	۲۷۲	۹	۱۰۰	۹۷	۳
	۱۳۹۴	دوره دهم	۲۸۶	۲۶۹	۱۷	۱۰۰	۹۴	۶
استان خراسان جنوبی	۱۳۸۲	دوره هفتم	۳	۳	۰	۱۰۰	۱۰۰	۰
	۱۳۸۶	دوره هشتم	۴	۴	۰	۱۰۰	۱۰۰	۰
	۱۳۹۰	دوره نهم	۴	۴	۰	۱۰۰	۱۰۰	۰
	۱۳۹۴	دوره دهم	۴	۴	۰	۱۰۰	۱۰۰	۰

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار ارائه‌شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در

استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

درصد نمایندگی زنان در شوراهای اسلامی شهر و روستا استان خراسان جنوبی در دوره‌های برگزاری روند صعودی داشته است. در دوره سوم ۱,۴ درصد از نمایندگان شوراهای اسلامی شهر و روستای استان زن بوده که این میزان در دوره چهارم با افزایش به ۳,۳ درصد افزایش یافته است؛ دوره چهارم بیشترین میزان حضور زنان در شوراهای اسلامی شهر و روستای استان خراسان جنوبی بوده است. رشد حضور زنان در شوراها به افزایش کارایی مدیریت شهری و روستایی و منجر به نگاه ویژه به تأمین نیازهای زنان در محیط اجتماعی می‌شود.

جدول: تعداد و درصد نمایندگان شوراهای اسلامی شهر و روستای استان خراسان جنوبی به تفکیک جنس در دوره‌های سوم تا پنجم، در سال‌های ۹۶-۱۳۸۵

شرح	سال	دوره	تعداد			درصد		
			کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل کشور	۱۳۸۵	دوره سوم	۲۹۰	۲۷۷	۱۳	۱۰۰	۹۶	۴
	۱۳۹۲	دوره چهارم	۲۸۶	۲۷۸	۸	۱۰۰	۹۷	۳
	۱۳۹۶	دوره پنجم	۲۸۱	۲۷۲	۹	۱۰۰	۹۷	۳
استان خراسان جنوبی	۱۳۸۵	دوره سوم	۳	۳	۰	۱۰۰	۱۰۰	۰
	۱۳۹۲	دوره چهارم	۴	۴	۰	۱۰۰	۱۰۰	۰
	۱۳۹۶	دوره پنجم	۴	۴	۰	۱۰۰	۱۰۰	۰

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار ارائه‌شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، تعداد دهیاران زن استان خراسان جنوبی در دوره سوم ۲۷ نفر بوده و در دوره چهارم با افزایش به ۵۰ دهیار زن رسیده است. سهم دهیاران زن استان از کل دهیاران زن کشور در دوره سوم ۳,۳ درصد بوده که در دوره چهارم با کاهش به ۲,۶ درصد رسیده است.

جدول: تعداد و سهم (درصد) دهیاران زن شوراهای اسلامی شهر و روستای استان خراسان جنوبی از کل کشور در دوره‌های سوم تا پنجم، در سال‌های ۹۲-۱۳۸۵

شرح	تعداد		درصد	
	۱۳۸۵	۱۳۹۲	۱۳۸۵	۱۳۹۲
کل کشور	۹۱۵	۲۱۶۷	-	-
استان خراسان جنوبی	۲۷	۵۰	۳,۳	۲,۶

مأخذ: محاسبه‌شده بر اساس آمار ارائه‌شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

وضعیت مشارکتهای مدنی زنان استان خراسان جنوبی

در سال‌های موردبررسی بیشترین سمن‌های زنان استان، فرهنگی - اجتماعی بوده و از ۳۸ سمن در سال ۱۳۹۳ به ۵۲ سمن در سال ۱۳۹۶ افزایش یافته است.

جدول: تعداد و توزیع درصد سمن های زنان کل کشور و استان خراسان جنوبی به تفکیک نوع

فعالیت، در سال های ۹۶-۱۳۹۳

میزان کل سمن (در هر صد هزار نفر جمعیت)	درصد				تعداد				سال	شرح
	کل سمن	خیریه ای	صنفي، تخصصی	فرهنگی اجتماعی	کل سمن	خیریه ای	صنفي، تخصصی	فرهنگی اجتماعی		
۲,۱۸	۱۰۰	۱۵,۲	۲۰,۳	۶۴,۴	۱۷۰۲	۲۵۹	۳۴۶	۱۰۹۶	۱۳۹۳	کل کشور
۲,۹۶	۱۰۰	۱۷,۲	۲۶,۱	۵۶,۷	۲۳۳۳	۴۰۱	۶۱۰	۱۳۲۲	۱۳۹۴	
۳,۳۴	۱۰۰	۲۱,۱	۲۹,۸	۴۸,۴	۲۶۷۰	۵۶۳	۷۹۵	۱۲۹۳	۱۳۹۵	
۳,۳۶	۱۰۰	۲۱,۹	۳۰,۶	۴۷,۵	۲۷۲۲	۵۹۶	۸۳۲	۱۲۹۳	۱۳۹۶	
۶,۴۵	۱۰۰	۴,۱	۱۸,۴	۷۷,۶	۴۹	۲	۹	۳۸	۱۳۹۳	استان خراسان جنوبی
۱۲,۳۵	۱۰۰	۲۷,۴	۲۳,۲	۴۹,۵	۹۵	۲۶	۲۲	۴۷	۱۳۹۴	
۱۲,۴۹	۱۰۰	۱۵,۶	۳۰,۲	۵۴,۲	۹۶	۱۵	۲۹	۵۲	۱۳۹۵	
۱۲,۱۲	۱۰۰	۱۵,۶	۳۰,۲	۵۴,۲	۹۶	۱۵	۲۹	۵۲	۱۳۹۶	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

در سال های ۹۶-۱۳۹۳ کل سمن های خیریه ای زنان استان خراسان جنوبی و کشور روند صعودی داشته است؛ تعداد کل سمن های خیریه ای زنان استان خراسان جنوبی از ۲ سمن در سال ۱۳۹۳ به ۱۵ سمن در سال ۱۳۹۶ افزایش یافته است. در تمام سال های مورد بررسی سمن هایی که خدمات خیریه ای ارائه می دهند بیشترین تعداد سمن های خیریه ای زنان استان خراسان جنوبی را به خود اختصاص داده اند.

جدول: تعداد و توزیع درصد سمن های زنان کل کشور و استان خراسان جنوبی به تفکیک نوع

فعالیت، در سال های ۹۶-۱۳۹۳

کل	درصد		تعداد			سال	شرح
	کل	صندوق های قرض الحسنه	کل	صندوق های قرض الحسنه	خدمات خیریه ای		
۱۰۰	۲,۷	۹۷,۳	۲۵۹	۷	۲۵۲	۱۳۹۳	کل کشور
۱۰۰	۱,۰	۹۹,۰	۴۰۱	۴	۳۹۷	۱۳۹۴	
۱۰۰	۰,۴	۹۹,۶	۵۶۳	۲	۵۶۱	۱۳۹۵	
۱۰۰	۰,۳	۹۹,۷	۵۹۶	۲	۵۹۴	۱۳۹۶	
۱۰۰	۵۰	۵۰	۲	۱	۱	۱۳۹۳	استان خراسان جنوبی
۱۰۰	۰	۱۰۰	۲۶	۰	۲۶	۱۳۹۴	
۱۰۰	۰	۱۰۰	۱۵	۰	۱۵	۱۳۹۵	
۱۰۰	۰	۱۰۰	۱۵	۰	۱۵	۱۳۹۶	

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، به نقل از نگاهی به وضعیت زنان در استان خراسان جنوبی، ۱۳۹۶

- میزان سمن های زنان استان از میزان سمن های کشور در تمام سال ها بیشتر بوده است و سمن های

فرهنگی - اجتماعی بیشترین سهم را به خود اختصاص داده اند (رتبه اول)